

yes .(formal style) adv.	ئە
august n.	ئاب (1)
splendour ,lustre n.	ئاب (2)
water n.	ئاب (3) ((ف))
privy, latrine, water-closet, lavatory	ئابخانه، ئابدهست=ئاودهست، ئابدهستخاته، ئابخانه
honour, high respect, credit, self-respect reputation.	ئابروو
to detame, disgrace, speak ill of .vi.	بەردن -----
modest, respected	بە -----
dishonest, knavish, shameless adj.	بەئى -----
honourable, respected adj.	ئابروودار
economy , n.	ئابوورى
to economize (v.t)	ك -----
economics n.	زانست -----
paternal uncle n.	ئاپ (ئاپۆ)
-shrewd, full of fire adj.	ئاته ش (ف) - ئاگر ئاته شپاره ئاته شپه رست - ئاگرپه رست ئاته ش خانه - ئاگرخاته
syphilis , n.	ئاته شه ك
fiery, red adj.	ئاته شى (1)
briar (brier) n.	ئاته شى (2)
brick (backed) n.	ئاجوور
to sigh, moan vi.	ئاخ هه لكيشان
earth, soil. n.	ئاخ (2)

then conj.	ئاخر
halo,aureole n.	ئاخله
speak,talk vi.	ئاخافتن
graze, train, school (ahorse), vt.	ئاخاوتن
put in,thrust in to vt.	ئاخنین
to stuff,pad ,insrt	تئ
to call another bad names	هه ل
small encloseer for sheep and goats,pen,fold n.	ئاخه ل
tumult,disturbance n.	ئاخوران و بخوران
manger n.	ئاخور
atheological preacher n.	ئاخون (ئاخوند)
grand mother n.	ئادا
civilities,good manner n.	ئاداب (ع)
adam, humanity av.	ئاده م - ئاده می
mankind,human being	ئاده میزاد
come on!,go on !interj	ئاده ی
march , n.	ئازار (ئادار)
adorned ,decorated, directed, adj.	ئاراسته
to adorn,direct , v.	ئار
rest, repose,tranquility, quietness, n.	ئارام
to be quiet,wait, vi	ئار
quiet,patient , adj.	به ...
impatient,restless , adj.	ئارام ...

resting place,tomb,grave n.	ئارامگا
quietness,calmness , n.	ئارامی
adornment,decoration n.to adorn, dress up	ئارایش (ئارایشت)
soapy-water n.	ئاراو
flour,meal n.	ئارد
a kind of pottage n.	ئاردهوا
cucumber n.	ئاروو
wish,desire , n.	ئارهزوو
desirous adj.	ئارهزووخوا
wishing ,wishful ,desirous, fond ,covetous . adj.	ئارهزووکه ر ئارهزوومه ند - ئارهزووکه ر
sweat n.	ئارهق (1)
to sweat vt.	دهردان (-----ك
	(وه
arrak ,(an alcoholik spirit made from grapes or dates) n.	ئارهق (2)
drinker ,one addicted to arrak adj.	ئارهق خور
mint-water	ئارهقی نهعنا ئارمانج - ئامانج
yes ,really! av. and interj	ئاری
arian adj.	ئاری (1)
help n.	ئاری (2)
helper n.	ئاری پیکار
help n.	ئاریکاری

brave ,active, quick adj.

ئازا

to become brave ,be quick adj.

ئارینۆك=له تکه تۆك

dare you

ب-----

to encourage

ت ئه که م---

make haste

کردن-----

bravely ,manly adv.

که-----

ئازایانه

courage ,pluck ,bravery n.

ئازایه تی (ئازایی)

free ,liberated adj.

ئازاد

to be free .

ب-----

to enfranchise , liberate vt.

ک-----

free ,freeman n.

ئازاده

freedom ,liberty

ئازادی

freedom-loving n.

ئازاد یخوا

pain ,grief ,suffering n.

ئازار

to hurt ,offend ,molest .

دان (پیی گه یاندن)

to be hurt v.

پیی گه یشتن

harmful ,painful

به-----

harmless ,painless

بی-----

trial ,experiment n.

ئاموون

fire, name of the angle, presiding
over fire .

ئازهر (ئازهر)

provisions ,a stock fo food

ئازووقه (ئازووقه)

change of place ,removal n.

ئازوگویز

flock n.	ئاژاڵ (1)
grass ,pasture ,garbage ,bitter ,rubbish n.	ئاژاڵ (2)
disorder ,uproar n.	ئاژاوه ئاژنڤن - ئاژه ل -
prick vt.	ئاژۆ
track vt.	دان-----
to graze at night vt.	دان-----
drive ,attack vt.	ئاژۆتن
hammer for chippinging mill-stone	ئاژینه
mill-stone	ئاس (1)
myrtle , n.	ئاس (2) ((ع))
manner ,rule ,style ,way n.	ئاسا (1)
suf.--- meaning like	شیر ئاسا (2)
easy ,simple adj.	ئاسان
to become easy vi.	ب-----
to simplify ,facilitate , vt.	ك-----
ease , simpleness n.easily adv.	ئاسانی
normal ,typical adj.	ئاسایی
to mimic	له ----- ك. وه
	(لاساپی ك. وه)
security ,peace-loving adj.	ئاسایش (ئاسایشت), ئاسایشخوا
direction ,against n.	ئاست (عاست)
against ,in the presence of, lining n.	له ----- ی 000دا
deer ,gazelle	ئاسك

dim of		ئاسک
sky ,heaven n.	chalk and cheese	ئاسمان
ceiling ,canopy		رئسمان
heavenly ,sky-blue		ئاسمانه
iron n.		ئاسنی
waste time ,to flog a dead horse		ئاسنی سارد کوتان
iron-cutter n.		ئاسنبر
iron-clad n.		ئاسنیپۆش
metal pots and pans n.		ئاسنجاو
black smith n.		ئاسنگەر
smithy n.		ئاسنگەر خانه
smithcraft n.		ئاسنگه‌ری
iron, made of iron		ئاسنی
iron strong ,robust ,made of iron adj.		ئاسنین
horizon n.		ئاسۆ
tranquil ,at rest ,peaceable adj.		ئاسووده
to become quiet vi.		پ-----
to comfort ,relieve		ك-----
tranquility , n.		ئاسووده‌یی
asia n.		ئاسیا
water-mill n.		ئاسیاو
asian adj.		ئاسیایی
calamity ,misfortune ,mischance n.		ئاسیۆ
mill n.		ئاش (1)

wind-mill n.	ئاشیی با
cooked food ,victuals n.	ئاش (2)
mill-fee n.	ئاشانه
cook n.	ئاشپهز
kitchen n.	ئاشپهز خانه
reconciled, at peace, peaseful, friendly adj.	ئاشت
to be reconciled, make pease, end up a quarrel vi.	-00000 ب وه
to reconcile vt.	00000 ك وه
peace , reconciliation n.	ئاشتی (ئاشتییه تی)
peacefully av.	به 00000
peace-loving adj.	ئاشتی خواز
treaty of peace n.	ئاشتی نامه
clear, open, evident, obvious adj.	ئاشکرا
to become clear ,appear vi.	00000 ب
to show, disclose, reveal vt.	00000 ك
evidence n.	ئاشکراییی
acquainted, familiar, friend, skill, expert adj.	ئاشنا
to get acquainted vi.	بوون به 0000
to make friend vt.	00000 گ
acquaintance n.	ئاشناییه تی (ئاشنییی)
miller n.	ئاشه وان
disturbance, tumult, riot, discord n.	ئاشووب

an exciter of discord, turbulent adj.	به 0000
a title of a petty chieftain adj.	ئاغا (1)
agha ,master ,chief of a tribble n.	ئاغا (2)
village headman n.	ئاغادی
agha's wife n.	ئاغا ژن
like an agha adj.	ئاغایانه
state of being an agha n.	ئاغایه تی (ئاغایی)
cairn n.	ئاغەر 00ئاغه ل 00ئاغه له
calamaties ,distress	ئاغات
sun ,beautiful ,fam.proper name.	ئافتاو
ewer , pitcher (n.)	ئافتاوه
women n.	ئافرهت
created adj.	ئافریده
to creat vt.	0000 ک
bravo ,well done! interj	ئافرین
to appload ,praise , vt.	0000 ک
place ,direction ,presence n.	ئاقار
in the presence of	له 000 ی
wise adj.	ئاقل (ع)
end n.	ئاکام
careful, aware, vigilant, informed, care, notice, information n.	ئاگا
to watch ,beware ,take care , look after know about	0000 لی 0ب 0
aware, watchful, careful, informed alert a.	ئاگادار

to be careful, watch, tent vi.	0000 ب
to warn, inform, advice vt.	0000 ك
to make, rise, warn vt.	0000 ك وه
care ,attention ,watchfulness n.	ئاگاداری ئاگاھ 00 ئاگا
notice ,advice n.	ئاگاھی (ئاگایی)
fire n.	ئاگر
to prevent fire from spreading vt.	ئاگر 0 بر 0 ك
to be on fire vt.	0000 به 0 ب وه
to set on fire vt.	0000 بهردانه وه
to fire at, burn vt.	0000 پئوه نان
to catch fire, flare up vi.	0000 تئ بهر 0 ب
to set fire to vt.	0000 تئ بهردان
to fire vi.	0000 دان
to built a fire	0000 ك وه (هه ل گپساندن)
arouse a panic	هه ل گپساندن
to catch fire, be come excited vi.	00 گ (سه نندن)
to create disorder vt.	00 نانه وه
culprit , n.	00 ی بن کا
play with fire ,fire-works n.	ئاگر بازی
fire-worshipper n.	ئاگر په رست
fire-worship n.	ئاگر په رستی
furnace (of samovar) n.	ئاگر خانه
fire-place ,hearth ,grate n.	ئاگر دان
inflammable ,combustible adj.	ئاگر گر

a game at kiosks played by boys n.	ئاگره (1)
a kind of out-door game ,ulcer n.	ئاگره (2)
bon fire ,campfire n.	ئاگره خوشه
fiery a.	ئاگرين
red ,crimson ,scarlet adj.	وبۆل
half ripe grapes	ئال (1)
elf frightening woman in childbed	ئال (2)
banner ,flag ,standard n.	ئالا (1)
pen n.	ئالا (2)
adhere, stick, cling to, climb vi.	ئالان (ئالاین)
to be entangled weaved, be involved vi.	تیی 000
to be entwined, to adhere, envelop. vi.	تیك 000
stick, cling to, and envelop vt.	ئالاندن (ئالاندن)
to evolve, entangle vt.	تیك 000
fodder , n.	ئالف
tool n.	ئالته ت ((ع))
black pepper n.	ئالته ت
(en)tangled ,touchy adj.	ئالۆز (1)
be come entangled vi.	ئالۆز (2)
entangle vt.	ئالۆزاندن (ئالۆزانن) (ئالۆزكانن)
	(ئالۆسكان) (ئالۆزان)
itch ,irritation n.	ئالۆش
change-over ,exchange n.	ئالۆگۆر
gland ,tonsils n.	ئالوو (1)

to have swollen glands	000 كهوتن
plum	ئالوو (2)
amaryllis ,sour cherry n.	ئالوو بالوو
small-plum n.	ئالوپه
afflicted , stricken with adj.	ئالووده
to get involved vi.	000 ب
egg-plum n.	ئالی بوغاره
ready ,prepared ,at ha adj.	ئاماده
to be ready, be present vi.	000 ب
to prepare vt.	000 ك
readiness n.	ئامادهیی
security ,peace n.	ئامان (1)
merciless adj.	000 بی
pots and pans n.	ئامان (2)
aim ,object n.	ئامانج (ئاماج)
a target n.	ئامانجگا (ئامانجگاھ) 0
	ئامباز=ئهمباز
coming and going n.	ئامشوو (ئاموشوو)
to frequent	000 ك
cousin n.	ئاموزا
learner n.	ئاموژ
school n.	ئاموژگا (ئاموژگه)
teacher ,adviser n.	ئاموژگار
advice ,teaching n.	ئاموژگاری
to advise teach	000 ك

wife of one's parietal uncle,
aunt n.

ئامۆژن

mixed ,alloy adj.

ئامۆژگه . ئامۆگا

ئامپژهن

to mixed, blend vt.

ئامۆشۆ 00 ئامشۆ

000 ك

amen !interj ,so be it

ئامین

plural termination as.

پیاوان

men

پیاوان

children

مندالان

sufi...terming adjectives from

ئانه (000انه)

nouns, as. yearly

سالانه

daily

پۆژانه

elbow n.

ئانیشك

to nudge vt.

000 دادان

to nudge vt.

000 لئیدان

water ,fluid ,stream ,river ,juice n.

000 ئاو

to water, irrigate vt.

000 دان

to leak, ooze vi.

000 دادان

to pour out, empty vt.

000 دهردان

to water (mouth) vi.

0000 زانه دهم

get wet vi.

000 بوون به

easily av.

000 له سه

waterless ,arid adj.

000 بی

prêt...meaning ,co- ,con- ,together

ئاو (هاو)

in this way ,such, thus av.	ئاوا (1)
populous, peopled, inhabited, prosperous, cflourishing, replenished a. to populate, flourish vt.	ئاوا (2) 000 ك وه
set (sun or moon) disappear vi.	ئاوا (3)
desire ,yearning ,longing for n. to desire, long for, crave vi.	ئاوات 000 خواستن
longing ,desiring adj.	ئاواته خواز
populous ,inhabited adj. to populate, flourish vt.	ئاوادان 000 ك
flourishing place, prosperity, village n.	ئاوادانی
vagabond, homeless, wanderer n.	ئاواره
to wander about, be come homeless	000 ب
voice, tune, melody n.	ئاواز
village, hamlet n.	ئاوایی
dam n.	ئاوباره
swimmer n.	ئاوباز
water-sporting n.	ئاوبازی
water-fee n.	ئاوبایی
dropsy	ئاوبه ند
pump n.	ئاو باش : ئاو پرژین 00
watery, juicy, succulent adj.	ئاو دار
full length (body) a.	ئاو دامان
squirt ,fester n.	ئاو پز
to tester ,suppurate	000 ك

companion n.

ئاو دەنگ

ئاو دەست 0 ئاو دەس 0

دەس نوێژ

water distributor a keeper of water

ئاو دێر

glance

ئاو پ

to glance back ,turn the face

000 دانەوہ

consider, care for, and regard vt.

000 ئی دانەوہ

sprinkling n.

ئاو پشتن

to sprinkle

000 ک

skill n.

ئاو روو 0 ئابروو

stirr up n.

ئاو زەنگی

buckle n.

ئاو زوونە

pregnant, with child, with young adj.

ئاوس

swilling (n.)

ئاوساوی (ئاوسایی)

to become pregnant vi.

ئاوسی (هاوسی) : دراوسی

000 ب

to imp pregnant vt.

000 ک

swell up vi.

ئاو سان

cause to swell vt.

ئاوساندن (ئاوساندن)

swelling n.

ئاوساوی (ئاوسایی)

water fall ,cataract n.

ئاو شار

water-carrier ,water drawer n.

ئاو کیش

dipper ,ladle n.

ئاو گردان

poad ,pond n.

ئاو گید (ئاوگیدە)

pitted with small pox ,pock marked

ئاولای

blotting-paper n.	ئاولچین (کاغەزی)
small pox n.	ئاوئەلە
to be affected with small pox	000 دەردان
embryo ,foetus n.	ئاوئەلمە
water-course n.	ئاوہ پۆ
plucked as a bird socked n.	ئاوہ پوون
hot water	ئاوی گەرم
water shed	ئاو پێژ (000 گەھ)
inverted ,reversed adj.	ئاوئەژوو
watery, liquid,	ئاوہکی
animal gone astray adj.	
intruder	ئاوہکی
after – birth(placenta) n.	ئاوہل (1)
companion n.	ئاوہل (2)
brother-in-law	ئاوہل زاوا
woman s' underpants n.	ئاوہل کراس
adverb n.	ئاوہل فرمان
pronoun	ئاوہل ناو
water land ,irrigated land	ئاوہنیا ئاوہھا 00 ئاوها
dew n.	ئاوونگ
climate n.	ئاو و ھەوا
aquatic adj.	ئاوی (1)
suf...forming adjectives	ئاوی (2) (000 و ی)
from nouns ,as . muddy	قوراوی
chandellier n.	ئاویژە

mirror ,looking-glass n.	ئاوینە
decorated with mirrors	ئاوینە بەند (ئاوینە کاری)
ah! alas! interj ,sigh n.	ئاھ
to sigh ,groan vi.	000 ھەل کێشان
tune, music, harmony, concert, entertainment,party n.	ئاھەنگ
discordant	بی 000
to hold a concert	000 گێپران
deer n.	ئاھوو
lament n.	ئاھواھ
slow ,gentle ,calm adj.	ئاھیستە
interj ,expressing pain ,ah!	ئای
interrogative particle,whether or not.	ئایا
may n.	ئایار
type of song	ئایای
coming, next, future, approaching.	ئاینده
ending of the past to form	ئایە (000 یە)
particle ,added to the personal	ئایە
conditional tense ,as:	بچوومایە , بمر کردایە
suf...forming abstract nouns ,as:	ئایەتی (000 ایەتی)
adjectives ,as:	ئەستورایی , قوولایی
rite, common law, ceremony n.	ئایین
infidel .	بی 000
participle used in forming present indicative ,as .	ئە ((ە)) 0 ئە پۆم , ئە خۆم

it may be ,possible	ئەبێ ((هەبێ, ئەبێت, دەبێت))
to be	((بوون))
disgrace ,scandal ,violation n.	ئەتک
to detame ,scandalize	000 پێ کردن
to violate ,disgrace	000 ک
satin ,atlas n.	ئەتلەس ((أ))
star , proper name	ئەختەر
linden n.	ئەخلاموو
beauty ,grace ,glory n.	ئەوا
culture ,politeness ,courtes n.	ئەدەب (ع)
scholarly man of letter, literary man .	ئەدیپ (ع)
qualified ,competent , adj.	ئەریاب
a city in northern iraq, famous for the defeat of darius by lexander the great.	ئەرییل
excellent, valuable, wise ,brave a.	ئەرجمەند
stream ,river	ئەرخ (تورکی)
judas-tree n.	ئەرخەوان (ئەرخەوان)
purple adj.	ئەرخەوانی (ئەرخەوان) ئەرد
	00 ئەرز
earth ,ground ,land	ئەرز ((ع)) ئەرزنگ 00
	ئەرخەوان
a frightful demon n.	ئەرزەنگ 00 (ئەرزەنگی دێو)
hardship ,task ,duty n.	ئەرك
present (brought from a journey)	ئەرمەنمان
armenian adj. , n.	ئەرمەن

armenia n.	ئەرمەنستان
anative of armenia, the language of ns.	ئەرمەنی
a saw n.	ئەپرە
carriage ,car ,waggon n.	ئەرەبە (عەرەبە , عەرەبانە)
dragon ,tyrant n.	ئەژدەر
dragon n.	ئەژدەها (ئەژدیها)
the tyrant zahhak	ئەژدەهاک
knee n.	ئەژنۆ
to kneel vi.	000دادان
horse n.	ئەسپ
entrusted , adj.	ئەسپاردە 00 سپاردە
slow ,gentle adj.	ئەسپایی
gently, slowly, in a whisper adv.	بە 000
cross-piece (spade) n.	ئەسپەرە
a touch of madness (esp. after tiphus)	ئەسپەک
rue (bot) n.	ئەسپەند (ئەسفەند)
soap-root ,salf wort ,soap wort .	ئەسپۆن
louse n.	ئەسپۆ
be infested with lice.	تۆ دان
lousy ,deloused ,infested with lice	ئەسپۆن
lining n.	ئەستار
thorn ,prickle ,chistle n.	ئەستری
tear (eye) n. nape n.	ئەستۆ
to undertake .	گرتنە 000

to be head vt.	له 000 دان
thick ,gross ,stout adj.	ئه ستور
to be come thick ,swell up vi.	ب 0000
to thicken vt.	ك 0000
thickness n.	ئاو ده ست
reservoir n.	ئه ستورك :كوليره
star n.	ئه ستير (ك)
to lie a wake v.	ئه ستيره
starry adj.	0000 ژماردن
astronomer	ئه ستيره دار
falling of shooting star .	ئه ستيره ژمير
astrologer ,astronomer n.	ئه ستيره كشان
astronomy n.	ئه ستيره ناس
chisel n.	ئه ستيل نما
hot cinder, ember, life coal.	ئه ستيل
harbor ,port n.	ئه سكا نه (ئه سكه نه)
skeleton n.	(ئه ستيليك) 00 ئه ستيرك
chair n.	ئه سكل
playing-cards	ئه سكه له ((ا))
chisel	ئه سكه له ت ((أ))
ladle n.	ئه سكه مل
swarthy ,brown adj.	كاغه زي 000
	ئه سكه نه
	ئه سكوي
	ئه سمه ر

tradesmen n.	ئەسنان
bondman, captive, prisoner(of war) n.	ئەسیر ((ع))
captivity ,slavery n.	ئەسیری
forearm n.	ئەشک
tremont, torture, vice(tool) rack press n.	ئەشکەنجە ئەشکەند 00
cave n.	ئەشکەوت
bobble ,fettters n.	ئەشکێل
burning ,illuminating ,fem proper name n.	ئەفرۆز
story ,table ,narrative ,charm spell ,incarnation , n.	ئەفسانە
incantation ,charm ,fraud n.	ئەفسوون
crown ,officer n.	ئەفسەر
a title of respect ,effendi ,sir n,	ئەفەندی
here adv.	ئەك 00 دەك
side-stress n.	ئەگره
if conj.	ئەگریجه
although (conj)	ئەگر
although conj.	ئەگرچی
if not ,other wise av., conj.	ئەگرچی
name of the first letter in the arabic kurdish alphabet	000 تا 000 (ئە)
alphabet n.	ئەلف
ring n.	ئەلف و بی
	ئەلقە (ع)

to encircle ,embrace	0000دان (000گ)
hasp n.	ئەلقە ریز
diamond n.	ئەلماس
diamond-cutter (man) cut– glass n.	ئەلماس تەراش
electricity n.	ئەلەتريك (ئەلەكتريك) ((أ))
germany n.	ئەلەمان , ئەلەمانیا
german adj.	ئەلەمانی
this pro. and adj.	ئەم
these pro. and adj.	ئەمانە
these things , persons .	ئەمانە
	ئەمار00عەمار
	ئەمارا00عەمارا
pounce ,sudden attack n.	ئەمباز
to attack on vt.	000بەردنە سەر
to pounce vi	0000دان
this side	ئەمبەر0 ئەمبەر00 ئەمبەر
then ,in this case	ئەبئ
this side ,inner side	ئەم دیو
to turn over	ئەم دیو ئەو دیو (ك)
order ,command ,affair n.	ئەمر ((ع))
to give order	000دان
to order vt.	000پئ دان (00ك)
to die	0000ی خوا (ك)
orde n.	ئەم بە
written command n.	ئەمر نامە

this year	ئەمسا ل (ئیمسا ل)
this end	ئەمسەر
to night	ئەمشەو (ئیمشەو)
the nearer end ,this side	ئەملا
this person , thing	ئەمە
here it is	ئەمە تا (ئەمە تانی)
task ,duty ,labor n.	ئەمەك
pensioner ,retired n.	ئەمەكدار
this much	ئەمەندە
this week	ئەم هەفتە یە (000حەفتە)
finger n.	ئەمووست
toe n.	ئەموستپێ
ring n.	ئەمووستیلە
thimble n.	000 یدروومان
prince n.	ئەمیر ((ع))
princess n.	ئەمیرە
safe ,secure ,honest, faithful a.	ئەمین
to secure vt.	000 ك وه
steward ,agent ,trustee n.	ئەمیندار
the planet venus n.	ئەناھید
result ,end n.	ئەنجام
in conclusion ,at the end	لە 000 دا
hinge n.	ئەنجامە
cut in pieces vt.	ئەنجنین (ئەنجن ئەنجن 0 ك)
chop, mince, slice, cut in pieces vt.	ئەنجنین

committee, council, meeting, assembly	ئەنجومەن
measurement ,dimension ,size n.	ئەندازە
to estimate, compare vt.	0000ك
to take measure vt.	0000گ
out of size, out of manner, immense	0000بی
to some extent	تایهك000(به000 یهك)
extraordinary adj.	له0000بهدهر
enginner n.	ئەندازەكار (ئەندازیار)
limb ,member ,body n.	ئەندام
thought, consideration, fear, anxiety n.	ئەندیشه
care fee adj.	0000بی
hit a mark ,shoot vt.	ئەنگاوتن
casualty	ئەنگاوتە
lump ,a ball of dough	ئەنگوتك
slumble vi.	ئەنگوتن (هەل)
he ,she ,it ,that pro.	ئەو
they pro.	ئەوان
those pro.	ئەوانە
they who ,those who (those which)	ئەوانی
the far side ,the opposite side	ئەوبەر
beyond prep.	ئەوپەر
at the out side	ئەوپەرپهكەى
then av.	ئەوجا
dervish ,fanatic n.	ئەودال (عهودال)

outer side ,next av.	ئەودو
glory ,splendour n.	ئەورەنگ
europe	ئەوروپا
european adj.	ئەوروپایی
tool n.	ئەوزار
then av.	ئەوسا
the other end n.	ئەوسەرئەوک
throat n.	ئەوه==ئەو
thus ,such adj.	ئەوها
there it is	ئەوتتا
since av.	ئەوتەئەیی (ئەوتەتی)
so such av.	ئەوتندە
nearly av.	ئەوتندەیی
that who ,which that pro.	ئەوئی
that one	ئەویان
there ,that place av.	ئەوی
that , which ,whom pro.	ئەوی
the other one ,next	ئەویتر (ئەوی دی , ئەوی کە)
people, the public, inhabitants, civilians	ئەهالی ((ع))
ahriman ,the princeof darkness and auther of all evil ,the devil	ئەهریمەن
oh! yes ,certainly ,interj	ئەئی
september n.	ئەیلول
an exclamation of disgust, pew! interj	ئەیهو

nomad n.	نۆبه
an exclamation of joy, hurray !interj	نۆخ
room n.	نۆده
army n.	نۆردو
camp ,heat quarters n.	نۆردوگا
	نۆستا 00 وهستا
good luck ,omen n.	نۆغر
where are you going ?	---00 بی (000 بیئت)
happy journey ,good journey	000 ت فیر بی
an exclamation of distress, oh !ow! interj	نۆف
hope ,desire ,expectation n.	نۆمید
to lose hope ,despair	0000 برین
to rely up on ,put one `s hope	0000 بهستن (0000
	پئی بوون)
to hope (for) ,expect	0000 ک
hopeless	بی 000 (نا 000)
hopeful adj.	به 000
flat-iron n.	نۆوتو
oh! interj	نۆوی
yes ,ya	ئی
iran ,persia n.	ئیران
hereabouts av.	ئیرانه
persian adj.	ئیرانی
here adv.	ئیره , ئیره کانی

god	ئیزه د
now av.	ئیسټا (ئیسټه)
just now av.	ئیسټاکه (ئیسټاکونی)
mull n.	ئیسټر
bone n.	ئیسک
hand some ,good looking adj.	ئیسک سوک
ugly adj.	ئیسک قورس
the whole body n.	ئیسکو پروسک
pain ,ache ,griet n.	ئیش
feel pain ,hurt ,ache vt.	ئیشان
cause pain ,hurt vt.	ئیشاندن (ئیشانن)
night-watching n.	ئیشک (ت)
to watch vi.	گۆڤۆڤۆ
watchman n.	ئیشگر ئیتی 00 یه ق
tribe n.	ئیل (ت)
gathering ,crowd n.	ئیبجاری
ambassader ,envoy n.	ئیبچی ((ت))
we ,us ,our pro.	ئیمه
people like us ,we our selves	ئیمه مانان
in the evenings	ئیواران
evening av.	ئیاره (ئیارئ)
you, you're pro.	ئیوه
people like you ,you yourselves	ئیوه و مانان
ewer (with a spous)	ئیبریق ((ع))
more adj.	ئیتیر

halt ,storpage ,pause n.	ئیسیت
tea cup n.	ئیسیتکان ((ع))
worke ,job ,occuparion ,business n.	ئیش
to have job with some one	0000 پی ب
to work ,cause to work ,run vt.	0000 پی 0ک
to work ,perform a service	0000 ک (000 بینین)
to happy some one for help	0000 که وتنه للا
to be busy	0000 هه بوون
i have a job with you	0000 م به تو هه یه
worker ,workman ,workwoman n.	ئیشکەر
hard worker ,officials adj.	ئیشگوزار
hand made ,handiwork n.	ئیشی دهست (00 دهس)
faith ,belief n.	ئیمان ((ع))
to see reason	0000 هینان
faithful ,believer n.	ئیماندار
then	ئینجا
flower-pot	ئینجانە

pref---used before some adv. denoting activity as\ knowing	ب (1) بزان
pref---added to the personal endings of the past to form conditional tense	ب (2) بچومایه
pref---used before present stems to form imperative mood as: present stem of verb to be as:	ب (3) بچۆ , برۆ
wind ,air n. to inflate	ب (4) تیکردن
to start to blow exposed to wind adj.	هه لکردن به 0000
to expose to wind ,waste winding ,rolling ,twisting n.	به 0000 دان با (2)
to be twisted vi. to roll ,wind ,twist ,vt.	0000 خواردن 0000 دان
to resume ,relapse vi. to swagger	0000 دانه وه خۆ 000 دان
rhematizm, flatulent vi. let	با (3) با (4) بام
let us play yes ,o! yes	0000 یاری بکهین با (5)
heat on heat (animal)	با (6) به 00000
price ,value	با (7)

what is the price?	ی چه نده؟
pref---meaning, with, having as:	با (8)
informed adj.	باخه بهر
father n.	باب (1)
capter n.	باب (2)
papa ,daddy n.	بابا (بابا)
goods, articles bought and sold, subject, matter, sort, n.	بایه ت
concerning rolled, swaddle n.	به 0000
attacked by cold	با په پ
to catch cold	ب 000
gripe ,whirl wind n.	با پیچ
grand father n.	با پیر
grand grand father n.	ه 0000 گه وره
measure of weight nearly 22 li 35	باتمان
testicle n.	باتوو
substitute n.inteadof	باتی
toll ,tribute n.	باچ
to collect tax vt.	سه نندن----
black mail n.	وپیتان---
tax collector n.	با جگر
chimney ,sky light ,large window n.	باچه
elder sister n.	با جی ((ت))
piebald adj.	باچه
garden ,orchard n.	باچ

to prune vt.	000 برین
dim of	باخ
kinder garden	00 ی مندالان
gardner n.	باخچه وان
seed—bed n.	باخه
bosom ,pocket n.	باخه ل
to lie with vt.	چوونه باخه له وه
sleep in the arm vt.	نووستن
put in to breast—pocket vt.	خستنه باخه له وه
gardner	باخه وان
windy ,swollen ,rheumatic adj.	بادار
rhumatism ,	باداری
gout n.	باداری
chimney ,flue ,an airy house or place	بادگیر 00 بادنجان = باینجان
wine ,wine glass n.	باده
almond n.	باده م
almond—oil	پۆن 000
almond—kernel	ناوکه 000
almond—shaped adj.	باده می
cup n.	بادی
load ,burden ,heavy task ,unborn	بار (1)
child or young ,foetus (fetus) n.	بار
to transport vt.	0000 بردن
to pack up vt.	0000 بهستن
to unload vt.	000 خستن

to transport ,under take	000 کیشان
to be burden to some one	بوون به 000 به سه ره وه
to abort ,abortion	له 000 بردن
to miscarrige	له 000 چوون
position ,side ,time ,tarn n.	بار (2)
unfit ,inconvenient adj.	بی 000
appropriat ,convenient	له 000
unfit , inconenient	بی ...
grist n.	باراش
the planet mars, mas. proper name	بارام
rain n.	باران
rainy adj.	به 000
rainless adj.	بی
rainlessness n.	بی 000 ی
drizle n.	وورده 000
rain-water ,rain-pool	باراناو
rainy ,wet adj.	باراناوی
raining n.	باران بارین
end of spring ,whenee rains stop	باران بپان
cause torain vt.	باراندن (بارانن)
rain-coat n.	بارانی
a beast of burden ,truck ,porter n.	باریه ر
contribution ,subscription n.	باربوو
baggage n.	بارخانه
hieght (honse) ,load carring n.	بارستایی

load , baggage n.	بارگه
pack horse ,a beast of burden (horse)	بارگیر
pledge ,hostage n.	بارمته
rule ,regulation n.	بارنامه
regard ,form ,subject n.	باره
regarding to ,concerning to	له 000 ی
concerning	دهر 000 ی
court ,heat quarters n.	بارهگا
pack-animal n.	بارهگی
frequently ,often adv.	بارهها
bulwark ,rampart n.	باروو
gunpowder magazine n.	بارووت
at least ,for once ,if only	باری
loaded adj.	باری
thin ,slender ,narrow a.	باریک
fine thread n.	باریکان
thinness n.	باریکایی
consumption (disease) n.	باریکه
path ,by way	باریکه پئی
rain vi.	بارین
pour down vi.	دا 000
not mature adj.	بارپ
bleat vi.	بارپاندن (بارپانن)
bleating ,shouting n.	بارپه (000 بارپ)
chick n.	بارپۆکه

leap ,jump v.	باز (1)
to jump vi.	000 دان
to get out of danger ,escape	دهر 000 بوون
to enable to escape vt.	دهر 000 ك
falcon n.	باز (1)
again adv.	باز (2)
suf...meaning performer as:	باز (3) كۆتر باز
bazaar (bazar) ,market n.	بازار
a market-man ,common ,cheap n.	بازاری
long-jump n.	باز بازین
merchant ,draper n.	بازرگان
trade , n.	بازرگانی
to trade ,to buy and sell vt.	000 ك
gushing n.	بازرهقه
to burst out suddenly ,spurt out vi.	000 بهستن
bracelet n.	بازن
brace ,circle n.	بازنه
cotton fabric , n.	بازه (1)
piebald ,striped adj.	بازه (2)
falconer n.	بازهوان
dim. of n.	بازوول
upper arm n.	بازوو
armlet n.	بازووبه‌ند (بازیبه‌ند)
toy ,play-thing n.	بازیچه
	بازی - وازی

skin disease (children)	بازه له (بای بازه له)
mention ,talk ,inquiry n.	بازیر—بازاپ
to mention ,describe	000 ك
ancient ,old adj.	باستان
walking-stick n.	باستون
stick or pipe stem (of cheery wood) , n.	باسقه نده
arm ,low ridge n.	باسك
a kind of sweet (amixtur of paste and grape-juice) , n.	باسوق
piles n.	باسوور
good ,well adj.	باش
better adj.	باشتر
best adj.	باشترین
sparrow-hawk	باشوکه
a square cloth used by women for caring things	باشیل
	باره ,باغ - باخ ، ,باغچه -
	باخچه
	باسماندن - باراندن
textile n.	بافت
	باراندن ، باعه - باره
woren fabric ,braid n.	بافته
taft ,bundle ,bunch n.	باقه (1)
bleating (of goats) n.	باقه (2) (باقه باق)
fear ,anxiety ,care n.	باك

fearless ,careless adj.	بی 0000
carelessness n.	بی 000 ی
cupping n.	باکه ش
north n.	باکوور
northern adj.	باکووری
cyclon n.	باگرد
root roller n.	باگردان (باگردین)
wart n.	بالوکه و، باکید = بادگیر باگیژه = گیژه لۆکه
pillow ,cushion n.	بالین
wing ,arm ,fin n.	بال (1)
to arrest ,pinion vt.	000 به ستن (000 به ستن ك)
winless	بی 000
to fly away ,take wing vi.	000 گ
whale n.	بال (2)
height , n.	بالا
stature ,high ,exalted adj.	بالا
to grow taller ,keep growing taller ,increase in stature v.	00000 ك
to measure the height vt.	به 000 گ
large drum ,a huge mule	بالا بان
tall ,of a high stature adj.	بالا بهرز
middel finger n.	بالا بهرز

a mbitious ,aspiring adj.	بالا په روزه
an upper storey ,an upper room n.	بالاخانه
superior ,senior n.	بالا دهست (000 دهس)
high flying ,airplane n.	بالا فڕ
very short ,shorty ,dwarf n.	بالا کورت
nice tall adj.	بالا گهردان
winged adj.	بالاندن
adult ,of mature age adj.	بالغ (بالتق)
	باراندن ، بالدار
balcony n.	بالقون
	بالشت = پالشت
winged ,bird	بالنده
newly fledged adj.	باله فڕی
	باله بان = بالابان
cushion ,pillow n.	بالینه
ambassador n.	بالیوز
embassy n.	بالیوزخانه بام = با (4)
okra ,lady finger n.	بامیه
roof ,plateau n.	بان (1)
above ,on , prep	بان (2)
sound ,cry ,call n.	بانگ
to call to prayer vi.	0000 دان
to call ,summon ,invite vt.	000 ک
announcement n.	بانگه واز
man who tolls roof after raining	بانگوش

pubs ,privy parts n.	بانه گا
lady n.	بانوو
penthouse n.	بانئۆه
style ,fashion ,popularity n.	باو (1)
suf ... used after names of coulor to form adjectives , meaning(ish) some what as:	باو (2)
reddish	سوریاو
father n.	باو (39)
fore fathers ,ancestors n.	باوان
storm n.	باو و باران
father n.	باوک
fatherless ,orphan n.	بی 0000
orphanhood	بی 000 ی
fatherly ,paternal n.	باوکانه
male ,cock n.	باوکه
fatherhood , paternity n.	باوکی (باوکییتی) باوه =بابه
step-father n.	باوه پیاره
bride's visit to her parents after marriage	باوه خون
step mother n.	باوه ژن
belief ,creed ,credid ,religious-faith n.	باوه پ
to believe in ,trust vi	000 پی ک
to believe vi	000 ک
unbelieving ,doubting ,sceptical adj.	بی 000
doubt n.	بی 000 ی

armfull ,embrace ,lap ,bosom n.	باوهش
to embrace vt.	0000 پیداک (له 000 ک)
to take in to one's arms	
fan n.	باوهشین
fatherless adj.	باوه مرده
ancestors, forefathers, grand fathers	باو ویا پیز
suit – case ,trunk	باول
yawning n.	باویشک
	باوی = بادهم
to yawn vi.	0000 دان
a kind of early hollow fig	باهه نجیر
stile ,flange ,the arm n.	باهوو
egg-plant n.	باينجان
regard ,esteem ,credit n.	بايه خ
bitter –almond n.	بايه ف
owl ,screech owl n.	بايه قوش (بايقوش)
a sail n.	بايه وان
concerted ,selfish adj.	بايي
to be concerted vi.	له خو 000 ب
cutting n.	بپر
never	بپرابپرايي
idol n.	بت
idolater n.	بتپه رستی
idol—temple n.	بتخانه
quarrelsome adj.	بجه نگ

little ,small adj.	بچووک (بچووک)
smallness n.	بچووکایه تی , بچووکێ , بچووکیه تی
smaller adj.	بچووکتر
smallest adj.	بچووکترین
glutton ,a greedy eater	بخۆر
giver n.	بدهر
brother n.	برا
father's brother ,uncle	000 ی باوک
full brother	000 ی حه ق (000 پاستی)
foster brother	000 ی شیرێ
younger brother	برا بچووک
brother ,friend ,comrade n.	برا دهر
nephew ,niece n.	برا زا
great nephew or niece	برازازا
bestman n.	برا زاوا
brother's wife ,sister-in-law	برا ژن
elder (big_)brother	برا گه وره
dear brother	براله
brotherly ,like a brother	برایانه
brotherhood n.	برایه تی (برای)
murmur (voice) n.	برته
murmuring ,grumble n.	برد (000 و بۆله
past tense of	بردن
take (away), carry (off), trans port	بردن

to take to vt.	بۆ 000
to insert to vt.	تی 000
to endure ,stand v.	دهر 000
to remove ,take away vt.	لا 000
carry back ,take back ,win	بردنه وه
to win	لی 000
taking n.	برده
be roasted ,grilled vi.	برژان
roast vt.	برژاندن (برژانن)
heal (of mound) vi.	برژانه وه
eye-lash	برژانگ
beard ,awn ,eye- lash	برژۆل
hunger	برس (له برس ,برسا)
die of starvation	له برس مردن
starving ,utterly destitute	له برسامردوو
hungry , a and n.	برسی
hunger n.	برسیه تی
pain in the muscles	برک
brass n.	برنج (1) (پرنج)
rice n.	برنج (2)
gauze n.	برنجۆک
profitable ,productive , profit	به 000000 ، بره و
eye brow n.	برۆ
to knit the brows	0000 گرژک

have pain ,smart ,flash vi.

بروسکان (بروسکاندن،

بروسکانن)

lightning n.

بروسکه

substitute n.

بری (بریتی)

instead of

له 0000

would that

بریا

lamb roasted whole n.

بریانی

shine , flash , glitter n.

بریسک (بریسکه)

flash ,glitter n.

بریسک

shining ,glowing a.

بریسکانه وه

roasred seed n.

بریشکه

wound n.

برین

wounded adj.

بریندار

بریقانه وه = بریسکانه وه ،

بریق = بریسکا ، بریقانه وه =

بریسکانه وه ، بریق = بریسکه،

بریقهدار بریسکه دار

to wound vt.

000 ك

shears n.

برینگ

bit ,piece ,cutting ,section

بپ (1)

also present stem of verb

بپین

to be able to reach

000ك

a few ,a little

000 ڤك

filings n.

براده

be stopped, be cut ,cease vi.

بپان

finish, bring to an end vt.	براننه وه
cease vi.	برانه وه
spine ,back bone n.	بیرپه (000 ی پشت)
vertebrate ,having a back bone	بیرپه دار
	برابراگه = بیرپه
file ,rasp n.	بیربه ند
bits and pieces	بیرشت (1)
fertility n.	بیرشت (2)
fertile adj.	به 000 (بیرشتدار)
cutting ,sharp adj.	بیرنده
shoot ,sprout n.	بیرک
snuff n.	بیرنوتی
split (bruised) wheat n.	بیرویش
past stem of	بیری
	بیروا = باوه پ
cut vt.	بیرین
to cut down (off)	دا 000
to insert in to vt.	تی 000
self- slaughter n.	خۆ 000
to blurt out vt.	دهر 000
to raise vt.	هه 000
to deduct ,cut off vt.	لی 000
goat ,a large fish n.	بیر (1)
staring .with open eyes	بیر (2)
knowledgeable a.	بیران

lost ,missing a.	بزر
to be lost ,disappear vi.	ب 000
to lose vt.	ك 000
curdle ,coagulate vi.	بزیگان
to become pale	هه ل 000
cause to curdle vt. talk wildly ,rave vi.	بزیگاندن (بزیگانن)
odds and ends ,effects (valulees)	بزیگور
nail n.	بزمار
to drive a nail vt.	0000 داکوتان
studded with nails ,firm adj.	بزمارکوت
goat ,she-goat n.	بزن
a large lizard n.	بزنمژ
wild goad ,ibex n.	بزنه کیوی
grin n.	بزه
set in motion ,incite vt.	بزواندن (بزوانن)
moving ,past stem of	بزوتن
move vi.	بزوتن
move again ,movement n.	بزوتنه وه
quick ,nimble adj.	بزیك
resless ,hasty ,brisk adj.	بزیو
hastiness n.	بزیوی
weeding ,cleaning n.	بزار
to weed vt.	ك 000
compensate ,pick up vt.	بزاردن

to compensate for	بۆ 0000
to compensate vt.	بۆ 0000
to elect ,select ,choose vt.	هه ل
span	بست
pistachio –nut n.	بسته (1)
axle for a mill –stone	بسته (2)
side –tress n.	بسك
killer n.	بكوژ
manager n.	بگير
crystal n.	بللور
crystalline ,calico n.	بللورى
blister n.	بلوق
flute ,pipe ,urind attached to a cradle	بلویر
piper ,one who plays on a pipe	بلویر ژهن
ticket n.	بلیت
genius adj.	بلیمهت
soft ,sloppy (melon or the like)	بل
scattered ,spread ,extended adj.	بلاو
to spread ,disperse vi.	ب 0000
to scatter ,dispers to publish vt.	ك 0000
dismissal ,spreading n.	بلاوه
plopping n.	بلیته
silly ,incapable adj.	بلح
bubble ,blister ,gurgle n.	بلق (بلقه ,بلقه بلق)
to babble up ,blister vi.	000 دان (000ك)

a house lizard n.	بَلَقه ده ره
high ,lofty ,exacted adj.	بَلند
to rise, soar vi.	000 ب (000 ب وه)
to rise, elevate vt.	000 ك (000 ك وه)
highness ,exalitation ,height n.	بَلندايه تى (بَلندى ,بَلنديتى)
higher adj.	بَلتر
highest adj.	بَلترين
blaze ,flame n.	بَليسه
bottom ,base ,under ,end n.	بن
to up root ,destroy horoughly	000 برك
to undermine vt.	0000 دانه وه
bottomless , without end	000 بى
without end ,girl , missed her maiden	بى
head , no longer virqin	
nolonger virqin	بى
to deflower vt.	بى 000ك (000 بزاندن)
under ,entirely	له بن
foot of hill ,lower part of a mountain	بنار
foundation n.	بناغه
the lower part of the ear jowl n.	بنا كوئى (بناكوئچكه)
ash –tree n.	بناو
reservoir ,house keeper adj.	بناوان
armpit n.	بن باخه ل
root ,origin n.	بنخ
to set root , settle down in a place	000 داكوتان

of jewish origin	بنجۆ
origins n.	بنجو بناوان
shrub ,root n.	بنچک (بنچکه)
base ,foundation n.	بنچینه
firm ,solid ,fundamental adj.	بندار
ribs n.	بن دەس
foot ,base ,plinth ,foot of a tree	بنک (بنکه)
rice sticking to the bottom of a pot	بنکپ
dig under, sap vt.	بنکه ند 000 ک
base n.	بنگه
	بنکه وش = بن باخه ل
bugloss n.	بنکوزروان
ceiling n.	بنمیچ
base n.	بنه
	بن هه نگل = بن باخه ل
to select ,fix upon	بنه کردن
uprooting ,destruction n.	بنه پ
to uproot ,exterminate eradicate	000 ک
destroy throughly vt.	
grain kept in store for seed	بنه توو
farm n.	بنه جوون
root ,origin n.	بنچه (بنچه ک)
root ,foundation n.	بنه پ هت
establishment ,camping ground	بنه گا
family ,dynasty	بنه مال (بنه ماله)

house keeper (woman) n.	بنه وان
voilet n.	بنه وشه
voilet colour adj.	بنه وشه یی
underneath ,beneath , prep.	بنه وه
foundation ,building n.	بنیاو (بنیات)
to sed up ,build ,establish	000 ك
fundamental n.	بنیادی
sole of the foot	بنی پی
thiness ,emaciation n.	بنیسی
gum ,chewing –gum n.	بنیشت
to ,by ,with ,in ,at , for , prep	به (1)
by day	0000 پوژ
in kurdish	به کوردی
for how much	به چه ند
pref... to form	به (2)
as:	به كه لك
present stem of verb	به (3)
leopard ,tiger n.	به بر (به وهر) ، بووز
baby n.	به بله
baby ,doll (nursery)	به به
duck n.	به ت
open adj.	به تاك (وه تاك)
empty adj.	به تال
emptiness n.	به تالی
blanket n.	به تانیا

youngling ,whelp ,cub n.	به چکه
boy ,child n.	به چه
pederast adj.	به چه باز
pederasty ,sodomy n.	به چه بازی
greedy in eating ,voracious adj.	به چه خۆر
luck ,fortune ,destiny ,fate n.	به خت
lucky adj.	به 0000
luckiness ,happiness n.	به ختداری
a ram three years old	به خته
fortunate ,lucky ,rich	به ختیار
fortune ,happiness ,richness	به ختیاری
giving ,donation ,gift n.	به خش
gift ,for giveness ,mercy n.,	به خشایش
benevolent ,forgiving	به خشنده
present ,prize ,tip n.	به خشیش
grant ,offer ,	به خشین
for give vt.	به خشینه وه
spend ,distribute vt.	به خشینه وه
rear ,support ,nurse ,bring up vt.	به خیو 0 ک
greedy ,envious adj.	به خیل (به خیل)
envy n.	به خیلی
sea n.	به حر
bad ,evil ,wicked adj.	به د (1)
a pref ... signifying ill ,evil	به د (2)
male volent adj.	به د ئه ندیش

unlucky ,unfortunate ,ill-fated

به د به خت

unfortunately adv.

به د به ختانه

misfortune ,bad luck n.

به د به ختی

evil-tongued adj.

به د بیژ

pessimistic ,cynical adj.

به د بین

ugly

به د چاره

of bad colour ,badly coloured

به د رهنگ

malevolent ,malicious adj.

به دخوا (000 خواه)

ill-natured ,rude ,vicious ,immoral
,bad-tempered adj.

به د خو

escort ,guide n.

به د خواز=به د خوا

misbehaving ,of bad conduct adj.

به د پرهقه

evil-tongued adj.

به د پفتار

ill-natured ,ill-disposed adj.

به د زمان

evil-dore ,wicked adj.

به د سروشت

suspicious adj.

به د کار

wicked adj.

به د گومان

به د فسه سال=به د چاره

blind drunk, fighting drunk,
ruttish adj.

به د مایه ,

infamous ,of ill repute adj.

به د گو=به د بیژ

infamy ,bad repute n.

به د مهست

ungrateful adj.

به د ناو

without adv.

به د ناوی

به د نمهك

به د هر

badness ,mischief n.	به دی
to ill-treat ,do evil	000 ك
fruit ,prudent ,offspring n.	به ر (1)
to abort ,miscarry	000 فری دان (000 هاویشتن)
cast her young (animal)	000 فری
to bear fruit vt.	0000 گرتن
memory n.	به ر (2)
by heart	له 000
to recite by heart	له 000 خویندنه وه
to memorize ,learn by heart	له 000 ك
to know by heart	له 000 زانین
suf ... signifying carrier ,bearer as	به ر (3) ، باربه ر
side ,lining n. front; width , before .	به ر (4)
prep.	
to be released ,be loosed	000 ب
be dropped ,fall vi.	0000 ب وه
to set free ,release vt.	0000 دان
to drop vt.	000 دانه وه
to let go vt.	000 تی دان
to fight ,grapple vt.	000 تیک بوون
to wear ,put on vt.	له 000 ك
pubes (the hair about those parts)	به ر (5)
together ,a like ,adj. and adv.	به رامبه ر
sweet smelling n.	به رامه
opposite ,on that or the other side	به رانبه ر

infront of ,against	ب 0000
opposition n.	برامبه‌ری
to oppose ,affront vt.	ب 0000 ک
pig n.	به‌راز
fang ,cannine tooth	به‌رازه
watery land	به‌راو
comparison n.	به‌راورد
to compare ,estimate vt.	ب 000 ک
having had cast its young (animal)	به‌راووته
former ,formerly adv.	به‌رای
encounter ,sudden meeting n.	به‌ره‌نگار
ruined ,destroyed ,laid waste	به‌ریار
to ruin ,spoil	ب 0000 ک
fast-breaking	به‌ریانگ
in plase , besider	به‌رجا
select ,choice ,befitting ,prominent adj.	به‌رجه‌سته
anything in sight ,prospect n.	به‌رچاو
very greedy ,aviricious ,insatiable adj.	به‌رچاو‌ته‌نگ
blinkers	به‌رچاو‌گه ، به‌رچاوه
breakfast (light meal with tea)	به‌رچایی
fruit-basket n.	به‌رچنه
rival ,antagonist ,opponent adj.	به‌رچه‌پ
lamb n.	به‌رخ
flock of lambs	به‌رخه‌ل

sunny side of a hill ,sunlit ,exposed to sun ,a place constantly exposed to sun	به رخۆر
successful ,happy adj.	به رخۆردار
dim of lamb n.	به رخۆله
stone ,rock n.	به رد
indirect hint, to stone vt.	0000 تئ گ
to be petrified vi.	0000 به بوون
to waste vt.	له 000 دان
fruitful adj.	به ردار
mill-stone n.	به رداش
stone-pavement ,cause-way	به رد پيژ
stoning ,pelting n.	به رده باران
flint (and steel) n.	به رده ستي (به رو ئه ستي)
service ,help n.	به رده ست
to serve ,help vt.	000 ك
to rinse (rice and the like)through clean water to remove dust	به رده شوور
front n.	به رده م
in front of	له 0000
stony waste ,rocky place	به رده قاني = قوچه قاني
prayer-flags n.	به رده لان (به رده لاني)
high ,loud adj.	به رده نويز
to rise ,soar vi.	به رز
	0000 ب وه
	به ر پوژ = به ر خوور
to boast vi.	0000 فرين

to raise ,elevate vt.	0000 ک وه
height n.	به زایی (به ززی , به زیتی)
higher adj.	به زتر
highest adj.	به زترین
cicada ,corn-crieket	به زه چره (به زه چپ)
saddle-bow n.	به زین
able ,capable adj.	به زه وه ند
sore-grapes ,unripe grapes n.	به رسيله -
share ,portion n.	به رکه وتن
victim n.	به رکه وتو
	به رقلیانی = به رچایی
clothing ,cover , leaf n.	به رگ
cloth vi.	0000 پۆشین
	به رکۆ = به زین
Envelop vt.	00000 تی گ
tailor	به رگدروو
fine lambs wool	به رگن
resistance n.	به رگه
resist ,oppose force, hold out put up with	0000 گ
pillow-case n.	به رگه سه رین
fob ,watch-pocket	به رگه سه عات
keep sake ,souvenir n.	به رگوزار
before adv.	به رله
prayer-rug n.	به رمال (1)

space in front of house	به رمال (2)
food left over ,leavings n.	به رماوه
sucking-baby n.	به رمه مکان
programme n.	به رنامه
groin n.	به رموسولدان
family .off spring	به ره (1)
gradually adv.	به ره به ره ، به ره (2) = به ره و
dawn n.	به ره به بیان
ploughed field by a pair of oxen	به ره جووت ،
to chase ,follow to catch , persue vt.	0000 نان
	به ره و خوار = ... خواره =
	به ره و خوار
product ,fruit ,result n.	به ره م
	به ره و پرو = به ره و پروو ، به ره و ژیر ،
	به ره و ژور
to wards , prep	به ره و -
interception ,obstraction n.	به ره و بری ، به ره و اژ = ئاوه ژوو
to intercept ,obstruct vt.	00000 دانه وه (000ك)
back wards ,reversed adv.	به ره و پاش (000پشت)
meeting n.	به ره پیری
to the front ,for wards ,aheads adv.	به ره و پیش
down wards a and adv.	به ره و خوار
declivity ,down hill , adownward steep	به ره و خواره وه (000خوارکه)
backwards adv.	به ره و دوا
face to face adv.	به ره و پروو

come face to face vi	0000 ب وه
conform ,compare with one another	0000 ك وه
up wards adv.	به ره وژوور
acclivity ,up hill , an upward slope	به ره وژووره
mansion ,house ,a house for summer date	به روار
apron ,stomacher ,bib n.	به روانکه
front part ,coller n.	به رۆك
sole of the foot n.	به ری پی
wide adj.	به رین (1)
former adv.	به رین (2)
rug or carpet of coarse wool , woven matting n.	به په
free ,ownerless adj.	به ره لا
to be loosed ,released vi.	0000 ب
set free ,release ,abandon	0000 ك
acron (oak) n.	به پوو
a dearler in clothes ,draper n.	به زاز
defeat ,over come vt.	به زاندن (به زاندن)
cause to dismount vt.	0000 دا
entertainment ,merriment ,feast orgy n.	به زم
sin ,poor ,frustrated	به زه
pity ,compassion n.	به زه وی (به زه بی)
to pity vt.	00000 پیندا هاتنه وه
be defeated ,fail vi.	به زین (1)
jump ,run vi.	به زین (2)

to dismount	دا 0000
jump up ,hop vi.	هه ل 0000
bounce vi.	هه ل 0000 ه وه
dry land n.	به ژ
stature ,height n.	به ژن (به ژن و بالا)
enough ,sufficient adj.	به س
it is enough ,that will do	ه 0000
river bed ,dam ,brace ,clamp	به ست
tied ,bound ,bewitched (and so rendered)	به ستراو
tie ,bind ,fasten ,freeze	به ستن
to tie down ,fatten (sheep) vt.	دا 0000
to tie up ,erect ,compose ,construct ,establish vt.	هه ل 0000
song ,ballad ,tune n.	به ستنه (1)
bound ,fastened ,closed up ,bundle	به سته (2)
tongue-tied ,feeble ,unhappy adj.	به سته زمان
package ,parced n.	به سته ك
ice-bound ,frozen adj.	به سته له ك
glazed earthen war jar n.	به ستوو
three years ago	به سر پیدار
three days ago	به سر پیرۆ
event ,adventure ,experience n.	به سه ر هات
happen to one	0000 ن (به سه ردا هاتن)
share ,portion ,lot n.	به ش
deprived adj.	بی به ش

distribute ,divide up vt.	دا 000 ک
divide vt.	0000 ک
inheritor n.	به ش بهر
	به شپراو = بی به ش
share holder ,partowner , participant n.	به شدار
partner ship ,taking part ,participation	به شداری
perhaps ,may be	به شکم (به شکو, به شکى)
snow n.	به فر
to snow vi. snow falling n.	0000 بارین ,
	به شینه وه = دابه ش کردن
snowy=water ,ice=water n.	به فراو
covered with snow ,snow covered	به فراوی
snowy ,made of snow adj.	به فری (به فرین)
snow-sweeper ,snow-shovel n.	به فرمال
partridge (male) n.	به ق
grocer n.	به قال ((ع))
quilting n.	به قیه ((ع))
reel n.	به کره (به کهره) ((ع))
biscuit n.	به کسه مه ت
bey (title) ,gentleman n.	به گ
son of a bey ,noble n.	به گزاده
up right adj.	به ل
wobbling (wabble) n.	به له به ل
stray n. gone a stray adj.	به له سه

to stray ,lose one way ,bolt vi.	ب 000
continous running of stomach n.	به له فییره (به له فییره)
liquorice n.	به له ک
boat n.	به له م
trouble ,calamity ,disaster n.	به لا
morrelo ,cherry n.	به لالووک
but ,though conj and adv.	به لام (به لان)
fur (of kettle) n.	به لئج
phelegm n.	به لغه م
proof ,evidence n.	به لکو (به لکی) = به شکو
chaft of rice	به لگه
piebald ,speckled adj.	به لم
yes	به له ک
promise	به لئی
to promise ,give one word	به لئین
bass (music)	ب 000 دان
string ,cord n.	به م
builder ,mason n.	به ن
anesthetic ,henbane n.	به نا
band ,cord ,fastening ,tie n.	به نچ
to stay ,be detained vi.	به ند (1)
to tie fast ,bind vt.	ب 0000
dam n.	ب 0000 ک
paragraph ,ream of paper	به ند (2)
	به ند (3)

slave ,servant n.	به‌نده
house of your servant (my house)	به‌نده خانه
son of your servant (my son)	به‌نده زاده
pyjama-cord ,trousens-cord	به‌نده خوین
harbour ,sea-port	به‌نده ر
slavery ,servitude n.	به‌نده‌گی (به‌نده‌یی)
rough track	به‌نده ن به‌نده‌گه‌ری = به‌نده‌گی
	به‌نده‌گه‌ری = به‌نده‌گبی
groundless rumours ,tittle-tattle n.	به‌نده‌باو
discipline n.	به‌ند و به‌ست
prisoner n.	به‌ندی
jailer n.	به‌ندیوان
jail ,prison n.	به‌ند یخانه
an intoxicant made from hemp ,hashish ,bhang n.	به‌نگ
price ,cost ,value n.	به‌ها
bold ,valiant a.	به‌هادر
spring (sea son) n.	به‌هار
spices	به‌هارات ((ع))
rose-gardin ,spring n.	به‌هارستان
vernal ,product of spring	به‌هاره (به‌هاری)
splendid ,interj	به‌ه به‌ه ,
	به‌هانه = بیانوو به‌ه‌رام = بارام
share ,portion ,part ,capacity ,fortune	به‌هره
blessed ,fortunatc adj.	به 000

deprived ,unfortunate adj.	بی 000
gimlet n.	به هره مه
	به هره دار
	(به هره مه ند) = به به هره
fortunate ,happy adj.	به هره مه ند
divine power and goodness n.	به هزاد
also ,mase proper name	به هزاد
intelligent ,acute ,adroit ,avalauch	به همهن
paradise ,heaven	به هه شت
paradisical adj.	به هه شتی
quince n.	به هی (به ی)
packed closely ,compact n.	به یابه ست
stale ,not fresh adj.	به یات
	به ور (به وری به یان) به بر
melted fat ,dripping n.	به یاته
barren land ,fallow n.	به یار
fair-copy n.	به یاز
flag ,standart n.	به یاغ (به یاخ)
flag-bearer,	به یاغدار
insolent ,abusive (women) n.	به یاغدار
dawn ,day break ,early morning	به یان (1)
declaration ,explanation	به یان (2)
to explain ,declear vt.	0000 ک
early in the morning	به یانه کی
tomorrow	به یانی

in the morning	به یانیان
cammomile flowers	به ییوون
house ,couplet ,verse n.	به بیت ((ع))
veterinary surgeon n.	به یتار (به یتال)
veterinary (office) n.	به یتارخانه
barren adj.	به یچه ل
between ,space ,relation	به ین ((ع))
between two persons	به ین
from time to time	0000 به ین
break with (off) vi.	000000 تیکچوون
create a rift between	0000 تیک دان
they are not in good terms	به یانیان نی یه
act as mediator	چوونه (که وتنه) به ینه وه
recently ,now adays	له م 000 ه دا
ill-omened ,unlucky	به بووم (به د بووم)
for ,to ,why ,what for	بۆ (1)
smell ,scent n.	بۆ (2)
melting-pot n.	بۆته
why ,what for	بۆچ (بۆچی)
wist ,steam	بۆخ
body odour n.	بۆدپن
brown adj.	بۆر (1)
uncultivated land ,follow	بۆر (2)
storm , tempest n.	بۆران (باو000)
a kind of omlet	بۆرانی

wild boar n.	بۆره
commoner, not noble, common coarse fellow	بۆره پیاو
distant relation n.	بۆره خزم
a man of no importance	بۆره زهلام
apoor-horseman	بۆره سوار
akind of pastry ,jay brownish adj.	بۆرهك
defeat n.	بۆپ (1)
to defeat ,overcome vt.	000 دان
to be defeated ,overthrow	0000 خواردن
hay under which fruit is kept	بۆپ (2)
low (com) vi.	بۆپاندن (بۆپاندن)
lowing	بۆپه
pipe ,tube ,trumpet n .	بۆپی
grey adj.	بۆز
annoy ,harass vt.	بۆزه (000 ك)
fodder left over ,leaving in manger	بۆژۆ
stench n.	بۆسار ، 0000 ك = بۆژه كردن
place of perfume ,garden	بۆستان
empty ,vanity adj.	بۆش
emptiness n.	بۆشایی (بۆشی)
frog n.	بۆق
thrush (disease) n.	بۆقره
turkey n.	بۆقله موون
nape n.	بۆقه ته (000 یمل)

breast-stroke swimming n.	بۆقه مه له
stink ,rotten adj.	بۆگه ن
stagnant-water	بۆگه ناو
feiret n.	بۆگه نکه
stink ,stench adj.	بۆگه نیو
berry (grape) n.	بۆل
grumble ,couplain vi.	بۆلاندن (بۆلانن)
grumbling n.	بۆله
smell ,scent ,odour n.	بۆن
to smell vt. to be putrid vi.	000 ک
become smelly vi.	000 گ
to smell vi.	000 لی هاتن
into prep ,pronoun n.	بۆناو
smell of singeing meat or fat	بۆنچرووک (بۆچرووک)
smell of burning bone or skin	بۆنچهک (بۆچهک)
sweet-smelling	بۆنخۆش
scented ,perfumed ,aromatic adj.	بۆندار
body odour (animal) n.	بۆندپن (بۆدپن)
smell of burning n.	بۆنسۆ (بۆسۆ)
smell of singing hair or wool	بۆنکپووز (بۆکپووز)
smelly ,fetid adj.	بۆنگرتوو
cause ,reason n.	بۆنه
a sweet smell	بۆنوبه رامه
foul breath	بۆنی ده م
shoe polish ,boot- blacking	بۆیاغ

shoe- black	بۆیاغچی
dye ,paint n .	بۆیه (1)
to dye ,paint	000 ک
there for conj.	بۆیه (2)
in order that	بۆیه که
ford n.	بوار
pass ,miss vt.	بواردن
pass ,spend time ,enjoy one- self	پا 0000
opportunity ,ability n.	بواره
give apportunity ,allow vt.	000 دان
calumny , slander n.	بۆختان
calumniate ,siander vt.	0000 پێ کردن
slanderer n.	بوختانکه ر
bundle ,parcel ,square shawl n.	بوخچه
over pass, pass without notice, for give vt.	بوردن
to pass by vi.	پا 00000
to pardon, for give vt.	پا 0000
to sacrifice one self	له خو 0000
faint vi	بوردنه وه
was ,past stem of	بوون
liar ,hole ,burrow ,den n.	بوودپ
silly fool	بووده له
mirt (plant)	بوودینه
home spun woolen cloth	بووژو

revive ,recover vi.	بووژانه وه
revive ,nourish vt.	بووژاندنه وه (بووژاننه وه)
ambush n.	بووسه
bride ,daughter-in-law	بووك
puppet n.	بووكه سه ماكه ره
doll n.	بووكه شووشه
bridal n.	بووكين
earth ,land ,region n.	بووم
earth quake n.	بوومه له رزه
to be ,become ,exist vi.	بوون
to become	بو 0000
to be entrapped vi.	بوپوه 0000
to be inside ,partake	بوئیدا 0000
to stoop ,bent over vi.	بو دا 0000
to open out ,burst out (boil) vi.	بو ده 0000
recur	بوونه وه
to finish ,complete vt.	بوئ 0000
to break apart vi.	بوئك 000
the second letter of the arabic-kurdish	بوئ (1)
without,lacking	بوئ (2)
	بوئ (3) = وه ره
prefex.... equal in meaning to ,no ,less ,in ,im , ... etc	بوئ (4)
hairless ,cheerless adj.	بوتوك
	بوتوون = به بوتوون

besides ,apart from ,except ,in addition	بیجگه
youngling	بیچوو
dim of	بیچووله ، بیچوو
root ,base	بیخ
root of teeth	00000 ی دان
insomnia n.	بی خهوی
awake ,aware ,alert adj.	بیدار
dairy n.	بیژه ، (بیره)
milk maid n.	بیژه وان
nausea ,detest n.	بیژ
fell sickness ,disgast ,to become sick of	000 لێ ك وه
tired ,bored ,wearicd adj.	بیزار
to be sick of athing ,be bored	ب000
to annoy ,harass ,distress vt.	ك 000
weariness ,boredom n.	بیزاری
be sick of a thing vt.	بیزاران (لێ000)
long for unusual food (pregnan)	بیژوو
restless longing to which pregnant women are subject to	بیژوو
sayer ,singer n.	بیژه
to say	بیژان (بیژین)
sitr vt.	بیژانه وه (بیژینه وه)
coarse sift n.	بیژنگ
	بیژه ر = بیژ
cradle n.	بیژسکه

wood ,forest ,thicket n.	بیشه
wild land over grown with bushes, jungle, bush	بیشه لَان
vegetable patch (a plot of melon or cucumber)	بیستان
without pillars ,heavon n.	بیستون
unemployed n.	بیکار
incapable ,lazy ,idle adj.	بیکاره
forcelabour ,corvee ,hard work	بیگار
to force one to work without pay	0000 پی ک
unwillingly av.	بیگارانه
foriegner ,stranger ,unknown n.	بیگانه
spade n.	بیل
vain ,futile ,useless adj.	بیهوده ، بیگه ن = بۆگه ن
young pig n.	بیوله ، بین = بۆن
widow (ed) a	بیوه
widower n.	بیوه پیاو
widow n.	بیوه ژن
widow-hood n.	بیوه ژن کۆش
willow n.	بی
desert ,wilderness	بیابان
	بیوه بی = بیوه ژن
pretext ,excuse n.	بیانوو
to seek an idle excuse vt.	==== پی گرتن
to make a pretext to quarrel ,raise a pretext	000 ک

seeking excuse	به 000
under the pretext of	به 000 ی
pupil of the eye	بیبیله (000 ی چاوی)
a well n.	بیر (1)
mind ,thought ,idea ,memory n.	بیر (2)
to remind vt.	0000 خستنه وه
to think vi.	0000 ك
to remember vt.	0000 ك وه
to be remembered vi.	0000 كه وتنه وه
to remember ,recollect vt.	له 000 ب
to forget vt.	له 000 چوون
to forget	له 0000 ك
memory n.	بیره وه ری
bastard n.	بیژی
twenty adj.	بیست
twentieth	بیستم (بیسته مین)
hear	بیستن
hear (a gossip)	بیستنه وه
fear ,danger n.	بیم
ill ,sick adj.	بیمار
hospital n.	بیمارخانه
lunatic asylo	بیمارستان
breath ,throat	بین (1)
to hold breath ,spin (top(	000 گ
present stem of verb	بینین (2)

Kurdi-English

ب کوردی- ئینگلیزی

careful ,cautious a.	تی 000
caution ,deliberation	تی 000 ی
throat n.	بینا قاقا
seeing ,dear sighted ,able to see adj.	بینا
sight ,the eye	بینایی
see vt.	بینین
to expect of	پا 000
to ponder ,think over	تی 0000
find	بینینه وه
axe	بیوور

pope	پاپا
king (playing card)	پاپاز = پاپه جانه
shoes for babies	پاپه جانه
slippers n.	پاپوش = پاپووج
time n.	پاپوچ
repeated adj.	پات
thread bare ,squalid ,idle ,useless adj.	دوو 000
drawn game	یاتاڵ
cambric n.	پاته
mattock n.	پاتیسقه
feet (of sheep and other animal)when boiled ,trotters n.	پاچ
hand hoe n.	پاچه
a small mattock n.	پاچاڵ = پینچاڵ
chopping ,hewing n.	پاچه کۆله
to hack down vt.	پاچۆلکه
to trim ,remove by clipping vt.	پاچین
having feet ,permanent ,always ,fixed	دا 000
reward ,retribution n.	هۆل 0000
soverign ,monarch ,king	پادار
prince n.	پاداش (پاداشت)
kingdom ,royal ,reign n.	پادشا (پادشاه)
last year	پادشازاده
protect ,preserve vt.	پادشاهی
to take of one's self ,keep away	پار
wet ,submerged .under water adj.	پاراستن
	خۆ 0000
	پراو

piece ,bit n.	پارچه
broken to bits ,all in pieces	00000 پارچه
to break in pieces ,crush ,smash vt.	00000 پارچه ک
beggar n.	پارسه ک
tare ,make –weight n.	پارسه نگ
meal taken before day-break during the month of ramazan	پارشینو
coin ,piece ,fragment ,money	پاره
penniless adj.	بئ 0000
throw away money ,spend foolishly	0000 فری دان
to change money	0000 گۆپینه وه
its in vain ,of no value	0000 ناکات
save up for a rainy day	0000 یسپی بو رۆژی په ش
in pieces	پاره پاره
to tear to pieces	0000 ک
lover of money	پاره په رست
stingy ,miserly ,mean adj.	پاره پیس
having money ,rich adj.	پاره دار
morsel n.	پاروو
dieting ,abstinence ,target n.	پاریز
observe a diet ,avoid ,abstain vt.	0000 ک
hiding place ,asylum n.	پاریزگا
dieting n.	پاریزگار
bull-calf n.	پارین
beg ,beseech ,implore vt.	پاران وه
shovel (of wood) n.	پارو
heel n.	پاژنه
watching ,guarding n.	پاس

to watch ,guard ,bark	000 ک
omnibus n.	پاس ((ا))
eaves n.	پاسار
to hide ,cover vt.	000 ک
sparrow n.	پاساری
sentry post	پاسگه
sentinel ,guard ,watchman n.	پاسهوان
answer n.	پاسوغ
to refuse	0000 دان
to answer	0000 دانهوه
after ,back ,behind av.	پاش
to delay ,postpone	0000 خستن
after wards	له 000 دا
to fall behind vi.	000 كه وتن
title given to high officials ,	پاشا
pasha	پاشا
leaving in manger	پاش ئاخوور
pasha son (or daughter) n.	پاشازاده
anarchy ,disorder n.	پاشاگهردانی = پاشان = له پاشدا
hobble ,suffix n.	پاشبه ند
heedful ,cautious adj.	پاش بین
dinner given by bridgroom family	پاشتیلانه
afew days after wedding	
rear-guard n.	پاشدار
trip up vt.	پاشقول (000گ)
back ward ,behind in learning	پاشکه وتوو
cantle n.	پاشکۆ
penitent ,repentant adj.	پاشگه ز

to repent	پاشه ب وه
left over ,remains ,leaving	پاشماوه
behind someone back	پاشمله
to talk behind someone back ,backbite	له 000 قه ك
prefix... meaning last	پاشه
last-born ,the youngest child	پاشه بهره
future n.	پاشه رڼو
savings	پاشه كه وت
to save money ,make money	000 ك
skirt (hind part) n.	پاشه روک = پاشماوه
libertine adj.	پاشه ل
back wards	0000 پيس
disorder n.	پاشه و پاش
hind-leg n.	پاش و پيش
after adv.	پاشوو
final ,future n.	پاشی
upshot ,after-effects n.	پاشين
kind of pastry stuffed with nuts ,cut into lozenge-shaped pieces	پاشينه
broad been n.	پاقلوه
clean, tidy, pure, chaste, innocent, a.whisk,brush	پاقله
to cleanse ,whisk	پاك
innocence ,acquital	0000 ك وه
chaste ,modest adj.	پاكانه
clean ,pure adj.	پاكداوین
packet ,parcel n.	پاكڅ (پاڅ)
	پاكه ت

modest ,chaste	پاکیزه
threshold n.	پاگه
back ,side n.	پان
to lean against vi.	0000 پیوه دان
to push vi.	0000 پیوه نان
leaning ,to relax vi.	0000 ئی دانه وه
to lean back vi.	0000 دانه وه
to lie down ,lie back vi.	0000 که وتن
in a leaning position	له 000 هوه
buffalo calf n.	پالاح
pack-saddle n.	پالان
the muscle extending the length of the back and neck	پالانچه
a pack-horse ,a maker of pack-saddle	پالانی
strain ,refine vt.	پالوتن
strained ,refined adj.	پالوته
great –coat ,over coat n.	پالتاو (پالتو)
cushion n.	پالپشت
workman ,labourer n.	پاله
crush ,pressure ,jostling ,rushing on one another ,push each other about athlete ,hero ,wrestler ,champion n.	پاله په ستو
heroic adj.	پاله وان
athletics n.	پاله وانان
support ,butteress n.	پاله وان بازی
kind of bloncmage made of sugar and starch	پالوزه (فالوزه)
side ,flank	پالوو
skirt of a robe ,train of a dress	پالیم

colander ,stainer	پالین
strainer	پالتو (پلاو 000)
broad ,wide ,flat ,ample adj.	پان
to be wide vi.	ب 000
to sit down (on floor)	ب 00000 وە
to widen vt.	ک 0000
to flatten ,open wide	ک 0000 وە
wideness ,area n.	پانایی
trouser	پانتۆل (پانتلون)
fifteen adj.	پانزە
fifteenth adj.	پانزەم (پانزەمین)
antidote n.	پانزەهر
podgy adj.	پانکەلە
quite broad adj.	پانو پۆر
womans high heeled slipper n.	پانی بەرز
grazing ,pasture n.	پاوان و پانی
	(1) پاژنه = پانی (2) پانایی
anklet (child's)	پاوانه
extremities of the body	پاو پل
limit ,end ,extremity n.	پایان
limited adj.	بە 0000
endless ,unlimited adj.	بێ 000
capital n.	پایتەخت
rest ,breek n.	پایرووس (ی)
autumn n.	پایز
autumnal (product)	پایزە
pillar, column, rank, degree, dignity n.	پایە
his highness ,noble n.	پایە بلند (000 بەند)

noble ,stable ,enduring	پاڼه دار
stability n.	پاڼه داري
trodden under foot, destroyed, oppressed a.	پاڼه مال
to trample on, destroy vt.	000ك
throb , pulsate vi.	پت (000 دان)
more adj.	پتر
flickering n.	پته (00پت)
firm ,solid adj.	پته و
firmness n.	پته وي
severed ,broken off ,broken up adj.	پچر (000 پچر)
sparately adv.	پچر
break ,be severed vi.	پچران (پچرانه وه)
break ,sever ,cut off vt.	پچراندن (پچرين)
to pull apart	دا 0000
to uncorck ,tear open ,pluck (flower)	هه ل 0000
piece n.	پرت
flicker n.	پرته
orange n.	پرته قال
orange (colour) adj.	پرته قالي
tress ,lock n.	پرچ
hairy	پرچن
rainbow n.	پرچي ټايشي و فاته
snore ,sound of snoring n.	پرځاندن
bridge n.	پرد
sigh n.	پرزه
small piece ,a bit	پرزول
tendrile n.	پرژ
gush out vi.	پرژان

sprinkle vt.	پڙاندن
question n./	پرس
to consult vt.	0000 پښ ک
to ask vi.	000 ک
inquirer n.	پرسا
consolation ,sympathy n.	پرسه
asking ,inquiring n.	پرسه ر
question n.	پرسيار
ask vt.	پرسين
to ask from vt.	0000 ښ
enquirement ,responsibility	پرسينه وه
scattered v.	پرش (پرش و بلاو)
spark n.	پرشنگ
soft coating desposit ,formed on	پرگ
surface of liquid (esp vinegar)	
rub off vt.	پرواندن (پروانن)
to rub off between fingers	هه ل 000
purse ,money bag ,bundle ,abit of cloth	پرياسکه
in which money or drugs are put	
full ,full off adj.	پر
to be full vi.	000 ب
to dash suddenly ,pounce up on vt,	0000 پيدان
tofill up vt.	000 ک
suddenly ,abruptly av.	هه 000 يکا
to incity against vt.	000 ک ښ
dumpling ,mash n.	پريوټه
fullspeed ,gallop ,abow-shot ,jump n.	پرتاو
ray n.	پرتو
richly –coloured ,strong (tea) adj.	پر په نگ

snort vi.	پرماندن
snorting n.	پرپه
wornout garment ,rags	پرتول
rubbish ,valules adj.	پروپاتال
nonsense n.	پر و پووچ
odds and ends n.	پر و پیت
project n.	پرۆزه
be scorched ,be shriveled	پرووزان (هه 0000)
cause to scorch ,shrivel vt.	پروزاندن
scorching ,shriveling n.	پرووزه
light snow	پرووشه
shrivel ,burn ,wear out vi.	پرووکان (هه 000)
cause to shrived	پرووکاندن
dried-up state n.	پرووکه
spark n.	پریشک
womb (animal)waistbanl	پزدان
glanders ,horn of drawers	پزوو
doctor ,physicial n.	پزیشک
dispensary n.	پزیشکخانه
medical adj.	پزیشکی
spurt ,gush out vi.	پژان (پژین)
cause to spurt vt.	پژاندن (پژانن)
sneezing n.	پژمه
sneeze vi.	پژمین
lisp ,son n.	پس
break (string or rope)rent asunder	پسان
cause to break ,burst vt.	پساندن (پسانن)
expert ,a scout boy n.	پسپۆر
wrench ,strain ,pull with a twist	پسکان (پا 000)

whispering ,humming n.	پسه (0000 پس)
cousin n.	پسمام
note ,list n.	پسووله
used for calling cats , interj	پش (پش پش)
back ,support ,supporter ,backer	پشت
,behind ,at the back ,off spring	
to turn away the back on	0000 تی ک
to rely on ,trust vt.	0000 بهستن به
to back up ,support ,rely up on vt.	0000 گ
to neglect	0000 گوئ خستن
he can't be downed	0000 ی له ئه رزناکه وئ
back to back ,back wards ,for	پشتاو پشت
generations	
,strong in the back ,backed , supported ,	پشت نه ستور
confident adj.	
a little hill ,heap ,butterss ,ridge n.	پشته
room behind verenda	پشت هه یوان (پشته یوان)
flesh inside backbone	پشته مه غزه
ally ,place of refuge	پشت و په نا
waist band ,belt n.	پشتین
cordom ,strap n.	پشتینه
pillow ,cushion n.	پشتی
instep n.	پشتی پی
winter stable n.	پشتیر
back of the head n.	پشتی سه ر
nape n.	پشتی مل
what ever is leant upon ,prep	پشتیوان
supporter ,protector	پشتیوان
sheep dung (or bicular) n.	پشقل پشکل

lot ,stopper n.	پشك
inspect, examine, looknarrowly, searching vt.	پشكنين
red ember ,live ember n.	پشكو
the gradual increase of warmth in february	000 كه وتن
bloom ,blossom vi.	پشكو تن
breath ,spell n.	پشوو
disturbed a.	پشيو
disturbance n.	پشيوى
putf ,imitats the sound of puffing to blow out vi.	پف 0000 ن
flabby adj.	پفه ل
slice ,bit ,piece n.	پل (1)
finger n.throb vi.	پل (2)
platinum n.	پلاتين
missile n.	پلار (1)
to hurt a thing vi.	0000 تن گ (0000 هاویشتن)
abitter remark ,taunt	پلار (2)
to make an unpleasont allusion	0000 تن گ
spout n.	پلوسك
beehive n.	پلور
	پلك = پوور
stair, cross piece, rung, round degree	پله
step by step ,by degrees	پله پله
be crushed vi.	پلشانه وه
crush ,squash vt.	پلشاندنه وه (پلشاندنه وه)
stair –case ,flight of steps	پليكانه
pilav (adish of rice)	پلاو

colander ,strainer n.	پالۆ پالۆ
stammering n.	پلته (000 پلته)
leopard n.	پلنگ
be scalded ,burn with hot liquid	پلۆخین (دا 000)
thrash ,flog ,beat suddenly vt.	پلۆسین (دا 000)
wick n.	پلته
spot ,speck ,speckle n.	پنتک
sppoted ,pitted adj.	0000 پنتک
shabby ,squalid ,sloven adj.	پنتی
caulk (crack) n.	پنج
to stop up cracks	000 ک
chapped ,cracked (skin)	پنر
wild mint ,penny royal n.	پنگه
pastry –board n.	پنه
a circular heep ,coil , disk n.	په پکه
childs word for bread n.	په په
cuckoo n.	په پوو
hoopoe n.	په پوو سلیمانکا
butterfuly n.	په پوله
string ,cord n.	په ت
to slip away , run away	0000 پچرین (000 پساندن)
break loose ,escape vi.	پچرین
to hold in with leash	0000 ک
fever ,pest ,common cold n.	په تا
potato n.	په تاته
pespoil (person) n.	په تپه تین (په تپه تین)
petrolleum n.	په ترۆل
anything ugly and shocking, unsound in mind crazy,demo	په ته پری

blanket n.	په توو
pure, bare, unmixed adj.	په تی
	په توو=پشوو
veil n.	په چه (1)
pen (sheep) n.	په چه (2)
	په تیاره=په ته پری
napkin n.	په چه ته
scattering ,prose n.	په خش
scattered ,afflicted adj.	په خشان
to scatter vt.	000 ك
fie ,how wonderful	په ح
rib n.	په راسوو
hem n.	په راویز
spread ,scattered ,flang adj.	په رت
scattered about	په رتو بلاو
clench ,rivet n.	په رچ
to clench vt.	0000 دانه وه
forelock ,lock of hair n.	په رچه م
glass ,tumbler ,flag n.	په رداخ (په رداغ)
to brush up ,polish vt.	0000 ك
shave again vi.	0000 ك
prune vt.	په رداوتن (هه ل)
curtain, screen, film, membrane, note, tone (musical), act (of play) hymen	په رده
to reveal ,to be have in a shameless manner	0000 دراندن (0000 لادان)
to draw a curtain	0000 كیشان (0000 گنپان)
to draw open curtain	0000 لادان

frank ,open adj.	بی 0000
have liesure vi.	په رژان
fence ,hedge n.	په ردوو=داروو په لردوو
worshipper n.	په رژین
wor shipping ,adoration n.	په رست
worship vt.	په رستش
fit ,caprice	په رستن
cotton threat or string	په رکه م
a pair of compasses	په رگ
knitting needle n.	په رگال
rely upon ,trust vt.	په رگه
increase n.	په رموون (را 0000)
to increase vi.	په ره
to increase vt.	00000 پی دان
care ,anxiety ,fear n.	0000 سه نندن
fearless reckless a.	په روا
boldly ,without fear	بی 0000
education n.	به بی 0000
flying flight n.	په روار (5)
moth, propellor, flying wheed n.	په رواز
anxiety ,eagerness n.	په روانه
eager adj.	په رۆش
careless ,reckless adj.	به 00000
nourishing ,educating n.	بی 0000
omnipotent ,god	په روه ر
brought up, trained, educated,	په روه ردگار
nourished	په روه رده

to bring up . maintain and care for vt.	0000 ک
training ,education n.	پهروه رش
nourishment ,food n.	پهروه رده بی
pleiads ,fem proper name	پهروین
fairy n.	په ری
shelter ,place for collecting harvest	په ریز
fairy-born ,fem proper name	په ریزاد
desolate ,scattered	په ریشان
to be desolate ,be ruined vi.	000 ب
to ruin ,make desolate vt.	0000 ک
desolation ,anxiety ,ruined state	په ریشانی
wrechedness n.	
end ,side n.	په پ (1)
to pass away ,cross vi.	تئ په پ ک
feather n.	په پ (2)
scattered, dispersed, inconfussion adj.	په راگه نده
cause to fall off ,miss ,skip (reading)	په پاندن
to startle ,frighten vt.	000 پا
ferry vt.	په پاندنه وه
book ,booklet n.	په پاو
squalid ,worn out adj.	په پیووت (1)
a game with dice	په پیووت (2)
covered with feather ,winged adj.	په پدار
oat ,rye	په پرشت
flying ,bird	په پنده
page ,sheet .leaf ,petal	په په
swallow ,swilt (bird)	په په سیلکه
fledged adj.	په په وازه

plumage n.	په رو باڵ
to unfledged vt.	ك 0000
unfledged adj.	بئى 0000
jump, be cut off, fly in the air, cover (animal) ,be numbed vi.	په پین
to pass ,go across ,elapse vi.	تئى 0000
to jump out ,protude vi.	دهر 0000
to startle ,jumb up vi.	پا 0000
to jump ,dance vi.	هه ل 00000
cross vi.	په رینه وه
sheep	په ز (1)
cooking adj.	په ز (2)
ibex n.	پزه کئوى
shepherd n.	په زه وان
sorrow ,grief n.	په ژاره
sorrowful adj.	به 0000
weakened ,imfebled ,sad , withered adj.	په ژموورده
low ,soft (voice) ,base ,mean, glum adj.	په ست
to be sulky vi.	ب 000
to depress ,humilate vt.	ك 000
vulgar ,the common people	په ست پایه
press ,crush vt.	په ستن
thrust in to ,stuff vt.	تئى 000
trample treaden vt.	په ستنه وه
pelted waist-coat	په سته ك
pressure ,n.	په ستۆ
lowness ,baseness ,meaness n.	په ستى

choice ,praised ,approved adj.	په سه ند (1)
to approve ,praise ,select ,chose vt.	په سه ند
spancy n.	په سه ند (2)
over cooked adj.	په سه سه
common cold	په سه ۆ
	په سه سه -- په سه سه ره
powd ,bath -towed	په سه نه مال
wool ,idle talk ,nonsense n.	په سه شم
sweet resembling white wool n.	په سه شه كه
woollen adj.	په سه شمین
woolen garment n.	په سه شمینه
be confused ,agitated vi.	په سه شوكان
be wilder ,fluster ,mislead ,embarrass vt.	په سه شوكاندن (په سه شوكانن)
repetant ,penitent ,regretful adj.	په سه شیمان
to repent ,regret ,change one mind vi.	0000 ب وه
cause to change one's mind	0000 ك وه
remorse ,painful regret	په سه شیمانی
split ,burst vi.	په سه قین (پۆقین)
strength ,ability n.	په سه ك
to disable ,cause to break down	په سه كه خستن
to break down ,be exhausted, be in need vi.	0000 كه وتن
worn out ,ran down ,incapable ,in need	په سه كه وتوو
shallow (plate)	په سه ل (1)
arm ,limb ,branch	په سه ل (2)
to dismember ,amputate vt.	0000 په سه ل ك
to grope vi.	0000 كوتان
to produce branches vt.	0000 هاویشن

attack ,assault n.	په لامار
to attack vt.	0000 دان
leaf ,twig ,trees ,n.	په لك
rainbow n.hurry ,haste ,effort n.	په لکه زیننه
bustle ,haste n.	په له پرووز
hurry ,in a hurry ,quickly av.	په له په ل
hurry ,make haste ,buttle ,	000 ك
flick ,trigger n.	په له پتیکه
iris n.	په له زئی
straggle n.groping n.	په له قاژئی
bird n.	په له وهر
the limbs branches and leaves collection n.	په ل و پو
to become incapable vi.	له 0000 كه وتن
chip ,straw n.s	په لاس (1)
sack cloth ,coarse cloth ,rag n.	پلاس (2)
straw ,hay n.	په لاش (پووش و 000)
excuse ,pretext n.	په لپ
to raise a pretext	0000 ك
purslane n.	په لپینه
young bufallo ,piggy ,piglet n.	په لئخ
any thing half pulverised n.	په لخورد
kind of poplar	پلك
blot ,stain blimish n.	په له (1)
a plot of land ,a patch of ground n.	په له (2)
first rain of autumn	په له
root of thistle	په لوت
food ,made of starchy substannce and butter ,wreetened and flavoured	په لوله

pump	په مپ (أ)
pink ,rose colour adj.	په مهي
cotton-seed n.	په موانه
cotton (in pod) n.	په موو
shelter ,refuge ,asylum	په نا
to take refuein	0000 بردنه بهر (000 بردنه لا)
god help us	0000 به خوا
god may protect you	له 000 خوادابي
refugee n.	په نا بهر
the lower part of the ear	په ناگوي
hiding –place	په ناو په سيو
fifty	په نجا
fiftieth adj.	په نجامين ,په نجاهه م
finger ,claw ,,talon ,,paw,	په نجه
to interfere, meddle vt.	0000 تي خستن
ring finger	په نجه تووته
window n.	په نجه ره
thumb n.	په نجه گه وره
kind of bread bearing the marks of fingers	په نجه کيشي
toe n.	په نجه ي پي
piece ,morsed n.	په نچک
advice ,admonition n.	په ند
to disgrace vt.	0000 پي دان
to advice vt.	0000 دان
make an example for	0000 به کردن
stagnant ,not runing ,banking up n.	په نگ
to stagnate ,bank up vi.	0000 خواردن

water held back ,stagnant pool or swell vi.	په نگاو (پونگاو) 0 په نمان (په نمیم)
hidden ,concealed adj.	په نهان
to disappear ,be concealed vi.	ب 000
to hide ,conceal vt,	ك 000
secrecy ,concealment n.	په نهانی
cheese n.	په نیر
dehlevi language n.	په هله وی
track ,place n.	په ی (1)
bottomless a.	بئ 000
deposed ,earnest money n.	په ی (2)
to pay deposit ,make abit step by step	0000 دانان په یا په یی
message ,news n.	په یام (په یفان) ، په یا 0 په یدا
messenger ,apostle	په یام بهر
thick (liquid) coagulated adj.	په یت
in succession ,continuously ,one after the other	په یتا په یتا
after the other	په یتا په یتا
a very small nimble bird ,hence brisk , nimble adj.	په یتوکه
existent , evident , visible , produced adj.	په یدا
to appeal be evident turn up vi	ب 0000
to obtain , find , discover , produce , procure	ك 0000
step by step	په یدهر په ی
follower n.	په یره وی
ladder n.	په یژه

point of a spear or arrow ,spear ,arrow , dart	په یکان
a prickle –bearing herb ,thorny seedes of shepherd's purse	په یکوول
figure ,statue ,idol	په یکه ر
sculptor n.	په یکه رتاشی
promise ,agreement ,treaty ,pact	په یمان
to conclude a treaty vt.	0000 بهستن
to violate atreaty vt,	0000 شکاندن
treaty ,pact ,agreement n.	په یماننامه
connected a bound adj.	په یوه ست
to join, fasten ,bind vt.	0000 ک
sticking close ,connected ,related adj.	په یوه سته
connexing ,relation	په یوه سستی
to graft	0000 ک
	په یوه ند 0 په یوه ست
manure ,dun (horse) n.	په یین
weft ,woof n.	پۆ
wedge n.	پواز
top ,peak n.	پۆپ (پۆپه)
crest ,cocks cloth	پۆپنه
light wodlen eloth	پۆپه شمین
head=gear n.	پۆته لاک
boots n.	پۆتین
boiled ,cooked ,prepared ,ready for use ,neat	پوخت (پوخته)
francoling n.	پۆر
scab ,calyx n.	پۆرک
stern ,obstinate	پۆرخز

to decay ,go bad vi.	پۆساک (پۆسیان)
post ,mail	پۆستە
post man n.	پۆستەچی
post-office n.	پۆستەخانە
excuse apology n.	پۆرش (پۆرشت)
nose ,cape n.	پۆرە
clothing ,dressing ,covering	پۆش
as: (covering the head)	سەرپۆش
hence ,lid ,cover ,soarf worn over head	سەرپۆش
by woman	
clothes ,attire	پۆشاک
well dressed ,neat adj.	پۆشتە
wear ,put on ,cover vt.	پۆشین
to cover ,hide vt.	دا 000
protrude ,project vi.	پۆقین (دەر 0000)
male calf ,bull –calf n.	پۆغە
whimper n.	پۆکە
flock ,swarm ,group ,class	پۆل (1)
group after group	پۆل 00000
red ember	پۆل (2)
steel n.	پۆلا
vetch n.	پۆلکە
ker chief ,orrament n.	پۆیلە
present sent to a newly wed woman	پۆیلانە
catamite	
	پۆنگاو – پەنگاو
wear out ,decay ,rot vi.	پووان
empty ,vain ,futile	پووت – پووج
empty ,hollow (nuts)	پووجەك (پووجەل)

emptiness n.	پوچى
aunt n.	پوور
a swarm of bees n.	پوورەهەنگ
cousin (child of aunt) n.	پوورزا
calf of leg	پووز
socks ,gaiter n.	پووزەوانە
very dry grass or hay n.	پوش
dragon -fly n.	0000 بەقنە
piece of straw or chaff	پوشك
dry grass-field	پوشەلان
tinder n.	پوشو
litter	پوش و پەلاش 000 پوشى - پەچە
turban (ladies)	پوشين
gum (teeth) n.	پوك
rot vi.	پوكانەوہ
coin ,money ,stamp n.	پول
spangle n.	پولەكە
scale (fish) n.	0000 ماسى
stingy ,penurious ,greedy for money	پولەكى
the third letter of kurdish alphabet	پى (1)
foot n.	پى (2)
to cease going some where	0000 بىرین لە
to run away	00000 پىوہنان
to cross the legs vi.	0000 خستنه سەر پى ،
to insist ,put the foot down vi.	00000 داگرتن ،
	خستن = لە پى كەوتن
to begin to walk (baby) vi.	0000 گ
to relax vi.	0000 ئى پاكيشان

to confess ,treat vi.	0000 ئی نان
to hurry vi.	0000 مه‌ل گرتن
afoot ,by walking adv.	0000 به
on foot ,standing av .	به 0000 وه
according to ,in view of	به 000 ی
to come on one own accord	به 00000 ی خو‌هاتن
to implore some one for mercy	به‌سه‌ر 000 ډاکه‌وتن
standing ,in haste	به‌سه‌ر 0000 وه
to be trodden vi.	به‌ژیر 0 وه ب
accordingly av.	به‌م 0000 به
wear ,put on (shoes)	له 0000 ک
fall out ,be unable to walk	له 00000 که‌وتن
straggler n.	له 0000 که‌وتوو
on account of	له 00000 ی
to rise to the foot vi.	هه‌ستانه‌سه‌ر 0000
(preverb)to ,by ,with as	پښ (3)
in fantry ,footman ,pedestrian ,ignorant	پیاده
foot-path n.	پیاده‌پښ
onion ,bulb n.	پیاز
dish of onion and meat	پیازاو
bulbous	پیازی
walking n.	پیاسه
tea glass ,cup ,goblet n.	پیاله
lottery n.	پیانقو
man ,human being n.	پیاو
the good fellow ,the man	به 0000 که
to account as a person of consequence	به 0000 زانین
manly ,as a man should	پیوانه
decently hold man n.	پیاو چاک

rogue ,scoundrel n.	پیاو خراپ
man eater ,cannibal n.	پیاو خۆر
murderer ,assasin n.	پیاو کووژ
gentlman ,elder n.	پیاو ماقول
manhood ,humanity	پیاوه تی
stopping stones	پییاز
staircase n.	پیپلکه
puttee n.	پیپچ
shoe string n.,	پیپه تی 000 پیخاوس
foot-stool n.	پیتاو
bend ,coil ,twist ,colie ,curve	پیته نه
spin ,be tortous vi.	پیچ
roll vt.	00000 خواردن
to turn ,change direction	000 دان
the weaver's treadle	0000 ک وه
fold up ,wrap up ,wird up ,bandage	پیچال
wrap up ,wind up	پیچان (پیچانه وه)
drag by force ,take away	00000 نیوه
bind up ,wind up	00000 را
to molest	00000 هه ل
winding ,distorted ,in zig-zag	0000 ل هه ل
wheel ,leg of chair or table	پیچاو پیچ , پیچ پیچ
contrary ,opposite ,inverse n.	پیچکه
bare footed	پیچه وانه
slippery	پیخاوس
bedding ,bed clothes	پیخلیسک
anything eaten with bread	پیخه ف
	پیخۆر

trampled under the foot ,trodden track beating road ,what sticks to the feet	پیشوست
prep through, up, upon, over, in to down	پیدا
plain near the foot of hill ,open country	پیدهشت
the year before last	پیار
toddler ,(child) n.	پیروکه
day before yesterday	پیری
gluten n.	پیز
glutenous adj.	به 0000
feeling gratitude of a favour received	پیزان
skin ,a rawhide ,crust	پیست
hide n.	پیسته
before, front, forward, ahead, in front	پیش
to bring forth ,put forth vt.	0000 خستن
to advance ,proceeds ,contest	00000 که وتن
to block ,obstruct vi.	0000 گ
urine ,water-closets	پیشاو
breast-harness ,prefix	پیشبه‌ند
foresight ,pre caution n,	پیشبینی
for ward ,prior, previous ,sooner, before hand	پیشتر
fore most a.	پیشترین
vanguard n.	پیشدار
pioneer ,escort ,forerunner, vanguard prelude ,leader	پیشرو
mosquito ,gnat n.	پیشکه
present ,offering ,gift	پیشکه‌ش

to make a present ,grant ,offer vt.	00000 ک
court ,the front ,principle seat ,presence	پیشگا
prevention n.	پیشگیری
suggestion	پیشنیاز
before noon	پیش نیوه پۆ
in advance ,before hand	پیشه کی
significant , important	پیشه م
leading mule ,,pioneer	پیشه نگ
leader ,guide n.	پیشه وا
meeting ,wellcome	پیشوازی
former	پیشوو 00
the former ,prior ,in advance ,before hand	پیشین ، پیشووله = میشووله
fore fathers ,ancestors n.	پیشنیان
preface n.	پیشینه
prophet n.	پیتعه مه ر
bucks horn n.	پیتقه له
together av (generally used as a preverb)	پیک (پیکا)
hit a mark ,shoot vt.	پیکاندن (پیکان)
a long skewer with handle	پیکانه
together av.	پیکه وه
to collect ,amass vt.	0000 نان
swarm of wingless locusts	پیکوپه
traveller ,explorer n.	پیکه رد
foot wear	پیلارو
shoe maker	پیلارو دروو
log n.	پیتله دار
eyelid n.	پیتچلوو

spade n.	پیمه پره
five adj.	پینج
fifth	پینجه م (پینجه مین)
pentagular n.	پینج گوشه
the five (in a suit of cards)	پینجلۆ
fifth adj.	پینجه م (پینجمین)
ingratitude adj.	پئ نه زان
measuring ,present stem of	پیو
past stem of verb	پیوا
measure vt.	پیوان
to measure by pacing	به بی 0000
measurement , a measure	پیوانه
prep with ,in to ,also used as a preverb	پیوه
fetter ,hobble n.	پیوه ند
necessary adj.	پیویست
necessity n.	پیویستی
little ,letter adj.	پیت (1)
abundance ,fortune ,ferrility	پیت (2)
fertile a..	به 0000
contribution n.	پیتاک
adish of meat and chick-pea, a thick, pea-soap	پتیه
a little	پینچ - پچیک
old aged adj.	پتیر (1)
to become old	ب 0000000
make old vt.	ک 0000
going out to meet a person of distinction ,to welcome	به 0000 هوه چوون

to become chronic (said of a disease)	لڼ 0000 ک
saint ,aspirituol guide ,chief of any religious body or sect	پير (2)
in an elderly manner, senile, saintly, like an old man	پيرانه
aged adj.	پيره
old woman	پيره ښڼ (پيرئ ښڼ)
an obstinate old woman	0000 ی سهر ټاسنڼ
chappod (skin)	پيره لوك
old man	پيره ميږد
victorious, fortunate, prosperous, blessed a,	پيروژ
congratulation n.	پيروژبايي
to congratulate vt.	0000 ليكردن
turquoise n.	پيروژه
oldness ,old age n.	پيري (پيريه تي)
pimple ,a small pustule n.	پيزكه
dirty ,filthy ,unclean adj.	پيس
to become dirty vi,	0000 ب
to spoil ,make amess of vt.	0000 ك
dirtiness ,filth ,mess ,excrement	پيسايي
mean ,stingy adj.	پيسكه
stinginess ,avarice n.	پيسكه يي
long deep breath	پيش
to be angry ,grieve ,hold breath vi.	00000 خواردن
be stewed in hot ashes	پيشان
show vt.	پيشاندان
art ,craft ,business ,profession ,occupation ,habit ,custom n.	پيشه

craftsman ,artisan ,industrialist	پیشه ساز
trade ,handicraft n.	پیشه سازی
professional adj.	پیشه یی
sledge-hummer n.	پیک
	پیشه گه 00ر پیشه ساز
electric battery n.	پیل (1)
shoulder n.	پیل (2)
plan ,plot n.	پیلان
to conspire ,plot	0000 گنیران
plotter ,conspirator n.	پیلانگیر
flick n.	پیکه
patch n.	پینه
to patch ,ment ,cobble vt.	0000 ک
cobbler ,patcher	پینه چی
tallow ,fat n.	پیو
onion	پیواز 00 پیاز

then av.	جا
thyme n.	جاتره
gum (chewing) n.	جاجك
hand woven woollen blanket	جاجم
street ,highway n.	جاده
magician ,socerer ,conjurer	جادوو
witch ,wizard ,conjurer	جادوو باز (00000 گهر)
witch craft ,magic n.	جادوو گهر (جادوویی)
time ,occasion n.	جار
occasionally ,at times adv.	00000 به جار
once ,not now	0000 ئی , 0000 ئیک
now and then ,frequetly adv.	00000 ه ناچارئ
long ago	0000 ی جارن
once for all ,all at once	به 0000 ئی , به 0000 ئیک
foremerly ,in former times	جارن
occasionally adv.	جار جار
concubine ,female slave	جاریه
cry ,call ,announcement n.	جاپ (1)
to proclaim	0000 دان
to denounce	000000 ئی دان
suffix.. meaning place ,abode , field as:narcissus	جاپ (2)
crier n.	نیرگزه جاپ
annoyed ,harrased adj.	جاپچی (جاپ دهر)
to annoy ,exasperate vt.	جاپس
	000000 ک

broom . plaster (of mixed lime ,ash and dung)	جاروو
spy n.	جاسووس
spying ,espionage n .	جاسوسی
colet (of donkey) n.	جاش
dim of	جاشک (جاشولکه) ، جاش
glass ,cup ,goblet ,drinking –up , window – pane	جام
to glaze vt.	00000 تئ گ
a fine cotton cloth with spots wound round the head	جامانه (جامه دانی)
horse-dealer ,middle-man , swindler n.	جامباز (جانباز)
place covered by glass	جامخانه
garment ,linnen cloth	جام
shop-window ,place surrounded by glass	جامه گان
dim of	جامۆلکه ، جام
spider	جالۆلۆکه
soul ,life n.	جان
my dear fellow	جانم = گیانه که م
sincerely ,faithfully	به 0000 و جگه ر
sweet heart ,beloved ,mistress n.	جانان
insct ,living animals ,afierce , beast ,monster n.	جانه وهر
bag ,satchel ,wallet n.	جانتا
	جانباز ,جامباز
	جانگ ,جاو

canvas n.	جانفاز
place ,position ,dignity n.	جاه
young ,youth ,ignorant	جاهیل (جهیل)
home spun cotton cloth	جاو
eternal adj.	جاوید
over coat ,gown	جبه
armoury ,ammunition n.	جبه خانه
restless ,fidgety adj.	جرین
restless ,movement ,fidgeting	جرت (جرت و فرت)
rat n.	جرج
tilting n.	جرید بازی
twitter ,chirrup (of bird),twinkle (of star)	جریواندن
chirp ,tiwittering ,twinkling n.	جریوه
derisive noise (with mouth)	چرت
insects	چروچانه وهر
wallet	جزدان
part ,portion (of a book)	جزم
grand boot	جزمه
book binding	جزوبه ند
meat (child's word)	جزه
hissing of a frying pan ,frizzling	جزه جز
search and inquiry	جست و جو
to search ,investigare	ك 00000
circle	جغز

tweezers	جفته
apart	جگه
a part from ,besides ,in addition to	00000 له (بئى 00000)
liver	جگهر
dear child	جگه رپاره
devoted friend	جگه ر سۆز
cigarette n.	جگهره
clothes n.	جل
	جگه ر گوشه ,جگه ر پاره
laundress	جل شۆر
dim of	جلك (جل)
turtle n.	جله
	جلفز ,جرين
rein ,bridle n.	جله و
move vi.	جمان (جمين)
cause to move ,incire vt.	جماندن (جمانن)
twins n.	جمگان
joint n.	جمگه
moving n.	جمه
movement ,moving n.	00000 و جووله
whore ,harlot n.	جنده
geine ,goblin n.	جنۆكه
chop , mince vt.	جنين
abuse n.	جنیو
to abuse ,call a bad name	0000 دان

immunity ,pardon	جه به
pardon	0000 ك
rogue ,rascal ,witty	جه ربه زه
grief ,sorrow	جه خار
brigand ,highway man	جه رده
corruption of	جه رگ ,جگه ر
circle ,centre	جه رگه
fine ,penalty n.	جه ريمه
to fine	00000 ك
screw	جه پ
be twisted vi.	جه پان (جه پين)
twist vt.	جه پاندن (جه پانن)
jar ,earthen water –vessel	جه په
dirly water	جه ره تاو
punishment ,fine n.	جه زا
blow ,stroke	جه نده به 00000 گه پاندن
coffee-pot	جه زوه
a solemn feast	جه ژن (جه ژنن)
seldom	جه ژناو 0000
greetings on festivals	جه ژنه پيرۆزه
body ,party ,kind ,sort	جه سته
various adj.	00000 جه سته
driving cattle of sheep for sale	جه له ب
shoddy	جه له بي
cramp n.	جه مام

line of contact	جه مسهر
a bier with a corpse on it	جه نازه
crowd ,multitude n.	جه نجال
threshing maching	جه نجه پ
pressing machine n.	جه نده ره
war ,battle n.	جه ننگ
warrior ,warlike adj.	جه نگاوه ر
forest ,wood n.	جه نگل (جه نگلستان)
martial ,warlike adj.	جه نگی
fight ,fighting adj.	جه نگین
pradise ,heaven	جه نه ت
hell	جه هه نه م
sack n.	جه مال
a corn – cap n.	جه وت
opperssion ,unkind ness ,tyranny	جه ور
essence ,dye stuff ,jewel ,nature n.	جه وهه ر (گه وهه ر)
skin water – bottle	جه وه نغه
gum ,resin n.	جه وی
barley	جو (1)
cannal ,stream n.	جو (2)
generous ,gallant adj.	جو امیر
threshing floor	جو خین
sort ,kind ,variety n.	جو ر
in a way	به 0000 عی (یک)
boiling ,agitation ,enthusiasm ,lust n.	جو ش

to boil, be welded vi.	00000 خواردن
to boil ,weld vt.	0000 دان
excitement ,tomult adj.	0000 و فرۆش
boil vi.	جۆشین
water course	جۆگه
duct ,runnel n.	جۆگه له
swinging cot n.	جۆلانی
weaver n.	جۆلا
rift n.	جۆم
young ,pretty ,beautiful adj.	جوان
to be beautiful vi.	0000 ب
	جۆمهرد = جوامیر
to beautify ,adorn vt.	0000 ك
the youths n.	جوانان
cold sweat n.	جواناو
more beautiful adj.	جوانتر
most beautiful adj.	جوانترین
young ox	جوانه گا
dying in youth ,untimely death	جوانه مه رگ
foal ,colt	جوانو
beauty ,youth n.	جوانی (جوانیه تی)
male (bird)	جوړ
pheasant n.	جووړ بوو
tap	جوړنه
lark n.	جوړه

jew n.	جوو
pair ,couple ,mate ,yoke of oxen ,even	جووت
to be arranged in pairs ,couple . join together	ب 0000
to arrange in pairs ,plough vt.	ك 000
to mate ,mating (of animals) n.	گ ...
horse kick with its both hind feet ,paired	جووته
plough man ,farmer n.	جووتیار
forming ,husbanddry ,agriculture	جووتیاری
chicken n.	جووجه (جووچك , جووجه له)
chrip vi.	جووكاندن (جووكانن)
chrip ,squeak n.	جووکه
wizard ,sorcerer	جووقن = جیقن
dim of	جووکی
move ,wander vi.	جووله که
stir,set in motion ,incide vt,	جوولان
move vi.	جوولاندن (جوولانن)
movement ,motion n.	جوولانه وه
separate n.	جووله
to be separated vi.	جوین ,جنیو
to put apart ,separate vt.	جوئ
place	ب 0000
in place ,immediately	ك ه 0000
	جئ
	ب 0000 جئ

to manager ,settle ,solve vt.	00000 به جی ک
to house ,accommodate ,make room	0000 دان (000 کردنه وه)
to hold ,take room ,settle down	00000 گ
to be left behind	0000 مان (به جی مان)
leave behind let stray behind	0000 هیشتن (به جی هیشتن)
suitable adj.	00000 به
abode	000000 شوین و شوین
to perform ,do vt.	00000 هینان به
unsuitable ,in vain adj.	0000 بی
in place of ,instead of	0000 له ی
sprain ,dislocate vt.	0000 چون له
different ,separated ,apart ,distinct adj.	جیا
to be separated	00000 ب وه
to separate ,disunite	0000 ک وه
separately adv.	00000 به
instead of	جیاتی (له 000)
trousseau n.	جیاوازی
different adj.	جیاواز
difference	جیاوازی
foot print	جی پی
	(جیایی) جیاوازی
place ,bed	جیگا
fixed ,established adj.	جیگیر
to be settled vi.	0000 ب
sanctuary	جینزرگه

Kurdi-English

کوردی - ئینگلیزی

tough adj.

جیر

creak n.

جیره

buzzing n.

جیزه

feeble

جیقن

squeak ,twitter ,noise or cry of a bird

جیقہ (جیکہ)

the fifth letter of arabic – kurdish

جیم

جیقنہ = ریقنہ

quick silver ,mercury n.

جیوه

a holy war

جیهاد

world n.

جیهان

having seen the world ,experienced

جیهان دیه

world conqueror

جیهانگیر

what ,how ,either ,also present stem of	چوون
tea	چا (چای , چایی)
to stew tea vt.	00000 لی نان
quick ,active ,swift ,agile ,,nimble	چاپوک
dexterous ,skillful	چابوک دەست
sleight of hand ,dexterity n.	چابوک دەستی
silled horseman	چابوک سوار
jockey ship n.	چابک سواری
activity ,agility n.	چابوکی
printing	چاپ
to print ,publish vt,	00000 ک (له 0000 دان)
tea-strainer n.	چاپالئو
printing –press ,printing-house	چاپخانه
flatterer ,sycophant ,servile ,coaxer	چاپلوس
flattery n.	چاپلوسی
tea-pot n.	چاپه ز
perform , arrange	چاخ (چاخکردن)
tea-shop	چاخانه (چایخانه)
person addicted to tea drinking	چاخور
tent ,pavilion n.	چادر
four (abridged from)	چادان ,چاپه ز
remedy (see)	چار (1)
what one can do	چار (2)
to find a remedy	0000 چی یه
	00000 ک

inevitable ,wether willing or not willing	00000 ناچار
there's no other way	00000 ناکرئ
red onemone	چارچه قیله (چاره چه قیله)
bed-sted n.	چارپایه
armed adj.	چارچهك
bower .trellis n.	چارداغ
sheet (of bed)drees and veil	چارشیوه
remedy ,means ,cure n.	چارچیوه = چوارچیوه
helpness ,wreched ,inevitablr adj.	چاره (1)
face ,countenance n.	بی 00000
one who finds a remedy ,redresser	چاره (2)
means of escape	چاره ساز
one of four,fourth ,quarter	چاره سه ر
kerchief	چارهك (چارئك)
fate ,destiny n.	چاره كه (چارۆكه)
be puzzled vi.	چاره نووس
midday meal	چاش (000 ب)
skirt ,hem n.	چاشت
good adj.	چاك (1)
to be well vi.	چاك (2)
to recover vt.	00000 ب
to do well ,make well	0000 ب وه
to mend ,repair ,cure vt.	0000 ك
	00000 ك وه

kindness ,goodness n.	چاكانه
better adj.	چاكتر
best adj.	چاكترين
doing good benevolence ,kindness ,good works	چاكه
coat ,jacket n.	چاكت
goodness ,kindness n.	چاكي (چاكيه تي)
vigilant ,quick ,active ,smart ,hard- working nimble adj.	چالاک
activity ,vigilance	چالاکي
pit ,ditch ,hollow ,any deep place	چال
to dig out ,hollow out vt.	00000 ك
pot-holes ,pitted ground	0000 و چۆل
eye-socket	0000 ی چاو
chin-dimple	0000 ی چه ناگه
to burry alive	زینده به 0000 ك
pool ,a well n.	چالو
hollowness ,low-grounds ,depression	چالایی (چالی)
snow-pit (where snow is stored for summer)	چاله به فر
kind of game played with walnuts	چالین
pine n.	چام
to sow ,scatter	چاندن
disparage	بۆتئ 0000
eye ,hole ,opening ,drawer ,copartment	چاو
to blind fold	000000 به ستنه وه

to overlook ,disregard ,ignore ,pardon	00000 لى پۆشین
to review ,revise ,glance at	00000 پیندا خشاندن
to see ,notice vt.	00000 پى كه وتن
to frighten ,scare vt.	0000000 ترسین ك
to blink (eyes) ,wink vi.	0000 ترووكاندن
to gaze at ,fix eye upon ,cast covetous eyes vt.	0000 تى برین
to notice ,watch vt,	00000 تيوه ب
to fall asleep vi.	00000 چوونه خه و
to cast down eyes (in shame)	00000 حیز
to wink	00000 داگرتن
to inflame (eyes) vi.	00000 پاهاتن
to paint eyes (with eye powder) make up eyes	00000 پشتن
to be delighted vi.	00000 پوون ب وه
i congratulate you	00000 روون 0000 تان
	روون
to throb ,twitch (eyes) vi.	00000 فرین
to close ones eyes vi.	00000 قوچاندن
to be alert ,open eyes	00000 ك وه
to smart eyes vi.	00000 گل ك
to rub the eyes	00000 گلوقتن
to search ,look for ,roll the eyes	00000 گپان
to hanker after vi.	00000 له دوو ب
to see ,notice ,have an eye to ,keep an eye on ,observe	00000 لى ب

to imitate	00000 لێ ک
to close eyes	000000 لێک نان
to watch vt.	0000000 لێوه ب
to look up vi.	00000 هه لێرین
to open eye vi.	00000 هه لێنێنان
in the twinkle of an eye	00000 برووکین
before the eyes	00000 له بهر
to suffer from the effect of the evil eye	به ی 00000 ی ، پیسه وه بوون
appear ,catch one's eye	به ر 0000 که وتن
to be struck by an evil eye	به 00000 وه ب
to disdain ,look down on	به 0000 ی سووک ته ماشا ک
to regard as genuine purchaser	به 000000 ی ، کپیار ، ته ماشا کردن
with pleasure ,very well	به سه ر 000 (به سه ر 0000 ان)
as far as eye can see	تا 0000 بپه کات
it is pitch dark	00000 چاو نابینی
to be a matter of common talk	که وتن به ر 0000 و ده م
obvious to all ,visible ,before the eyes	له به ر 0000
to fall from favour ,fall into disasteem	له به ر 00000 که وتن
in the public eye, publicly	له به ر 00000 ی خه لق
he gave no chance (no respite)	نه به یشت 0000 بکه مه وه
he all eyes (ear)	هه مووله شی 0000 ه
eye –ache	چاو ئیشه
flirtitious adj.	چاوباز (چاوباشقال)

kind of thistle n.	چاوبازە
staring n.	چاوبپکئ
greedy ,covetous adj.	چاوبرسی
sleight of hand ,juggle ,conjure	چاوبهست
spell	چاوبه‌ند
have sunken eyes	چاوبه‌قولا چوو
daisy n.	چاوبشیلە
eviel eyed adj.	چاوبپیس
contented ,generous adj.	چاوبتیر
genourousty n.	چاوبتیری
all holes	چاوبچاوب
having eyes ,rye	چاوبدار
watch man ,observer ,super-viser n.	چاوبدیر
observation	چاوبچنۆک = چاوبپیس
to supervise ,over see ,direct	چاوبدیری
humiliated ,disgraced adj.	00000 ک
bold ,who fears nothing	چاوبشۆر
bright fellow, wide awaken,	چاوبقایم
cunning, shrewd	چاوبکراوه
(interj) look ! lo !	چاوبکه
kindling n.	چاوبگه
imitation n.	چاوبلیکه‌ری
waiting ,expecting adj.	چاوبه‌پوان (چاوبه‌پئ)
to wait for ,hoping for	0000 ک

expectation n.	چاوه پوانی
any thing averts the influence of the evil eye ,charm against evil eyes	چاوه زار
wall –eye	چاو هه لتۆقیو
rumour n.	چاو و پاو
	چاوگ = چاووگه
spect acles ,eye glass	چاویلهکه
evil – eye	چاوینی
	چپه , چرپه
how	چنۆ
she-goad	چتیر (چوتیر)
lamp ,light n.	چرا
illumination n.	چراخان
scholar ,learner ,disciple n.	چراغ
whisper vi.	چریاندن
whispering ,twittering	چرپه
creased ,crumpled ,puckered adj.	چرچ
crumble ,become puckered	چرچان
crease ,winkle n.	چرچی
be dazzled vi.	چرسین
chick ,tick (sound)	چرکه
noiseless adj.	بی 0000
bud ,branches (with their leaves)	چرۆ (چروو)
persecute vt.	چرووساندنه وه
unsound ,stingy adj.	چرووک

auxiliary forces	چریک
shriek ,scream vi.	چریکاندن (چەیکانن)
shriek ,shrill cry n.	چریکه
dense ,thick adj.	چر
thicket n.	چپرستان
claw n.	چرئووک
to scratch vt.	گ 0000
crowed n.	چرە
to cry , call ,sing (shrill)	چرئووک = بۆن چرئووک
sizzle ,be burnt ,be stung vi.	چرین
sting vt,	چزان
fat of sheep's tail minced and fired	چزانن
sizzling noise	چزلیک
urine ,who cares ! (interj.)	چزە
	چش
	چشت = شت
prick ,thorn ,splinter n.	چقل
thorny adj.	چقالوی
a bit , a little	چک (چکێک)
drop ,trickle ,boil way	چکان (چکانەوہ)
distil ,let fall in drops	چکانن
particle to from dim as	چکە (1)
a small house	خاتوچکە
small ,minute	چکە (2)
ticking (sound)	چکە چک

drop by drop	چکه چکه
tiny adj.	چکه له (چکۆله)
forty adj.	چل
chandelier ,candelabrum n.	چلچرا
lever n.	چل میرده
period of forty days ,days after child birth ,40 days of lent	چله
fortieth adj.	چلهه م (چله مین)
mid winter	چله ی زستان
mid summer ,full summer	چله ی هاوین
lopped branches ,trash n.	چلو چیوه
	چلۆن = چۆن
	چلوو = چرۆ
icicle n.	چلووره
branch ,stalk ,twing	چل
crack n.	چلاک
plain boiled rice	چلاو
puddle ,pool n.	چلپاو
dirt ,filth n.	چلک
dirty water ,foul-water	چلکاو
parasite (person) guttersnipe	0000 خۆر
dirty ,nasty adj.	چلکن
snot n.	چلم
snotty adj.	چلمن
be startled vi.	چله کان (دا 0000 داچله کین)

frighten ,startle vt.	چله کاندن (دا 0000)
fond of titbites ,gluttonous	چايس
why ,as if	چما
corner of cloth, hem, edge n.	چمک
plane (tree) poplar n.	چنار
pip	چنچک
claw ,paw ,talon ,grip ,grasp n.	چنگ
diligent ,hard-working	به 000
to get ,obtain vt.	0000 که وتن
hook ,fork ,claws n.	چنگال (1)
dish of hot butter and bread sweetned either with suger or honey	چنگال (2)
tick n.	چنگنه
scrambling n.	چنگه کرئ
in a scrambling way	به 0000
greedy ,cadger adj.	چنۆک (چاو 000)
name of a herb	چنووور
knit ,weave vt.	چنین
to pile up ,mop up vt.	هه 00000
pick up, gather, glean, pluck, weave or knit again vt.	چنینه وه
an affix ... to form dim as:	چه
a small garden	باخچه
left ,the palm of hand n.	چه پ
raid ,attack ,foray n.	چه پاو (چه پاو)

banch ,sheaf n.	چه پک (چه پکه)
bouquet n.	0000 گۆ
sinistral ,cruel adj.	چه پگه رد
left – handed	چه پله ر
clap n.	چه پله
loud applause ,clapping	00000 پیزان
to clap ,clapping n.	00000 کوتان (000 لیدان)
	چه په = چه پله ر
dirty ,filthy adj.	چه په ل
fence , palisade	چه په ر
round about way	چه په ک
buffer ,slap	چه پۆک
pawing the ground	چه پۆکان
left wing	چه پی
umbrella ,parasol	چه تر
bandit ,band of brigands	چه ته
a small tent n.	چه تۆل
harsh ,hard	چه توو
pocket – lighter	چه خماخ
gunsmith	چه خماخساز
lighting n.	چه خماخه
pedlar	چه رچی
wheel ,circle ,circular motion ,sphere	چه رخ
turn , revolve vt.	چه رخان (چه رخین)
to turn round ,turn over	وه رچه رخاندن

rotation ,reel	چەرخە
circular ,spherical	چەرخى
condensed hemp-juice	چەرس
skin ,leather ,hide n.	چەرم
white adj.	چەرمگ (چەرمۆ)
trouble, anxiety ,worry n.	چەرمەسەرى
leathern ,of leather adj.	چەرمين
snack ,a light meal	چەرە
thick smoke	چەرە دووکه ل
appetizer n.	چەرەس
fixed ,adhesive	چەژ = چەش
to paste ,fix firmly	چەسپ
adhere ,stick vi.	0000 ك
to cling in to	چەسپان (چەسپين)
stick ,adhere ,affix ,attatch vt.	0000 ل
taste n.	چەسپاندن (چەسپانن)
spring ,source n,	چەشتن (چيشتن)
sort ,kind ,like adj.	چەشمە
coloured ,various adj.	چەشن
taste , flavour , percussion – cup	چەشناو 0000
act of tasting ,bait ,food given to hunting animals	چەشنى
	چەشە
	چەفت = چەوت
silken-turban ,square of silk wound about the head	چەفتە

centre ,hub	چه ق (1)
gristle n.	چه ق (2)
perstoneum n.	چه قانتە (چه رمه 0000)
bitter almond n.	چه قاله
stick ,get stuck ,sink	چه قان (چه قین)
stick fast ,gape (mouth)	دا 000
stick up vt.	چه قاندن (چه قانن)
to set up ,stick up ,open wide	دا 00000
insolent ,brazen ,profligate adj.	چه قاوه سوو
stage	چه قژ
shattering ,clacking (noise)	چه قه (0000 چه قه)
jackal n.	چه قه ل
snapping of the fingers ,castaners ,governer of a mill	چه قه نه
knife n.	چه قو
cutler n.	چه قوگەر
weapon ,cheque	چه ك (1)
cheque n.	چه ك (2)
bat	چه كچه کیله
high –boot n.	چه كمه
carder's mallet	چه كه
clash ,clatter (sound)	چه كه چه ك
sprout n.	چه كه ره
hammer n.	چه كوش
formerly	چه لان

gentleman ,courteous (title)	چه له بی
collar-bone ,wish-bone	چه له مه
wish-bone game	چه لمه = شکینه
beautiful ,wreath n.	چه له نگ
spongor ,parasite	چه لومل
cross	چه لپیا
stream ,brook ,river ,valley ,curve n.	چه م
bend ,curve vi.	چه مان (چه مین)
bend ,curve ,make crooked vt.	چه ماندن (چه ماندنه وه)
ladle ,scoop n.	چه مچه
circle ,rim ,hoop n.	چه مهر
coyness ,curls n.	چه مووخه م
vicious horse ,head strong ,unrully adj.	چه مووش
a kind of long thin cucumber	چه میله
chin n.	چه ناگه
jaw dropping (at death)	000 کوتی
some ,several ,afew ,so money ,how much ,how many ,adj.	چه ند
how often ,several times	00000 جار , 0000 جاری
several people	0000 که سی
enquire n.	0000 و چوون
(for)how much	به 00000
many ,as money as	چه ندان
	چه ندن = چاندن

an indefinite quantity	چه ندی
harp n.	چه نگ
chin ,jaw ,loquacity n.	چه نه
to chatter .talk too much	0000 دان (0000 لای دان)
talkative ,garrulous .loquacious adj.	چه نه باز
be started	چه نین (را 0000)
gravel ,shingle n.	چه و
confused ,over turned (playing card)	چه واشه
crooked ,awry ,wrong adj.	چه وت
to go wrong vi.	00000 پۆشتن
bend ,curve vi.	چه وتانه وه
curved adj.	چه وتاوه
crookedness n.	چه وتی
greasy ,fat ,rich ,(food) adj.	چه ور
to anoint , lubricate , oil vt.	چه ور کردن
grease ,fat ,oil	چه وریبی (چه وری)
tramp ,rudeor surly person	چه وره
ker chief ,neck cloth	چه وروکه
pavement (of gravel) n.	چه وپیژ
toil ,exploit ,flag vi.	چه وسانه وه
beet root n.	چه وه ندهر
twisted ,gnarled adj.	چه ویل (چه وتو 00000)
the kurdish national dance	چه وپی
drop n.	چه وپ (1)
drop by drop	0000 چه وپ

drop ,some (liquid)	00000 ى (0000 ىك)
pheasant	چۆر (2)
leak vi.	چۆران (دا 0000)
drip ,trickle vi.	چۆرانه وه
home spun jacket ,woolen cloth	چوغه (چوغه)
clutter (teeth),chattering	چوقه
kneel	چۆك
kneel vi.	0000 دادان
torch	چۆله چرا
sparrow	چۆله كه
wilderness ,desert ,unoccupied ,forsaken ,empty ,deserted adj. to be deserted vi.	چۆل 0000 ب
to abandon ,evacuate vt.	00000 ك
how as adj.	چۆن
how are you ?	چۆنى ؟
rarely av.	چۆنھا
condition ,state ,mood ,quality n.	چۆنى (چۆنیه تى)
four	چوار
four –sided ,square –built adj.	چوار پالو
quadraped ,beast	چوار پى
who looks for earnestly	چوار چاو
armed	چوار چهك
frame n.	چوار چىوه
bier n.	چوارداره

pass on vt.	چواندن
sprout ,shoot n.	چوز
to graft	000 ك
dim of	چوز
a small twig or shoot	چوزله
smart vi.	چوزانهوه
sprout ,spring	چوزهره
penis n.	چوك
go vi.	چون
to elapse vi.	پى 0000
to go though ,penetrate vi.	پیدا 0000
to gift in to	پيوه 0000
to pierce ,enter ,cost	تى 0000
to break down	تیدا 00000
to be destroyed ,spoiled ,quarrel ,break down ,braek off (with)	تیک 0000
to sag ,sink ,go down	بو 0000
to go off ,escape vi.	دهر 0000
to go away	لا 00000
to take after ,resemble ,leak out	لی 00000
to boil over ,efferverse vi.	هه 0000
go back ,fade vi.	چوونهوه
to review ,look at again	پیدا 0000
to give up work	لی 00000
heroic ,brave adj.	چیر

bustart n./	چیرک
fore taste ,little food as a taste	چیژ
to taste ,suffer	چیژتن (چیژین)
cooked food	چیشت
kitchen ,restaurant ,eating – house	چیشتخانه
cooker n.	چیشتکه ر
cookery n.	چیشتکه ری
breakfast time	چیشتته نگاو
taste n.	چیشکه
cow n.	چیل
stick ,wood	چیو (چیوگ)
icicle n.	چیوهزه
cleat n.	چیوهکه له
what (interro)	چی (1)
what is this ?	ئه مه 0000 یه ؟
suffix to form words denoting agent ,maker ,keeper or seller as:	چی (2)
in-keeper	خانچی
tinsmith	ته نه که چی
print ,chints n.	چیت
squatting position	چیچکان
to squat vi.	به 0000 هوه دانیشتن
chattering n.	چییره
chatterer	000000 دریژ
chattering of teeth	0000 ی دان

story ,fable	چیرۆک
sureen – mat	چینگ
birds crop n.	چیکلداڤه (چیکلانه)
carding mashing	چیکه نه
thin pieces of wood ,kindling n.	چیلکه
collecting kindling	چیلکه چنی
straw berry	چیله ک
sod ,the sixth letter of kurdish alphabet	چیم
meadow ,lawn ,turf n.	چیمه ن
cement n.	چیمه نتۆ
china n.	چین (1)
layer ,fold n.	چین (2)
full of fold . in layers	0000 چین
zinc n.	چینکۆ
grain	چینه
to peck grain (bird)	000 ک
chinese ,china ware ,proclaim	چینی

need ,necessity ,want ,utensil ,pots and pans ,tools	حاجه ت
pilgrim ,one made pilgrimage to mecca	حاجی
kind of daisy	حاجیله
stork	حاجی له ق له ق
rabbi n.	حاکام (خاکام) ((ع))
present ,ready	حازر ((ع))
to be ready vi.	0000- ب
to prepare vt.	0000 ک
god for bid , with the exception	حاشا ((ع))
to deny	00000 ک
keep far ,abandon (wife)	00000 لی ک
keeper ,guardian .blind one who has learn the whole quran by heart	حافر ((ع))
ruler ,governor judge	حاکم ((ع))
condrion ,circum stance ,state n.	حال ((ع))
to understand vt,	0000 ی ب
unwell,tired ,in bad condition	0000 بی
pill ,table n.	حەب ((ع))
abyssinian adj.	حەبەش (حەبەشی)
abyssinia	حەبەشستان
bark , yelp vi.	حەپاندن
imprisoned ,imprisonment adj.	حەپس (حەبس)
to be imprisoned vi.	00000 ب
to imprision ,confm vt.	0000 ک
prison , jail	حەپسخانە

yelp , yapping n.	حه په
be dumb founded ,be stunned ,be bewildered	حه په سان
bark vi.	حه پین
pilgrimage .the obligator pilgrimage to mecca	حه ج ((ع))
limt ,boundary ,right n.	حه د ((ع))
unlimtted adj.	بئ 0000
i dear not ,it is not for me to say (to do)	00000 م چی یه (000 م نی یه)
excessively adv.	له 0000 به ده ر
unlawful ,illegal ,forbidden by religion	حه رام ((ع))
dishonest , a venal person	حه رام خۆر, حه رام زاده , زۆل
war n.	حه رب ((ع))
letter n.	حه رف ((ع))
woman apartment ,wife	حه ره م ((ع))
liking n.,	حه ز
to like ,rejoice vt.	00000 ك
to love vt.	0000 لئ ك
enclosure n.	حه سار
rest vi.	حه سانه وه
jealous ,covetous adj.	حه سود ((ع))
rash – mat n.	حه سیر
hiding n.	حه شار
to hide ,conceal vt.	0000 دان

resurrection n.	حه شر
to abuse	000000 پی ک
seventy adj.	حه فتا
seventieth adj.	حه فتامین (حه فتاهه م)
weekly ,per week ,weekly wages	حه فتانه
right ,truth	حه ق ((ع))
to take revenge vt.	00000 سه ندنه وه (0000)
	ک وه)
righteous, truthfull adj.	حه قانی
story n.	حه قایه ت
physician ,wise ,sage ,philosopher	حه کیم
in a wise manner	حه کیمانه
solution n.	حه ل ((ع))
dissolve vt.	0000 ب
lawful ,legale n.	حه لال ((ع))
sweetment n.	حه لئا ((ع))
sweetment maker or seller	حه لئا چی
jelly (of meat)	حه لیماو
hot bath ,turkish bath n.	حه مام
carrier ,porter n.	حه مال
season n.	حه نده رحق
sky ,space	حه وا
eve n.	حه ووا
money order ,consigment n.	حه واله ((ع))
ladge ,live in comfort vi.	حه وانه وه

seven adj.	حهوت
seven each	00000 حهوت
the seven (ina suit of cards)	حهوتلۆ
period of seven days	حهوته
seventh adj.	حهوته م (حهوته هه م , حهوته مین)
the graet bear	حهوته وانه
of seven parts	حهوتی
tank ,cistern ,pond n.	حهوز
patience n.impatience	حهوسه له
courtyard n.	حهوش (حهوشه)
shame n.	حهیا
modest ,shamful adj.	به 00000
shamless ,impudent adj.	بی 0000 حهیات , ژیان
perplexed ,filled with admiration ,name of a note in music ,fem proper name	حهیران
bamboo	حهیزه ران
alass ! what a pity !	حهیف (حهیفی)
animal n.	حهیوان
giddy adj.	حوۆل
june n.	حوزهیران
camle n.	حوشتر (حوشتر)
a thistle of which camels are fond ,camel thorn	حوشتر خوار
ostrich	حوشتر مر (حوشتر مه ل)

asubteranean earthen ware bent pipe
used for drawing off water
camel driver, cameleer n.
awieght approx 8 bs
jugglar ,swinder n.
ruling ,judgment ,sentence
to sentence vt.
to rule ,govern ,insist vt.
ruler ,ruling ,governor n.
dominion n.
ruling ,dominant adj.
devour vt.
in constant ,fiele ,capricious adj.
cowardly ,catamite
party n.
reconing ,arithmatic
to reckon , count vt.
neigh
neighing

حوشتر گه روو

حووشتره وان

حوقه

حوقه باز

حوکم

0000 دان

000 ک

حوکمران

حوکمرانی

حوکمفه رما

حوول (0000 دان)

حول حوولی

حیز

حیزب

حیساب (حسیب)

0000 ک

حیلانن

حیله (1)

حیله (2) = فیلّ

حیله باز = فیلّ باز

devastated, ruined, destroyed, ravaged	خاپوور
to destroy entirely ,devastate	0000 ك
mind thought ,sake ,cogiration	خاتر
to satisfy vt.	00000 گ
assured ,contented adj.	خاتر جه م
to be sure vi.	00000 ب
lady ,fen proper name	خاتوون
cross n.	خاچ
criss-cross n.	خا چوواری
	خا خام = حا خام
waved silk ,watered silk	خارا (غارا)
out side ,aboard	خارج ((ع))
external adj.	خارجی ((ع))
mange ,itching ,sore n.	خارشت
good ,special adj.	خاس
peculiarity	خاسه کی
chips ,paring	خاش
rubbish n.	خاشاک
earth ,dust ,soil ,land ,country	خاک
anything minute or small ,sifting	خاکه
shovel n.	خاکه ناز
soil ,sweeping	خاک و خۆل
dusty ,brownish yellow ,drab coloured-cloth ,khaki ,humble mole ,beauty spot	خاکی خال (1)

tattoo	0000 کۆتان
maternal uncle n.	خال (2) (خالۆ)
lady bird	خالخا لۆکه
marked with moles ,spotted	خالدار (خالخال)
cousin n.	خالۆزا
aunt (uncle wife)	خالۆژن
spots and stripes	خال و میل
empty adj.	خالئ (1)
carpet adj.	خالئ (2)
dim of	خالچیه (قالچیه)
	((خالئ))
calico n.	خام (1)
	خام (2) = خاو
silk doth (mauve)	خامهك
silent adj.	خامۆش
khan (a title) ,esquire ,prince	خان (1)
warehouse ,inn-large commercial building	خان (2)
inn-keeper	خانچئ
chequered ,cellular ,with compartments	خانخانه
son of a khan ,high born ,fem. proper name	خانزاد
lady (place dafter proper name)fem. proper name	خانم
small lady	خانمۆل

compartment ,house ,cell ,also suffix
meaning place of as :
hospital

خانه

خهسته خانه

whose house is on his back ,hence
,homeless ,vagabond ,traveller ,tortoise
one who does not care for home
,gadabout
billeting office

خانه بهرۆش

خانه بیزار

خانه بگير

خانه خان = خانخان

master of the house ,host

خانه خوئ

house keeper ,thrifty adj.

خانه دار

house keeping ,economy n,

خانه داری

noble ,well-born ,dynasty ,family

خانه دان

monastery (for dervishes ,hospice
,convent)

خانهقا (خانه گا)

domestic adj.

خانهگی

retired

خانه نشین

miserable (whose home is ruined)

خانه ویران

house ,dewelling

خانو (خانی)

home stead

خانوبه ره

hut ,asmall house ,dim of

خانۆچکه (خانوو)

house and its belonging

خانومان

aperfect lady ,a model house-wife

خانمی خانمان

raw,crude ,slow ,slovenly ,lazy
,longuid ,drawling

خاو

to be appeased ,be slow

0000 ب وه

to apease ,unwind vt.

0000 ك وه

to spoil, destroy, devastate, do a thing badly worse adj.	00000 ك خراپتر
to become worse vi. worst adj.	00000 ب خراپترین
mischief n.	خراپه
to treat unjustly badness ,mischief n.	0000 ك خراپی
plump ,podgy adj. one year old ,yearling	خرپن خرت
scratching noise to make such noise	خرته خرت 00000 ك
trifles ,bits and pieces creaking ,crunching sound	خرت و پرت خرچه
anklet ,ankle-ring heady ,clumsy	خرخال خرس
munch vi. munching sound	خرماندن خرمه (0000 خرم*)
croup (disease) clamour ,excitement	خرووزهك خرووش
excited adj. become excited ,shout vi.	به 00000 خرووشان
raise a tumult ,stir up itching n.	خرووشاندن خروو
small-pox	خرووکه

molar-tooth	خرئ (خرینه)
dry and pebbly water course	خرپ (1)
round ,circular adj.	خرپ (2)
ankle-joint	خرپکه
round stone	خرپکه بهرد
podgy ,plump ,rounded	خرپکه له (خرپلانه , خرپله)
tubby adj.	خرپه
locust –beam ,carob n.	خرپنووک
rattling	خرپه (000 خپ) خرپو خه پان
slippery ,steep n.	خز
slip ,slide ,creep vi.	خزان (خزین)
to slip into ,nestle close to	تئ 0000
slip vt.	خزاندن
to cram together ,slip into vt.	تئ 0000
kin ,relative n.	خزم
relationship ,kinship n.	خزمایه تی
service n.	خزمه ت
to serve vt.	ک 0000
hospitale adj.	به 0000
tip (present)	خزمه تانه
serving – man ,servant n.	خزمه تکار
service n.	خزمه تکاری
ready to serve	خزمه تگوزار
a fence of stones	خزن
creeping ,reptile n.	خزنده

drop ,cause to fall ,fell vt,	خستن
compensate ,substitute	00000 ه جی
reveal ,disclose vt.	00000 ه پوو
to add to ,put on	00000 ه سهر
to send	00000 ه پئی
to open wide (door)	00000 ه سه رپشت
to take upon oneself ,undertake	00000 ه سه رمل
to put to work	00000 ه کار
to put in ,insert ,spread	0000 ه ناو
to insert	0000 تی
to close ,shut ,spread out	0000 دا
to spread out	00000 پا
to show ,explain ,discover	0000 دهر
bring forth ,demonstrate	0000 لی
to rub ,dismiss from	0000 لی
to rub against	0000 لیک
to hang out ,spread out ,hang up washing on clothes – line to dry	0000 هه ل خسوف = مانگیران
creep ,slide vi.	خشان
cause to rub against	خشاندن (خشانن)
touch or rub slightly ,graze	لی 0000
rub one thing against another	خشت
brick ,regular	0000 برین
brick making ,to trim regularly	0000 برین
burnt brick	خشتی سوور

sun dried mud brick	خشتی کال
brick-layer	خشت بر
brick-making	خشت بری
brick – work	خشتکاری
regular hole (for door socker)	خشته
to seduce ,mislead	له 0000 بردن
gusset n.	خشتهك
regular adj.	خشتهیی
regularity n.	خشتی
furtive sound of steps	خشیپه
rustle ,rattle n.	خشكه
level ,horizon tally adv.	خشكهیی
jewellery ,ornamental	خشل
creeping ,insect	خشنده
	خشۆك = خزنده , خشنده
rolling n.	خل
to roll down	0000 ب وه
roll over ,roll down	0000 ك وه
cause to roll over	خلۆر
slippery	خلیسك
to slip vi.	خلیسكان (هه ل)
be deceived ,be distracted	خلافاندن
decieve ,keep busy vt.	خلائاندن
dregs ,sediment n.	خائته
mignon ,alittle darling ,dainty	خنجیلانه

be strangled, suffocated, drowned-
choked

خنکان

strangle ,suffocate vt.

خنکاندن (خنکانن)

stuff,pad vt,

خنین (تیی 0000)

struggle ,strife ,effort n.

خه بات

striver ,worker

خه باتکه ر

news .information n.

خه به ر

to wake up vi.

به 00000 ب وه

to inform vt.

0000 پی دان

to wake vt.

0000 ک وه

torceive information ,learn vt.

0000 وه رگرتن

to know about vi.

0000 هه بوون

aware ,awake adj.

به 0000

unaware adj.

بی 00000

aware ,informed adj.

خه به ردار

خه پان = خروخه پان

loaf of bread (generally made of corn
or millet)

خه پله

line stripe ,writing n.

خه ت

fault ,sin ,mistake

خه تا

faulty ,sinful ,guilty adj.

خه تابار (خه تا کار)

calligraphy n.

خه ت خووشی

striped ,lined

خه تدار (خه ت خه ت)

fear ,danger n.

خه ته ر (خه ته ره)

circumcision n.

خه ته نه

to circumcise vt.

0000 ک

circumcision party	خه ته نه سوران
stripes and spots	خه تو خال
preacher ,orator n.	خه تیب
shame-stricken	خه جالّه ت
happy ,blessed adj.	خه جیسته
a ruined place	خه رابه
turner n.	خه پات
tax ,tribute n.	خه پراج
sack made of hair-cloth	خه رار
superstition ,table	خه رافات ((ع))
trunk (elephant) n.	خه رتوم ((ع))
eagle n.	خه رته ل
mustard	خه رته له
spending ,tax n.	خه رچ
to spend money ,disburse	00000 ك
money for spending ,pocket-money	خه رچی
cloak ,gown n.	خه رقه
scabies	خه ركانه
stack of sheaves ,threshing –floor	خه رمان
time of harvest and threshing	خه رمانان
halo round moon	خه رمانه
gad-fly ,horse-fly n.	خه ره نگه ز
measure of weight	خه روار
busy ,occupied adj.	خه ريك
to be busy	0000 ب

to make busy vt.	0000 ك
to be as at loss ,preoccupy vi	0000 مان
spool-winder	خه په ك
vain ,proud ,conceited adj.	خه پرو
treasure n.	خه زنه ((ع))
treasurer n.	خه زنه دار
father-in-law	خه زوور
in laws	خه زووران
nose – stud	خه زیم
daisy	خه ریمۆك
	خه زینه = خه زنه
reservior of turkish –bath	00000 ی حه مام
loss ,damage	خه سار (خه ساره)
to be damaged vi.	0000 ب
to waste ,lose vt.	0000 ك
geld , castrate vt.	خه ساندن
castrated ,gelding adj.	خه ساو
thick (liquid),coagulated ,strong (tea)	خه ست
to thicken vi.	0000 ب
to thicken vt.	0000 ك
very thick	خه ستوخۆل
sick adj.	خه سته
hospital n.	خه سته خانه
thickness n.	خه سته
a great king ,male proper name	خه سره و

mother-in-law	خه سو
poppy n.	خه شخاش
be chocked ,throtle	خه فان
throtle ,stifle vt.	خه فاندن
hibernation n.	خه فتان
stifled ,suffocated adj.	خه فه , خه فتن , خه وتن
to stifle	0000 ك
grief ,sorrow n.	خه فه ت
to grieve vi.	00000 خواردن
sorrow-stricken ,sad ,sorroful adj.	خه فه تبار
stifled adj.	خه فه خانه
spy n.	خه فیه
foreman n.	خه لفه ((ع))
corn n.	خه له
caliph ,succesor n.	خه لیفه
reward vt.	خه لات
freed ,finished adj.	خه لاس
improper speech or deed	خه لت
to commit an indiscretion , to make a great blunder	00000 ك
bloody adj.	خه لتان (خه لتانی خوین)
shoot (plant)	خه لف
people n.	خه لق (خه لك , خه لكی)
to create vt.	00000 ك
be deceived vi.	خه له تان

deceive ,seduce , dupe	خه له تاندن (خه له تانن)
to deceive ,take some one in cheat	هه ل 0000
privacy ,solitude n.	خه لووت
charcoal n.	خه لوز
coal	00000 ی بهرد
smut	خه لوزه
	خه م = غه م
swelling n.	خه مبا
sorrowful adj.	خه مبار (خه مگین)
devoted , afflicted ,intimate friend	خه مخۆر
heron	خه مخۆره
consoling	خه پره وین
bloom vi.	خه ملان
estimate vt.	خه ملاندن
dagger n.	خه نچه ر
laughing ,gay	خه ندان
laughing n.	خه نده
ditch ,moat n.	خه نده ق
henna	خه نه (1)
smile ,laughter n.	خه نه (2)
laugh vi	خه نین
sleep ,dream n.	خه و (خه ون)
to dream vi.	00000 بینین (0000 دینین)
to be unable to sleep	0000 لآ زیان
to fall asleep ,go to sleep	0000 لآ که وتن

to feel sleepy vi.	0000 هاوتن
sleepy adj.	خه والو
send to sleep ,lay down	خه واندن
deposit money	پاره - 00000
sleep vi.	خه وتن
night fall ,bed-time	خه وتنان
narcotic ,sposific	خه ولینه ر
defect	خه وش
tailor	خه یات
thread n.	خه یاته
cucumber n.	خه یار
casia pistula	خه یار چه مه ر
bubo ,tumour	خه یاره
image ,thought ,reflection ,fancy ,spectre n.	خه یال
to imagine ,think vi.	0000 ك
imaginary ,fanciful	خه یالی
self ,relations ,it is also used with other words to mean of self ,itself or by self	خو
wolk proudly ,strut ,waving from side to side	00000 باران
self-slaughter ,suicide	0000 برین (کوشتن)
to avoid ,take care ,to be cautious	0000 پاراستن
to break in vi.	00000 پیندا
to cling vi.	00000 پیوه نووساندن
to restrain one self ,hold owt against ,eaves drop	0000 گرتن

to disguise one self ,change clothes	0000 گۆرین
be tired	0000 ماندوک
to show off one self ,ostetate pretend	0000 نواندن
to jump over vi.	0000 هه‌ل‌دان
to tuck one cloths	0000 هه‌ل‌کردن
to boast ,swagger vi	00000 هه‌ل‌کیشان
strong ,sturdy	به 0000 وه
on one own accord	له 0000 وه
on his own accord	له 0000 یه وه
vanity n.	خۆبایی
selfish adj.	له 00000
egoist ,arrogant self-conceited ,proud adj.	خۆبیین
selfish ,boastful ,egotistical	خۆپه‌رست
self-approved ,self-satisfied	خۆپه‌سه‌ند
self-possession ,colmness n.	خۆداری
consuming ,eater n.	خۆر (1)
suffix eating ,drinking :e.g:	خۆر (2)
man eater ,cannibal	پیاو خۆر
wine-bibber (tippler)	شه‌راب خۆر
sun ,sun shine	خۆر (3)
food ,eatables ,victual ,meal ,one dose of medicine	خۆراک
west	خۆرئاوا
soft dish served with rice ,food	خۆرشت

any thing that eats ,rodent ulcer ,corroding ulcer ,gangrene	خۆره
east	خۆره لات
solar	خۆری
pleasant ,tasty ,cheerful ,good , fine adj.	خۆش
to enjoy ,get on well	00000 پابواردن
to poke fire ,till ground ,flavour	0000 ک
to dear up (weather) ,stop raining	0000 ک وه
to be pleased ,like ,be happy ,be glad	پیی 00000 ب
like it	پییم 000 ه
happily , luckily adv.	به دلی 00000
to forgive ,pardon	لی 0000 ب
fruit in syrup	خۆشاو
pleasant place	خۆشایی
too ready to believe	خۆشباوه پر
well-omened ,lucky adj.	خۆشبهخت
hare n.	خۆشبهز
optimistic adj.	خۆشبین
more pleasant adj.	خۆشتر
most pleasant adj.	خۆشترین
continously adv.	خۆش خوش
glad ,happy adj.	خۆشحال
calad ,happy adj.	خۆشنود
beloved ,lover ,dear adj.	خۆشه ویست
loving ,love ,liking n.	خۆشه ویستی

pleasure ,joy ,delight	خۆشی (خۆشیه تی)
friendly greeting	خۆشی و چۆنی
self-made	خۆ کرد
dust	خۆل
dusty ,dust-soiled adj.	خۆلای
playing in (with) dust	خۆله په تانی
ashes n.	خۆله میس
special adj.	خۆمالی (خۆمانی)
false n.	خۆه له بست
boaster n.	خۆه له کیشان
egotims ,self-conceit n.	خۆیه تی
god	خوا (1)
god knows ,probably	000000 ئه یزانیت
may god punish you	000000 بنگرئ (000 یت)
replay to a beggar when refeusing alms	0000 بداتی
if god wills	000000 بکا
lucky	0000 پیداو
fare well ,good by	0000 ت له گه ل (000)
	حافین
natural ,god-made	0000 کرد
the late ,deseased	000000 لی خۆشبوو
god forbid	0000 نه خواسته (000 نه کا)
at random	0000 وراستان
o god	0000 یه

i swear by god	به 0000
for god`s sake	بۆ 00000
by god`s help	پشت به 00000
for god`s sake	توو 0000
god fearing	له 00000 ترس
who has no fear of god	له 0000 نه ترس
wishing ,loving	خوا (2)
well-wisher	خێر خوا
peace-loving	ناشتی خوا
master (title) ,a rich merchant	خواجه
seats (built on the out side of the gate-house)	خواجه نشین
granted by god	خواده
below ,down av.	خوار (1)
crooked ,,awry ,bent adj.	خوار (2)
past stem of	خواردن
to feed vt.	دهر 0000 دان
eat ,eating ,food n.	خواردن
drink ,drinking n.	خواردنه وه
liberal ,fresh handed ,spend thrift	خوارده
food ,fit to be eaten	خوارده مه نی
sister child ,nephew n.	خوارزا
below ,down stairs	خواره وه
lower adj.	خواروو
gnarled ,slanting ,shapeless	خواروو خێچ

up and down	خواروو ژوور
crookedness n.	خواری (خواریه تی)
willing adj.	خواز
proposal of marriage ,ask in marriage ,betrothal n.	خواریینی
suiter	خواریینیکه ر
ask for ,borrow ,request wish ,umatrimonial suit n.	خوارتن (خواستن)
will request ,desire ,begging ,petition n.	خواست (1)
past stem of	خواست (2)
object	دهر 000
desired adj.	خواسته
natural ,god-made	خواکرد
reading ,reader ,singer	خوان (1)
anything in or on which food is placed ,table ,a spacious tray	خوان (2)
god-knowing ,godly pious adj.	خواناس
piety ,theism	خواناس
tray ,salver asmall table	خوانچه (1)
dim stem of	خوان
earthen ware lid (lid of a dize)	خوانکه
	خواه = خوا (2)
godship ,divine n.	خوایی
desire ,wish n.	خوایشت (خوایشت)
valuntary n.	خوایشتی
empty	خوت

in vain

000000 و خۆرایی

speech

خوتبه ((ع))

grumble ,nagging n.

خوته (000 خوت)

to nag ,find fault constanty

00000 ك

خودا = خوا

خوداداد = خواده

god ,providence

خوداوهند

itch vi.

خوران (خورین)

scrach ,chafe vt.

خوراندن

throb

خورپان (دا 0000)

throb n.

خورپه

robust ,powerful adj.

خورت

sadle-bags

خورج

خورد , وورده

خورده = ورده

sun , a proper name

خورشید

dates n.

خورما

wool ,woolen

خوری

small-pox

خوریکه

empty stomach

خورینی

fast running water, sound of a purling

خوپ

brook ,purl ,murmur

to scold vt.

خوپین

to drive , goad

لی خوپین

slander behind one`s back

خوسپ

خوست = پى خوست

sister

خوشك

nephew ,niece n.

خوشكه زا

foster sister

خوشكى شيرى

indigo ,vat n.

خوم

dye-house

خومخانه

dyer n.

خومخانه چى

spin ,rotation n.

خول

spin ,revolve ,rotate vi.

خولانه وه

spin vt.

خولاندنه وه (خولاننه وه)

to invite

خولق (0000 ك)

idea ,day-dream

خوليا

slave ,servant n.

خولام

wine-head ache ,hang-over

خومار

,langwishing look of the eye

unpleasantness after excess drinking

خومارى

drunkenness n.

dew n.

خوناو

bud n.

خونچه

habit ,disposition ,nature ,temper n.

خوو

contract a (bad)habit ,accustom to ,

00000 پيوه گرتن

habituate

bad-tempered

خودار

power n.

خووز

spittle n.

خووزى

soak ,become sodden vi.

خووسان (خوسانه وه)

خوون = خوین

salt n.

خوئی (خۆ)

a pinch of salt to a meal

0000 ی چیشت

salt-cellar

خویدان

vagaband

خویری

kin ,relative n.

خویش

blood

خوین (1)

to kill ,shed blood

00000 پرشتن (0000 ك)

cupping

000 گ

to bleed vi.

0000 لی هاتن

to vomit blood

0000 هه لهینان

reader

خوین (2)

bloody water ,mixture of blood and
water torrent of blood

خویناو

bloody adj.

خویناوی

blood-money ,blood-fine

خوینبایی

blood –thirsty ,murderus adj.

خوینخور

student n.

خوینکار

study ,read ,sing

خویندن

send to school ,cause to read

00000 پی

read ,recite

خویندنه وه

literate ,educated adj.

خوینده وار

illiterate adj.

000000 نه

literacy ,education

خوینده واری

blood sheeder ,blood thirsty
,murderous
cold-blooded ,calm adj.

خوینپێژ

خوینسارد

warm-blooded ,cantan kerous ,ardent
blood-sucker

خوینگه‌رم

خوینمژ

bloody ,blood-coloured adj.

خوینین

brine ,salty

خویناووک

خۆ (1) = خوئ

alms, goodness, charity,
advantage.

خێر

to give alms vt

0000دان (0000ك)

to have a happy ending of
pray it bring you good luck

0000لێ بینین

خێری لێ بینن

quick ,quickly ,in a hurry

خێرا

be quick ,make haste

0000ك

hurry up

0000كه

speed ,quickness n.

خێرایب

well –wisher ,benevolent

خێرخوا (0000 خوان)

benefactor

خێرکه‌ر (خێره‌ومه‌ند)

family

خێزان

family with many children

خێزاندان

twig

خێزه‌ره

angry side-glance ,futive glance

خێسه

cross- eyed ,squined-eyed

خێل

tribe ,clan n.

خێل

Kurdi-English

کوردی - ئینگلیزی

tribe adj.

خێله کی

owner ,ghost n.

خێو

to raise ,support ,rear

به 00000 ك

tent n.

خێوه ت

street ,avenue

خيابان

wheeze n.

خیزه

skin for preserving oil or cheese

خینگه

down generally used as a prefix to form compound verbs as:	دا (1)
to sit down	دانیشتن
to put down	دانان
mother	دا (2)
grand mother ,crone n.	دایر
spider	دایرۆشکه
grief ,sorrow n.	داخ (1)
alas , what a pity , with regret	داخم ناچۆ (داخه که م, داخی
	گرانم, به داخه وه)
to be distressed ,be oppressed with sorrow	0000 خواردن
broken-hearted ,heart –sore	0000 له دل
great sorrow ,heart-sore	00000 ی دل
brand ,hot ,boiling	داخ (2)
to brand	00000 ک
sorrowful,grieved ,broken-hearted	داخدار
inside ,interior n.	داخۆ
to enter ,be included vi.	00000 ب
to include vt,	00000 ک
internal, boarding -school	داخلی
	داخۆ = ئاخۆ
justice ,cry ,shout	داد
unjust ,inmeasureable	00000 بی
injustice n.	00000 ی بی
just adj.	دادپه روهر

law-court n.	دادگا
judge n.	دادگەر
nurse	دادمه‌ند = دادپه‌روهەر
comerce ,transaction	داده
possessing	دادوسته‌د
having money	دار (1)
tree ,wood ,stick ,pole n.	پاره‌دار
rich ,having ,possessor ,darius n.	دار (2)
pomp ,state	دارا
faint ,swoon vi.	دارات
richness ,wealth ,finance ,revenue	دارانه‌وه
frame work	دارایی
carpenter	داربه‌ند
carpenter`s shop	دارتاش
carpentary n.	دارتاشخانه
telegraph –pole	دارتاش
cigarette-holder	دارته‌ل
cinnamon n.	دارجگه‌ره
walking stick ,cane n.	دارچین
forest ,wood n.	دارده‌ست
crutch n.	دارستان
dry tobacco stalk	دارشه‌ق
thrashing n.	دارك
wood-pecker n.	دارکاری
	دارکونکه‌ره

catapult (toy) n.	دارلاستیک
terebinth n.	داره بهن
cross-rafter	داره پا
elm	داره پەش
bier n.	داره مه پیت
skilled tree climber	داره وان
elm n.	داره وهن
medicine ,drug ,depicatory n.	دارو
darnel	داروجان
scrub ,thicket ,bushes n.	داروده وهن
over seer	دارونمه
wooden adj.	داری
sickle ,scyth n.	داس
story ,fable n.	داستان
awn n.	داسک
skin and bone	داسکوده رزی
dim of	داس
pruning knife	داسولکه
scattered adj.	داغان
mother	داک
the eight letter the arabic-kurdish alphabet	دالّ
eagle n.	دالّ
Vulture	دالاش
gate-house, vestibule, passage, porch n.	دالان

shelter ,asylum n.	دالده
	دالك = داك
climbing vine	دالیت
seedling n.	دالیه
seal ,brand n.	دامغه
draughts (game)	دامه , دامین
give ,grant	دان (1)
to give to ,pay for vt.	پئ 0000
cover ,seize by force ,kick thrash vt.	پیدا 0000
bite ,sting ,shut ,close ,bake bread in oven vt,	پیوه 00000
to add a piece to ,soil ,stain	تیوه 00000
to kick ,give athrashing vt.	تی هه ل 0000
to get thrashing	000000 خواردن
to cut ,sharpen (a pencil), leak, pour down	دا 00000
to clear out ,flush out ,empty out	دهر 0000
to drive away, sweep away vt.	پا 000000
to set a side ,avoid ,shun	لا 000000
to hit ,beat ,strick ,play (music) vt.	لی 00000
to join together ,multiply vt.	لیک 000000
throw up vt.	هه ل 000000
to stir vt.	دهر 00000
tooth	دان (2)
have teeth set on edge	000000 ئال ب وه
tooth-ache	000000 ئیشان

Kurdi-English

to grite one's teeth, endure

control one self

to confess ,admit vi.

to gnash the teeth vt.

milk-tooth

wisdom-tooth

grain n.

holder ,container

fire-place

salt-cellar

wise ,learned adj.

granular ,grained adj.

tooth-ache

toothed

the best of any thing ,very rare

knowledge

unversity ,college

degree n.

grain ,a single thing ,a piece

one by one

founder ,establisher ,composer ,one
who puts

give back ,repay vt.

to close down

دا کوردی - ئینگلیزی

00000 به خوراگ

0000000 پیدانا

0000 پیدانان

00000 جیر ک وه

000000 ی شیرى

00000 عاقل (0000 ئاقلی

00000 (ژیری)

دان (3)

دان (4)

ئاگردان

خویدان

دانا

دانار (0000 دانار)

دان ئیشه

داندار

دانسقه

دانش

دانشگا

دانگ

دانه

دانه دانه

دانه ر

دانه وه

دا 000000

to ponder over ,thing of	لێك 00000
to uncover ,dig out	هه ل 0000
cereals ,grain	دانه و پێله , دانوو ,
boild wheat	دانوله
scare crow n.	داهۆل
trap ,share ,stake (game)	داو (1)
set net or trap	0000 نانه وه
a length of thread	داو (2)
demand ,request n.	داوا
to demand ,ask for	0000 ك
claimant ,plaintiff	داواكەر
judge	داوهر
hem ,skirt ,foot of a hill or mountain	داوین
to beg humbly ,supplicate	00000 گ (000 ماچ ك)
to tuck up the skirt	000000 هلكردن
chaste ,honest ,virtuous	داوین پاك
lwed , dishonest , libertine , unchaste	داوین پیس
office ,circle n.	دایره
mother	دایك
to be born vi.	له 0000 بوون
motherly n.	دایكانه
female (bird)	دایكه
parents	دایكو باوك
mother hood n.	دایکی (دایكیتی)
nurse ,mama	دایه

grand mother	دایه گه وره
dear mother	دایه لئی
wet-nurse ,foster-mother	دایه ن
	ددان = دان
cog n.	ددانه
past of	دان
money ,pleasant smell (of new earthen ware vessels) ,company	دراو
neighbour	دراوسی
crack ,cleft ,chink	درز
to be cracked	0000 بردن
coarse ,large adj.	درشت
divulge ,blurt out vt.	درکاندن
infectious ,disease	درم
demon n.	درنج (دیوودرنج)
twang .ring sharply vi.	درنگان
twang ,a sharp ringing sound n.	درنگه
tree n.	درهخت
shining ,flashing ,sparking ,fem proper name	درهخشان
reflect ,reflection n.	درهخشانه وه
a weight (drachma) ,a silver coin in value about one shilling	دره م
late adj.	درهنگ
to be late	000000 پئی چوون
to be behind time	000000 خایه نندن

to delay vt.	00000 خستن
sooner or later	درهنگ و زوو
reaping n.	درو
to reap vt.	00000 ك
cobbler`s awl ,flag ,banner	درووش
shine ,glitter ,reflect vi.	درووشانه وه
lie ,untrue ,false food n.	درو
to lie ,tell lies	00000 ك
to invent a lie	0000 هه لبهستن
to prove to be lie ,deny	به 00000 خستنه وه
lies ,deception n.	000000 وده له سه
habitual liar ,liar n.	دروژن
false adj.	دروژنه
begging ,beggary n.	دروژه
beggar n.	دروژه گهر
praise ,greeting ,prayer ,blussing	دروود
right ,correct ,sound ,whole	دروست
to be made vi.	00000 ب
to make ,build ,manufacture	00000 ك
rightness ,truth ,soundness n.	دروستی
motto ,mark ,badge ,sigh ,slogan ,coat of arms	دروشم
sewing ,generally used in compounds	دروو
tailor	به رگدروو
shoe-maker	پیلادروو

sewing n.	دروومان
sewing-machine	مه کینه ی 0000
sew vt.	دروون
sew down (on)	دا 000000
sew together	هه ل 0000
stitch ,reap ,mow ,cut down	دروونه وه
reap (ing) ,harvest	دروینه
long adj.	دریژ
to extend ,be prolonged ,lie down	ب 00000
to lengthen ,extend ,prolong ,stretch out vt.	ك وه 00000
length n.	دریژایی (دریژی)
longer adj.	دریژتر
longest adj.	دریژترین
detail ,prolongation	دریژه
to prolong vt.	پێ دان 000000
sparing ,refusal ,grudging ,inclination ,sorrow ,grief n.	دریغ
alas	دریغا
refused n.	دریغی
to refuse ,be grudge	ك (0000 لێ ك)
fierce ,rough ,rent ,tear	دپ
to get through	دان 0000
tear vi.	دپان
tear vt.	دپاندن (دپانن)

thorn n.	دڤک
thorny ,prickly	دڤکاوی
amild disease of children which causes a prickly rash on the skin	دڤکه
christ`s thorn	دڤکه زی
	دڤگه = ده ره
strait (channel) trench	دڤنال
what tears ,wild beast ,fierce	دڤنده
tear ,rent vt.	دڤین
to tear away (off) slip down ,to tear to pieces (to shreds) vt.	دا 000000
to tear open , rip open vt.	هه 00000
thief ,robber n.	دز
rogue ,rascal adj.	00000 و درۆزن
thief-like	دزانه
theft ,robbery n.	دزی (دزیه تی)
to steal	0000 ک
secretly adv.	به 00000
steal thily adv.	به 0000 یه وه
steal vt.	دزین
steal again	دزینه وه
abscond vi.	خۆ 00000
fortress ,strong holde ,castle n.	دژ (1)
evil, bad wicked, opponet, adversary,opposite	دژ (2)
difficult ,hard adj.	دژوار

sister-in-law (wife)	دش
brave adj.	دلیر
bravely adv.	دلیرانه
bravery n.	دلیری
heart ,mind ,affection feeling	دل
to hurt the feeling	000000 ئیشاندن
to have appetite ,long for ,desire eagerly	0000 بردن
to fall in love ,pay attention to	000000 پی دان
to feel sorry for ,pity	000000 پی سووتان
to feel sick , feel nausea	000000 پیکهاتن , 0000
	تیک چوون
to startle ,throb	000000 داخوریان
to console ,soothe	000000 دانه وه
to conciliate ,appease	000000 پاگرتن
to vex ,annoy ,break one`s heart ,hurt the feelings ,afflict	000000 ره نجاندن
to be cheered up ,delighted	000000 کرانه وه
to approve	0000 گرتن
change one`s mind	000000 گوپین
throb ,beat ,pulsate vi.	0000 لی دان
willingly	000000 به
with all one`s heart	0000 و به گیان
heartless ,dispirited	000000 بی
pleasing ,beloved	دل ئارا
heart-approved ,sweet heart	دل آرام

brave ,corougeous ,warlike adj.	دلاوهر
heart-ache ,grief ,vexation	دل ئیشه
heart-ravashing ,attractive	دل بهر
sincere adj.	دل پاک
pleasing ,admirable adj.	دل په سه ند
sentimetal adj.	دلته پ
heavy-hearted ,cheerless	دلته نگ
desire ,wish	دلخواز
annoyed ,afflicted adj.	دلخورد
cheerful ,happy ,glad adj.	دلخوش
joy ,glee ,cheerfulness	دلخوشی
to console	00000 دانه وه
lover n.	دلدار
love n.	دلدارى
to fall in love	00000 ك
attractive adj.	دل پفین
ill-disposed adj.	دل په ش
blackness of the heart ,deprvity	دل په شی
hard-hearted ,wicked adj.	دل په ق
lazy ,disliking work	دلسارد
sincere adj.	دلساف
faithful ,sympathetic adj.	دلسۆز
afflicted ,grieved adj.	دلسوتاو
	دلشاد = دلخوش
heart-broken ,distressed adj.	دلشکاو

seizing the heart ,soothing	دلگیر (1)
grieved ,annoyed ,sad adj.	دلگیر (2)
low-spirited ,listless	دلّ مردوو
compassionate adj.	دلنه‌رم
compassion n.	دلنه‌رمی
gracious ,kindly	دلنه‌وا
consolation n.	دلنه‌وایی
sure ,confident adj.	دلنیا
trust ,confidence n.	دلنیایی
throbbing of heart ,heart beating	دلّه خورپۆ
heart burn	دلّه‌کزی
heart throbbing ,heart beating	دلّه‌کوکتی (0000 کوته)
wooden tub (for husking rice)	دنگ
world	دنیا
by chance	ئه‌مه 0000 یه
the other life	ئه‌وه 0000
economy n.	دنیا‌داری
experienced	دنیا‌دیه
now ! generally used before	ده (1)
imperative verbs as:	ده‌بخۆ , ده‌برۆ
present stem of ,	دان
giver (used in compounds)	ده (2)
ten adj.	ده (3)
chalk n.	ده‌باشیر
tanning n.	ده‌باغ

to tan vt.	0000 ک
tannery n.	ده باغخانه
pomp ,state n.	ده بده به
gorgeous ,showy adj.	به 00000
school n.	ده پستان
a copper vessel or jar ,ruptured ,blistered (plaster)	ده به
dull ,witless ,stupid adj.	ده به نگ
clerk	ده بیر
gate ,door n.	دهر (1)
out site ,out ,also used to form comp verbs as:	دهر (2)
to appear	دهر که وتن
to come out	دهر هاتن
giver , agent	دهر (3)
shutter (of shop)	دهر پابه
product	دهر اوورد
income ,revenue n.	دهر امه د (دهر امه ت)
court ,palace n.	دهر بار
regarding ,respecting	دهر باره
escape ,run away	دهر باز (00000 ب)
cause to escape	00000 ک
vagabond ,wanderer ,homeless	دهر به دهر
bound ,constrained	دهر به ست
to be bound vi	0000 ب
mountain pass, gorge, defile	دهر به ند

under pants ,long wide drawers	دهرپۆ
petition ,request	دهرخواست
lid	دهرخۆنه
pain ,sickness ,disease ,malady n.	دهرد
to suffer pain	0000 كيشان
to fall sick ,contract disease	00000 گ
invalid ,sick adj.	دهردهدار (دهردار)
in hand ,arrest	دهردهست
sorrow ,grivance	دهردی دل
distress	دهردی دهروون
anxiety ,trouble ,inconvenience	دهردی سهری
fatal disease n.	دهردی کاری
needle n.	دهرزی
needle work n.	00000 و درومان
pin-prick ,prick n.	دهرزی ئاژه ل
prick with needle	000000 ك
needle-case	دهرزیدان
dim of	دهرزیه (دهرزی)
stork`s bill	دهرزی لۆكه
lesson n.	دهرس (دهرن)
to give lesson to	0000 پێ دان
to give instructious	0000 دادان
to study	00000 خویندن
class-room	دهرسانه
opportunity ,way out	دهرته

asmall gate	دهرك
perceive ,understanding	دهرك ((ع))
to perceive vt.	دهرك كردن
marging note ,postscript	دهركه نار
gate ,door n.	دهرگا
door-keeper n.	دهرگاوان
medicine ,drug n.	دهرمان
to poison vt.	0000 خوارد ك
to take medicine	0000 خواردن
to cure	0000 ك
dispensary ,pharmacy ,druggest	دهرمانخانه
dispenser	دهرمانساز
valley ,stream ,dale n.	دهره
feudal chieftain n.	دهره بهگ
feudalism n.	دهره بهگی
way of ascape ,way out	دهره تان
helpless adj.	بئى 0000
cope with ,be match for	دهره قهت (000 هاتن)
out side ,stranger n.	دهره کی
trouser –leg	دهرلنگ
out side	دهره وه
gate n.	دهروازه
locality n.	دهروبه ر
gleaning ,reaping n.	دهرۆزان
way out	دهروو

the inside ,in ward ,with in ,bowels ,belly ; comscience consciencious adj.	دهروون 00000 پاک
the inside ,internal a religious mendicant ,dervish n.	دهروونی دهرویش
sea n.	دهریا
lake n.	دهریاچه
hand (only used with compounds) anvil ,apparatus ,loom ,work-house ,work-shop ,counter establishment n.	دهز دهزگا 00000 و بهره
helper ,holder (pads of cloth) pedlar (pedler ,peddler) procured ,obtained adj.	دهزگیر دهزگیر دهزگیر
a boy or girl betrothed for marriage engaged ,fiance ,fiancee thread (cotton) n.	دهزگیران دهزوو
hand ,skill ,influence ,set ,suit ,kind ,sort n.	دهس (دهست)
to deceive ,swindle vt.	00000 برین
to ease nature	000000 به ئاو گه یاندن
to obstain ,give up	0000 بهردان
to touch vt.	00000 بو برین
to beg (for alms)	00000 پان ک وه
to start ,begin ,break out	00000 پی ک
to stroke ,pat ,caress	00000 پیندا هینان
to fell with the hand ,handle	0000 تیوه دان

to lay hands upon	0000 خستنه سەر
to be suitable ,be acceptable	00000 دان
to take in one`s arms	00000 کردنه مل
to gain ,,obtain ,get	00000 کهوتن
to grope vi.	0000 کوتان
to help one ,to bring one assistance	0000 گرتن
palmistary n.	0000 گرتنه وه
to have time ,find leisure	000000 گه یشتن
to shake hand	00000 گوشین
to touch vt.	00000 لیدان
to abstain from ,abandon ,renounce	0000 لی شتن
to give up ,abstain	00000 لی کشانه وه
to be unacceptable vi,	0000 نه دان
from hand to hand	ده ساو دهس
then ,now then	ده سا
hand-mill	ده ستارپ
tame adj.	ده ستاروو
agressor	ده ستاووژ
horse-play ,rude-play	ده ستبازی (ده سبازی)
swindler	ده ستبپ (ده سبپ)
open-handed ,genevous	ده ستبلوو
idle ,unemployed adj.	ده ستبه تال
immediately adv.	ده ست به جی
interned adv.	ده ست به سەر
honest adv.	ده ست پاک

masturbation n.	دهستپه پ
thief n.	دهست پیس
thiefing n.	دهست پیسی
initiation ,be the one to start anticipation n.	دهست پیشکهری
bravo ,good for you	دهست خوش
hand-writing	دهست خهت
disappointed adj.	دهستخه پۆ
powerful adj.	دهستدار
authority ,power n.	دهستداری
hand-sewn adj.	دهسروو
aggressor	دهستدریژ
aggression ,dishonesty n.	دهستدریژی
cort for cradle	دهسترازه
kerchief	دهستروکه
volley (bullet) n.	دهستپژ
sleight-handed ,dexterous ,skilled ,skillful	دهست سووک
hand-washer ,wash-stand	دهست شۆر
tampering ,meddle n.	دهستکاری
open-handed adj.	دهستکراوه
hand-made	دهستکرد
income ,profit ,gaining n.	دهستکهوت
to gain ,obtain ,get vt	دهستکهوتن
poor ,needy adj.	دهستکورت

gloves n.

دهستکیش

دهستنوس = دهستخهت

ritual ablution

دهستنویژ

to perform such ablution

00000 شتن

marked by the hand ,nominated

دهستنیشان

group ,party ,package ,packet ,dozen

دهسته

barrow ,stretcher

دهسته بهر

unable to procure a livelihood ,ignorant
adj.

دهسته پاچه

halter

دهسته جله و

in groups

دهسته دهسته

plough handle

دهسته دو

hand-kerchief

دهسته سپر

a short pole ,beam ,prop

دهسته ك

authority ,power n.

دهسته لات

pitcher ,flagon

دهسته له

indigent ,in want

دهسته نگ

tamed adj.

دهسته مؤ

any thing taken in the hand

دهسته واره

دهسته وانه = دهستکیش

halter n.

دهسته و سار

at a stand still

دهسته و سان

hand to hand ,at hand ,on hand

دهسته و یه خه

haste adj.

دهستو برد

hand and food ,underling ,the lower
classes , domestic staff ,servants

دهست و پی

anaccostomed to labour	دهستوپیی سپی
law ,code ,format ,permission	دهستور
by hand ,cash (money)	دهستی
assistant ,helper	دهستیار
lending ,a help	دهستیاو
hand to hand	دهستی دهستی
handle ,pestle ,haft	دهسك
having a handle	دهسكدار
mortar and pestle	دهسكه وان
mortar and pestle (stone)	دهسكودۆل
hand kerchief ,shaw	دهستمال
gift ,grant ,stint	دهسندە
desert ,plain ,wilds n.	دهشت
open space	دهشتایی
countryman ,rural n.	دهشتهکی
out doors	دهشتودەر
pastoral ,wild	دهشتی
monster ,beast n.	دهعبا
law suit n.	دهعوا
invitation n.	دهعوهت
confusion of mind ,mental distorbance n.	دهغدهغه
corn , crop	دهغل
corn , cereals n.	دهغلودان
un healthy ,invalid	دهغه زدار (دهغه زار)

indolent ,lazy	دهغه ل
cash-box	دهغيله
tumbour ,drum n.	دهف
book ,record ,register n.	دهفتهر
container ,receptable n.	دهفر
fold ,bend ,pleat n.	دهق
to take precise shape ,be arranged in folds	0000 گ
bend ,sift again	دهقانه وه
minute n.	دهقیقه
minute-hand n.	دهقیقه ژمیر
rare adj.	دهگمه ن
rarely adv.	به 00000
gap ,opening n.	دهلاقه
barber n.	دهلاك
barber`s shop	دهلاكخانه
the ten (in a suit of cards)	دهلۆ
foolish ,crazy	دهلوو
green pepper	دهلووبیبه ر
lie ,deception n.	دهلهسه دهلیل = درۆوده لهسه
guide n.	دهلیل
female (dogs ,jackal and the like)	دهل
broker n.	دهلال
brokerage n.	دهلالی
serap ,drip ,wobble baggy adj.	دهلانن (دهلانن)

prefix meaning :female	ده له
giantess n.	0000 ديو
bitch n.	00000 سه گ
lioness n.	00000 شير
a bitch wanting a male ,bitchon heat	ده له به با
junket ,jelly ,half boiled egg	ده له قه
mouth ,orifice ,opening, edge (of a knife or razor)blade	ده م (1)
to bribe ,silence vt.	00000 به ستن
to gape vi.	0000 داچه قاندن
to open the mouth ,start talking	0000 ك وه
to taste ,eat	00000 لي دان
to try to discover one`s intention	0000 بوني ك
at the top of one`s mouth	00000 پر به
tell the same tale ,imitate	0000 ته ماشايي ك
time ,moment ,epoch ,breath	ده م (2)
stew over a slow fire (tea)	000000 ك
to be steeped	00000 كيشان
nerve ,vein	ده مار
tobacco stalk	ده ماره تووتن
	ده ماره كول = دوو پشك
brain ,nose,spirit	ده ماغ
cover one`s face with a kerchief (veil)	00000 هه لدان
gay ,cheerful ,jolly	به 0000
out of spirit ,brainless adj.	بي 00000

to snub ,treat with contempt	له 00000 دان
stew ,brew vt.	دهماندن
brimful ,immediately ,frequently	دهماو ده م
pistol n.	دهمانچه
foul-mouthed adj.	دهمپیس
mouthed	دهمدار
chatterer ,garrulous ,babblers	دهمدراو
abusing ,abusive adj.	دهمدریژ
from time to time ,frequently	دهمده م
capricious ,frickle adj.	دهمده می
spokesman	دهمپاست
calumnious adj.,	دهمپهش
silencing ,hush-money	دهمکوت
familiar talk ,chatting n.	دهمه ته قی
long wide trousers	دهمه رقوپان
whet ,sharpen (blade)	دهمه زهرد (000ک)
snap dragon	دهمه شیر
argument ,dispute ,brawl	دهمه قال (دهمه قالی)
mimic one`s speaking	دهمه لاسکی
stopper ,plug n.	دهمه وانه
inverted ,upside down	دهمه ونخون
babblers ,loquacious	دهمه وهر
speaking gift	دهموپل
tongue-tied adj.	بی 00000
readywitted adj.	به 00000

immediately ,urgently ,soon	دهموودهست
be havior ,monners ,bearing	دهمودوو
mistletoe	دهموکانه
the parts round the mouth	دهموولهوس
temporary adj.	دهمی
since long time	دهمیکه
if not ,other wise	دهنا
a single grain ,stone ,pip (of fruit)	دهنک
pipless ,stoneless adj.	بی 00000
seeded adj.	دهنکدار
grain by grain	دهنک دهنک (دهنکه دهنکه)
voice ,sound ,vote ,news	دهنگ
to vote vt.	00000 دان
to echo vi.	0000 دانهوه
to speak ,utter	0000 ک
to shout at vt.	00000 لێ ک
noise ,brawl ,tumult n.	دهنگه دهنگ
news n.	دهنگوباس
break ,bill n.	دهنووک (دهندووک)
drum n.	دههۆل
drummer n.	دههۆلژهن
running ,walking fast n.	دهو , دهوا , دهرمان
black tent	دهوار
persisting ,continuation	دهوام
to continue ,last ,attent	ک 000000

time ,period, age, cycle, turn, round, surrounding to surround vt.	دهوور 0000 گ
around adv.	به 0000
plate n.	دهوری
patrol ,round (police) n.	دهوریه
state ,government ,riches ,wealth rich ,wealthy adj.	دهولت دهوله مند
any wood plant ,shrub ,bush n.	دهوهن
pimp ,cuck old n.	دهویت
now then come ,go	دهی
one tenth ,tithe n. of ten parts	دهیهك دهیی
whely ,churned sour milk ,butter milk degree n.	دۆ دۆخ
liquid plaster ,fluid mortar	دۆخاو
loss (game)	دۆخین = بهنده خوین
lose (at a game) vt.	دۆپان دۆپاندن (دۆپانن)
soot n.	دۆپنج
island n.	دۆرگه
hell n.	دۆزهخ
search vt.	دۆزین
find ,find out ,discover vt.	دۆزینه وه دۆزه = دۆزهخ

friend ,a lover n.	دۆست
friendly ,friend-like adv.	دۆستانه
friendship n.	دۆستایه تی
friend n.	دۆستدار
love ,friendship n.	دۆستداری
shoulder n.	دۆش
to be depressed ,be astonished ,be perplexed	0000 دامان
boild grape-juice	دۆشاو
fore finger n.	دۆشاومژه
mattress n.	دۆشهك
milch ,fit to be milled	دۆشه نی
milk vt.	دۆشین
milk to the last drop	دا 0000
prayer ,blessing ,amulet n.	دۆعا
one who prays for another	دۆعاگو
dish prepared with curds and rice	دۆغه وا
cotton cloth	دۆق
valley ,dale ,morter	دۆل
cupboard ,wheel ,trick ,plot ,intrigue n.	دۆلاب
small bucket	دۆلچه (دۆلكه)
a dish of vegetable stuffed with rice	دۆلمه
pipe of a mill	دۆلیان
gipsy n.	دۆم
truffle n.	دۆمه لان

fat (of tail)	دۆن
donum ,measure about 97 square yards	دۆنم
behind ,back ,after ,reverse av.	دوا
to cease vt.	00000 بپین
to delay vt.	0000 خستن
to be late ,lag after	0000 کهوتن
run after ,follow ,pursure ,in succession	0000 به 000
to immediately after adv.	له 0000 ی
after	له 0000 یی
after wards	له وه و 00000
subsequently	یه ک له 0000 ی یه ک
one after the other	دواترین
the last adj.	دواچار
last time	دوا پۆژ
the future	دواوه
position behind ,hinder part	دانه 0000
to decline vi.	دوایی
end ,later av .	00000 پی هاتن
to come to an end ,break up	دوچار
encounter ,subject to ,afflicted with	00000 ب
to encounter ,contract a disease	00000 ک
to involve vt.	دورد
dregs n.	دوژمن (دوژمن)
enemy	دوژمنایه تی (دوژمنایه تی)
enmity n.	

shop n.	دوکان
shopkeeper n.	دوکاندار
shop keeping n.	دوکانداری
charming ,beautiful adj.	دولبەر
two	دوو (1) = دوا
two at a time ,tow each	دوو (2)
two together	دوو 00000
thong ,strap n.	دوو 0000 به دوو
two ,double	دووا ل
discuss ,speak about n.	دووان (1)
to speak of vi.	دووان (2)
have a talk with	دوو 0000 ل
twelve adj.	دوواندن
twelfth adj.	دووانزه
twins n.	دووانزه مین (دووانزه هه مین)
consisting of two	دووانه
again ,double ,double-distiled (liquor)	دووانی
schism n.	دوو باره
repeated adj.	دوو به ره کی
having two wheels ,bicycle n.	دوو پات
twofold ,double	دوو چه رخه
hearth	دوو چه ندان
double-minded, wavering, uncertain adj.	دوو دمان
	دوو دل

lamp-black ,soot	دووده
double-edged adj.	دووده م
far ,distant adj.	دوور
to banish vt.	00000 خستنه وه
to go far ,keep out of the way from a distant	00000 كه وتنه وه له 0000 ه وه
telescope ,farsighted	دووربین
far sightedness ,prudence n.	دووربینی
farther adj.	دوورتر
farthest adj.	دوورترین
of mixed blood ,hybrid	دوو پهگ
double-faced ,hypocrite adj.	دوو پوو
double-tongued ,deceitful adj.	دوو زمان
pipe (music) ,oboe	دووزله (دووزنه)
day after tomorrow	دووسبه یی
mutual adj.	دووسه ره
two or three	دووسی
forked adj.	دووقاق (دووخلیچکانه)
dual adj.	دووقۆلی
fit for two	دووکه سی
smoke n.	دوو که ل
fat of sheep`s tail	دووگ
prayer-mat	دووگرد
button ,knob n.	دووگمه
two fold ,two-ply	دوولا

hinge n.	دوولای
cut in two halves	دووله ت
two (in asuit of cards)	دوولۆ
double-barrelled (gun) adj.	دو لوهله
boil ,abscess n.	دوو مه ل
a small drum	دوومه له ك
second	دووه م
	دووه مین = دووهه م
last adj.	دوئ
ink-pot n.	دوئیت (1)
daughter ,girl	دوئیت (2)
village	دی
monastery ,abbey	دیڕ
slide ,tumble down	دیڕان (هه ل 0000)
furrw	دیڕاو
ancient ,old	دیڕین
antiquity ,tradetional	دیڕینه
line	دیڕ
dark-grey ,ash-coloured	دیژ
bitch ,female (dog)	دیژل
dry farming	دیم
unirrigated land	دیمه کار
water by rain	دیمی
villages ,country	دیھات
rustic ,country man ,villager	دیھاتی

demon ,giant	دیو
demon-like ,foolish ,dervish	دیوانه
charm that binds demons	دیوبه‌ند
game decoy ,colourful cloth	دیوجامه
sight ,past stem of visible adj.	دی (1)
find out ,see ,espy ,percieve vt.	به 0000 ك
come about ,come true ,achieve	هاتنه 00000
the other	دی (2)
visible ,apparent adj.	دیار
to be visible	ب 00000
to show	ك 00000
of course ,certainly ,its obvious ,clear	ه 00000
present ,gift n.	دیاری
christian adj.	دیان
brocade n.	دیبا
preface	دیباچه
	دیبه‌گ = دنگ
to see ,observe vt.	دیتن , دین
meetings ,view ,countenance ,sight	دیدار
the eye	دیده
call ,visit	دیده‌نی , دیه‌نی
guard ,sentined ,watchman	دیده‌وان
pole ,post ,mast n.	دیده‌ك
rarthen ware pot ,casserole	دیزه
again ,once more ,also ,anew av.	دیشان , دیسانه‌وه

fatal grief or anguish ,hectic fever	دیق
to be exasperated vi.	0000 ك
attention ,care n.	دیقهت
prisoner of war	دیل
song n.	دیلان
swing n.	دیلانی
interview ,presence n.	دیمانه
face n.	دیمه
view ,scenery ,out look n.	دیمه ن , دین (1) , دیتن
crazy ,foolish adj.	دین (2)
religion n.	دین (3)
religious ,pious adj.	به 0000
impious ,without religion	بی 0000
piety ,religious character or conduct	دینداری
	دینه وه = دۆزینه وه
side ,face	دیو
wall n.	دیوار
burglar`s pick	دیوار بپ
court ,council ,acollection of poems by an auther, soft	دیوان
a reception room, guest room, guest hall	دیوه خان

away ,along ,it is generally used as
apreverb to from compound verbs as:

پا (1)

to run away

پاکردن

to shake ,brandish

پاوه شانندن

opinion n.

پا (2)

to approve ,agree to

پا 0000

road ,way n.

پا (3) , پان ((ف))

road-guide ,guide n.

پا بهر

guidance ,leading n.

پا بهری

past ,past days

پا بردوو

report

پا پورت

allowance given to musque student

پا توو

degree ,rank

پا ده

secret n,

پا ز

complaints ,reproaches

پا 0000 وگله یی

adorn ,decorate vt.

پا زاننده وه , پا زاننده وه

be adorned

پا زانه وه

adorned ,ducked out adj.

پا زاوه

satisfied ,pleased ,contenced adj.

پا زی

concent ,agree vi.

پا 00000

to satisfy ,convince ,bring ,over vt.

پا 00000 ك

beam (timber)

پا ژه

recommendation

پا سپارده , پاسپیری

right ,straight ,true ,just ,proper

پا ست

to be right ,true

پا 00000

to stand up ,sit up ,rise rebel	00000 ب وه
to come to true vi.	0000 ده رچوون
to tell the truth	00000 ك
to erect ,straight up ,adjust	00000 ك وه
in fact ,indeed	00000 به
really	00000 به
from all sides	00000 و چه پدا
trully adv.	0000 به ی
dishonest ,crooked adj.	00000 نا
truthful adj.	پاستان
flat place	پاستایی
(foot)ruler ,direction	پاسته
real ,true adj.	پاسته قینه , پستینه
directly ,straightly av.	پاسته وخۆ
truth ,straightness n.	پاستی , پاستیه تی
held up	پاگیر
tame ,gentle ,obedient ,accustomed	پام
to become gentle ,tamed vi.	00000 ب
to tame ,subdue ,subjugate	0000- ك
thigh n.	پان (1)
flock	پان (2)
home spun trousers	پانك
hunting ,shooting n.	پاو
to hunt ,shoot vt.	00000 ك
to chase out ,follow ,pursure	000000 نان

decoy egg ,nest-egg	پاوکه
hunter ,sportsman	پاوکه ر
fishing n.	پاوهماسی
raid ,plundering n.	پاو و پووت
swindle ,dishonest trick	پاو و پتوی
surmise ,conjecture	پاوئژ
floor covering	پایه خ
legal power ,scope n.	پایه
line ,clothes-line	پایه ل
to tie such a line horizontally	00000 ک
ready ,about to start	پاهی . پایبی
to start on a journey vi.	0000 ب
to see off an a jorney ,to arrange	00000 ک
awieght of 1-10 hoqas	پبه
pomegranate syrurp	پبه نار , پبه هه نار
request ,beg ,hope n.	پجا
to request	00000 ک
intercessor n.	پجاکار
decay vi.	پوین = پیش
to rot ,decay ,decompose	پزان , پزین
cause to decay vt.	0000 دا
daily bread ,one`ssubstance	پزق
safe ,free adj.	پزگار
to be free ,to escape vi.	000000 ب

to save ,rescue vt.	0000 ك
safty ,freedom ,salvation n.	پزگاری
	پزین = پزان
poure ,spill vi.	پژان
to spill ,dispers	دا 0000
to pour out vt.	هه ل 00000
pour vt.	پژاندن , پژانن
to scatter out	دا 00000
mean ,miserly ,closefisted adj.	پژد
stupid ,droll ,fool	پژگاو
regime n.	پژیم
string ,leash n.	پسق
to hold in with a leash or string vt.	ك 00000
spin vt.	پستن
string ,sentence n.	پسته
rat n.	پست
disgraced ,infamous ,base adj.	پسوا
shame ,disgrace ,ignomity n.	پسواپی
sprinkle vt.	پشانندن
pour ,shed ,spill	پشتن
to flow in to ,pour in to	تئ 00000
to cast (metal)	دا 000000
to por out vt.	هه ل 00000
string ,thread ,lace	پشته
nits	پشك

nitty ,lousy adj.	پشکن
dizzle	پشیننه
scare (birds) ,snatch vt.	پخاندن پخانن
corruption of	پفین ، فپین
spite ,hate ,bear (feel)	پق (پک)
ill will at ,bear grudge	00000 لی ب
to be enry at vi.	00000 هه لسان
rindictive ,bearing ,a grudge ,rancorous	پقاوی
stubborn n.	پق ئه ستوور
rivalry n.	پقه بهری
lance ,spear n.	پم
collapse ,fall down vi.	پمان (پمین)
to pull down ,overthrow ,destroy	پماندن (پمانن)
mock combat with lances, joust	پمبازی
grumbling ,nagging n.	پنگه پنگ
curry-comb	پنهک
avalanche n.	پنی
scratch ,claw ,pick (fruit), prick with claws	پنین
pick (fruit) vt.	پنینه وه
coverd ,hiding place, shelter (for game)	په بهت
complete ,perfect ,whole adj.	په بهق
celibale ,pouper ,hermit n.	په بهن
the third mouth of islamic lunar year	په بیع ئه وهل

the fourth mouth of islamic lunar year	په بیع سانی
erect ,up right ,stiff and straight	په پ
to erect ,stiffen	00000 ك
beat vt.	په پاندن
sway ,stagger vi.	په ت (00000 بردن)
to pass by vi.	000000 بوون
to pass over vt.	00000 ك
over work vt.	په تاندن
poor ,pauper adj.	په جان (په جهن)
the seventh mouth of islamic lunar year	په جه ب
prescription ,recipe n.	په چه ته
preserved fruit	په چه ل
root	په چه له ك
marcy compassion ,womb n.	په حم
to have mercy ,be kind to vi	0000 پئی ك
merciful	به 00000
pitiless ,ruthless	بیئ 00000
clement ,merciful (god)	په حمان
mercy ,blessing	په حمه ت
the deceased	په حمه تی
ease ,comfort ,rest ,quiet n.	په حه ت
uncomfortable ,naughty	نا 00000
to disturb	0000 ك
turkish delight	په حه ته لوقوم

funnel	په‌حه‌تی
harness (decorated) ,furniture ,goods and chattles ,apparatus	په‌خت
concede ,vouch safe vt.	په‌خساندن
breach ,fissure ,cricicism ,finding fault for	په‌خنه
to cricitise ,find fault for	00000 لی گرتن
cracked ,breached adj.	په‌خنه‌دار
rejection n.	په‌د
to return ,refuse ,reject	00000 ک وه
track	په‌دوو
to elope	00000 که‌وتن
to drive away	00000 نان
vine yard n.	په‌ز
concent n.	په‌زا
to concent ,agree	00000 پ
dissatisfied adj.	0000 تا
ill-natured adj.	په‌زاتال
loveable adj.	په‌زا سووک
loath some ,ugly adj.	په‌زا قورس (0000 گران)
satis fied ,pleased adj.	په‌زامه‌ند
agreement ,approved n.	په‌زامه‌نی
battle ,combat ,war	په‌زم (په‌ژم)
niggardly ,misery adj.	په‌زیل
coal ,charcoal n.	په‌زوو
picture ,drawing ,photo ,tax	په‌سم

photographer, painter, designer, tracer n.	په سمگر
official ,formal adj.	په سمی
officially av.	به 00000
the prophet ,messenger	په سوول
thorough bred ,pedigree n.	په سن
base-born	نا 000000
breeding n.	په سنی
black adj.	په ش
to become black vi.	ب 000000
to blacken vt.	ك 00000
to fill up	ك وه 00000
blackness n.	په شایی (په شی , په شیتی)
blackish adj.	په شباو
force men in to military service ,commander	په شبگیر
mixed dancing	په شبه له ك
dark (colour) adj.	په شتاله
ablack meshy sack, negillaseed, net used for sacking	په شكه
darkish adj.	په شكه له
black tent n.	په شمال
halter ,tethes n.	په شمه
black wind ,strong dust laden wind ,gale n.	په شه با
typhus n.	په شه گرانه تا (0000 گرانه تی)
rutting of cats	په شه می

cattle n.	په شه وولاخ
thread bare ,shabby	په شوو پرووت
simple ,lower in quality	په شوکی
iris of eye	په شینه ی (000 ی چاو)
subject or serft	په عیه ت
hock (joint) n.	په فتار = په وتار
shelf (on the uper part of the wall)	په فیسک
comrade ,friend	په فه
friend ship	په فیق
stiff ,hard	په فیاقیه تی
to become stiff ,be frozen	په ق
to make stiff vt.	00000 ب وه
very dry ,bare adj.	0000 ک وه
hard land ,stoney land	00000 و ته ق
temper (steel)	په قان , په قانی
dancing n.	په قاندنه وه
turtle n.	په قس
skinny adj.	په قه
ankle	په قه له
hardness n.	00000 ی پی
stiffness of the muscles ,lumbago	په قن = په قان
root ,vein ,race n.	په قی (په قیتی)
to spread root vt.	په قینه
	په گ
	00000 داکوتان

race ,lineage ,root n.	پهگه ز
sigh ,token ,symbol	په مز
ramadan ,the ninth month of moslem year rigidly observed as 30 days fast during hours of day light	په مه زان
toil ,labour ,exertion	په نج
to strive ,toil vi.	0000 دان
be vexed ,offended ,sad	په نجان (په نجانن)
hurt ,vex ,annoy ,offend ,molest vt.	په نجاندن
vexed ,hurt adj.	په نجاو
labourer n.	په نجبه ر
vain effort ,unfortune	په نجه پۆ
gay ,sagacious ,humorous jolly adj.	په ند
plane (tool) n.	په نده
colour ,paint ,hue ,kind	په نگ
to fade ,lose colour vt.	00000 به ردان
to turn pale vi.	0000 تیکچوون
to work out a scheme	00000 پشتن
to dye ,paint vt.	0000 ك
to lose one`s colours ,change colour	00000 هینان و بردن
colourless ,pale adj.	00000 بی
multicoloured ,various ,assorted adj.	په نگاو په نگ
pale adj.	په نگ په ریو
colourful adj.	په نگدار
probably ,may be adv.	په نگه

nomad ,traveller	په وهند
present stem of	پۆ (1)
suffix denoting river	پۆ (2)
down ad genarally used as a preverb to form compound verbs	پۆ (3)
pour down , sink down	پۆچوو
soul ,spirit n.	پۆح
spiritual ,holy adj.	پۆحانی
haughty ,boastful adj.	پۆحزل
living ,animated adj.	پۆحدار
bank ,verge ,edge n.	پۆخ
river n.	پۆخانه
lamentation n.	پۆپۆ
to lament	ك 00000
sun ,day	پۆژ
day after day	00000 به 00000
every other day	00000 ه نا 000000 ئ
sunset ,west n.	پۆژئاوا
western n.	پۆژئاوایی
formerly adv.	پۆژان
daily ,daily wage n.	پۆژانه
good day	پۆژباش
the day long ,time ,period ,weather ,era	پۆژگار
(sun)solar eclipse	پۆژگیران
calender ,new paper n.	پۆژنامه

sky light	رۆژنه (کلاو 00000)
sun rise ,east	رۆژهه لات
far east	00000 ی دوور
near east	00000 ی نزیک
fasting n.	رۆژوو (رۆژی)
breakfast vi.	00000 شکانندن
to fast vi.	00000 گ (به 0000 پ)
fasting n.	0000 ا ن
dooms day n.	رۆژی حه شر
	رۆشتن = رۆیشتن
bright ,lighted adj.	رۆشن (رۆشنا)
light n.	رۆشنایی
enlightened adj.	رۆشنییر
(dear) child n.	رۆله
rome ,turkey ,greece	رۆم
roman ,turkish adj.	رۆمی
turkish or greek fashion	رۆمیانه
clarified butter ,ghee ,oil n.	رۆن
almond-oil	رۆنباده م
olive-oil	رۆنزه ییت
castor-oil	رۆنگه رچه ک
cod-liver-oil	رۆنماسی
madder n.	رۆنیاس
brier n.	رۆنشتی (گوله 0000)
go ,depart ,move vi.	رۆیشتن (رۆین)

go again vi.	رۆیشتنه وه
a kind of dancing	رۆینه
face ,surface ,right side ,top ,form ,front ,asperct ,cover n.	رۆو
to embolden ,make one cheeky vt.	00000 پئی دان
to turn towards	00000 تئی ك
to happen ,take place	0000 دان
to disgrace	0000 شكاندن
to cover ,veil vt.	0000 تی
to turn away the face	000000 وه رگئیپان
to reproach any one with some thing	به 00000 دادانه وه
shameless ,bold ,brazen-faced adj.	بئی 0000
insolent ,ungrateful	بئی چاوو 0000
boldness ,shamelessness ,effortery n.	بئی 00000 یی
to feel ashamed vi.	له 0000 دادامان
to be insolent vi.	له 00000 ده رچوون
on account of	له ... ی
flattery ,hypocrisy n.	رپوالهت
obsiquious ,servile adj.	به 00000
grow ,sprout vi.	رپودان
grow ,plant ,raise cultivate vt.	رپواندن
landscape ,view	رپوانگه
vegetable	رپوانی
river ,river in a valley n.	رپوبار
face to face	رپو به رپو

to be confronted with each other	00000 ب وه
to face ,confront vt.	00000 ك وه
viel n.	پووبه‌ند
shrimp	پۆبیاڤان
cover ,viel n.	پووپۆش
naked ,plain ,clear	پووت
to take the clothes off ,strip ,undress	0000 ب وه
to rob ,loot ,plunder	0000 ك وه , پووتانه‌وه
go bald ,moult ,shed off the feathers	پووتانه‌وه
stern ,gloomy ,peevish	پووترش
in rage ,naked ,thread-bare adj.	پووته‌ل (پووته‌له)
bare spot in field or copice	پووته‌ن
fall down ,collapse vi./	پووخان (دا)0000
pull down ,ruin ,destroy vt.	پووخاندن
face ,countenance n.	پووخسار
fresh-faced ,cheery ,smiling adj.	پووخۆش
occurrence ,happening ,event	پوداو
black in face or name ,disgraced	پوو په‌ش
disgrace ,dishonour n.	پوو په‌شی
pale-faced ,disgraced	پوو زه‌رد
russia ,russian	پووس
the russian language	پووسی
honourable ,chaste adj.	پوو سپی
to clear one`s honour vt.	0000 ك

personal honour n.

پوسپیتی

russia

پوو سور = پوو سپی

روسیا

be scratched ,abraded vi

پوشان

scratch ,abrade vt.

پووشاندن

disgracing adj.

پووشکین

front ,facet ,external part n.

پووکار

stern ,frowned ,sullen ,sad adj.

پووگرژ

merry ,cheerful ,jovial ,gay

پووگهش

clear ,pure ,bright adj.

پوون

to become clear

0000 ب (0000 ب وه)

to dilute ,illuminate ,explain

0000 ك (0000 ك وه)

light ,brightness n.

پووناکی

the nienth letter in the kurdish
alphabet

پئ

road, way, path, track, roud,
method, manner, rule, journey n.

پئ

to cover a distance vi.

000000 بپین

to permit ,allow vt.

00000 پئ دان

to guide

00000 (پئ) نیشاندان

to know how to do ,know the way

00000 زانین

to make way ,let in vt.

00000 ك

to way lay ,intercept

0000 گ

agreement ,come to an agreement
,happen ,reconcile ,agree ,fall n.

00000 كهوتن

to lose one's way, go astay,
lose the tracks

00000 لی تیک چوون

to disagree ,fall out	00000 نه که وتن
to see off	به 000000 خستن
to direct ,manage vt.	به 0000 وه بردن
director ,manager n.	به 00000 وه بهر
to set out on a journey	که وتنه 00000
to lead wrong ,pervert vt.	له 0000 ده رکردن
to mis lead	له 000000 ده ره پێنان
to go astray	له 00000 لادان
for the sake of	له 0000 ی
passenger ,way farer ,traveller n.	رێدار = رێبوار
travelling n.	رێبوار
row ,file ,train n.	رێبوری
sweet basil n.	رێچکه
wild basil	رێحانه
apparatus for casting metal	000000 کێویله
in lines ,striped adj.	رێتمان
respect n.	رێ پێ
respected adj.	رێز
chip ,fragment ,pieces n.	به 00000
thin ,fragile adj.	رێزالی
scattering ,pouring adj.	رێزالی
waterful n.	رێزانی
to spin vt.	رێستن
string ,cord ,rope	رێسمان

wound ,sore ,scar n.	ریش
regular ,orderly ,level ,smooth adj.	رێک
to be on good terms vi.	ب 000000
to organize ,arrange vt.	00000 خستن
in disorder ,being on bad terms with n.	نا 0000
disorder ,disarrangement n.	نا 00000 ی
organizer n.	رێکخه‌ر
chance ,possibility ,happening by chance	رێکه‌وت به 00000
in good shape ,in order adj.	رێکوپێک
regularity ,agreement ,order n.	رێکی
road ,way n.	رێگا
open road ,high road	رێگاوبان
high way man ,bandit n.	رێگر
whereabouts ,abode n.	رێوشوین
hypocrisy n.	رپا
hypocritical adj.	رپاکار
dissimulate	رێکاری ک
ease nature ,void excrement	رێیان (رین)
matter (eye)	رێپۆق
bared (teeth)	رێچ
to bare (the teeth)	000000 ک وه
loose dung	رینخ
bowls ,intestines ,gut n.	رێخۆله

vermiform appendix ,appendicitis

000000 کوئره

row ,series

رپز

to be put in order ,be put in rows

00000 ب

to put in rows ,array vt.

00000 ك

string n.

رپس

رپسوا = رسوا

beard n.

رپش

to shave vt.

00000 تاشین

an old man ,elder ,chief

رپش سپی

root ,nerve ,fibre

رپشه

fringe n.

رپشوو

skinny ,gaunt

رپوه له

present stem of	زان (3) (زانین)
son, son of, child of (in compounds) e.g.	زا برازا، ئامۆزا، ....، زاب=زى
courage	زات (1)
courageous , brave adj.	به .....
person , individual	زات (2) ((ع))
vitriol n.	زاج
alum n.	زاخ
polish , barnish (sword or dagger)	زاخاو
over coat n.	زاخۆ (ساقۆ)
provisions , bread n.	زاد ((ع))
son of , child of , born , noble n.	زاده ((ع))
nobles n.	زادهگان
mouth , opening , language n.	زار (1)
die (plu. dice)	زار(2)
to throw dice vt.	.... هاوشین
to cheat in throwing the dice (in compounds) aplace of abounding e.g.	.... گرتن زار (3)
flower – garden	گولزار
terrified , a broken heart adj.	زاره ترهك
child n.	زاروو (زارووله)
weeping , lamentation n.	زاری ((ف))
(in compounds) grandson of e.g.	زازا
great grand son	كوپه زازا

great nephew	برزاڤا
continous noise , squeap , squeal n.	زاق و زووق (.... زيت)
old , strong , overbearing adj.	زال
wound , ulcer	زام
wounded adj.	زامدار
safty – bolt (in a gun)	زامنه
	زان (1) = زايين
beach (tree) n.	زان (2)
knowing ,also used in copounds	زان (4)
to think	0000 ك
ignorant	نه 0000
learned ,scholar n.	زانا
learning ,knowledge	زانست , زانيارى ,
know ,consider ,guess ,learn vt.	زانين
to feel ,hear	پى 00000
to have an idea about something	لى 00000
bride groom ,son-in-law	زاوا
mercury (the planet)	زاوه
angle ,corner	زاويه
lost ,damaged adj.	زايه
to die ,be lost vi.	ب 0000
to give ,grant ,give away	ك 00000
weeping ,lametation n.	زايه گه
be born ,beget ,give birth vi.	زايين
	زمان = زمان

rough ,coarse adj.	زبر
tick (insect) n.	زج
bile ,gall	زراو
to frighten vt.	00000 بردن
to be frightened	00000 چوون
fixed look ,gleam of eyes	زرتە (00000 ی چاو)
crazy ,loud ,bulky adj.	زرتە بۆز
unripe (melon)	زرك
bang ,thud ,boom	زرمە
to bash ,to bang ,thrash vt.	00000 لێ هەلسان
rough noisy play n.	زرمە زلی
clever ,lively adj.	زرنڭ (1)
chink ,sound of ringing	زرنڭ (2)
tinkle ,jingle ,clink vi.	زرنگان
wall-eyed	زرهك
chain-mail ,armour n.	زری
armoured adj.	زریدار
sea n.	زریا
blizzared ,gale	زریان
chain	زریزه
scream vi.	زریکان
cause to scream	زریکندن
scream ,shriek n.	زریکه
barren ,sterile ,any tree which does not bear fruit	زپ

(in compound) step , e.g	زپ
step-father	زپ باب
step-brother	زپ برا
step-sister	زپ خوشک
	زپ باوک , زپ باب
step-mother	زپ داک (0000 دایک)
ringing sound ,clinking ,tinkling	زپه
sterility ,barreness n.	زپی
winter	زستان
suitable for the winter ,wintry adj.	زستانه (زستانی)
pitch	زنت
	زگ = سک
breeding ,begetting	زگوزا
big ,bulky ,burly	زل
to exaggerate vt.	زل ک
clumsy adj.	زکو
tress ,curl ,lock n.	زلف
slap (on the face)	زله
tongue ,language	زمان
to silence vt.	00000 بهستن
to begin to speak (child)	0000 گ
to become tongue tied ,stumble ,stammer	00000 گران
to slip from the tongue	له 000000 ترازان
to be on the tip of the tongue	له سهه 00000 ب

to begin to speak	هاتنه
dumb ,tongue-tied adj.	زمان بپاو
fluent ,eloquent adj.	زمانته پ
foal-mouthed ,abusive adj.	زمانپیس
having a tongue ,expresive adj.	زماندار
insolent ,abusive adj.	زماندریژ
witty	زمانخۆش
linguist	زمانزان
sweet-spoken	زمانشیرین
one who has a smoth tongue to persuade or wheedle ,flatterer adj.	زمانلوس
tenon	زمانه
uvula	زمانه بچکۆله
emerald n.	زمووت
cleaning-rod ,ramord ,leather-punsh	زمه
reed-fence ,hut ,arbour	زنج
chain ,fetter n.	زنجیر
to chain ,fasten with chain ,keep in prison ,make a slave of vt.	00000 ك
power ,force	زهبر
powerful adj.	زهبر به دهست
sternness n.	زهبرووزهنگ
strick ,stern adj.	به 00000
bulk ,burly adj.	زهبر لاج
	زه به ننگ = زۆنگ
weak ,wile adj.	زه بوون

trouble ,difficulty	زه حمه ت
cause trouble vt.	00000 پى دان
to suffer trouble ,take trouble vt.	00000 كيشان
without trouble ,don` t trouble your self	000000 بى
dysanthy n.	زه حيرى
damaged ,hurt adj.	زه ده دار
dust ,power n.	زه را
agriculture n.	زه راعه ت
giraffe	زه رافه
safflower	زه رتک
yellow ,pale ,haggard	زه رد (1)
to cook slightly vt.	00000 ك
to turn pale vi.	00000 هه لگه پان
brass	زه رد (2)
chasm ,cliff ,abyss n.	زه رد (3)
apricot	زه رد الوو
bile ,puss or yellow matter	زه رد او
yellowness n.	زه رد ايبى (زه ردى)
yellowish adj.	زه رد باو (زه ردكار)
twilight n.	زه رده
sunset ,dusk	زه رده په پ
turnerc n.	زه رده چه وه
smile n.	زه رده خه نه
wasp n.	زه رده زي ره
zoroaster	زه رده شت

yellowish adj.	زهرده له
hornet	زهرده واله
jandice ,amber	زهردووی
yolk n.	زهردینه
envelope ,container	زهرف
gaudy ,colourful ,gay	زهرقی
pike n.	زهرگ
	زهرگه ته = زهرده زیره
leech	زهروو
	زهریا = زریا
gold n.	زهر
woven with gold ,bro cade n.	زهرپافت
gold plated adj.	زهرپکه فت
gilt	زهرپکه شی
unfeldged nestling (sparrow)	زهرنه قوته
arsenic n.	زهرپنیخ
goldsmith	زهرهنگه ر (زیرنگه ر)
bray vi.	زهرپین
glaring (eyes),anything stuck out	زهق
alms prescribed by moslem (one fortieth of income)	زهکات
tush ,bulrush ,reed	زهل
swamp ,marsh n.	زهلکاو
slip of the tongue	زهله
blame ,dispraise ,censure	زه م ((ع))

to blame ,dispraise	00000 ك
time n.	زەمان
the world ,times	زەمانە
party ,merry making	زەماوەند
spring (watches)	زەمبەلەك
basket (woven of rushed)	زەمیل (زەمیلە)
the earth ,world ,ground	زەمین
lily	زەنبەق
be terrified vi.	زەندەق (00000 چوون)
bell n.	زەنگ
ring vt.	000000 ئی دان
	زەنگە سوورە = زەردەوالە
big bell	زەنگ و قۆر
little bell ,jingle ,sleigh-bell	زەنگۆلە
small beads	زەنگیانە
poison n.	زەھر
mingled with poison ,poisonous adj.	زەھراوی , زەھری ,
siezure n.	زەوت
to siezure ,capture ,take by force	000000 ك
the earth ,land ,field ,ground	زەوی
olive n.	زەیتون
of olive colour	زەیتونی
woman in child-birth ,in child bed	زەستان
mind ,memory ,intelligence	زەین
bright ,intelligent adj.	000000 پوون

dull ,stupid adj.	00000 کویڤ
hood n.	زۆپ
much ,very ,many ,plenty ,too many	نۆڤ (1)
strength ,voilence ,compulsion n.	نۆڤ (2)
to force ,one self	00000 له خۆك
by force ,with difficulty	به 00000
abundant	00000 و زه بهند
wrestling n.	نۆڤان
to wrestle vt.	00000 گ
wrestling	نۆڤانبازی
who used force ,bully adj.	نۆڤبا
talkative ,greed talker	نۆڤ بلی
wrestling-houses ,plaestra	نۆڤخانه
more adj.	نۆڤتر
most adj.	نۆڤترین
powerful ,strong adj.	نۆڤدار
abundance ,strength n.	نۆڤی
to fome fort vt.	نۆڤینه وه
majority n.	نۆڤیه تی
bastard n.	نۆڤ
dim of ,the small defective replace of any thing	نۆڤهك
swamp ,marsh n.	نۆڤنگ
maize	نۆڤات
strong ,majority ,greatest part ,very prevalent	نۆڤیه

haut boy ,pipe n.	زورپنا
hautboy-player	زورپنا ژهن
frost n.	زوقم
pure water	زولال (ئاوی 000000)
early ,soon ,quick ,quickly	زوو
to make haste vi.	00000 ک
very quickly	00000 به 0000
soon ,shortly ,recently av.	به م 0000 انه
charcoal n.	زووخال (زووغا ل)
puss	زووخاو
whimper	زووکاندن
sad ,offended ,vexed adj.	زوویر
the tenth letter of arabic-kurdish	زئ (ز)
present stem of	زئ (1) (زان)
river ,the river zab	زئ (2)
the lesser zab	000000 ی بچووک
the greater zab	00000 ی گه وره
beautiful adj.	زیبا
region	زید و بووم
sewer ,drain	زیراب
goldsmith	زیپنگەر
golden adj.	زیپین
rain bow	زیپینه و سمینه
adornment ,ornament	زیوهر
christ`s thorn	زی (دپرکه 00000)

more ,excessive ,surplus	زیاد
to increase vi	ب 00000
addition n.	زیاده
loss ,damage n.	زیان
to suffer loss	پی گه‌یشتن 00000
harmful , injourious	دار 00000
damage ,harm	ی 0000
pimple ,minow	زییکه (زیکه)
gravel	زیخ
sand-piper	زیخ هه‌لچن
gumin	زیره
intelligent ,clever ,bright ,smart adj.	زیرهك
intelligence ,cleverness n.	زیره‌کی
scream ,shriek ,screech	زیره
offended ,bored	زیز
to be offended vi.	ب 00000
to offend vt.	ك 0000
darnel	زیزانه
squeal vi.	زیزاندن
person with screeching sound ,pewit ,sable martin	زیزاوله
squealing ,twittiring n.	زیزه (زیزه زیز)
squeak vi.	زیزاندن
squeaking ,shrill cry n.	زیزه
shrill note ,bell (table) ,cymbals	زیزل

saddle

زین

prison ,dungeon

زیندان

saddler

زیندروو

alive adj.

زیندوو (زیندی)

to be revived vi.

00000 ب وه

to restore to life vt.

00000 ك وه

life, living n.

زیندوو یه تی

be ware, take care

زینهار

silver n.

زیو

زیوان

poison n.	ژار
liquid poison	ژاراو
poisonous adj.	ژارابی
cane	ژاژ
kind of herb used to flavour cheese	ژاژی
be creased ,crumpled vi.	ژاکان
crease vt.	ژاکاندن (ژاکانن)
creased adj.	ژاکاو
oleander n.	ژاله
pain ,ache n.	ژان
to deaden pain vt.	000000 شکاندن
to pain ,hurt vi.	0000 ک
stomach ache	ژانه سک
head ache	ژانه سهر
commotion ,tedious voice	ژاوه ژاو
counting n.	ژمار
countless adj.	0000 بی (بی شمار)
count vt.	ژماردن
number n.	ژماره
woman ,wife n.	ژن
to marry ,taking a wife	00000 هیتان
women ,woman kind	ژنان
woman like ,womanish adj.	ژنانه
effeminate	ژنانی
wife`s brother ,brother-in-law	ژن برا

wife`s sister ,sister-in-law	ژن خوشک
listen vi.	ژنه فتن
woman hood ,womanliness n.	ژنیه تی
the first milk of woman after parturition ,colostrum	ژهک
meal ,repast n.	ژهم
present stem of	ژهن
in compounds	ژهنین
pipe player	بلویر ژهن
churn ,play (music)	ژهنین
to prod	تیی 00000
to rock (craddle)	پا 00000
rust n.	ژهنگ
to become rusty vi.	0000 گ 00000
	هه لهینان)
rusty adj.	0000 اوی (0000 دان)
	ژهنگه سوره = زه رده وا له
rendezvous ,appointnemt	ژوان
room n.	ژوور (1)
top ,over adv.	ژوور (2)
above ,over adv.	له 00000
over head	ژوورسه ر
inside ,fartherin ,inner	ژووره وه
upper adj.	ژووروو
the eleventh letter of the kurdish	ژی (1)

catgut ,bow string	ژئی (2)
below ,down	ژئیر
to over come ,subdue ,suppress	خستن 000000
to be defeated ,lose	کەوتن 000000
under ,beneath	له 00000
downwards	له 0000 دا (له ژئیلدا)
steathily ,secretly adv.	له 00000 ه وه
position below	ژئیره وه
under food ,foot stool	ژئیر پئی
sauser	ژئیر پیاله
jaw-bow	ژئیرچه نه
basement ,ground floor	ژئیرخان
threshold	ژئیر ده رگا
under ground celler	ژئیر زه مین
saddle-cloth	ژئیر زین
under the head ,pillow n.	ژئیرسه ر
under-vest ,under wear	ژئیرکراس
those who have been allowed to live in basements	ژئیر ماله
topsy-turvy ,upside down	ژئیرو زه به ر
to turn upside down ,destroy	ك 000000
	ژئیروو ژوور = ژئیرو زه به ر
lowest adj.	ژئیرین
life ,age	ژی
live ,living n.	ژیان (ژین)

cause to live ,support

ژیانندن

revive vi.

ژیانه وه

vital adj.

ژیانی

wise ,sensible ,prudent ,intelligent

ژیر

to quieten (child)

000000 ک وه

pretty ,sensible adj.

ژیرکه له

wisdom ,sagacity n.

ژیری , ژیرییه تی

hedgehog

ژیزک (ژووژی)

hot ashes ,cinder

ژيله مو

arbour n.	
he-goad	سابرین
savojbulagh ,mehabad	سابلاخ
ceiling n.	سایپته
hour ,time n.	سات
stumbling n.	ساتمه
slip ,stumble vi.	000000 ك
butcher`s larg knife	ساتۆر
teak-tree	ساج (1)
iron plate (for baking bread upon)	ساج (2)
girdle	
lead shot	ساچمه
magician n.	ساحر
establishment n.	ساختمان
made ,wrought ,false ,forged ,counterfeited adj.	ساخته
forgery ,counterfeitor	ساخته کار (ساخته چی)
simple ,plain ,unmixed adj.	ساده
soft-hearted ,simpleton	ساده دل
pure (gold or ewborgris) ,sarah ,abraham`s wife ,fem proper name	سارا
cold ,not kind and cheerful	سارد
to get cold, turn cold, lose inerest, die vi.	00000 ب (0000 ب وه)
to make cold ,discourage ,disspirit	00000 ك (00000 ك وه)
it`s getting cold	00000 ی کرد
under ground-room ,cellar	سارداب (سارداو)

very cold adj.	ساردو سپ
geranium	ساردونیا
coldness n.	ساردی (ساردیتی)
healing of wounds	سارپژ
to heal vi.	ب 0000000
(incompound) maker or performer, gun smith	ساز (1)
dentist	تفهنگ ساز
musical instrument, proper, fitting, adoption, in good condition	دانساز
to agree with	ساز (2)
to organise	ب 00000
to prepare ,persuade vt.	00000 دان
discordant ,inharmonious ,unhealthy	00000 ک
agree with	نا 00000
harmonize vt.	سازان
agreeable ,healthy ,wholesome adj.	سازاندن
musician ,talkative n.	سازگار
watch ,hour	سازنده
clock	ساعات
wrist-watch	ساعة تی دیوار
watch	ساعة تی قۆل (000 مه چه ک)
at this time	0000 ی گیرفان
	له م 00000 ه دا (له م
	ساته دا)
safe ,alive ,sound in body ,healthy ,trustworthy ,whole adj.	ساغ

to become well	00000 ب وه
to make safe ,secure	0000 ك وه
safe and sound	000000 و سه لیم
clear ,smooth adj.	ساف
simpleton ,fool adj.	سافیلکه (ساویلکه)
excrement (bird)	ساق
plain ,unadorned adj.	ساکار
leader ,commander	سالار
year	سال
from year to year	0000 به 0000
every other year	00000 ه ناسالئ
years ago	0000 ساله هایئ
yearling ,a year old	0000 ه وهخت
next year ,the coming year	00000 ی ئاینده
this present year	00000 ی ئیمسال
last year	00000 ی پار
new year	00000 ی تازه
	داهاتوو = سالی ئاینده
	پابردوو = سالی پار
next year	00000 ی تر
	0000 ی نوئ , سالی تازه
aged ,stricken in year	به 00000 داچوو
very rarely adv.	له 00000 ان و مانگانه
from many years ,years before	00000 ان
annual ,annually	000000 انه

calender ,almance n.	00000- نامه
dread ,awe ,gread fear	سام
awful ,dreadful adj.	به 000000
clear (sky) ,cloudless adj.	سامان
wealth ,household	سامان
dreadful ,causing fear ,imposing	سامدار
semitic adj.	سامی
abbreviation of sultan ,rule ,custom ,fashion	سان
easy adj.	سانا
easiness	سانایی
centigrade	سانتیگراد
centigramme	سانتیگرام
centimeter	سانتیمه تر
	ساندن = سه نندن
	ساو (1) = سامان
sharpness n.	ساو (2)
to stop vt.	00000 دان
very young ,very fresh ,sprout	ساوا
boiled crushed wheat	ساوهر
	ساویلکه = سافیلکه
shadow ,shade ,protection ,favour n.	سایه
shady ,protector n.	سایه دار
fair weather ,clear sky	سایه قه
a clear cloudless sky	00000 ی سامان

shade ,canopy ,umbrella ,protection	سایه وان
tomorrow	سبە ی (سبە ی نیۆ)
tomorrow morning	00000 بە یانی
tomorrow evening	ئێوارێ
army ,troops	سپا (سپاھ)
barracks	سپا خانە
commit ,entrust vt.	سپاردن
to recommend	پێ 00000 (پا 00000)
committed ,entrusted	سپاردە
entrusted	را 000000
commission ,order	سپارش
thanks	سپاس
to thank vt.	00000 ك
commander-in-chief	سپا سالار (سپاھ سالار)
thankful	سپا سدار
thankfulness ,gratitude n.	سپاسداری
soldier ,military	سپایی
spleen	سپل
ungrateful ,ingrateful	سپلە
rue (plant)	سپەند
shield ,trench	سپەر
white ,pale ,becom white	سپی
white face powder	سپیاو
whiteness	سپیاوی (سپیه تی)
white poplar	سپیدار (سپیدار)

dawn	سپیده
whitish adj.	سپیکار (سپیکه له)
whitewash ,distemper	سپیکاری
spinach n.	سپیناخ
the white	سپینه
white of eye	00000 ی چاو
	سپیواش = سپیکار
white of egg ,albumin	0000 ی هیلکه
shelter ,refuge ,quietness	ستار
to retire ,retreat	00000 دان
type of jacket	ستارخانی
suffixed meaning :place ,abounding ,	ستان (1)
forest	دارستان
flower garden	گولستان
get up ,stand up ,rise up vi.	ستان (2) (سان) , (هه لستان)
take ,secure ,receive	ستاندن (سه ندن)
to take from vt.	000000 لی
praise ,eulogy	ستایش (ستایشت)
injustice, tyranny, ill-treatment,	سته م
oppression	
ill-treated ,oppressed	سته مدیده
crud ,oppressor ,tyrant n.	سته مکار
pillar ,column ,prop	ستوون
tick ,mite n.	سج
sweetment (made of grape-juice and nuts)	سجوق

secret n.	سپ (ع)
numb ,frozen ,cleaner ,present stem of lead (metal)	سپ (سپین) سهب
whisper vi.	سه پاندن
whispering n.	سه په
tear n.	سرشت = سروسست سرشك
shy ,ticklish adj.	سرك
vinegar	سركه (1)
whisper ,utterance n.	سركه (2)
silk kerchief	سركه يي
hit ,dart vt.	سره واندن (تئ 00000)
rest ,quietness n.	سره وت
be quiet vi.	سره وتن
nature ,temperament ,disposition	سروششت
whisper ,utter ,a gentle breeze	سروه
song n.	سروود
angel ,inspiration n.	سرووش
paste ,glue n,	سريش
wipe ,erase vt.	سپين
wipe out ,erase vt.	سپينه وه
sorrow ,punishment ,reward	سزا (سه زا)
to reward ,punish	0000 دان
undeserved , adj.	00000 نا
slow ,slack ,feeble ,weak adj.	سسست

to be slow ,feeble	00000 ب
soft land	سستهك
slowness ,weakness ,languar	سستی
thick ,compact ,dense ,stiff adj.	سفته
zero n.	سفر
table ,dining table ,anything on which victuals are placed	سفره
table-decker	سفره چی
quality ,fidelity ,adjective	سفت
grateful adj.	به 00000
ungrateful adj.	بی 00000
stomach ,belly	سك
to be pregnant	00000 پڤ ب
impregnante vt.	00000 پڤ ك
have diarrhoed	00000 چون
show signs of collapse (wall)	000000 دان
to bear child	00000 ك
complaint ,grievance	سكالآ
stomach-ache	سك ئیشه
pregnant adj.	سكدار
ember n.	سكل
imborn ,nevus	سكماك
looseness of bowls	سكه شورى
coin	سكه
to strike coin n.	00000 لیدان

oxymel	سکه نجه مین
neck	سکورد
shy ,timed adj.	سلّ
weapon	سلاح
warrior	سلاحشور
salutation ,greeting	سلاو
to salute ,greet vi.	00000 ك
leaf beet ,spinach beet ,garden beet	سلق
beet and meat broth	سلقاو
cover vi.	سله مینه وه
hoof n.	سم
emery ,sand paper	سمارته
buttock	سمت
knife for paring horse hoofs	سمتراش
hoofed (animal)	سمدار
scratching up the ground (animal)	سمکۆل
squirrel	0سموره
moustaches	سمیلّ
having stiff and erect moustaches	00000 بابر
to curl the moustaches	00000 بادان
ring shaped roll of bread	سمیت
bore ,perforate ,pierce vt.	سمین
aphis	سن
pin	سنجاق
peg	سنجوق

zizyphus ,sorbus	سنجوو
anvil n.	سندان
breast ,chest n.	سنگ (1)
peg ,stake	سنگ (2)
excrecense	سنگان
leaping ,vausting	سنگه و باز
boundary ,frontier	سنوور
dung n.	سنیر
	سه بارهت = له بهر
patience	سه بر
to be patient vi.	00000 ك (0000 گ)
to wait for	00000 ئی گرتن
patient adj.	به 00000
impatient adj.	بی 00000
basket	سه به ته
simon	سه بوون
tobacco pipe	سه بیل
hired reaper	سه پان
cast blame on ,impose ,upon ,forst vt.	سه پاندن (سه پانن) به سه ر
bucket	سه تل
bowing , prostration	سه جده
hard ,tough ,in accessible ,wild adj.	سه خت
to exasperate ,enrage	0000 ك
hardness ,difficulty n.	سه ختی
soft leather ,goats leather	سه ختیان

liberal ,generous ,noble-minded adj.	سه خى
hundred adj.	سه د
one per cent	00000 ى يه ك
century	سه ده
mother of pearl	سه ده ف
by hundreds	سه ده ها (به سه دان)
head ,top ,summit ,end ,chief n.	سه ر
to annoy ,bother vt.	0000000 ئيشاندن
to behead ,slaughter vt.	00000 بپين
to raise up one`s head ,rise in revolt	00000 بهرز
to shave (head)	000000 تاشين
to rise up ,life up	00000 خستن
to condole	0000 خوشى لى ك
to lower the head ,be shamed	00000 داخستن
to visit vt.	00000 دان (0000 ليدان)
to bow the head, lower the head ,submit, yield, obey	0000 دانه وه
to come the hair	00000 داهيتان
to understand ,cope with	0000000 ده رچوون له
to appear, break out, arise, grow (seed lings)	0000000 ده رهيتان و سه رده ر
to miss ,fail to hit	كردن 00000 ك
to harass	00000 - كردنه 0000
to go up ,succeed	00000 كه وتن
to confuse ,disconcert	لى تيك دان

lose one`s head	00000 لى تىك چوون
look up ,raise up the head	00000 هه لېرین
to break out	00000 هه لدان
discover	00000 هه لدانه وه
over ,on , prep. ,headed adj.	00000 به
to spend time	000000 بردن به
with great pleasure	0000 سه ر به
to over see ,superintend ,manage ,supervise vt.	00000 ك به
inspect ,examine ,look at ,carefully vt.	00000 ك وه به
to take place ,happen	00000 هاتن به
headless ,peerless ,without a leader	00000 بى
palace ,mansion ,government –house n.	سه را
from head to food ,totally ,utterly av.	سه را پيا
ceiling n.	سه را پيته
extraordinary	سه را سا
from beginning to end ,entirely , all over	سه را سه ر
astonished ,amazed ,stupified ,flustered ,confused entirely adj.	سه را سيمه
to layer ,from end to end	سه را نسهر
capitation tax ,poll-tax ,tribute	سه را نه
resevoir ,latrine	سه را و
to relieve nature	00000 ك
glorious ,eminent ,head-exaliting	سه رته فراز
end ,result ,event ,conclusion n.	سه رته نجام

head-ache ,nuisance n.	سەر ئیشە
bundle on the top of a load	سەربار
addition n.	سەرباره
in addition to	00000 ی ئه وه
balance	سەرباقی
roof	سەریان
bare-headed ,soldier ,brave	سەریاز
barracks	سەریازخانه
high-headed ,exaltation ,eminent ,glorious	سەریلند
glory ,exaltation ,eminence n.	سەریلندی
on his own accord ,free ,independent	سەریه خو
freedom ,independence	سەریه خوویی
	سەر بهرز = سەر بلند
to wards ,in the direction prep.	سەریه ره و
down wards ,upside down ,head first	سەریه ره و خوار
down hill adj.	سەریه ره و خواره
up wards	سەریه ره و ژوور
up hill	سەریه ره و ژووره
	سەریه ره و ژیر = سەر
	به ره و خوار
free ,independent ,frank adj.	سەریه ست
freedom ,liberty ,independence	سەریه ستی
freely ,frankly av.	به 00000
equal ,equally	سەریه سەر

event n.	سه رپورد
the whole lot	سه رپاك
foreman	سه رپالە
umpire ,arbiter ,referee	سه رپشك
bare-headed	سه رپه تی
manager ,director n.	سه رپه رشت
management n.	سه رپه رشتی
to manage ,direct vt.	ك 00000
picture n.	سه رپه ره
lid ,cover ,mantle ,kerchief ,scarf n.	سه رپۆش
on foot	سه رپئ
rebellious ,disobedient	سه رپچ
light work , pedestrian	سه ر پئ یی
	سه رتاپا = سه راپا
	سه رتاسەر = سه راسەر
shave (head)	سه رتاشین
head-dresser , barber	سه رتاش (سه ر ته راش)
bake-house	سه رته نوور
cream n.	سه رتوئژ
group leader ,general	سه رتیپ
source ,spring n.	سه رچاوه
unrully adj.	سه رچل
the leader of the dancers	سه رچۆپی کیش
frontier n.	سه رحه د
head-lines to copy from	سه رخته

nap ,a slight ,lumber	سەرڤه و
to nap ,slumber	00000 کیشان
merry-headed ,drunk ,tipsy intoxicated	سەرڤوش
innoxication ,condolence n.	سەرڤوشی
to condole vt.	00000 لێ ک
headed ,chief ,leaded ,commander	سەردار
under ground chamber ,subterranean dwelling	سەرداو (سارداو)
cuff ,wrist-band	سەردەست
leader ,leader of a gang	سەردەستە
moment	سەردەم
once upon a time	سەردەمی (سەردەمیك)
trust worthy adj.	سەرپاست
clue ,track n.	سەرپوشته
over flowing adj.	سەرپێژ
apparent adj.	سەرزاری
apparently av.	بە 0000
the earth ,country	سەر زەمین
reproach ,chiding ,reprimand ,censure n.	سەرزنشت
census n.	سەرژمیری
amazed ,frenzied ,stunned ,stupified adj.	سەرسام
to be amazed vi.	ب 00000
to stupify ,stun vt,	00000 ک
frenzy ,amazement	سەرسامی

hoary	سەر سپی
beggarly ,mean adj.	سەر سووآلکەر
head strong adj.	سەر سه خت
tramp ,vagabond	سەر سه ری
malard ,wild duck	سەر سه وز
vertigo ,dizziness ,gidiness n.	سەر سوپان
light-headed ,sober adj.	سەر سووک
bath atten dant n.	سەر شوۆر
ashamed adj.	سەر شوۆر
bath-room	سەر شوۆر ک
nervous ,impetous ,ueting ,hastily adj.	سەر شیت
alms given at the end of the ramadan fasto	سەر فتره
having the head raised ,eminent exalted adj.	سەر فراز
exaltation ,eminence ,grandour	سەر فرازی
lip n.	سەر قاپ
distraught ,distracted ,violently ,agitated	سەر قال
fee for unlocking	سەر قفالانه
	سەر قوتی , (0000 قوتین) =
	سەر پیه تی
cemetery ,grave yard	سەر قه بران
foreman ,agent ,chief	سەر کار
leader ,commander	سەر کرده
lock (door) vt.	سەر کلۆم (0000 ک)

mEEK adj.	سه رکه چ
foam ,froth n.	سه رکه ف
head-stall ,bridle n.	سه رکه لله
president (of a republic)	سه رکۆمار
bewildered adj.	سه رکویڕ
to be wilder ,confuse vt.	00000 ك
head strong ,obstinate ,urully ,rebellious adj.	سه رکیش
rebellion ,obstinacy n.	سه رکیشی
experience ,event ,adventure	سه رگوزه شته
story ,anecdote n.	سه رگه ر , سيارك
confused ,wandering ,staying	سه رگه ردان
hot-headed ,touchy ,easily angered adj.	سه رگه رم
giddiness ,vertigo	سه رگيژی
towards evening ,early in the evening	سه رله ئیوارئ
towards morning ,early in the morning	سه رله به یانی
all over again ,afresh ,anew	سه رله نوئ
cold ,coldness n.	سه رما
cold stricken	000000 برده له
bitter cold	00000 و سو له
capital ,principal sum	سه رمایه
capitalist ,rich ,moneyed man	سه رمایه دار
capitalism ,richness n.	سه رمایه داری
drunk adj.	سه رمه ست
copy ,model slip	سه رمه شق

sealed adj.	سەر مۆر
table-cloth	سەر مێز
heading n.	سەر نامه
surname ,title n.	سەر ناو
attention n.	سەر نچ
look over ,examine closely ,inspect narrowly vt.	00000 بردن (000 دان)
inverted ,head down wards ,vanish	سەرنگون
occurance n.	سەر هات
elderly ,midle-aged ,of ripe years	سەر ه
half burning log ,brand	سەر ه بزووت
beginning ,preface	سەر ه تا
peeping n.	سەر ه تاتکئ
dizziness .giddiness n.	سەر ه خوئ
in spite of	سەر ه پرا (0000 ی)
death bed	سەر ه مه رگ
astray n.	سەر ه پۆ
on the way ,high way n.	سەر ه پئ
to block the road vt.	سەر ه پئ گ
leader n.	سەر ه ک
sieve ,riddle n.	سەر ه ند
up side down adj.	سەر ه نگری
midden ,dung-hill	سەر ه نوئیک
chief ,general	سەر ه ننگ
shopping ,down hill	سەر ه و خوار

up side down ,down wards	سەرەوخواره
up wards	سەرەو ژوور
up hill ,acclivity	سەرەوژووره
	سەرەوژێر = سەرەوخوار ,
up wards ,up stairs n.	سەرەوه
order n.	سەرەوبەر
in great confusion	بێ 00000
well arranged	بە 00000
stew of sheeps head and trotters	سەرۆپی
nonsense ,furile	بێ 00000
head dress ,head gear ,turban	سەرۆپیچ
face ,aspect	سەرۆچاو
wealth n.	سەرۆسامان
close acquaintance ,intimacy n.	سەرۆسەخت
omen n.	سەرۆسەنەمه
whereabouts n.	سەرۆشوین
unknown adj.	بێ 000000
leader ,headman n.	سەرۆک
affair ,concern n.	سەرۆکار
all one`s property ,wealth	سەرۆمال
persistent ,prostrate (sick) adj.	سەرۆمەر
leader ,lord n.	سەرۆهر
cypress n.	سەرۆو (1)
high ,top ,upper n.	سەرۆو (2)

mace n.

سه ریاژ

سه زا = سزا

سه عات = ساعات

worried adj.

سه غلته ت

to be worried vi.

ب 000000

to annoy ,disturb vt.

ك 00000

journey ,travel ,voyage

سه فهر

to travel ,start on a journey

ك 00000

second mouth of moslem year

سه فهر

platform , bench

سه كو

dog n.

سه گ

dog beating

000000 به چه سار

otter

سه گی ئاوی

a loafer n.

سه گی پی سووتاو

a dog that bites people

سه گی نهینگر

without barking

a mad dog ,rabid

سه گی هار

beaver ,otter

سه گلاو

distemper (dog)

سه گه ناز

barking of dogs

سه گوهر پ

doggishness n.

سه گی

respected (said to a woman)

سه لار

peace ,salutation ,greeting

سه لام

to great ,solute

00000 ك (000 لی ك)

lamp ,cake ,head ,bulb n.

سه لك

admit vt.	سه لماندن
solely	سه لئت
sovereignty, grand manner, graed happiness	سه لته نه ت ((ع))
dance n.	سه ما
samover ,tearn	سه ماوهر
dulcimar n.	سه متوور (سه نتوور)
calamity ,anxiety ,worry ,story ,anectote	سه مه ره
jasamine ,fem proper name	سه مه ن
salamander	سه مه نده ر
stick to which doges are tied	سه مه ندوك
name of dish of fresh wheet roots and flour	سه مه نی
french bread	سه موون
take ,obtain	سه نندن
to take from ,get some thing out of some one	لێ 00000
restore ,take back ,recapture ,recover vt.	سه نندنه وه
box n.	سه ندووق
gum saudaracha	سه نده روس
stone ,weight n.	سه ننگ
to press upon with	000000 و به رد ك
search though ,comb vt.	0000- و وژن دان
to weigh vt.	سه نگاندن (هه ل 0000)
parapet n.	سه نگر

heavy ,weighty	سه‌نگین
voucher n.	سه‌نه‌د
bargin ,trade marketing n.	سه‌ودا (1)
to bargain vt.	سه‌ودا ک 000000
mellancholy ,ambition ,love passion ,longing	سه‌ودا (2)
tingle of head-ache	سه‌ودا ی سه‌ر 00000
green ,verdant ,fresh adj.	سه‌وز
grow (green),turn gree	سه‌ودا ب 000000
greenness ,meadow	سه‌وزایی
greenish adj.	سه‌وزباو
purchase of farm production in advance	سه‌وزخپ سه‌وزکار = سه‌وزباو
greens ,vegetable ,green plant ,of dark complexion	سه‌وزه
green-grocer	سه‌وزه فروش
grace-land	سه‌وزه لآن
feminine of	سه‌وزه
fem. proper name	سه‌وزی
greenness ,greenery ,any esculent- vegetable	سه‌وزی
oar ,paddle n.	سه‌ول (1)
cockscorn n.	سه‌ول (2)
shady place	سه‌ه‌ند
obstinate adj.	سه‌ه‌نده
ice n.	سه‌هۆل

freezing n.	سه هۆلجیه ند
mistake n.	سه هو
to make a mistake	ك 000000
basket ,pannier	سه وی
strange, queer, unusual, amusing, interesting	سه یر
looking ,seeing n.	سه یر
to look at vt.	ك 00000
picnic ,recreation n.	سه یران
adescendant of the prophet, master, chief, mister	سه ید ((ع))
canopy, field tent, umbrella	سه یوان
heater, stove	سه بیه
	سه ور = سه ور
inquiry ,clue ,hole ,orifice	سه وراخ
to inquire	ك 00000
burning ,burner	سه وژ
zealous adj.	به 00000
harlot	سه وزانئ
gentle breeze ,air n.	سه وژه
tomorrow adv.	سه وژی
a moslem mystic (of some what pantheistic sympathies)	سه وفی
slippers	سه ول
smart vi.	سه ولانه وه
bitter cold	سه وله (سه رماو 0000)

sight ,brightness n.	سۆمایى
mounted ,horseman	سۆر
to ride ,mount vt.	ب 000000
cause to ride	ك 00000
dun vt.	00000 ی مل ب
a good horse man, skilled horseman	سوار چاك
cavalry man	سواره
riding n.	سواری
plaster n.	سواغ
to plaster	000 دان (0000 ك)
begging ,beggary	سوال
to beg vt.	ك 000000
begger n.	سوالكەر
potshert	سوالت
eaves n.	سوانده
rub vi.	سوان , سوانه وه
smear, spread	تى 0000 (تى سوون , تى هه لسوون)
be burned ,burn vi.	سووتان
burn vt.	سووتاندن
brand	سووته مه پۆ
fuel n.	سووته نى (سووته مه نى)
ash	سووتوو
cigarette ash	00000 ی جگه ره

corner	سووچ (1)
fault ,guilt n.	سووچ (2)
vest-coat ,bodice	سووخمه
usefulness, advantage, intrest, profit, usury	سوود
useful adj.	به 00000
useless adj.	بی 0000
wall ,rampart	سوور (1)
feast ,wedding ,celebration	سوور (2)
red ,crimson n.	سوور (3)
become red ,turnred ,become angry ,blush	00000 ب وه
to fry ,bake ,cause to blush	00000 ك وه
to turn red vi.	00000 هه لگه پانن
to be angry with	00000 ب وه
(red and white)fair	0000000 و سپی
bride price	سووراننه
red pains used for ladies ,rouge	سووراو
redness n.	سوورایی (سووری)
reddish	سوورباو
sorrel adj.	سوورپۆر
red-head ,red coloured (person)	سوورفل
fried	سوورکار = سوورباو
gild thread	سوورکراوه
	سوورمه

plane tree	سوره چنار
barbus	سووره ماسی
measles	سووری = سووایی
gullet ,esophagus n.	سووریزه
revolving ,turn n,	سوورینچک (سوورینه)
to spin ,rotate vi.	سوو
to revolve vt.	000000 خواردن
spin vi.	000000 دان
to transact vi.	سووپان
rotate ,spin vt.	هه ل 00000
administor	سووپاندن
spin ,rotate vi.	هه ل 00000
packing-needle	سووپانه وه
weevil n.	سووژن
spying n.	سووس
lily	سووسه (00000 ك)
light ,not heavy adj.	سووسه ن
lightness ,levity n.	سووك
neck	سووكی (سووكیتی)
water fall	سووگرد
rub ,consume	سوولاڤ
to smear ,rub vt.	سوون (سووننه وه)
orthodox moslem	هه ل 000000
grief ,anguish ,pain n.	سوونی
	سوئی

salty ,briny ,brakish adj.	سوێر
salty water	سوێراو
saltness	سوێراییی (سوێری , سوێریه تی)
swearing ,oath	سوێند
to take an oath ,swear	000000 خواردن
to administer an oath	0000 دان
washing tub	سوینه
three adj.	سێ (1)
shade	سێ (2)
shade ,shadow n.	سێهه ر
retain fever	سێهه پۆ
back ,lumber region	سێهه نده
ruffian n.	سێهه ندی
clover ,tryfoil	سێهه ره
three leged ,tripon ,eased	سێپا
trident ,three pronged adj.	سێتایی
gallows	سێداره
a sitting room with french windows	سێده ری
age	سێره
tuesday	سێشه ممه
tripon	سێکوچکه
the three (in suit of cards)	سێلۆ
flood n.	سێلاو
third adj.	سێهه م (سێهه مین , سێهه م)

apple n.	سیڤو
artichoke	000000 ی بن ئهرز
thirty adj.	سی (1)
lung n.	سی (2)
lights ,offal	00000 و جگهر
policy ,diplomacy	سیاسهت
political ,diplomatic	سیاسی
thirteen	سیانزه
thirteenth	سیانزه م (سیانزه مین, سیانزه هه م)
nigella seed	سیاوله
one portion of the thirty in to which the quran has been divided	سیپاره
rag n.	سیپال
star-shaped gall	سیچکه
under sized ,feeble	سیخن
porcupine n.	سیخوپ
punch ,proding n.	سیخورمه
gralic	سیر
leather stripe ,leather thong ,skinny thread-thin	سیرمه
squeaking (of new shoes), buzzing of (kettle)	سیره
withered ,wan adj.	سیس
to wither vi.	000000 ب

vulture	سیسارک (سیسارکە که چه له)
cricket, cockroach	سیسیرک
gizzard	سیقه تۆره
machine	سیکه نه (چیکه نه)
knife ,cleaver	سیگارد
tuberculosis	سیل
consumptive adj.	سیلاوی
line ,row n.	سیله
wire ,silver threed	سیم
face ,countenance ,aspect	سیما
a legondary bird ,griffen	سیمرخ
the thirteenth letter of kurdish-arabic	سین
breast	سینه
club (cards)	سینهک
violin	سینه که مانه
cinema n.	سینه ما
senna	سینه مه کی
salver ,tray	سینی
littacy	سیووا
the star canopus	سیوه یل (ئه ستیره ی سیوه یل)
thirteith	سیهه م (سیهه م , سیهه مین)

king ,sovereign	شا (شاه)
money strewn about at wedding, bravo	شاباش
royal faleon ,hero	شاباز
consul	شابه ندهر
consulate	شابه ندهرخانه
chestnut	شابه رو
kick	شاپ (شه پ)
torch	شاپلته
the largest feather in awing quill	شاپه پ
royalist adj.	شاپه رست
verbena (plant)	شاپه سه ند
attack ,assault n.	شاتال (شاتاول)
to attack fiereely	00000 بردن
shrieck ,shouting	شاته (0000 شات)
fumitory	شاته په
black-berry	شاتوو
horn n.	شاخ (1)
mountain n.	شاخ (2)
branch n.	شاخ (3)
mountains	شاخان (1)
to scold vt.	شاخان (2) (پیدا هه ل)
	0000
mountainous adj.	شاخاوی
horned adj.	شاخدار

highlands	شاخستان
high lander	شاخستانی
mountaineer	شاخه وان
wild, high lander, mountaineer	شاخی
glad, happy, cheerful, joyful	شاد
to be glad vi.	ب 00000
to make happy vt.	ك 000000
merry, cheerful, happy, fem proper name	شادان
hemp	شادانه
captain of robbers	شاوژ
joyful ,glad adj.	شادمان
joy ,happiness ,gladness n.	شادمانی
the great artery ,jugulor vein	شاده مار
death from joy	شاده مه رگ
princess n.	شادویت
joy ,happiness n.	شادی
large town ,city	شار
traveller ,tourist n.	شارانگه پ (شارانگه شت)
hidden ,kept secret adj.	شاراوه
exiled adj.	شاریه دهر
to exile ,banish vt.	ك 0000
hide ,bury vt.	شاردنه وه
city ,town ,township , n.	شارستان
citizen ,civilized	شارستانی

civilization	شارستانییه تی
heaps of wheat sheaves	شاره
well-informed,expert	شارهزا
experience n.	شارهزایی
out-hill	شاره میرووله
mayor	شارهوان
municipality	شارهوانی
gleaning n.	شارۆ
irregular ,exception	شانز
prince	شازاده
princess	شازاده خانم,
	شازاده ,
	شانزه
queen	شاژن
fine horseman	شاسوار
sparse ,twinly ,separated adj.	شاش
enema ,clyster	شاف
master piece	شاکار
apprentice ,pupil ,shop-boy	شاگرد
tip given to a shop-boy	شاگردانه
shawl, sash, very fine sort of muslin	شال
attack ,rashing upon vt.	شالوو
to attack ,dark upon vt.	000000 بردن
demascas	شام (1)

evening ,supper	شام (2)
dragon	شامار
a native of demascus,	شامی
water-mellon	
brave adj.	شامیر
shoulder n.	شان
to obscond vi.	0000 پیداک
to relax ,lean vi.	000000 دادان
neck to neck, shoulder	0000 به شان (شانه وه شان)
to shoulder	
robust ,sturdy adj.	به 0000 و باهو
a clacking noise	شاق
vaunting ,boasting ,prides	شانازی
the book of kings, the gread	شانامه (شاهنامه)
epic poem composed by ferdousi	
sixteen adj.	شانزه
sixteenth adj.	شانزه م (شانزه مین,
	شانزه هه م*)
royal seat ,balcony	شانشین
comb n.	شانه
comb maker	شانه گهر
honey-comb	شانه هه نکوین
stage (theatre)	شانق
whistle	شاوور
plumb-line	شاوول (شاقول)
in a kingly manner	شاهانه (شایانه)

witness n.	شاهید (شایهت)
king of kings	شاهه نشا
queen of bees	شاهه نگ
falcon	شاهۆ
kingship ,royal	شاهی (شایی)
monarechy n.	شاهییه تی (شایه تی)
worthy ,deserving ,legal	شایان
worthy ,honourable	شایسته
perhaps ,maybe ,perchance	شایه د
poet ,public singer	شایه ر
merry-making, wedding party, festivity n.	شایی
baffled, embarassed	شپرزه
to embarrass vt.	0000 ك
embarrassment	شپرزهی
thing ,object ,material	شت
thing ,effects ,properties	00000 و مه ك
wash vt.	شتن
watch n.	شخارته (شخاته)
tape ,ribbon ,cord	شریت
brawl ,roar ,shriek vi.	شریخاندن
brawl ,clash n.	شریخه
syringe	شرینقه
ragged, shabby, thread bare	شپ
to tear	0000 ك

torn in pieces

0000 و وور

rag n.

شپه

ششتن = شتن

rissole

شفته

شفتی = شووتی

tusk n.

شفره (1)

cipher ,code

شفره (2)

poetry ,verse n.

شعر

doubt n.

شك

to doubt ,possess ,have

000000 بردن

to doubt vi.

0000 ك

complaining n.

شكات

to complain

00000 ك

to complaint against

00000 لى ك

hunting ,shooting n.

شكار

break ,be defected ,breach vi.

شكان

to cut off ,defeact

0000 دا

shape ,form

شكل

copy ,plagiarize

شكلنوس

majesty n.

شكو

breaker, also used

شكين

(in compounds)

loose, soft, slack, floppy,

شل

sloppy, liquid

to slacken ,loosen vt.

00000 ك

soft part

شلكه

soft dish of vegetables	شله
languid adj.	شله په ته
lukewarm ,tepid adj.	شله تین
out of order, broken, disturbed adj.	شلوق
thrash vt.	شلوکوت (شلوکوت ک)
kind of wild lily	شلییر
freckled adj.	سل
baste vt.	شلاله ک
splash (sound), smacking (kiss)	شلپه
churning noise	شلقه
be confused ,lose control ,be disconcerted	شله ژان
embarrass vt.	شله ژاندن (شله ژانن)
jolt ,shake vi.	شله قان
jolt ,ripple ,shake ,splash vt.	شله قاندن (شله قانن)
storm ,tempest n.	شلپوه
number n.	شمار
numerous adj.	بی 00000
ruler n.	شمشه
sword ,sabre ,scimitar	شمشیر
falcon	شمقار
fenugreek	شملی
soft breeze ,female proper name	شنه
	شه = شانہ
breech, gap, slit, crack, cleft n.	شہ بہ ق (1)

dusk ,dawn ,day break

شه به ق (2)

silken stuff of a mixed colour

شه به نده به رۆژ

surprised night attack

شه به نیمون

hat (european)

شه پ = شاپ

slovenly, careless of appearance

شه یقه

jacket

شه پ و شوپ

splash n.

شه پیلک

chess n.

شه تاو

nursery-plant ,seedling

شه ترهنج

to transplant vt.

شه تل

rope ,cord n.

000000 ك

to tie with a rope vt.

شه تهك

family-tree, pedigree n.

00000 ك

sheet of ice

شه چه ره

person, shrine, the tomb
of a saint

شه خال = نه مام

forest ,jungle

شه خته , شه فره

head-dress

شه خس

hot wind

شه خه ل

wine

شه ده

earthen ware decanter

شه را

sherbet ,beverage of water
and fruit juices sweetened
condition ,terms

شه راب

شه ربه

شه ربه ت

شه رت

religious law	شەرع
legal ,religiously lawful adj.	شەرعی
modesty, shame, pudency, bashfulness	شەرم
to be bashful, be ashamed, be diffident	00000 ك
privy parts	شەرمگا
shy ,bashful	شەرمن
ashamed adj.	شەرمەزار (شەرمەسار)
bashfulness, shame, mordification	شەرمەزاری
timid ,shy adj.	شەرمۆك
honour n.	شەرەف
noble ,honourable adj.	شەریف
partner	شەریك
partner ship n.	شەریكایەتی
fight ,quarrel ,battle ,war ,evil ,wickedness	شەپ
to see a pretext to fight	0000 فرۆشتن
to fight ,quarrel	000000 ك
fond of fighting ,quarrelsome ,compative ,wicked adj.	شەپانی
fighter	شەپكەر
dog fight	شەپەسەگ
rough noise play, brawl, trouble, life of constant discord	شەپەشەق
noisy quarrel ,dispute	شەپەقسە
fighting with sticks	شەپەكوتەك

brawling n.	شه پو شوپ
sixty adj.	شه ست
any flower with many petals, marigold, doubt flower	شه ست په پ
machine-gun	شه ستیر
pouring rain ,heavy rain	شه سته باران
rain-storm	شه سته په هیل
sixtieth adj. , n.	شه سته م (شه سته مین)
six adj. , n.	شه ش
six-shooter ,pistol ,carbine	شه ش ئاگر
arquebuss ,rifle	شه شخانه
six-fingered ,six-toed	شه شه
six days of the month of shauwal at the close of ramadan on which moslems fast	شه شه لان
prune ,plum ,peach	شه فتالوو
slanting adj.	شه فتوول
kick n.	شه ق (1)
to kick v.	000000 تی هه لدان
crack ,cleft n.	شه ق (2)
to crack ,split ,bust with rage	000000 بردن
to cleave vt.	000000 ك
slap n.	شه قازله
highway ,street ,boulevard	شه قام
step ,pace n.	شه قاو

all in pieces, full of rents, cracked adj.	شه قدار (شه قار شه قار)
rattle (toy)	شه قشه قه
stamp ,mark n.	شه قل
clacking (noise), rattling, clatter, clap n.	شه قه (شه قه شه ق)
caprison n.	شه قه به ند
hockey	شه قین
yearling lamb	شه ک
shake ,wave ,sway vi.	شه کان (شه کانه وه)
shake vt.	شه کاندن
to suagger	خو 00000
sugar	شه کر
to commit on indiscretion	000000 شکاندن
cooling drink of fruit juice sweetend, sherbet	شه کراو
to clebrate betrothal	000000 خواردنه وه
kind of sweetmeant	شه کر په نیر
confectioner	شه کرچی
suger-basin	شه کردان
hammer for suger cones	شه کرشکین
suger merchant	شه کر فروش
dancing boy or girl	شه کرۆکه
sugary ,sacharine	شه کری
hat n.	شه که
lame ,limbing adj.	شه ل

quail	شە لاقە
limp vi.	شە لین
saddle-bag ,thin mattress	شە لته
baggy trousers ,wide trousers	شە لواری (شە روال)
northery (wind)	شە مال
musky melon	شە مامە
match	شە مچە
saturday	شە مەمە (شە مو)
bat n.	شە مەشە مە کوپرە
winnowing-fork ,corn-fork	شە ن (1)
gay ,jovial ,cheerful	شە ن (2) (شە نگ)
sprightly adj.	شە نو شوخ
night	شە و
to pass the night awake	00000 نخون
to remain awake all night, rest any where at night	000000 ك وه
night and day ,always	000000 و پوژ
night watch, vigil, entertain for the night	شە واره
by night, nocturnal, night clothes	شە وانە
good night	شە وباش
stock ,wall flower	شە وپو
a brilliant gem	شە وچراخ (گە وهه ری) 00000
	(
dried fruits eaten at night	شە وچەرە
burglar	شە و دز

horse of dark colour	شه و پڙ
night coloured	شه و پڙهنگ
brightness ,enthusiasm	شه وق
enthusiastic adj.	به 000000
dull ,dim adj.	بئ 00000
bright ,brilliant	شه وقدار
night-work	شه وکار
purblind at night	شه وکویر
the night long	شه وگار
night prowler ,apoisounous spider	شه وگهرد
noctiluca	
pass the night awake, keeping awake insomoia	شه و نخون
dew ,fem proper name	شه ونم
jet (stone)	شه وه (1)
night demon	شه وه (2)
pitch dark ,moonless night	شه وه زهنگ
nightly, by night, nocturenal, over night	شه وه کی
Tonight	شه وئ
nightly adv.	شه وئ
jaw n.	شه ویلگه (شه ویلاگه)
witness, testimony, certificate, diploma	شه هاده ت
certification ,deploma	شه هاده تنامه
martyr	شه هید

white falcon	شه هین
devil ,satan	شه یتان
devil worshipper	شه یتانپه رست
devilish ,satanic ,have nocturnal pollution ,wet dream	شه یتانی
frantic ,mad ,in love	شه یدا
a washing ,wash n.	شو
cheerful ,spritely ,lively jovial	شووخ
jollity ,mirth ,vivacity	شوخی
washer	شور (1)
brackish ,salty	شور (2)
soup	شوربا
nitrous earth ,salt march	شوره
salty-land	شوره کات
wash vt.	شورین
drooping ,hanging	شوړ
to droop vi.	ب وه 00000
to hang dawn vt.	ک وه 00000
revolution ,tumult n.	شورش
weeping willow	شوره بی
macadamized road, pavement, causway	شوسه
spy	شوفار
kind of manna (blight)	شوکه
sack	شوله که

february	شویات
thanks	شوکر
to thank	ك 000000
thanks giving ,gratitude n.	شوکرانه
husband ,marriage (woman) n.	شوو
marry vt.	ك 00000
having a husband	به 00000
shepherded	شووان
shepher ship ,pastoral n.	شووانی
husband`s brother ,brother-in-law	شووبرا
surrounding walt ,parapet	شووره
shame ,disgrace	شوورهیی
water-mellon	شووتی
thin ,slim ,graceful adj.	شووش
glass	شووشه
tough flexible twig	شوول
dim of	شوولك (شول)
common dill	شوون , شوین
place ,trace ,track ,abode	شوین
to follow, go in persuit, run after one	ك 0000000 كه وتن
foot print ,track	شوینی
damp ,moisture	شوی (1)
chestnut (horse)	شوی (2)
mad ,crazy	شیت

to be crazy ,go mad vi.	ب 0000000
to madder ,drive mad vt.	ك 000000
daft adj.	شیتۆلكه
madness ,folly ,luracy	شیتى
sheik, chief tain, venerable old man	شېخ
partaining to sheik, a fast step dancing	شېخانى
damp ,moist adj.	شیدارى
lion	شیر
snow-man	ه به فرینه 000000
like a lion	شیرانه
carbuncle ,anthrax	شیرپه نجه
lion-hearted	شیر دل
swollen headed	شیرگیر
lion-keeper (lion-tamer)	شیره وان
lion-like	شیری
the shiite set of moslems	شیعه
mad ,enamoured	شیفته
caper (plant)	شیفه له ته
treat ,knead ,massage vt.	شیلان
apricot	شیلانه
volley, fusillade, discharge of many fire arms	شیلگ
fine fabric of sillk and wool	شیله
turbid ,muddy adj.	شیلو

calmness ,quietness n.	شینەیی
evening time ,supper n.	شێو
without having an evening meal	بێ 00000
method ,style n.	شێواز
plu of ,sun-set ,evening time	شێوان (1)
be confused ,perplexed vi.	شێوان (2)
confuse ,mismanage ,mix	شێواندن (شێوانن)
confused ,mixed adj.	شێواو
manner, style, fashion, accent, dialect, apperance n.	شێوه
to guess	000000 ك
card vt.	شێ (00000 ك وه)
woollen cloth ,serge	شیاق
cow-dung	شیاكه
be worthy ,be suitable vi.	شیان
appropriate ,worthy adj.	شیاو
unsuitable	نه 00000
worthiness n.	شیاوی
trumpet ,bugle	شێپووڤ
strip of anything torn off	شیتال
milk n.	شیر (1)
to give milk vt.	000000 دان
to wean	له 00000 ڤرینه وه
sword	شیر (2)
sewing ,binding of a book	شیرازه

gift to a bride`s family	شیربایی
rice-milk ,rice dressed with milk	شیربرنج
dairy	شیرخانه
milch	شیردار
a king of silk cloth	شیرداغ
milk-pan ,ventricle of sheep	شیردان
milk main ,milker	شیردۆش
milkman	شیرفروۆش
juice ,syrup	شیره
infant ,suckling	شیره خۆر
milky ,like milk	شیری
milky, sweet, pleasant, charming, agreeable, fem proper name somewhat sweet ,sweetish adj.	شیرین
sweetness ,sweets ,comfit n.	شیرینچک
shout loudly ,scold	شیرینی
loud shouting ,scream n.	شیراندن (شیرانن)
skewer ,spit ,metal bar	شیره (0000 شپ)
window bar	شیش
knitting needle	000000 ی په نجه ره
to skewer	000000 ی گۆره وی
bottle ,flax ,glass	له 00000 دان
shiite	شیشه
yearling pig	شیعه
wild rose ,coral	شیکه
	شیلان

pancraes

شیلوک

شیله = شیره

the fourteenth letter in
arabic-kurdish

شین

blue adj.

شین (1)

to turn blue vi.

ب 00000

to become bruised

ب وه 00000

هه لگه پان

lament ,wailing

شین (2)

blueness ,meadow ,vegetation

شینایی

bluish adj.

شینباو (شینکار)

dry water course ,dale ,sewer

شیو (1)

wailing ,lamentation

شیوهن

to lament vi.

ك 000000

vexed ,annoyed, disabled, helpless, crippled	عاجز
annoyance ,umbrage n.	عاجزی
habit n.	عاده ت
shame n.	عار
celibate ,unmarried ,bachelor	عازهب
direction ,presence	عاست
of little value	عاسته م
slowly adv.	به 00000
rebellious ,sinful adj.	عاسی
lover ,amours adj.	عاشق
love ,love-making ,court ship	عاشقینى
good health	عافیه ت
bon appetite	000000 ت بى
wise, rational, reasonable, sensible	عاقل
pretty ,excellent	عال
a man of learning,well-informed, learned	عالم
the world	عالمه م
family ,wife and children	عایله
iraq ,mesopotomia	عراق
iraqi ,belonging to a native of iraq	عراقى
slave	عه بد
slavery ,bondage	عه بدایه تی
perfume ,scent	عه تر
strange ,wonderful adj.	عه جاییب

persian ,iranian adj.	عه جه م
persia n.	عه جه مستان
novice ,recruit ,inexperienced	عه جه می
throne	عه رش
arab	عه ره ب
a light carriage	عه ره بانه
a driver of a carriage	چی 000000
arabia n.	عه ره بستان
arabic adj.	عه ره بی
say ,offer an opinion	عه رز ک
juniper	عه ر عه ر
sweat	عه ره ق , ئاره ق
suffering ,torture	عه زاب
mid-after noon ,time ,century	عه سر
soldier	عه سکه ر
a crowd ,mob	عه شامات
tribe ,clan	عه شیره ت
(child`s word) for excrement	عه عه
forgiveness ,pardon	عه فو
to pardon vt.	ک 00000
hand ,pointer ,scorpion	عه قره ب
mind ,intellect ,sagacity	عه قل
to decide	برین 000000
to advise	پیشاندان 000000
to come to one`s mind	پیشکان 00000

not to be clear about a matter	000000 نه بپین
stupid ,insane	00000 بی
wise ,sane ,prudent ,reasonable	عه قنّدار
picture ,contrary	عه کس
head band	عه گال
store	عه مار
reservoir ,water storage	عه ماراود
turban	عه مامه
ambergris	عه مبه ر
age ,life n.	عه مر (عومر)
work ,action ,diarrhoea	عه مه ل
to have a diarthoea	00000 ك
incapable to work ,past work ,invalid	عه مه لمه نده
pillar ,post ,perpendicular	عه موود
promise ,time ,epoch	عه هه د
shame ,defect ,fault	عه یب
blameless	000000 بی
defective fault adj.	عه یب دار
life ,living	عه یش
the fifteenth letter of the arabic-kurdish alphabet	عه ین
a species of starling (rose-coloured)	عه ینه مه ل
lute ,aloes-wood	عوود

gallop n.	غار
to go at a gallop	0000 دان
cave	غار
ride at a gallop	غارغارین
gas	غاز (گان)
unaware, necligent, imprudent adj.	غافل
to be unaware vi.	0000000 بردن
to neglect	00000 ك
prevailing, victorious, over powring	غالب
to overcome ,prevail over	00000 ب
absent adj.	غایب
disturbance n.	غایله
end ,object ,goal	غایه
perfidious, traitor, treacherous adj.	غایه ن (خاین)
perfidy	غایه نی
sunset	غروب
compensation ,mulet ,fine	غهرامه ت
west	غهرب
western	غهربی
gargle ,death-rattle	غهرغهره
drowning ,sinking	غهرق
to be drowned vi.	000000 ب
to drowned ,sink vt.	00000 ك

purpose ,motive, grudge	غەرەز
fair	بۆ 000000
to have grudge against	000000 هه بوون
strange ,queer ,stranger	غەریب
absense from one`s own country	غەریبایه تی
religious war ,holy war	غەزا
anger ,wrath	غەزەب
lyric poem ,kind of fabric	غەزەل
commotion, confused medlling of people	غەلبە (غەلبە غەلب)
mistake ,error	غەلەت
to be mistaken	ب 00000
to make a mistake	ك 00000
grief ,sadness ,sorrow	غەم
sad ,sorrowful ,having worries	غەمبار
sympathetic, afflicted, pitying, devoted	غەمخۆر
removing grief ,consoling	غەمپه وین
armorous glance	غەمزە
full of grief	غەمگین
being invisible	غەیب
invisible ,heavenly adj.	غەیبی
back biting ,slander behind one`s back	غەیبهت
the sixteenth letter of arabic-kurdish	غەین

ritual ablution

غوسل

slave ,page ,boy

غولام, غولامپاره = هه تیوباز

bud (flower)

غونچه (خونچه)

ghoul ,ogre ,demon

غوون

plate , dish ; receptacle ; bottle	قاپ (1)
ankle ; knuckle-bone	قاپ (2)
wooden shoes ; clog	قایقاپ
pots and pans	قایوقاچاغ
long overcoat	قایوت
door , gate	قای
door -keeper , porter	قاییه وان
fold , layer ; story ; suit (clothes)	قات
famine , scarcity , dearth	قات
killer , murderer	قاتل
leg	قاچ
cross the legs	--- خستنه سهر
to implore for mercy	به سهر - داکه وتن
contraband , smuggling	قاچاغ " ت "
smuggler	قاچاخچی
powerful , able	قادر
caw vi.	قارندن
mushroom n.	قارچک
displaced adj.	قارس
to be displaced	-- ب
to vex, offend, displease ; cut off, shorten (clothes) vt.	-- ک
stingy, miserly, niggardly adj.	قارنان
caw n.	قاره
avaliant, warrior , hero ; champion n.	قارهمان (قههرهمان)

gosse n.	قاز
cauldron n.	قازان
profit , advantage , earnings n.	قازانج (قازاج)
to profit , varn ,gain , win vt.	ك-
gooseherd , goose – boy	قازهوان
crane (bird)	قازو قولنگ
judge , cadi	قازی
crow ,rook	قاژ
hank , caw n.	قاژه
chough	قاژوو
clucking of partridge	قاسپه
slice , cut , strip	قاش
in slices	قاشقاش
the eighteenth letter of arabic-kurdish alphabet	قاف (ق)
a fabulous mountain emagined to surround the world	قاف (کیوی--)
caravan , convoy	قافلّه
rhyme n.	قافییه
loud laughter , boisterous laughter , guffaw n.	قاقا
to roar with laughter , guffaw vi.	دانه - (به—پیکه نین)
paper	قاغهز (کاغهز)
smelting , skilled , pure adj.	قال
to be skilled vi.	--ب
to smelt , refine vt.	--ك

mould ; model , the body n.	قالب
large-footed (person)	قالب به تال
asplate of words	قاله (-- ی دەم)
carpet	قالی
small wall carpet , rug	قالیچه
thumb ,finger	قامک
the main ocean , dictionary	قاموس
reed , cane	قامیش
reed tract , reed marsh	قامیشه لان
sugar-cane	قامیشی شه کر
law , code of laws : harp , a species of dulcimer	قانون
bark , shell ,rinder ,touch wood	قاو(1)
shouting n.	قاو (2) (قاوه قاو)
throw out , drive away	قاو (-- دان)
coffee	قاوه
coffee –shop keeper	قاوهچی
coffee-shop	قاوهخانه
break fast ,lunch , a light meal	قاوهلتی
coffee colored	قاوهیی
ground roasted wheat	قاوت
preserved fried meat	قاورمه " ت "
cairo	قاهره
strap , belt , strop	قایکی " ت "
boat ,caique	قایغ

convinced , agreed	قایل
standing ; firm ;strong	قایم
to fasten ; hide ,keep in a safe place	--ک
prayer niche , alter ; that direction to which	قیبله
a moslem turus when praying	
compass	قیبله نما
receiving favorably , acceptance , reception .	قبول
to be accepted vi.	--ب
to accept , receive	--ک
a dish of rice	قبولی
bring about , manage	قچاندن
clip , grow ; cluck	قرتاندن (قرتانن)
clucking n.	قرته
shrivel vi.	قرچاندن
to scorch , shrivel	هه ل ---
render (fat) : shrivel vt.	قرچاندن (هه ل) ----
crack, crackle n.	قرچه
worn out , frayed	قرچۆك
rasping sound , snoring	قرخه
crab	قرژال
scream , cry out vi.	قريواندن
cry , screaming ,shriek	قريوه
annihilate n.	قپ
to annihilate , perish	-- تی خستن

to be perished , destroyed	-- تی . ب (-- تی که وتن)
to destroy , perish	به - دان
a silver persian coin	قپان
call down misfortune	قپاندن
scab , scum	قپماغه
pulley	قپه قپه
belch n.	قپینه
to belch n.	-- دان
at the end of row, pupil at bottom of his class	قپه (1)
brawl , fuss , fray , talking with a loud voice	قپه (قپه قپه) (2)
hair	قژ
hairy adj.	قژن
lime (earth)	قسل
fence of stones , shrine	قسن
talk , speech , saying , gossip , word	قسه
to chide vt.	--- پی ووتن
to make insulting remarks	--- تی . گ
to promise , give word	-- دان
to speak , talk vi.	-ك
to agree together	-- كردن به يه ك
to chat	-- له گه . ل . ك
try to incite to make one to speak	--- لی دهرهینان

one word suggests another ,
one topic leads to another
i'm a man of my word

-- قسه ئه هینئ

what you say is right
between ourselves

--- م یه که

--- ی تویه

so called , supposing that
to take the advice of

--- ی خوومان بئ

---- به

به - ه

witty adj.

قسه خوش

eloquent adj.

قسه زان

talk big

قسه زل

gossip n.

قسه و باس

empty talk , unmeaning words
(speaking)

قسه ی بئ مانا

proverb

قسه ی پیشینان

pleasant talk

قسه ی شیرین

harsh , unkind language ,

قسه ی پهق

lock , pad-lock

قشقه ره = قه له باچکه

قفل

piece

قل

tobacco-pipe

قلیان

over turning

قلینچکه = کلینچکه

قلپ

to be upset ,be over ruined

-- ب وه

to overturn , upset

-- ک وه

crack n.

قلیش

to crack , spilt vi.

-- بردن

crack vi.	قلیشان
cause to crack vt.	قلیشاندن
cracked , spilt adj.	قلیشاو
anus , rump n.	قن (قنگ)
droop , grow worse , move back words	قنان (-- دان)
erect , up right adj.	قنج
small stalk	قنجک
cigarette end	قنجکه جگه ره
catamite	قندهر
asceticism , austerity	قنیات
size , volume	قه باره
grave , tomb n.	قه بر
grave – yard	قه برستان (قه برسان)
rib	قه برغه
large but light, vulgar, coarse adj.	قه به
constipation , depressing	قه بز
moss n.	قه بزه
bite n.	قه پ
snap , bite n.	قه پال
to bite , seizing with the teeth	-- لی.گ
steel-yard	قه پان
caravan , train ,file	قه تار
muleteer	قه تارچی
tar	قه تران
	قه تماغه == قرتماغه

pent up , impassioned	adj.	قه تیس
sand – grouse		قه تی (قه تیه)
prostitute , whore , harlot		قه حپه
brothel		قه حپه خانه
steam ; stature ; waist ; fold		قه د (1)
to fold		ك -
never	adv.	قه د (2)
personal value , diginty		قه دەر
worthy	adj.	به ---
fate , density		قه دەر
prohibition	n.	قه دەر غه
to forbid , prohibit		ك --
stature	n.	قه دەر و بالا
velvet		قه دیفه
ancient , old	adj.	قه دیم
decision , agreement , stability		قه رار
to settle , fix , decide		دان ---
to settle		ك --
pommel (saddle)		قه ریۆز
debt , loan	vt.	قه رز
to lend	vt.	به --- دان
to barrow	vt.	ك --
to buy on credit		به --- هینان (ك -- کپین)
debtor , indebted , under obligation		قه رزدار
green barley		قه رسبل

century	قه رن
vicinage , nearness in place	قه ره
to approach , touch	- که وتن
scorched wheat	قه ره خه رمان
sesbania	قه ره قاج
carnation , clover ,pink	قه ره نفل
bad stead	قه ریوله
fate , district n.	قه زا
silk – merchant	قه زاز
tere bint nut	قه زوان
butcher	قه ساب
intention , purpose n.	قه ست
purposely , deliberately adv.	به ی
thick woolen cloth	قه ستوور
galbanum	قه سنی
a mark on the fore head ; wretched, very unfortunate	قه شقه
buffoon , clown	قه شمەر
joke ,fun , tomfoolary	قه شمهری
monk , bishop , priest	قه شه
pretty , clegant	قه شه نگ
trunk, stem, circumference	قه ف
cage	قه فه ز
anything charreed or scorched	قه نقهر
crow, rook	قه ل

bend over vi.	قه لان (ك)
coot , a small water fowl	قه لمراو
magpie	قه له باچكه
crow	قه له ره شكه
	قه له موون = بۆقله موون
fort , castle	قه لا (قه لات)
interned adj.	قه لابه ند
to intern vt.	-- ك
brim- full , crane – full	قه لاپه چن
dog-collar	قه لاتنه
massacre n.	قه لاقۆ
stature n.	قه لافه ت
awn n.	قه لاس
split vt.	قه لاشتن
timber	قه لاشكاي (داری --)
alkali	قه لابی
flase coin , fake	قه لب
stuck out branch or spike , jag	قه لبه
steep rock-face , rapid (river)	قه لبه ز
saddle-tree	قه لتاخ
shield	قه لغان
	قه لمانگ = قۆچه قانی
crowed , throng n.	قه له بالغ
pen , chisel , graft , item	قه له م
jump over vi.	قه له مبارز (-- دان)

pen-knife	قه له مبر
fountain pen	قه له م پاندان
	قه له م ته راش == قه لمبیر
pencil	قه له م فه ره نگی
shin	قه له می پی
wanderer dervish	قه له ندهر
whip	قه مچی " ت "
poniard	قه مه
gallows ; shambles	قه ناره
sugar – candy	قه ند
candle	قه ندیل
sofa	قه نه په (قه نه فه)
	قه واره = قه باره
empty cerridge-case, gramophone record	قه وان
	قه وزه = قه بزه
word , promise	قه ول
to promise	000000 پی دان
faithless	0000 بی
nation n.	قه وم
happen , take place	قه ومان
to befall , happen to	لی 00000
rouse panic	قه وماندن (قه ومانن)
lace , cord ; braid	قه یتان
shears	قه یچی
restriction n.	قه ید

no matter	-- ناکا
middle aged	قهیره
enclosed market place , covered bazaar	قهیسهری
apricot	قهیسی
cream	قهیماغ
button	قۆچیه
bare adj.	قوتین
horn ; horned ram	قۆچ
to butt	-- دان (-- هاویشتن)
bonnet , head-dress	قۆچکه
sling n.	قۆچه قانی
peach	قۆخ
tea-pot	قۆری (قوریه)
hernid	قۆر(1)
absurd , nonsensical adj.	قۆر(2)
obstacle ; difficulty	قۆرت
reserved adj.	قۆرخ " ت "
low , boom , ramble	قۆره
rattling of the belly (from hunger)	- ی زگ
lizard	قۆری
lout n.	قۆریتان
elegant , foppish ; trump (cards)	قۆز
cocoon	قۆزاغه
grasp , catch in air , grab at	قۆستنه وه
buffoon , jester	قۆشمه

convex adj.	قۆقز
arm , slave , direction	قۆل
pinion , bind the arms off	-- بهستن
stumble , trip up	قۆلت (-- دان)
stopping place , stage	قۆناغ " ت "
swaddle n.	قۆناغه
butt (rifle)	قۆناغه ی تفهنگ
kind of a thorny shrub ; name of ancient king of persia	قوباد (قبار)
dome , vault , boss	قوبه
be dented	قوپیان
dent vt.	قوپاندن (قوپانن)
up right adj.	قوت
school	قوتابخانه
pupil , student	قوتابی
interference , intrude	قوتان (تی هه ل ---)
box , can , casket	قوتو
jerusalem	قوودس
clench vi.	قوچاندن (قوچانن)
mud	قوپ
the koran	قورئان
guzzle , quatt	قوران (هه ل)
puddle	قوپاوی
muddy	قوپاوی
sacrifice , victim	قوربان

scarified , animal (sheep or oxen) destined for sacrifice	قوربانى
throat	قورتم
to throat vt.	گى---
to cut the throat of	هه لههئانه وه---
heavy , difficult	قورس
heaviness , weight	قورسايى
awkward in moving , clumsy adj.	قورسه هيلانه
lead (metal)	قورقوشم
wind- pipe	قورقورپاكه
throat , gorge n.	قورپك
newt	قورناويلكه
quarantine	قورنتينه
vulva	قوز
corner , nook	قورژبن
crupper	قوشقون
easily provoked , touchy adj.	قوشقى
negro , slave	قول
hook	قولاپ
spring (river from source) well up (out) ; boil up vi.	قولان (هه ل ---)
span between thumb and forfinger	قولانچ
thrust in , come . unwanted	قولتان هه ل ---
	(تى هه ل ---)
intrude bulbs	قولپ
handle ,loop ,haft	قولف

pick-axe, crane (bird)	قوانگ
tower ,turret	قوله
amkle	قوله پئی
draught ,gulp,sip	قوم
to gulp down , swallow	لئ دان
cloth	قوماش
gambling	قومار
to gamble	-- ك
gambler ; swindler ;knave , rogue	قومار باز
jumbling - house	قومار خانه
gambler	قومار چپی (قومار کهر)
turtle dove	قومری
flask , jug (narrow naked)	قومقومه
to hop vi.	قونان (قونین) ، هه لَ ____
hopping on the both feet	قونه (قونه قون)
conceit	قونه ت
boil (tumour)	قونیر
swan	قوو
food ,livelihood	قووت
swallow vt.	قووت دان
thread bare	قووته له
towering , lofty ; very tall adj.	قووچ
howl vi.	قووړاندن (قولاندن)
crowing n.	قووقه
deep adj.	قوول

Kurdi-English

کوردی - ئینگلیزی

deepness n.	قولایی
deeper adj.	قوولتر
deepest adj.	قوولترین
	قولاندن = قوراندن
howling	قوله
basket	قولینه
	قوون - قن
power , strength n.	قووهت
strong adj.	به---
weak , feeble adj.	بی---
disliking , disjust , nausea	قیز
to dislike , loath , nauseate	--- ک (--- لئ:ک)
the resurrection ,the last day ; tumult	قیامت
erect , up right adj.	قییت
clitoris	قیینکه
having screwed up eye	قییچ
bitumen , tar	قییر
paved with bitumen	قییرتاو
tarry adj.	قییری
croak , cry , squawk	قییراندن
croaking , piping n.	قییره
scream , shriek vi.	قییزان (قییزاندن)
scream , shriek vi.	قییزه
minced meat	قیمه
to mince	ک-

Kurdi-English

کوردی - ئینگلیزی

minced , hashed adj.

قیمه قومه

board for mincing meat

قیمه کیش

spite , rancour , horred adj.

قین

to be chafed , be hot vi.

گی---

to bear spite against, dearest bear

--- لی.ب

grudge , bear ill with (at) , abhor

to become angry vi.

--- هه لسان

spiteful , vindictive

قیناوی

spitefulness n.

قینه به ری

suffix forms dim. as . in:	کتک،مشک.
straw, chaff	کا
house wife, house keeper	کابان
fellow.	کابرا
time.	کات
clerk, writer	کاتب
watch, clock n.	کات ژمیر
alternately adv.	کاته ن کاتی
	کاخلی = شملی
straw-rick, straw-store	کادان
suffix. meaning doer of as in	کار (1)
servant	خزمه تکار
labour	کریکار
baby-kid	کار (2)
work, act , business, occupation, affair; profit ; effect n.	کار (3)
to react	-- دانه وه
to work, run; effect upon	---ک
influence, have effect upon	---تی.ک
affect upon.	---لی.ک
active adj.	---به
to use, employ	به-هینان
to be useful.	به-ب
unmarried ,unemployed.	بی--
idle, impotent ,in capable	بی--ه , کارناشنا=کارزان

serviceable , skilled ,expert	کارامه
responsible, official	کاربه دهست
file.	کارتیغ
factory, work shop, brothel.	کارخانه
brothel keeper, imp.	کارخانه چی
busy, occupied.	کاردار
dock (weed).	کاردو
battle, engagement n.	کارزار
expert ,skilful adj.	کارزان
skill, experience n.	کارزانی
baby kid	کارژۆله
the diety ,skilful, clever.	کارساز
mushroom.	کارگ
workshop.	کارگا (کارگه)
workman.	کارگه ر
skilful	کارگوزار
plan,design.	کارنامه
yellow amber; electriscity.	کاره با
battle , calamity	کاره سات
caravan.	کاروان
leader of a caravan.	کاروان چی
place where travellers rest at night,caravanserai	کاروانسه را
transection, affairs n.	کاروبار
effective ,making	کاری (1)

curry-power	کاری (2)
beam	کاریته
subterranean canal ,sewer	کاریز
wild pine-tree	کاژ (1)
slought skin	کاژ (2)
skull n.	کاژه له (کاسه له) ی سهر
giddy ,stunned	کاس
to be giddy vi.	_ب
to make stuned vt.	_ک
bussiness man ,gainer ,one who toils for his daily bread	کاسب
bowl ,goblet	کاسه
skull ,craniam	_ی سهر
sponger ,parasite	کاسه لیس
lodging ,building ,mansion	کاشانه
would that ,may it happen	کاشکا (کاشکی)
assafaetida	کاشمه
glazed-tile ,glazed-pottery ,bowl	کاشی
paper ,letter	کاغز
paper-mill	کاغز خانه
the nineteenth letter of arabic-kurdish alphabet	کاف (ک)
infidle ,unbeliver ,one denying god	کافر
infidle-like ,impiously av.	کافرانه
country inhabited by infidels	کافرستان
infidlelity ,impiety n.	کافری

camphor	کافور
big brother ,elder brother ,mister	کاک (کاکه، کاکا)
cocoa ,cacao	کاکاو (أ)
kernel	کاکل (کاکله)
milk way	کاکه شان (کاکیشان)
forelock ,curl	کاکول
molar tooth ,lower jaw	کاکله
austere desert	کاکى به کاکى (ده شتى) 0000
sheath ,scabbard	کالان
eye-socket	کالانه ی چاو
akind of large cucumber	کالیار
unripe ,green ,light (colour) ,faded pale	کان
cloth n.	کالا
scold vt.	کالان (پیدا هه ل 0000)
shoe (consisting of a piece of hide and a few straps)	کاله (00000 و پیناوی)
melon	کاله ک
	کالیت = کولیت
which pro	کام (1)
wish ,desire ,intention	کام (2)
unsuccessful ,disappointed	نا 0000
successful ,happy ,blest	کامران (کامه ران)
which of them	کامیان

mine ,quarry	کان
miner	کانکەند
spring ,source	کانگا (کانگه)
december	کانونی یه که م
spring	کانی (کانیاو)
january n.	کانونی دووه م
	کانی = کوانی
quietly ,calmly	کاوخۆ (به 00000)
the famous smith who defeated the tyrant azhdahak (zahak)	کاوه
elegant, graceful, name of persian king	کاوس
ruined adj.	کاویل
to be ruined	پ0000
to destroy ,devastate	ك0000
gipsy	کاوولی
ruminant	کاویژ که ر
lettuce	کاهو
kind of pastry puff, light pastry	کاهی
game ,open space	کایه
	کایه ن, کادان
straw-coloured	کایی
sulpher ,match n.	کبریت
silent adj.	کپ
cat	کتک
kettle	کتلی (کتری)

book	کتیب
looking in any favorite book for a good augury ,bibliomancy	کتیب گرتنه وه
library ,book case	کتیب خانه
girl ,daughter	کچ
intermarry	000 به 000
girlish adj.	کچانه
shy little girl	کچوله
virginity ,maidenhood	کچینی
girl hood	کچیتی
(child`s word for) dirty	کخ (کخه)
goard	کدوو
fabric, cloth, texture	کپ
shirt	کراس
past stem of	کران (کردن)
to be able to do	پی 0000
be opened, become more spacious, be amused	کرانه وه
to quarrel	له یه ک 0000
opened	کراوه
clip, gnaw vt.	کرتاندن (کرتانن)
click n.	کرته (کرته کرت)
tough adj.	کرچ
past stem of	کرد (کردن)
action, manner, deed,verb	کردار
the creator, god the omnipotent	کرد گار

make, do, perform	کردن
to adapt ,censure vt	پیی 00000
to entrap ,ensnare ,insert in to	پیوه 0000
to fill,pour in	تی 0000
to put down ,settle ,pour down	دا 0000
to drive away, expel, discharch, turndut issue, take out	دهر 0000
to run (away),flee ,escape	پا 00000
to pour in ,pour down	رۆ 0000
to load upon ,go with ,match	لی 0000
to look alike ,drift apart	لیک 0000
to blow (wind), get on with,wind up	هه ل 0000
open ,undo ,do again	کردنه وه
to pluck ,pull off ,break off	لی 00000
distinguish ,cause to break apart	لیک 00000
action,work, made, what is done	کرده
behavior ,doings	کرده وه
effort ,attempt	کردو کۆش
shrivelled	کرژ
unthreshed corn	کرشه
level ground ,plain	کرك
utterance	کرکه
worm ,maggot	کرم
grind or crush with the teeth	کرماندن (کرمانن)
crush also	دا 00000

wormy, worm-eaten, infested with worms	کرماوی
wormy,vermicular ,rotten adj.	کرمن
crushing noise	کرمه کرم
chinstrap for women	کرمه ک
	کرئ = کرماوی
	کرۆژتن = کرۆشتن
wild pear	کروسک
nibble ,crush ,also	کرۆشتن
hire ,rent ,wage ,lease	کرئ
rented ,lent	به 000000
to let out on hire	به 00000 دان
to hire ,rent	به 0000 گرتن
cotton print	کرپیشه
workman ,hireling	کریکار
tenant ,hired	کرئگرتنه
buyer ,also present stem of	کرپ (1) (کرپین)
silent adj.	کرپ (2)
broody (hen)	کرپ (3)
incubate ,sit upon eggs	00000 که وتن
rub ,scrape	کرپاندن
to rub ,get a rough idea	هه ل 00000
gnaw vt.	کرپاندنه وه
cartilage ,gristle	کرپکراگه
grind ,unhusking (rice)	کرپه

sound of grinding or scraping	کڤه (00000 کڤ)
whine ,complain continually	کڤوزانه وه
cankered adj.	کڤوی
customer ,purchaser	کڤیار
dandruff ,scurf ,scaly matter ,dirt of the body	کڤیش
buy vt.	کڤین
trade ,business	کڤین و فرۆشتن
hard ground	کڤینه
blizzard	کڤیوه
dull, dim, feeble, cheerless, low, weak adj.	کز
to be dull ,dim vi.	ب 00000
to weaken ,dim vt.	ك 00000
shrivel ,scorch	کزاندن (هه ل 00000)
smart ,itch ,feel sharp pain vi.	کزانه وه
almost dry ,wet	کز
dry wood	کزره
millet	کزن
itch ,a biting wind	کزه
cheerless ,spiritless forlorn	کزه له (کزۆله)
burning ,twinge ,stinging adj.	کسپه
shoo (for driving away fowls)	کش (کشه)
silent	کش (کشومات)
glide ,creep ,shoot (star) vi.	کشان
glide down	دا 00000

lie down, relax vi.	پا 0000
relaxed	پاکشاو
with drawn ,retread vi.	کشانه وه
withdraw ,retreat vi.	کشانه وه
cultivation ,agriculture ,farming n.	کشت (کشتوکال)
cultivated field	کشتان
twine ,cord of twisted threads	کشتهک
worn out ,tired out ,pounded adj.	کفت
rolls of meat and rice (boiled or fried)	کفته
tamarisk	کفر
blasphemy n.	کفر
shroud ,cerements	کفن
despoiler of the dead	کفندز
colly rium	کل
bag to hold collyrium	کلتور
colly rium style	کل چپوک
tail ,finger	کاک
wag-tail	کاک هه له نگیین
tease n.	کاکه فئی
hollow (tooth) ,cavity ,crore	کلۆر
cotton ball	کلوو
treasure	کلوور
blossom	کلوک (کرووک)
key	کلیل
to lock	00000 دان

one entrusted with the keys	کلیددار
thin carpet	کلیم
pottery baking ,kiln	کن
skull-cup	کلاو
hole in roof (for smoke), sky light	کلاو پوژنه
lark	کلاوکوپه
top part ,capiral (column)	کلاوه
knee-cup	کلاو ئه ژنق
woman`s head gear adorned with coins	کلاوه سه ر
flame ,blaze	کلپه
lump ,clot	کلۆ
hipbone	کلۆت
good for cooking	کلۆک
bad for cooking	نه 0000
wretched, destitute, object	کلۆل
bolt-socket	کلۆم
waistcoat	کلۆنجه (کلۆنده)
coccyx	کلۆنچکه (قلۆنچکه)
church	کلۆشه
arm-pit	کلۆشه
to seduce, lead stray	چوونه بن 00000 وه
vicinity ,nearness n.	کن
with ,beside	له 00000
girl	کناچه

fail to grow	کنانه وه
thread for sewing ,hemp	کندر
a kind of artichoke	کنگر
digging n.	کنه
to study carefully	00000 تیدا ک
melilot	کنیر (کنیره)
dim . suffix as in :	که (1)
bag	توره که
other ,another	که (2)
when ,if ,since ,in order conj .	که (3)
that ,which ,who ,whom	که (4)
minced meat and onion roasted on skewers	که باب
roast-meat-shop	که بابخانه
cubeb	که بابه
a variety of large bitter orange	که بات
nose n.	که پ (که پوو)
ladle	که پیه
bower ,arbour ,booth	که پر
dim. of	که پروکه (که پر)
bran	که په ک
coarse felt cloak	که په نه ک
linnen ,flax	که تان
scandal ,disgrace	که تن
to disgrace	00000 پی ک

bulk ,heavily built	که ته
tragacanth gum	که تیره
crooked ,bent ,awry	که چ
one who has no hair, scalp-headed, bald	که چه ل
scalp disease	که چه لی
suffix meaning doer of ...as in :	که ر (1)
begger	سوآلکه ر
baker	نانکه ر
ass ,donkey	که ر (2)
chalk and cheese	000000 و خۆله مییش
asinine ,of asses	که رانه
chameleon	که رپه سه
cut ,slice ,portion	که رت
jaded-horse	که رته له و
thistle	که رته شی
donkey driver	که ردار
millet	که رڤ
	که رسه ک = که سه ک (که سه ته ک)
peninsula	که رکه
unicorn	که رگه دهن
vulture	که رگه ز
butter	که ره
tool ,material ,building-matter	که ره سه ته (که ره سه)
genorosity n.	که ره م

it`s no longer useful	به 0000 نی به (به 0000
	نه ماوه)
pertaining to ass	که ره کی
celery	که ره وز
hare ,rabbit	که رویشک
shimmering, rippling (of grass)	که رویشکه
nap n.	که رویشکه خه و
asininity ,silliness n.	که ری (که ریه تی)
deaf adj.	که پ
a time	که پ ه ت
trumpet	که ره نا
quail	که پ ه واله
mildew ,mould n.	که پ و
to turn mouldy vi.	00000 هه لهینان
mouldy adj.	که پ وای
hair	که زی
hill ,mountain	که ژ (1)
raw silk	که ژ (2)
black eye	که ژال
mule-litter	که ژاوه
sciatica	که ژوک
girth (woolen)	که ژوو
person, relative, individual, someone	که س
mean ,ignoble adj.	نا 0000
friendless ,having no relatives	بی 0000

poor ,wretched adj.	که ساس
clod (earth) ,a lump of earth	که سته ک
broken brick	که سه ک
kin and kith ,house hold	که سوکار
personality	که سی
fine weather ,climate	که ش
by dragging along	که شانکه شان
boat ,ship	که شتی
boatman	که شتیوان
dried whey	که شک
knee-cup	که شک ئه ژنۆ
dish of ground wheat stewed with meat	که شککه ک
dervish`s bowl ,beggar`s cup	که شکۆل
exhausted adj.	که شهنگ
priest ,monk	که شیش
turban	که شیه
foam ,lather	که ف
to gather foam ,be in a rage	00000 چه نندن
sponge	که فی ده ریا
buttock ,rump	که فه ل
guarantor	که فیل
cut ,slice ,chipped ,piece ,peak	که ل (1)
to chip ,cut vt.	0000 ک
bald adj.	که ل (2)

corpse	که لاک
disfigured ,mutilated adj.	که له لا
ruins ,shell	که لاوه
head ,skull	که لله
breach in a wall, crack, gap	که له بهر
sheep`s totters	که له پاچه
cheap ,folk-lore	که له پوور
head stron	که له ره ق (که له شه ق)
cabbage	که له رم (که له م)
waist ,loin	که له که
sitting room with sash windows	که له گی
baggage ,effects ,chattles	که لو پهل
ruious adj.	که لو کوم
cleft ,crash ,rift	که لین
bull ,male	که ل
on head	به 0000
shoes with soles of compressed rags and upper of woven cotton hank, skein	که لاش
chief, headman	که لا فتهر
canine ,fang	که لبه
use, utility, service, usefulness	که لک
to be useful vi.	به 00000 گ
utilize vt.	به 00000 هینان
useful adj.	به 0000

useless adj.	بی 000
anxiety	که لکه له
cock, rooster	که له باب
horn (for cupping)	که له شاخ
cock n.	که لشییر
raft ,stone wall ,trick n.	که له ک
to play atrick, decieve	000000 ک
heap ,pile n.	که له که
to pile up ,heap vt.	0000000 ک
rogue ,trickster n.	که له که باز
bull	که له گا
tall (person)	که له گهت
part of plough (collar)	که له مه
few ,little ,seldom	که م
to decrease ,diminish	0000 ب وه
to wane ,decline ,decrease	0000 ک
to reduce, abate, decrease	00000 ک وه
more or less	00000 و زۆر
at least	به لای 00000 ه وه
kind of fodder	که ما
bow ,violin	که مان
violin	که مانچه (که مانه)
fewness ,minority n.	که مایه تی
less ,fewer adj.	که متر
least ,fewest adj.	که مترین

indifferent ,off hand adj.	که متەرخەم
heyena	که متیار
short-tempered adj.	که م حەوسەلە
moderate eater	که مخۆر
taciturn	که مپوو
needy adj.	که مده ست
poverty	که مده ستی
faint coloured ,pale adj.	که مپه نگ
paleness n.	که مپه نگی
shy ,bashfull	که مپوو
evil doer (when having chance)	که مفرسەت
little by little ,seldom	که م که م
waist ,loin ,zone	که مەر
wearing a waist band, prepared for service	که مەر بە ستە
waist band ,sash	که مەر بە ند
old fashioned jacket (decorated)	که مەر چپین
arc (h)	که مەرە
little by little	که مەر که مەر
lasso ,noose	که مە ند
earthen ware bowl ,cask	که مۆلە
hort comings ,shortage	که موو کووپی
fewness ,lack n.	که می (که میه تی)
side, brink, shore, edge, bank border	که نار
	که ناچه = کناچه

past sten of ditch ,ravine	که ند (1) (که ندن) که ند (2)
dig ,pluck	که ندن
to take off (clothes)	دا 0000000
to dig up	هه ل 0000
bee-eater	که نده سمه
trench ,ditch ,moat	که نده ک
ravine ,eliff ,chasm ,abyss	که نده لان
deep cotainer made of earthen ware, with a wide mouth in which grain is kept	که ندوو
uneven ground ,ups and downs	که ندوو کۆسپ
cast off ,disgraced	که ننت
	که نگی = که ی
girl ,kept mistress	که نیه ک
	که نیسه = کلئسه
synagogue	که نیشته
girl	که ی (که نیشک)
laugh vi.	که نین
to laugh vi.	بی 000000
to laugh at	بی پی 00000
to laugh in one`s sleeve	به ژیرلیوه وه 0000
partridge	که و (1)
sieve ,riddle	که و (2)
long gown	که و

thus ,such	که وا (که وه ها)
therefore	که وابو
bow	که وان
arc (h) bracket	که وانه
fall vi.	که وتن
to agree with (food or medicine)	پئ 00000
to fall in to ,lose (game),bathe	تئ 000000
to fall down ,break out	دا 0000
to appear ,happen ,bevisible ,emerge	دهر 0000
to go aside	لا 0000
to touch ,lose	لئ 0000
to happen ,come about (by chance)	هه ل 00000
to lie down	دهر 0000
to depart ,set out	که وتنه پئ
spoon	که وچک
dull ,stupid ,brainless	که ودهن
shoe (without hill)	که وش , که وشه ک
skimmer	که وگیر
sheep skin ,flay vt.	که ول
to skin , floq	که ول کردن
blue adj.	که وه
over clouded dull waether	که وه پوژ
leek	که وهر
maple tree	که ووت

tamed adj.	که وی
when (interrog)	که ی
good wife	که بیانوو
a musement ,pleasure	که یف
to enjoy oneself	ک 000000
merry ,happy adj.	به 00000
cheerless ,gloomy ,glum	بی 0000
bewitched ,senseless ,drunk adj.	که یل
the planet saturn	که یوان
pleiades	کو (1)
mass ,heap ,pile	کو (2)
to assemble ,gather vi.	ب 000000
to collect gather ,amass	ک وه 0000
hump	کو پارە
high pack-saddle maker	کو پان
the stocks	کو ت
short ,ended adj.	کو تا
end ,ending n.	کو تایی
dove ,pigoen	کو تر
pigoen flier, gaming with pigoen, pigoen fancier	کو تر باز
wood-pigoen	کو تره باریکه
wild-pigoen	کو تره کیوی
pigoen with feather about the feet	کو تری په پ له پی
tumbler-pigoen	کو تری ته قله باز

homing-pigoen ,carrier-pigoen	کۆتری نامه بهر
pouter-pigoen	کۆتری هاووو
stump ,lump of wood	کۆته (ره)
led-horse	کۆته ل
wooden-cup	کۆجه له
migration ,decamping ,marching	کۆچ
to march ,move vi.	ک 000000
nomad	کۆچه ری
hut	کۆخ (کۆخنه)
	کۆخه = کۆکه
tax (animal)	کۆده
tender ,fresh ,very young (baby)	کۆرپه
field ,erd ,party ,circle ,gathering	کۆرپ
pen (for sheep)	کۆز
residue or chaff left in sieve	کۆزه ره
drum	کۆس
means of life ,fortune	کۆست
to be unfortunate	0000 که وتن
beardless ,trickster	کۆسته (کۆسه)
obstacle ,uneven ground	کۆسپ (کۆسپیی)
clown	کۆسه به به
shark	کۆسه (کۆسه ج)
lap	کۆش
	کۆشان = کۆشین

attempt ,strife, endeavour ,effort n.	کۆشش
to attempt, try	ک 000000
koisk, palace, villa	کۆشک
corner, nook	گۆشه
hermit	گۆشه نشین
endeavour ,try vi	کۆشین
to strive ,work hard	تئ 00000
wearied ,worn out (body) ,asorry condition	کۆفت
tacking ,in agreement	کۆک
to astitch ,baste ,wind up	ک 000000
on bad terms	نا 000000
cough n.	کۆکه
whooping cough	کۆکه ره شه
cough vi.	کۆکین
shop ,magazine ,	کۆگا
kite n.	کۆلاره
target	کۆلک
lump of wood	کۆلکه (0000 دان)
dull ,slow ,clumcy adj.	کۆل (1)
back ,shoulder ,load (human)	کۆل (2)
to defeat vt.	000000 پئ دان
to give in ,give up ,be defeated vi.	000000 دان
lane ,alley	کۆلان
porter	کۆلکیش

stiff (shoulder or neck) ,colie	کۆنچ (1)
unripe mulberry ,berry	کۆنچ (2)
column ,pillar	کۆله که
dull ,stupid ,deformed adj.	کۆله وار
poker n.	کۆله ووژ
shawl (for shoulder)	کۆلوانکه (کۆلوانه)
hut ,shelter	کۆلیت
dig ,engrave vt.	کۆلین
to dig out	هه ڤ 00000
dig up vt.	کۆلینه وه
to investigate	ڤ 0000
anus ,rump	کۆم (1)
bending ,hunk-bucket	کۆم (2)
sponge cake	کۆماج
the society ,people n.	کۆمار
stoop ,bend down vi.	کۆمانه وه
heap ,pile n.	کۆمه
help n.	کۆمه ک
group ,meeting ,mass	کۆمه ڤ
to gather vi.	ب 00000
to collect ,gather ,heap ,pile up	ک 0000
society n.	کۆمه لایه تی
old ,ancient ,stale ,chronic	کۆن
to become old vi.	ب 00000
to make old ,wear out vt.	ک 00000

cogress	کۆنگره
worn out ,used adj.	کۆنه
old-fashioned adj.	کۆنه په رست
fripper ,dealer in second hand goods	کۆنه زۆش
ragman ,one who buys old things	کۆنه کپ
slave	کۆيله
where is?	کوا (کوانئ)؟
	کوارگ = کارگ
boil (swelling) n.	کوان
slice ,cut n.	کوت
to cut vt.	ک 00000
hit ,beat ,pound ,thresh ,crush ,inoculate vt.	کوتان
to insert in to	تئ 00000
to drive in ,hammer in	دا 0000
beating-clup (with a knob on the head)	کوته ک
sudden ,ubrupt ,suddenly adj.	کوتوپر
bleary-eyed adj.	کوتو کوپر
exactly ,really (resembling)	کوتومت
stone	کوچک
small stone ,cheveron	کوچکه
poisoned wheat (for birds)	کوچووله
gourd	کودو
short	کورت

to shrink ,become short vi.	000000 ب وه
to shorten ,abbreviate vt.	000000 ك وه
shortness n.	كورتایی (كورتی)
shorter adj.	كورتتر
shortest adj.	كورتترین
brief ,short in time	كورته
dwarf ,squat n.	كورته بالا
short and tubby ,squat n.	كورته بنه
quilted waist coat ,ashort tonic	كورتهك
shortness n.	كورتی (كورتیه تی)
flat pack-saddle	كورتان
kurd	كورد
kurdish national movement	كوردایه تی
kurdistan	كوردستان
the kurdish world	كورده واری
kurdish (man and language)	كوردی
chair	كورسی
joy-wheel	كورسی كورسی
soft wool ,fur	كورك
whine vi,	كوركاندن (كوركانن)
whine n.	كوركه
boy ,lad ,son	كوپ
boyish-tom-boy	كوپانی
quail	كوپ كوپ
killer ,present stem of	كوژ

put out ,extinguish ,erase vt.	کوژاندنه وه (کوژاندنه وه)
put out ,go out die vi.	کوژانه وه
bead (blue)	کوژه که
past stem of	کوشت (کوشتن)
slaughter ,killing ,massacre	کوشتار
kill vt.	کوشتن
slaughter ,kill animal for food	کوشتنه وه
fatal ,lethal	کوشنده
blunt adj.	کول
opening	کولانکه
nest ,roost ,chicken coop	کولانه
smart irritate (wound) vi.	کولانه وه
locust ,grasshopper	کولله (1)
mosquito-net	کولله (2)
half-dead ,drudgery	کوله مه رگی
round bread ,thick flap of bread	کولیره
such bread baked with butter	00000 به پۆن
boiling ,present stem of	کول (1) (کۆلان)
bobtail	کول (2)
boil vi.	کولان (کولین)
to boil up	هه 00000
boil ,stew vt.	کولاندن (کولانن)
matted	کولک
squat ,short in stature	کوله بنه
wizard ,witch ,sorcerer	کوله نانی

good for cooking (boiling)	کولۆک
bad for boiling	نه 0000
cheek	کولم
quilted short jacket	کولونجه
hole	کون
to bore ,pierce	000000 تى ك
nook and cranny	00000 و قورژين
the eye of a needle	00000 ى ده رزى
botton hole	00000 ه قۆپچه
bored ,having a hole or holes	کوناوده ر
having holes ,full of holes	کوناوى
corner ,nook	کونج (1)
pock-marked	کونج (2)
puss in the corner (game)	کونج کونجيه
sesame	کونجى
water skin	کونده
owl	کونده به بو
	کون کون = کوناوى
nostril	کونه لووت
bottlement, notched parapet, congreoo	کونگر
how ?	کوو
boil n.	کوان
goods ,merchandise	کووتال
large earthen ware jor cask, vat,	کووپه
heart (cards)	0000 ى شين = به ستوو

dim of	کۆرپه له (کۆرپه)
interj. call to adog	کووچ کووچ
lone, narrow street, slum	کووچه
manure	کوود
furnace, fire-place, grate	کووره
bee-hive	کووره ههنگ
sloping ,abrupt adj.	کووړ
slice	کوز
water cress	کوزه له
pumpkin ,gourd ,marrow	کوله که
catamite	کوونی
where	کوی
chestnut ,bay horse	کویت
village headman	کوینا
blind adj.	کویر
to be or go blind vi.	ب 00000
to blind vt.	ك 00000
to obliterate vt.	ك وه 00000
blindness n.	کویرایی
to go blind vi.	0000 داهاتن
mole ,bleary-eyed	کویره مووش (00000 مووشه)
blidness, misery, worry, dradgery n.	کویره وهری
blindness	کویری (کویریته تی)

how soon! so quickly !	کوڤرا
cold country, highlands	کوڤستان
highlander	کوڤستانی
	کوڤشکه = چۆله که
who	کئ
flea	کئچ
penis	کئیر
knife ,cleaver	کئرد
drawing, wieght, attraction, present stem of	کئش
past stem of	کئشا (کئشان)
draw ,pull ,wiegh	کئشان
to pull down vt.	دا 00000
to drag along ,pull ,attract	را 00000
to draw out ,extract vt.	دهر 0000
to pull up ,draw up vt.	هه ل 00000
to boast	خۆ هه ل 00000
wiegh again	کئشانه وه
	کئشک = ئئشک
extention n.	کئشمان
struggle ,conflict	کئشمه کئش
carring ,weigh	کئشه
grave-stone	کئیل
sheath ,scabbard	کئیلان
arable field ,farm n.	کئلگه

puss n.	کیم
mountain	کئو
measure ,bushel	کئوژ
wilderness	کئوستان
wild ,untamed adj.	کئوی
wild (plant ,weed)	کئویلە (کئویلکە)
small earthen ware pot	کیتەل
girl ,lass , daughter n.	کیز
swelling , inflammation n.	کیس
to swell ,inflame	ک 00000
bag ,purse ,case	کیسه
purse	کیسه باخەل
to bacco pouch	کیسه تووتن
country ,continent n.	کیشوهر
kilo	کیلۆ
kilogramme	کیلۆ گرام (کیلۆگرام)
kilomatre	کیلۆ مەتر
chemistry	کیما
alchemist	کیمیا گەری
chemical	کیمیای
grudge ,spite ,hatred n.	کین
malicious ,vindictive adj.	کیناوی
rancour ,spite n.	کینه
mallicious ,revengeful adj.	کینه دار

suffix meaning place of as in :

گا (1)

store ,shop

کۆگا

place

جیگا

ox ,bullock

گا (2)

hard and massive stone ,rock ,boulder

گا بهرد

plough-ox

گاجووت

vetch

گادانه

suffix meaning doer or maker as in

گار

the creator

کردگار

cluck vi.

گاراندن (گاراندن)

گاریس = گال

clucking n.

گاره (گاره گار)

card ,carriage

گاریه

herd of oxen

گارپان

bite ,pincers

گاز (1)

to bite vt.

گ 00000

gas

گاز (2)

calling n.

گاز (3)

to call vt.

ک 0000

complaint n.

گازنده

bleaching n.

گازر

to bleach vt.

ک 0000

plough-share

گاسن

gravel

گاشه

time n.	گاڤ
the twentieth letter of arabic-kurdish alphabet	گاف (گ)
stag	گاکۆوی
cattle ,herd of oxen	گاکه ل
crowling n.	گاگۆلکۆی
coach .,carriage	گالیسکه
shouting ,noise	گان (1)
to shout	0000 دان
kind of millet	گان (2)
joke , jest n.	گائه
to scoff at ,make fun of	000000 پۆ ک
to joke vi.	000000 ک
to chaff ,joke	000000 له گه ل ک
joke ,idle talk	000000 و گه پ
kind of bun	گالگالی
noise ,chattering n.	گانه (0000 گان)
	گالۆك = گۆچان
gallon	گالۆن
buffalo	گامیش
coition ,copulation	گان
	گاھ = گا
to rivet vt.	گاو (0000 ک)
cow herd	گاوان
starling	گاوانی

infidal ,one who is not moslem	گاورد
bed-bug	گاوک
copulate, lie with (by force), rape vt.	گایین
very little	گچکە
suffix meaning taking as in ;	گر
tax collector	باجگر
also ,present stem of	گرتن
heavy, dear, expensive, weighty, grave, serious adj.	گران
very valuable ,priceless	گرانبه‌ها
one who sells dearly, over charcher	گرانجان
tyfoïd	گرانه‌تا (گرانه‌تئ)
weight, heaviness, dearth, famine	گرانی , گرپه = گلپه
piece, slice (of meat)	گرتک
hold, sieze, catch, take, cluch, grasp, arrest, capture vt.	گرتن
cause to carry	پئ هه ل 00000
to screen	پئوه 00000
to throw at	تئ 00000
to take down, fill, enclose, envelope	دا 00000
to hold back, keep upon, employ, take in to one`s service	را 000000
employee n.	پاگیراو (پاگرته)
to take from, reproach, blame	لئ 00000
to take from	لئ وەر 0000

to accept ,receive from ,take from	وهر 00000
to carry ,bear ,raise ,abduct ,lift on ,pick up ,keep ,store vt.	ههڻ 00000
embarace	گرتنه باوهش
under take	گرتنه خو
be displeased	گرتنه دل
catch ,catch up (with hand), mix ,compound vt.	گرتنه وه
to refill	دا 00000
to pick up	ههڻ 00000
hill ,hillock ,mound ,round circular	گرد
to assemble ,gather together ,meet	ب وه 00000
to collect ,accumulate	ك وه 000000
shorty ,tubby (man)	گرده (گرده له)
section (cut)	گرده بې
rotation ,whiring n.	گردو خوڻ
roundness n.	گردی (گردی تی)
scowling, frowning, sullen, soar-faced	گرژ
to scowl ,frown vi.	ب 0000000
frown n.	گرژی (گرژی تی)
complecated ,constipation n.	گرفت
captive ,involved (in trubles)	گرفتار
peal (thunder), boom ,crack vi.	گرماندن
heat-rash	گرمژنه
boom ,rumble	گرمه

ball ,any thing that is coiled ,coil n.	گرمۆله
having a rugged or unequal surface	گرنج گرنج (گرنجاو)
pitted	
important adj.	گرنگ
bet ,wager ,pledge	گره و
to bet	000000 ك
group ,band ,troop	گرۆه
flay vt.	گرووت
knot, gnarl, joint (finger or tree), three finger-braedth ,difficulty n.	گرئ
to lie ,knot vt.	00000 دان
knotted, gnarled adj.	گرئدار (گرئ گرئ)
aknot which cannot be unloosened, avery hard knot	گرئ کویره
weep ,cry vi.	گریان
cause to weep ,move to tears	00000 هینانه
	گریاندن = هینانه گریان
an amorous glance	گریشمه
let us suppose	گریمان
cry-baby ,whinner	گرینۆك
blaze ,flame ,flare n.	گر (1)
to get hot ,become hot ,catch fire	000000 تئ بهر
to set on fire	00000 تئ بهردان
flare up ,catch fire	000000 گ
round motion	گر (2)
to spin ,revolve ,wander	0000000 خواردن

to surround	000000 دان
bared (teeth), harsh and senorous, voice hoarse (voice), rancous worm wood	گپ (3)
wound ,coiled ,round adj.	گپۆله
whiner n.	گروژ
clew or thread or hair	گروله
prattling ,babbling	گپوگال
unfair ,cheat n.	گز
almost dry ,hay	گزر
gall-nut ,oak-gulls	گزگل
first rays of rising sun	گزنگ
cheating n.	گزی
to cheat ,play unfair	0000 ك
headman ,collector of revenue ,minister	گزیڕ
dishevelled (hair)	گژ
against	به 00000
to attack	به 0000 داچوون
to quarr voilently, fly at one another`s throats	به 00000 په کداچوون
weeds	گژوگیا
coriander	گژنیژ
all	گشت
genaral ,public	گشتی
word ,promise	گفت

to promise vt	00000 دان
saying ,speech	گفتار
partly ,conversation ,speaking ,challing	گفتو گو
whiz (whize), rustle, whistle (bullet)	گفه
continous rastling	گفه گف
pain ,eye-ache	گل
to pain ,ache (of eye) ,smart	00000 ك
rolling ,present stem of	گلان
to roll over ,roll down	00000 ب وه
to stay vi.	00000 خواردنه وه
to keep ,accept vt.	00000 دانه وه
grapes fallen from the bunch	گلار
fall from horse ,fall off , cumble	گلان
to entangle ,be mixed up in an affair	00000 تپوه
complain	گله (گله یی)
to blame kindly (for) ,complain	000000 ك
eye-ball	گلینه (00000 ی چاو)
	گلۆر (گلۆر ب وه) = گل
	بردنه وه
clay ,earth ,mud	گن
unclean	گلاو
blaze ,flame n.	گنپه
mud-plastering	گنکاری
tomb ,grave n.	گنکو

clod of earth	گلمتک
bole armoniac	گله ئه رمه نی
chalk	گله سپی
fine day with which women wash their hair	گله سه ر
rub (the eye)	گلو فتن
ball, clew, clue (wool or cotton)	گلو له
earthen ware mug	گلی نه
earthen ware, crockery, made of clay	گلی (گلی ن)
arine	گمیز
melon	گندوره
coil	گنگله
suffix meaning place as in :	گه
road	رینگه
one of the magi ,pagan	گه بر
a big drum	گه بر گه
gossip ,chit-chat	گه پ
plaster,gypsum	گه چ (گیچ)
plaster-work ,whire wash	گه چکاری
poor ,beggar	گه دا
stomach n.	گه ده
suffix meaning maker or worker of as :	گه ر (1)
black simth	ئاسنگه ر
	گه ر (2) = نه گه ر

umaid eggs, minute eggs, spawn n.	گه را
(flying) dust ,stain	گهرد (1)
turn ,walk	گهرد (2)
neck lace, neck-band	گهردانه
whirl pool	گهرداو
walk ,travel n.	گهردش
neck ,front of the neck	گهردن
to be head vt.	له 00000 دان
submissive adj.	گهردنکهچ
defiant ,refractory	گهردنکesh
mountain pass ,neck of a mountain	گهردنه
raw silk	گهرده
joint of meat (neck)	گهردهمل
whirl wind n.	گهردهلوول
sky ,the heavens ,firmament	گهردوون
travelling ,wandering	گهردی
hot ,worm ,ardent ,active	گهرم
to grow hot ,get excited vi.	ب 00000
to head again ,warm again	ك 00000 وه
heat ,warmth n.	گهرما
smilten with heat	گهرما بردوو
hot fresh ,spontaneous adj.	گهرماو گهرم
a hot bath	گهرماوه
heat n.	گهرمایي
warmish ,an early rice	گهرمك

kind of silk stuff	گه رمه سووت
heat n.	گه رمی
low-hot country	گه رمیان
necessary adj.	گه رهك
packet n,	گه روانكه
gullet, throat, gorge, defilo, mountain pass, strait	گه روو
mongy adj.	گه پ (1)
trouble ,molestration ,false claim	گه پ (2)
to molest ,make trouble vt.	0000 پئ ك
to seek pretext to quarrel vt.	0000 ك
turn ,moving	گه پ (3)
walk, wander, ramble, be in action	گه پان
to search for	بۆ 00000
to climb up	ئۆ 00000
take about ,run ,work vt.	گه پاندن (گه پانن)
cause to return	گه پاندنه وه
return vi.	گه پانه وه
to turn over	هه ل 00000
mineral-water	گه پاو
discord, disharmony, clashing sounds	گه په لاوژی
travelling ,wanderer	گه پۆك
mange	گه پی
ell, local measure of length about 12 centimetres	گه ز (1)
the tamarisk tree	گه ز (2)

past and present stem of
boasting ,bragging
bite vt.
bitting adj.
nettle
manna, sweet meat made
from manna

گهز (3) (گهستن)

گهزان

گهزتن (گهستن)

گهزنده

گهزنه

گهزو

گهزین = گهزتن

گهستن = گهزتن

گهسك

broom

to sweep vt.

00000 دان

to sweep away vt.

00000 لی دان

blooming ,shining adj.

گهش

shine ,bloom vi.

گهشان

fan ,kindle (fire) vt.

گهشاندهوه

beam ,flourish ,bloom vi.

گهشانهوه

travel ,walking ,tour n.

گهشت

to travel

00000 ك

walk ,excursion n.

گهشتوگوزار

frenzy

گهشكه

pleasure ,delight

گهشه

bloom ,flourish v.

گهشین (گهشینهوه)

bark ,barking n.

گهفین

suffix ,used as a plural ending as:

گهل (1) , گاهل , بزنهگهل

people, nation, crowd, the public,
assemblage

گهل (2)

syrius	گه لاویژ
silly ,stupid	گه لحو
herd ,flocking ,a lot ,large	گه له
combine for a purpose against some one else	گه له کۆمه کی
silly adj.	گه لۆر
a large number, agreed many, a lot	گه لی (گه لیک)
canyon ,gully	گه لی
fork (that of human legs)	گه ل
to walk with legs opened	گه لاوگه ل پۆشتن
leaf	گه لا
fall (of the leaf)	گه لاپیزان
wooden bat	گه لا کوتک
stream bed (covered with gravel)	گه لال
work left unfinished	گه لاله
	گه لوو = گه لی
beset, being beset by hostile dogs, siegehe	گه مارۆ
dog male of dog	گه مال
crust n.	گه مره
game n.	گه مه
to play ,joke vi.	ك 000000
stink ,fetid	گه ن (گه ند)
young adj.	گه نج (1)
treasure n.	گه نج (2)
youth n.	گه نجایه تی

joking ,jesting	گه نجه فه
youth n.	گه نجی (گه نجیه تی)
a narrow closet behind any room, celler	گه نجینه
rotten ,stink ,sham	گه ند
stagnant water	گه نداو
one who eats any thing vile or unclean	گه نده خۆر
pilferer	گه نده دز
down (hair)	گه نده موو
wheat	گه نم
light skinned, pale, tawny adj.n.	گه نمپه نگ
maize ,(indian) corn	گه نمه شامی
soft tick	گه نه
castor-oil	گه نه گه رچه که
rotten ,decayed adj.	گه نیو
rot ,spoil ,decay vi.	گه نین
pimp ,procurer	گه واد
whole some ,healthy adj.	گه وار
witness n.	گه واه
eridence ,testimony	گه واهی
fool ,idiot ,crazy adj.	گه وچ
big ,large adj.	گه وره
to grow up ,become big vi.	ب 0000
to enlarge, magnify, exagger, bring up, grow	ك 00000

grandees ,wisemen ,nobles	گه وره پیاوان
bigger ,larger adj.	گه وره تر
biggest ,largest adj.	گه وره ترین
bigness ,size n.	گه وره یی
wallow ,roll about (animal)	گه وزان (گه وزین)
cause to wallow vt.	گه وزاندن (گه وزاندن)
gum tree ,tragacanth tree	گه وهن
jewel ,jem ,essence n.	گه وهه ر
pen ,stable	گه ووپ
deliver ,cause to reach vt.	گه یاندن (گه یاندن)
to grow ,brin up vt.	پئ 000000
cause to meet	پئك 00000
to explain ,make understand, make known	تئ 00000
to inform vt.	را 00000
reach, arrive ,ripen	گه یشتن
to meet	پئك 0000
understanding, agreement, to understand	تئ 0000
to reach, receive, attain maturety, ripen vi,	پئ 00000
reach , attain	به 0000000
ripe	گه یشتوو
learned ,intelligent adj.	تئ 00000
ripe	گه یوو

mature

پیی 00000

گه یین = گه یشتن

ball

گۆ

nipple

گۆی مه مک

uprise ,tumult n.

گۆی هونه ر

stick with one end bent,cane
staff, crook

گۆپال

bud (branch)

گۆپکه (گۆپپته)

to begin to sprout

ك 000000

numb (ed) adj.

گۆت

flock

گۆتال

bulk ,as a fixed sum

گۆتره

maimed adj.

گۆج

rice-reaper

گۆخل

stick ,can ,crook

گۆچان

name of kurdish tribe

گۆران

song

گۆرانی

to sing vi.

ووتن 000000

singer

گۆرانی بیژ

socks

گۆره وی

stockings

گۆره وی لاسک دریژ

tomb ,grave

گۆر

change vi.

گۆپان (گۆپین)

to make mistake

لئ 00000

cemetery ,grave-yard

گۆپستان

drain (covered with stone), runned	گۆرپچه
well-known	گۆپین (1)
change vi.	گۆپین (2)
cause to make a mistake ,mislead	ن 00000
exchange ,barter	گۆپینه وه
clay pot ,crook	گۆزه
ear n.	گۆسهاله = گۆیره که
to nurse a new born child (at the breast)	گۆش
meat ,flesh n.	ن 000000
broth ,gravy	گۆشت
bit of meat ,callus	گۆشتاو
carnivorous	گۆشتپاره
fleshy adj.	گۆشتخۆر
butcher	گۆشتدار
fleshy ,corpulent ,fat adj.	گۆشتفروۆش
heal (wound) ,scab	گۆشتن
angle ,corner ,nook n.	گۆشته و زوون
angular	گۆشه
secluded ,hermit	گۆشه دار
sulfur	گۆشه گر (گۆشه نشین)
pond ,lake ,pool	گۆگرد
calf	گۆل (گۆلۆ)
goal	گۆلك
	گۆل

male of dog	گۆل
lake ,pool	گۆم (گۆماو)
cheek ,kind ,form n.	گۆنه
set-square	گۆنیا (گۆنیه)
in this manner, thus, as you would say	گۆیا
singer ,speaker	گۆینده
haw-thorn	گۆیژ
witness	گوا
remove ,transfer vt.	گواستنه وه
ear-ring	گواره
it seems	گوايه
say vi.	گوتن
to tell ,inform vt.	پێ 00000
to discuss n.,v.	لێ 00000
forelock	گودله
speed ,emergy n.	گوپ
energetic	به 00000
brave ,strong adj.	گوربز
nimble, agile, quick, brisk, active lively	گورج
lively adj.	گورج و گۆل
kidney	گورچك (گورچيله)
hero	گورد
mace, clup, bundle	گورز
wolf	گورگ

nursery rhyme	گورگانه شه وی
coping twigs	گورگه
fall to rain and sunshine by turns	گورگه زئ
trot (like that of a wolf)	گورگه لۆقه
rope ,cord	گوریس
tug-of-war	گوریس پچرکینه
flight ,avoidance n.	گوریز
buglos	گوزار = گوزهر
passage ,lane ,highway	گوزوان (بن 0000)
livelihood ,passing by	گوزهر
to manage to live ,subsist	گوزهران
colocynth	000000 ك
energy	گوژالك
energetic ,voilent adj.	گوژم
tash ,bold ,insolent	به 00000
flax ,hemp n.	گوستاخ
opening n.	گوش
squeeze ,press ,crush vt.	گوشاد
to sop piece of bread	گوشین
to squeeze	تی 00000
tassel	هه ل 00000
dung-hill	گوژگه
magazine	گوفه ك
leperous	گوژفار (گووار)
	گول

bullet ,shell	گولله
amulet	گولله به‌ند
stray bullet	گولله ی وێڵ
leper	گولی
flower ,rose	گول
wild flower ,tulip ,anemone	گولاله
the red poppy	گولاله سورە
rose-water	گولاو
slender ,slim ,of delicate body	گولاندام
bottle for sprikling rose-water	گولا ویزین
flower-fancier	گولباز
garland	گولبه‌ند
smoke duct in oven ,flue	گولبینه
flowered ,decorated with roses	گولدار
rose-garden ,flower-garden	گولن‌دار
rose-garden ,the most famous sadi's works in prose and verse	گولستان (گولستان)
flower-garden	گولشەن
wild flower	گولک
flower-work ,figured-work	گولکاری
flowered	گولکل
rosy ,rose-coloured ,vermilian colour	گولگون
alarge pin or stake, tent-nail, alarge headed nail	گولمینخ
pomegranate flowers	گولنار
vagina	گولنگ

sprinkle n.	گولنم
kaleido scope	گولنما
wildered rose ,bier	گوله ئاته شی
glow-worm	گوله ئه سته مولی = گوله پایز
zinia	گوله ئه ستیره
rose	گوله ئه سته مولی
sun-flower	گوله باخ
butter cup	گوله به رۆژه
zinnia	گوله به هار
ear of barely	گوله پایزه
sweet yellow rose	گوله جۆ
hand- winder, large spindle	گوله زه رده
ear of wheat	گوله ژه نه
anemone	گوله گه نم
gleaning	گوله نیسان
lost , missing n.	گوله وه چنی
to bo lost vi.	گوم
to lose vt.	ب....
wicked, unprincipled, stray, deviating, depraved adj.	ک.....
doubt n.	گومرا
custom – house	گومان
a tumble head over heels, prance leap n.	گومرگ
	گومه ته

dome , vault

گومه ز

گومه لّ خیزان = گوبه ند

testacle

گون

village

گوند

sin , fault , crime n.

گوناه

without sin , innocent

بیّ ....

sinful, criminal, culprit,
culpable adj.

گوناهبار (گوناهکار)

a habit of vice , sinfulness

گوناهباری (گوناهکاری)

earthenware pipe , sewer

گونج

be fit, be suitable, be possible vi.

گونجان

hold exactly

capacity , holding n.

گونجایشته

hernia

گونك (1)

ball of dough

گونك (2)

human excrement

گو

to be foul , besmirch

.... تی . ك

to commit an indiscretion

.... خواردن

to ease nature , stool vi.

.... ك

hurt by pressure , bruise vi.

گوان (1)

udder n.

گوان (2)

inside of the cheek

گوپ

chubby

گوپین

sack , bag

گونیه

ear , edge , bank

گوییّ

.... باران = گوییّ گرتن

heed, lend or giren an ear, listen to, take notise	..... پیّ دان (..... دان)
to listen, earesdrop, twisting ears (for punishment)	گ ..... گ
obedient	..... له مست (به .....)
pay no heed ! , forget it	..... مه ده ریّ
to obey , heed	به ..... ك
heedless , disobedient	بیّ ..... .
crop – eared	گوئیلاو
dim. of (گوئی)	گوئیچکه
shell - fish , nacre , conch	گوئیچکه ماسی
donkey	گوئیدریژ
listner	گوئیده پ
falp – eared	گوئیپه پ
hard of hearing	گوئی قورس (..... گران)
ready , alert	گوئی قولاغ
prick up the ears and listen , give sudden attention	... ب
attentive , obedient	گوئیگر
side of head	گوئیلاک
walnut	گوئیژ
razor	گوئیژان
remove , transfer	گوئیژانه وه
sweetmeats given of a childbirth party	گوئیژه بانه
	گیّ = گوئیّ
grass , herbage n.	گیا

soul , life n.	گیان
to die , give one's life	دان .....
living , animal , creature	گیاندار (گیانله بهر)
death – pangs	گیانه لا
nape	گیپه په (.... ی مل)
bread coarsely baked	گیتکه
world	گیتی
	گیچ = گهچ
	گیچه ل = گه پ
quarrelsome	سه ره به .....
threshing n.	گیره
trouble – maker , mischief	گیره شیوین
troubles	گیرمه کیش
limp , crooked adj.	گیر (1)
turn n.	گیر (2)
roll (roof), turn, run, administer, take about, organize vt.	گیران
to turn over , translate	وهر .....
relate, turn back, give back	گیرانه وه
to turn over	هه ل .....
carrot	گیره ر
giddy adj.	گیر
whirl pool	گیراو
whirlwind , cyclone	گیره لووکه
curl of hair , lock	گیسو

stupid , idiol	گپل
sllep dick , star flower	گیلافه
cherry	گیلاس
big belly	گیپال
puffed up (person) , obese	گیپن
sheep , tripe stuppel with rice and minced meat , kind of haggis	گیپه
a row of pillars , colonnade	گیته
grip , obstacle , seizing , grasp , parsimonious , stingy	گیر
to stay , be fixed , be stuck vi.	ب ....
to be hold back , encounter	..... خواردن
to grasp , fix , adhere vt.	ک ....
be held up , be at a loss	مان.....
to bring to one's grasp	به ... هینان
to occupy , invade	دا .... ک
to delay , retard , hold up	پا .... ک
to be at loss	مان ....
be caught , be stopped , be eclipsed	گیران
to involve	تی ....
be stopped , be caught up	گیرسان (گیرسانه وه)
to take fire , be lit	دا ....
to kindle , light	دا .... ندن
kindle , a light , flate up	هه ل ....
pocket	گیرفان
pick – pocket	گیرفانپر

clamp , vice

گیره

fault finding , noggin n.

گیره گیر

dominion n.

گیرودار

involved in difficulty

گیرۆده

difficulty , hold – ups

گیروگرفت

whistle vi.

گیراندن

whistling, whizzing (sound)

گیزه

kind

گیسک

stack of corn

گیشه

swollen, puffed up

گیف

humming sound

گیفه (.... گیف)

curling , coil n.

گیگله

cotton - shoe

گیوه

side ,part ,fold , n.,adj.,av.	لا
to take away ,remove vt.	0000 بردن
to pass from sight, go away, disappear vi.	000 چوون
set aside ,avoid ,shun vt.	0000 دان
to miss vt.	0000 ك
to go aside vi.	00000 كه وتن
slanting	لابه لا
side of hill or mountain ,flank	لاپال
boot (lace of the side)	لاپچين
uninvited guest	لاپلارسه ننگ
page	لاپه ره
penniless ,pauper ,woak ,lean adj.	لات
side long glance	لاتريسكه
shy ,modest ,different	لاتهريك
tramp ,distitute	لاتوو لووت
latin	لاتين
latin language	لاتيني
side of face ,temple	لاجانگ
name of an invincible gambler	لاجلاج
lapis lazuli	لاجيوهرد
cobalt-blue	لاجيوهردي

country side ,small village	لادی
villager ,rural ,rustic	لادی
bending ,inclined ,slanting ,leaning	لار
to careen ,lean to one side ,die	0000 ب وه
cause to lead over	0000 ك وه
shambling walk, swaggering along	لاره لاره
swaying gait	لارو لهنج
side-road	لاری
crookedness n.	لاری
necessary	لازم
fraud ,flirt n.	لاس
to persuade ,seduce ,cajole coax vt	0000 دان
impudent ,headless adj.	لاسار
impudence	لاساری
imitation ,mimicking	لاسایی
to imitate ,mimic	00000 ك وه
imitator	لاسایی كه ره وه
rubber	لاستیک
stalk ,stem n.	لاسك
ill-balance	لاسه ننگ
dead body ,carcass ,corpse	لاشه

lower jaw	لاشه ویلگه
door-post	لاشیپان
boasting ,braging ,self-praise	لاف
to boast ,brag vi.	لاف لیدان
flood ,spate	لافاو
boaster ,braggrat	لافزهن (لاف لیده)
leg	لاق
flank	لاقهد
carcass	لاك
side-street	لاكولان
side-carpet	لاكیش
ornamental clasp for side-head	لاگیره
side of mouth	لالغاوه
candle stick ,chandelier	لاله (1)
lily ,tulip	لاله (2)
tulip garder	لاله زار
four o`clock (flower)	لاله عه باسی
kind of pancake ,tangerine	لاله نگی
uncle (maternal)	لالو
dumb ,mute	لال
stammerer	لاله په ته

the twenty first letter of arabic-kurdish alphabet suffix ,meaning tract of as in :	لام لان (1)
stoney tract	به رده لان
lair ,nest	لان (2) (لانه)
cradle	لانك
lad ,boy ,youth lady	لاو
thin ,lean ,weak adj.	لاواز
hold dear ,caress ,coddle ,lament	لاواندن (لاواندنه وه)
convolvulus ,bind weed	لاولاو
kind of song	لاوك
request	لاوه
lullaby	لايلايه
side n.	لايه ن
neutral	بئ 00000
partisan	لايه نگیر
felt	لباد
quilted long coat	لباده
snorting	لرفه
lick off	لستن (لستننه وه)
trembling ,rustle	لرف (لرفه)

gulp, devour, eat greedingly, get something without trouble, guzzle	00000) دان 00000
bridle	لیدان)
flesh-brush ,loofah	لفاو
branch ,bough	لفکه
branches ,foliage	لق
to clip branches	لقو پۆپ
branch	00000 ك
stick ,adhore vi.	لك
to stick together	لكان
stick vi.	پیدا 0000
sand	لكاندن (لكانن)
sandy	لم
muzzle	لماوی
leg ,mate ,one of a pair	لمۆز
put to gallop	لنگ
a bale	لنگاندن (لنگانن)
at ,from ,on prep.	لنگه
suffix ,used as dim .ending as in :	له
very small	له
concerning	پچكۆله
	له بابته

instaed of	له باتی
trust worthy ,agreed ,convenient	له بار
to be able	00000 دا ب
upon ,on prep.	له بان
consisting of ,instead of	له بریتی
marzipan	له بزینه
roasted chick-peas	له بله بی
below prep.	له بن
fat ,suet	له به
for, because of, for the purpose, infront of therefore	له بهر (000 ئه وه)
palm of hand	له پ
to grope vi.	0000 کوتان
behind, after prep., adv., conj.	له پاش
afterwards ,after adv.	له پاشدا (له پاشان)
beside ,near prep.	له پال
suddenly adv.	له پر (0000 یکا)
behind av.,perp.	له پشت
a soft dish, soft mixture, pap n.	له په
before ,infront of	له پیش
first, at first	له پیشدا

half, piece, part	له ت
to cut vt.	0000 ك
in pieces	0000 له ت
under effect of	له تاو
split ,cleft n.	له تکه
split chick peas	له تکه نۆك
beside	له ته نیشته
instead of	له جیاتى
compared with	له چاو
fichu	له چك
mean ,sordid	له چهر
soldering n.	له pdl
to solder vt.	000000 ك
below prep.	له خوار
down stairs	له خواره وه
in the hand of	له ده ست
to be able	00000 هاتن
ocillation, vibrate, quiver, shake vi	له ران , له رین (له رینه وه)
shake vt.	له راندن (له راندنه وه)
trembling ,tremour ,ague n.	له رز
shudder ,trembling ,spasm n.	له رزان

tremble ,shudder ,quiver vi.	له رزین (له رزینه وه)
shake vt.	له رزاندن (له رزانن)
shivering ,quake ,tremble n.	له رزه
chills and fever ,ague ,malaria	له رزوتا
trembling adj.	له رزۆك
shaking,vibrating, oscillation n.	له ره
lean ,weak ,meage adj.	له پ
speed n.	له ز
delight ,taste ,enjoyment	له زهت
tasty ,delicious adj.	به 00000
tasteless ,insipid adj.	بی 00000
above , adv. , prep.	له ژوور
inside adv. , prep.	له ژووره وه
under ,below prep.	له ژێر
from below ,stealthly adv.	له ژێره وه
on ,upon ,on top of	له سه ر
calm	له سه رخۆ
up stairs	له سه ره وه
	له سه روو = له ژوور
body ,corpse	له ش
active ,lively adj.	له ش سووك

lazy adj.	له ش قورس (000 گران)
army ,troops ,military force	له شکر
good figure	له شولار
curse	له عنه ت
under ground tunned ,mine	له غه م
loose ,slack adj.	له ق
shake ,wobble ,wag vi.	له قان (له قین , له قینه وه)
shake vt.	له قاندن (له قانن)
kick	له قه
title ,family name ,nick name	له قه ب
a hundred thousand ,lakh	له ک
with ,by ,near ,beside prep.	له کن
spot of dirt ,stain ,blemish n.	له که
stained adj.	له که دار
to stain ,dishonour vt.	0000 ک
with prep .	له گه ل
in spite of this ,nevertheless	له گه ل ئه مه (0000)
	ئه ودا)
basin ,pan	له گه ن
aside ,beside ,indirectly	له لاوه

by the side, with, near, in the
opinion of
by ,through

له لایه (0000 ی)

tutor n.

له لایه ن

له له (1)

notch n.

له له (2)

to make a notch vt.

0000 ك

from this

له م

pertaining ,concerning

له مه پ

before this

له مه و بهر

after this ,from now on

له مه پاش

before ,ago

له مه و پيش

له مه و دوا = له مه و پاش

له مه و لا = له مه و پيش

in ,inside ,among ,between

له ناو

to annihilate ,waste vt.

00000 بردن

to perish, be lost, be annihilated vi.

00000 چوون

within

له ناو دا

from within

له ناو ده وه

swaying ,waddling gait

له نهجه

swaying gait

له نهجه و لار

sway ,swagger ,wave from side to side
in walking vi.

له نهجین

near ,near by	له نزیك (له نزیكه وه)
lame ,unbalanced adj.	له نگ
balance ,anchor	له نگر
to hover vi.	گ 0000
wooden tray	له نگرى
	له نگیزه = لیژمه
limp vi.	له نگین
poland	له هستان
barnacles	له واشه (1)
thin flop of bread	له واشه (2)
kind of reed ,rush	له وان
lavender-water ,perfume	له وانته
loquacious ,garrulous adj.	له وچه
lip (lower)	له وس
resturant	لۆقه نته
pasture ,grass ,grazing ground	له وه پ
graze vi.	له وه پان (له وه پین)
graze ,tend vt.	له وه پاندن (له وه پانن)
there	له وى (له وى)
there ,over there	له وینده رى
why	لۆ (1)
fold ,ply ,strand	لۆ (2)

buffoon, jester, gipsy, lout

لۆتی

crease, fold, wrinkle

لۆچ (1)

لۆچ (2) = بۆچ

abode ,residence

لۆر

lord ,very rich

لۆرت (لۆرد)

sturdy ,tall and stout

لۆزه ندهر

milk mixed with sour whey

لۆرك

saunter vi.

لۆژ (لۆش) لۆژ لۆژ

رۆیشتن

leg ,step

لۆق

trot n.

لۆقه

to trot vi.

لۆك 0000

cotton

لۆكه

blame ,reproach

لۆمه

morsel

لوقمه

turkish delight

لوقوم

wen ,glandular swelling

لوو

agree ,fit ,match vi.

لوان

nose

لوت

supercilious ,arrogant adj.

لووتبه رز

salkiness n.

لووتوپوت

peak ,crest of the hill	لووتکه
nose-stud	لووته وانه
howl vi.	لووراندن (لوورانن)
howling n.	لووره
smooth ,hairless	لووس
to smooth ,planish	00000 ك
beardless ,youth	لووسكه
emaciated	لووس وباريك
brushed up	لووسو پووس
gulp down	لووشين (هه ل 0000)
whinnying	لووشكه
rolled ,curled adj.	لوول
to roll up	0000 ك
shin	لوولاق
pipe ,tube ,barrel	لووله
earthen ware ewer with a spout	لوولينه
handful	لوئچ
from prep.,also used as a preverb to from compound verbs as in:	لئ
to cook	لئ نان
murky ,turbid ,muddy adj.	ليخن (ليخن)

wood ,forest	لێر
here ,at this place	لێرانه
here	لێره
flood ,spate	لێزماو
pouring rain ,heavy rain	لێزمه
sloping ,down hill	لێژ
slope n.	لێژی
present stem of	لێس (لێستن)
lick vt.	لێستنه وه
abundant ,flood	لێشاو
in abundance ,generously adv.	به 0000
reuffix, meaning to gether used to from compound verbs as in :	لێك
join to gether	لێكدان
turbid ,cloudy ,flimy	لێل
to render turbid	00000 ك
dirty water ,puddle	لێلاو
upper lip	لێو
lip to lip ,brimful	لێواو لێو
edge ,brim ,brink	لێوار
mud ,slime	لێت
bog ,sof ground	لێته

Kurdi-English

کوردی - ئینگلیزی

J

sticky adj.

لیق

لیقن = لیخن

rash n.

لیر

lira ,pound

لیره

wood-pile ,commitce

لیژنه

stick

لیس

raw silk put in to an ink pot

لیقه

saliva ,spittle

لیک

slimy adj.

لیکن

diarrboea

لیمان

stip ,cut n.

لیمه

to cut in picees ,in tatters

لیمه ک 00000

lemon

لیمۆ

lemonade

لیمۆناته

pale yellow

لیمۆیی

sticky .viscid ,adhesive

لینچ

province

لیوا

female, generally used as a prefix as in:	ما
hen	مامر
she ass	ماکه‌ر
silent ,depressed ,pensive adj.	مات
to be silent vi.	ب 0000
to quiet ,silence vt.	ک 00000
silence, pensiveness n.	ماته‌مینى
	ماتى = ماته‌مینى
kiss n.	ماچ
to kiss vt.	ک 00000
female (animal) ,spade (cards)	ماچه
mutual kissing n.	ماچو موچ
mede	ماد
material ,matter ,substance ,basis	ماده
mother	ماده‌ر
maternal	ماده‌رانه
innate ,birth mark	ماده‌رزا (0000 د)
median	مادى
snake ,serpent ,register	مار
the flexible tube of water-pipe (hookah)	مار پیچ
snake-bitten	مارانگه‌زته
snake-charmer	مارگر
adder	مار گيسك
eel	مارماسى

lizard	مارمیلکه
marriage n.	ماره
marriage arrangement, marriage contract	ماره برپی
dower ,bridle-price	ماره یی
backbone	مازه
a gall-nut	مازوو (مازی)
curds (fermented)	ماست
curds mixed in water	ماستاو
muscle	ماسولکه
mascular	ماسولکه دار
whistle ,spool n.	ماسووله
fish	ماسی
fish-eater ,piscivorous	ماسیخۆر
fishmonger	ماسی فروش
fisherman	ماسیگر
indian pulse	ماش
triggers ,pincers	ماشه
swelling ,bloody	ماشه را
indian pulse soup	ماشینه
consump ,devour vt.	ماشینه وه
right n.	ماف
carpet	مافوور
elder	ماقول (پباو 000)
origin ,source	ماک

machine	ماکینه
mechanic	ماکینه چی
sewing-machine	ماکینه ی دروومان
she-ass	ماکه ر
hen-partridge	ماکه و
sow n.	مالۆس
rabbi	مالووم
sweeping, sweeper, also present stem of	مال (1)
house, home, wealth, riches, property, goods, effects, flocks to burgle	مال (2)
fare well ! good by !	000 بپین
live-stock ,farm animals ,flocks	مالۆه (مال ئاوا)
wealthy ,rich ,moneyed adj.	مالات
economics n.	مالدار
practise economy ,use soaringly	مالدارى
burglar	0000 ك
	مال بپ
rubbing n.	مالخ = ماله
trowel	مالشت
home ,wife	ماله
kind of bind weed	ماله وه
family	ماله و مینچه
harrow	مال و منال
sweep vt.to strike ,smack vt.	مالوو
	مالین , پیدئا 0000

to strip off, wash down, wipe down	00000 دا
to sweep away	0000 را
tuck off (up)	000000 هه ل
red-pigment	مالینوس
uncle (paternal)	مام
mid wife	مامان
hen	مامر
deer ,gazelle	مامز
spur	مامزه
treatment ,dealing	مامه له
mediator	مامناوگی
teacher ,master	ماموستا
teacher`s wife	ماموستا ژن
stay ,remain	مان (1)
to be at loss ,perplex ,think	0000 تیدا (تی)
to be in need	0000 دا
to ponder ,think	0000 را
extinction ,brought or come to on end	00000 نه
obstinacy ,grief ,strike	مان (2)
to be obstinate ,strike	0000 گ
family ,farniture ,house hold	مان (3)
for ,we ,us ,our prop.	مان (4)
obstinate adj.	مانگر
remain ,stay ,stop	مانه وه
meaning	مانا

meaningless	بی 0000
tired ,weary	ماندوو (ماندی)
to be tired ,exhausted vi.	ب 00000
to tire vt.	ك 00000
fartigue ,weariness	ماندویتی
moon ,month	مانگ
month by month	000 به 000
full moon	000 ی چوارده شهو
new moon	000 ی نوئ
cow	مانگا
cow on heat	مانگا به که ل
monthly, per month, monthly pay or wages	مانگانه
moon eclipse	مانگیران
elighted ,moon	مانگه شهو
monthly ,lunar adj.	مانگی
like	مانه ند
remainder ,remaining	ماو
needy	دا 00000
distance, remainder, opportunity	ماوه
ivory	ماهی
mountain peak ,crag n.	ماهیزه رد
may n.	مایس
mare n.	ماین
muscle (calf)	ماینچه (مایچه)

merry-go-round	ماینچه قه ل
leaven ,essence ,matter ,origin ,capital	مایه
poor ,miserable	بی 0000
penniless ,unable to pay debts	مایه پووت (000 پووچ)
haemorrhoids	مایه سیری
confidence n.	متمانه
to trust ,rely on	000 پی ک
sheet ,bed-sheet ,bed-clothes	متیل
blind ,crippled ,maimed adj.	مجرو
the first month of arabic lunar year	محره م
alas ,what a pity	مخابن (حه یفو 0000)
kitchen	مربه خ
bird ,fowl	مدبه خ (متبه خ)
desire ,wish n.	مر
dis appointed	مراد
type of jacket	نا 000
deaden ,kill ,cause to die vt.	مرادخانی
duck	مراد = مراد
lust ,covet ,desire n.	مراندن (مراندن)
to lust ,covet	مراوی
dead corps ,carlion ,dirty	مرخ
to die (birds only)	00000 لی خووش ک
to kill vt.	مردار
	0000 بوه
	0000 ک وه

dross of lead ,litharge	مردار سه‌نگ
die vi.,death n.	مردن
to die down (fire)	دا 000 وه
dead n.	مردوو
grunt vi.	مرقاندن (مرقانن)
grunting n.	مرقه
be quiet	مرکان (دا 000)
put out ,quell vt.	مرکاندن (دامرکاندن)
jam	مره‌با
pearl	مرواری
darnel ,rye-grass	مرۆد
man ,human being	مرۆ (مرۆڤ)
wood cock	مره لارخ (مره‌باخی)
hen	مریشک
brooding-hen	مریشکه به‌کپ
growling ,muttering	مپه (مپه مپ)
fee ,wages	مز
top (toy)	مزراح
lance	مزراق
slightly acid ,tart adj.	مزر
broth to which poached eggs are added	مزرۆکه
	مزگه‌ر = مسگه‌ر
mosque	مزگه‌وت (مزگه‌فت)
good news ,reward	مزگینێ
hesitant ,nagging n.	مزمز

grumble ,murmur n.	مزه مز
nagging	مزه مز کهر
mist ,fog	مژ (1)
sucking ,act of sucking ,present stem of	مژ (2)
plough beam	(مژین)
gift to the bearer of good news	مژانه
good news ,glad news	مژدانه
he sucked ,past stem of	مژده
suck ,obsorb vt.	مژی (مژین)
to suck up	مژین
copper	هه ل 0000
copper smith	مس
fist ,handfal	مسگهر
a handful	مست
clenched fist	پر 000 يك
unit of weight nearly equal to 5 grams	مسته كۆله
calico	مسقال
musk	مسقالی
surf	مسك
saw n.	مسكین
shoe maker`s hammer ,punch	مشار
customer ,jupiter	شت = ست
	مشته
	مشتهری

massage n.	مشتو مال
argument ,dispute	مشتو مپ
mouse	مشك
mole	مشكه كویره
black stripped silk square, kerchief, ash	مشكى
sound of breathing	مشه (مشه مش) (1)
free ,without charge	مشه (2)
minaret	مناره
store ,shop ,magazine	مغازه
without price ,gratis adj. , adv.	مفت
parasite ,sponger ,hanger-on	مفتخۆر
mufti ,expounder of law	مفتى
tongs	مقاش (مه قاش)
glanders	مقاو
gossip	مقومقۆ
neck	مل
to give in	0000 دان
to be ashamed ,humilated ,lower the neck (head)	000 شوپ ك
to set out	000 نان
to take upon oneself ,undertake	خستنه سه 00000
to dun	سواری 0000 ب
to be head	له 00000 دان
scarf	ملبه ند (مليپچ)
submissive ,yeilding adj.	ملكه چ

to bow the neck ,submit	0000 ک
neck lace	ملوانکه (مله وانه , مليونانه)
mumps	مله خپړئ
collar	مله وان
headstrong ,obstinate adj.	ملهوړ
impure layer ,dirty scum	ملته
munch vi.	ملچاندن
munching n.	ملچه (ملچه ملچ)
bore ,annoying (person)	ملۆزم
mole-cricket	مله
milliard	مليار
million	مليون
murmur ,mutter for one`s self	منجاندن
freckle	منجل (منجله)
child ,infant	منال (منال)
to give birth to ,bring forth vt.	000 ب
to become childish vi.	000 ب به
childish adj.	منالانه
womb	منالدان
childhood	منالاي (منالايي)
who makes twanging sound, drawling adj.	منگن
twanging sound	منگه (منگه منگ)
wish ,desire	منه
obligation n.	منهت

obliged ,grateful adj.	منه تدار
do not as in :	مه
do not go	مه چۆ
object ,intention ,aim	مه به ست (مه به س)
water-bottle	مه تاره
praise n.	مه تح (مه دح)
fear ,danger n.	مه ترسی
metre	مه تر (مه تره)
text ,main part	مه تن
trench n.	مه ته ریز
riddle ,puzzle ,proverb ,enigma	مه ته ل
assembly n.	مه جلیس
magian	مه جووسی
wrist	مه چه ک
intimate	مه حره م
deprived adj.	مه حروم
law-court ,courtof jushies	مه حکه مه
touch stone	مه حکه ک (به ردی 0000)
cone	مه خروت
medal	مه دالیا
civilized ,civil adj.	مه ده نی
civilization n.	مه ده نیه ت
medina	مه دینه
curiosity ,anxiety ,whim n.	مه راق
doe ,roo ,fem preper name	مه رال

object ,intention	مه رام
flattery ,cringe ,fawn n.	مه رایبی
to flatter ,coax ,wheedle	000 ك
bet ,wager ,condition	مه رج
coral	مه رجان
brave ,manlty adj.	مه رد
in a manly way ,manly av.	مه ردانه
unmanly av.	نا 0000
bravery ,humanity n.	مه ردایه تی (مه ردی)
mankind ,people	مه ردووم
	مه ردی = مه ردایه تی
double score ,grand slam (at back gammon)	مه رز
earthenware jar ,vat	مه رکانه
death	مه رگ
rat`s bane	مه رگه مووشنی
mohair	مه رز
rice-field	مه رهزه
ink	مه ره که ب
inkstand ,inkpot	مه ره که بدان
ointment ,salve	مه ره م
mars	مه ریخ
sheep	مه پ
marble	مه پمه پ
shepherd	مه په وان

auction	مه زات (مه زاد)
to sell by auction	خستنه 0000 ه وه
same as above	0000 ك
action-place	مه زادخانه
be fixed vi.	مه زران
fix vt.	مه زراندن
to establish ,organize ,set up	0000 دا
big ,large	مه زن
snacks ,appetizer	مه زه
opinion n.	مه زه نده
nearly ,about	به 00000
drunk adj.	مه ست
in a drunken manner	مه ستانه
mastic n.	مه سته کی
intoxication n.	مه ستی
expense	مه سره ف
ewer ,water-pot	مه سینه
drill, exercise, practice, model for writing	مه شق
skin (churn)	مه شکه
unjustly treated	مه غدور
kernel ,pulp ,marrow ,brain n.	مه غز
bronze	مه فره ق
scissors	مه قه ست
macaroni	مه قاره نه (مه که روونی)

brazier	مه قه‌لی
pack animal let out on hire	مه کاره
mecca	مه ککه
	مه که ره = به که ره
ambush ,wayly n.	مه کۆ
weaver`s shuttle	مه کووک
unless ,least ,homever ,but	مه گهر
fly ,gnat	مه گه ز
yearning ,craving n.	مه گیران
bird	مه ل
theological teacher, mulla, muslem priest	مه لا
the call of the morning prayer, dawn	مه لا بانگان
very cheap	مه لا خۆر
mulla`s wife	مه لا ژن
accursed adj.	مه لعون
muslin	مه لمه ل
swaddled new born baby	مه لۆتکه
swimming n.	مه له
to swim	000 ک
swimmer	مه له وان
sparrow ,little bird dim of	مه لیچک (مه ل)
lurking ,sulking ,crouching adj.	مه لاس
to lurk ,hide oneself	خۆ 000 دان
palate	مه لا شوو

stage	مه لیه ند
ointment	مه لحه م
stook	مه لۆ
breast ,teat	مه م
dim of ,breast	مه مك
unit of weight equal to ,pounds	مه ن
cooking-pot ,cauldron ,boiler	مه نجه ل
suffix meaning possissing as in :	مه ند
rich	ده و له مه ند
thin calico	مه ندیل
silent ,still taciturn ,grave	مه نگ (مه ند)
stagnant water	مه نگاو
press ,vice	مه نگه نه
sperm ,semen	مه ن
blade ,temper (steel)	مه وا (مه ودا)
hand woven blanket ,wave	مه وچ
birth of mohemmad the prophet	مه ولوود
wine	مه ی
wine-shop	مه یخانه
wine-shop keeper	مه یخانه چی
middle	مه یان
between ,relations ,middle ,moderate	مه یانه
groom	مه یته ر
field ,square ,open space ,opportunity	مه یدان (مه یان)
to come forth	هاتنه 0000

to bring in to view	خستنه 0000
bottle-field	مهیدانی جهنگ
monkey	مهیمون
inclination ,liking	مهیل
to have a liking for a thing	ك 0000
hard work, affiaction, trouble n.	مهینهت
clot ,conged vi.	مهیین
night mare	مۆتهكه
fashion	مۆده
cigarette holder	مۆدینه
violet ,mauve ,purpule	مۆر (1)
seal n.	مۆر (2)
to stamp a sean ,seal vi.	ك 00000
seal angraver	مۆر ههلكهندن
moth (clothes)	مۆرانه
myrtle	مۆرد
vermin , termite , lice	مۆریان
vermin ,termite ,sullen adj.	مۆپ
to scowl ,frown vi.	ب 0000
banana	مۆز (1)
cattle fly	مۆز (2)
music	مۆزیه
gathered, piled, heaped, collected	مۆل
to banch together	ب 00000

meeting place, resting place, sheep-pen	مۆلگه
rest ,pause	مۆله
delay ,respite	مۆله ت
to grant a delay	00000 دان
danger,dangerous place of situation	مۆله كه
candle ,wax	مۆم
candle stick	مۆمدان
ozocerite	مۆمنايي
mummy	مۆميا
glum ,scowling adj.	مۆن
blessed adj.	موبارهك
congratulation n.	موبارهكبایی
grafting	موتربه
belle	موترفه
headman of a village ,dected	موختار
harmful ,causing damage or loss	موزير
moslem	موسلمان
fire-place	موغه يری
hair ,felon (inflammation)	موو
hair of the pubes	0000 ی بهر
hairy	موواوی
furniture	موبیلیه
sock and rope maker	موتاپچی
tweezers (hair)	مووکیش

wrist ,fetlock	موچ
shudder ,shiver ,spasm	موچپک
wage ,portion	موچه
wage-earner	موچه خۆر
log ,chunk	موور (1)
insect ,ant	موور (2)
beads ,glass beads	موورو
back-bone	موورپه که (0000 ی پشت)
bellows	مووشه ده مه
marble game	مووشین
female	مئ
womanizer, licentious, adulterer, lover of woman	میبار
nit , a small louse	میتولکه
female (animal)	میچکه
peg ,nail	میخ
large peg with a ring on the thick end	میخ زنجیر
clove ,carnation	میخه ک
corn (of foot)	میخه که
tart ,subacid ,slightly sour	میخوش
man ,brave	میر
husband	میرد
having a husband ,married	به 0000

میردار = به میرد

state of being a husband

مێردایه تی

مێرده زمه = مۆته که

meadow

مێرگ

insect

مێروو

ant

مێرووله

to feel benumbed, have pins
and needles

0000 ک

table

مێز

turban

مێزه ر

past time

مێژ

long ago

له 0000 ه وه

brain

مێژه لاک

the past ,history

مێژوو

مێژی = مێژه لاک

fly

مێش

infested with flies

مێشاوی

brain

مێشک

roughly tanned sheep`s skin

مێشن

gadfly

مێشه که رانه

mosquito ,bug

مێشوله

mallet

مێکوت

chicken pox

مێکوته (1)

tad-pole

مێکوته (2)

flock of sheep

مێگه ل

مێمل = مێلۆزم

vine	میو (1)
wax	میو (2)
raisin	میوژ
clipped branches of vine	میوه لاک
female nature	می
female-sex	میینه
mewing ,mew vi.	میاواندن
clitoris	مینکه
knuckle-bone	میچ
prince ,title to certain prominat chief ,sun ,ruler	میر
water distributer, who disributes water for irrigation	میراو
title ,esquire ,clerk	میرزا
state ,government ,belonging to the state	میری
inheritance	میرات
urine	میز
to pass urine	000 ك
soiled with urine	میزاوی
incontinent	میزکه (میزن)
urinary bladder	میزلدان
microbe	میکروت (میکروٲ)
mile	میل (1)
shaft ,rod ,bar ,line ,bodkin ,probe	میل (2)
birth of christ ,ad. anno domin	میلادی

the twenty second letter of arabic- kurdish alphabet	میم
verbena (flower)	مینا (1)
enamel ,diol	مینا (2)
small mattress	میندر
kindness ,love ,peace	میهر (میر)
kind ,affectionate	میهره بان
home ,one`s native soil ,wife and children	میهن
guest	میوان
guest-house	میوانخانه
host	میواندار
hospitality n.	میوانداری
fruit	میوه

ending as sign of infinitive as in to take todo	ن (1) ، بردن کردن
suffix, forms adjectives and adverbs as in fleshy	ن (2) گۆشتن
dirty	چلکن
negative prefix meaning ,donot ,will not and shall not as in he does not eat	نا (1) ناخوات
i do not go	ناپۆم
preffix freely used with nouns and adjectives to express negative, it is equivalent to the english, im, un, in, an...etc hopeless ,disperate adj.	نا (2) نائومید
insecure ,unsafe ,dishonest adj.	نائهمین
disorder ,insecurity ,dishonesty n.	نائهمینی
unwilling	نابه دل
inopportune	نابه رجا
useless ,good-for-nothing	نابه کار
unripe ,young ,premature	نابه کام
stranger	نابه دل
lacking ,destitute ,bankrupt	نابووت (نابوود)
unclean ,impure adj.	ناپاک
impurity ,unchastity n.	ناپاکی
unacceptable ,unagreeable adj.	ناپه سه ند
mean adj.	ناپیاو
meanness	ناپیاوی

a washer-man ,a washer-woman	ناتر
weak ,feeble	ناته وان
imperfect ,incomplete adj.	ناته واو
compelled ,constrained ,helpless	ناچار
insignificant adj.	ناچیز
unjust ,unlawful ,false	ناحه ق
district	ناحیه
depth	ناخ
unpleasant ,disagreeable	ناخۆشی
displeasure ,difficulties	ناخۆشی
finger-nail	ناخون
pilfery, whittling away, to snatch bits of food with two fingers when passing, shop	ناخونهك
ignorant	نادان
rare	نادیده
send vt.	ناردن
send back vt.	ناردنه وه
bitter orange	نارنج
grenade	نارنجۆك
orange colour	نارنجی
uneasy ,naughty	نارهحه ت
uneasiness	نارهحه تی
unjust ,undeserved	ناره وا
elm	ناره وهن

irregular adj.	نارپیک
disagreement	نارپیک
coquetry ,coyness ,mincing air ,gracefullness	ناز
to show coyness vi.	00000 ک
coquettish ,spoiled child	نازدار
delicate ,tender	نازک
humble plant	ناز ناز
gracefull ,lovely ,amiable	نازه نین
be proud of ,boast of	نازین
knowing ,also present stem of discordent, out of tune, harsh (voice),unhealthy	ناس (ناسین)
sick adj.	ناساز
sickness n.	ناساغ
well-known ,famous	ناساگی
unknown	ناسراو
acquaintance	نه 00000
stranger	ناسیار (ناسیاو)
unsweemly adj.	نه 0000
	ناسزا
	ناسک = نازک
fistula	ناسوور
know vt.	ناسین
recognize vt.	ناسینه وه
fasting ,empty stomach	ناشتا
breakfast on an empty stomach	ناشتایی (به 0000)

plant ,bury vt.	ناشتن
ungratekul adj.	ناشکور
unskilful ,tyros begnner	ناشی
ugly adj.	ناشیرین
gusset at fork of drawers or pants	نافهك
abnormal	ناقوولا
unsuccessful ,disappointed	ناكام
failure	ناكامی
sudden	ناكاو
suddenly av.	له 00000
ignoble ,mean	ناكهس
on bad terms	ناكۆك
disagreement n.	ناكۆكى
suddenly ,unexpectedly	ناگهان (ناگهان)
horse shoe	نال
groan ,moan	نالاندن
farrier	نالبه‌ند
dim of	نال
iron heel	نالچه
groan	نالە
name	نام
	نام = یان
nominated ,betrothed	نافرەد
letter ,book	نامه
stranger ,not confidentail	نامه‌حرەم

book-shop ,library	نامه‌خانه
coward (ly)	نامه‌رد
unmanly, cowardly	نامه‌ردایه‌تی (نامه‌ردی)
honesty, honour, good name, honourable, upright adj. dishonest, shameless adj.	ناموس بئ 00000
booklet, pamphlet	نامیلکه
bread, meal, food	نان (1)
cause anyone to lose his job	0000 بردن
to earn one`s bread, get one`s living	00000 په‌یدا ک
to partake meal	0000- خواردن
to support ,be hospitable	00000 دان
prepare meal, makebread, bake bread	00000 دروست ک (0000 ک)
bounty	به 00000
place ,put vt.	نان (2)
fire a gun	پپوه 0000
to put in to ,insert	تئ 0000
to put down ,lay down	دا 0000
to cook ,stew ,load upon	لئ 00000
to shut up	تیک 0000
to place against ,lean ,set dependent, mouth to feed	هه‌ل 000 نانخۆر
ungrateful	نانکۆیر

baker	نانه وا
bakery	نانه واخانه
set (atrap) ,place again	نانه وه
supper	نانی ئیوارئ
breakfast	نانی به یانی
oven baked wafer	نانی تیری
bread baked on griddle	نانی ساجی
selfish	نانی نانی
bread and nothing else ,dry bread	نانی ووشکی
large basket for bread, a wicker	نانین
bread basket	
name ,reputation	ناو (1)
to name ,mention	0000 بردن
to make a name ,be famous	0000 ده رک
to lose good name	0000 زپان
to defame vt.	0000 زپاندن
to call name	000 نان
to give name to	0000 ئی نان
to mention	00000 هینان
well-known	0000 به
under the name of, in the name of	0000 بی
nameless	00000 بی
without name or trace, unknown	00000 ونیشان
to become an important person	چوونه ناو 0000 ا ن
in, inside, prep	ناو (2)

inside	به 00000
now and then , interval	0000 به ناو
stuffed ,any thing stuffed	ناوئه خن
district	ناوان
fame ,repatation	ناوبانگ
famous ,well-known	به 00000
mediation n.	ناوبژی
mediator	ناوبژیکه ر
	اوتیلانه = جیازی
diaphram	ناوپنچک
region ,centre	ناوچه
fore head	ناوچه وان
to frown	0000 گرژک
local ,internal	ناوخوا
famous ,named adj.	ناودار (1)
filled ,stuffed adj.	ناودار (2)
defamed ,disreputable	ناوزپاو
the contents of the belly, guts, intestines, giblet	ناوزگ (ناوسک)
fried bread (fried in girdle)	ناوساجی
puff-pastery	ناوشکینه
floor	ناوفه رش
waist	ناو قهه
	ناوکۆ = ناوفه رهش
crutch ,fork of the body	ناوگه ل (ناولنگ)

the palm of the band	ناوله پ
house hold	ناوماڵ
middle	ناوهنجی (ناونجی)
mentioned, nominated, above said	ناوبراو
middling n.	ناوه (1)
boat	ناوه (2)
untimely	ناوهخت
middle ,centre	ناوهپاست
contents	ناوهپۆک
	ناوهند = ناوهپاست
mediation, intermediat, means	ناوهندی
naval	ناووک (1)
to cut the naval string	00000 بردن
rupture of the naval	000 کهوتن
care thus rupture	00000 گ وه
stone (of fruit) ,seed	ناووک (2)
nick name	ناووناتۆره
mark ,address	ناوونیشان
flute	ناى
flute pleyer	نايژهن
rare ,unobtainable ,exquisite	ناياب
upside-down	نخوون
to over turn ,upset	0000 ك وه
price ,cost ,value n.	نرخ
costly ,valuable	به 00000

moan vi.	نرکاندن
moaning n.	نرکه
prayer	نزا
grove ,shady place	نزار
low adj.	نزم
to descent vi.	00000 ب وه
to lower vt.	0000 ك وه
lowness n.	نزمایی (نزمی)
lower adj.	نزمتر
lowest adj.	نزمترین
hiccough	نزگه‌ره
near adj.	نزیک
come near ,approach	00000 ب وه
to bring near	0000 خستنه‌وه
cause to approach	000 ك وه
to approach vi.	00000 كه وتنه‌وه
nearness	نزیکایه‌تی
nearer adj.	نزیکتر
nearest adj.	نزیکترین
	نزیکى = نزیکایه‌تی
shady plce, place where the sun shines not shady place	نزار نسرم
	نسى = نسرم
failure ,fall	نشستی

dwelling-place	نشیمه ن
sitting ,dweller	نشین
declivity ,descent	نشوو
over whelmed	نغرۆ
to over whelm vt.	ك 000000
inhabitants ,souls	نفوس
	نقاندن = نکاندن
	نقه (0000 نق) = نکه
to moan ,utter	ك 00000
act of diving, sinking, go to the bottom	نقووم
to dive ,sink vi.	ب 000000
to sink vt.	ك 000000
collet (of ring)	نقیه م
moan ,groan vi.	نکاندن
moaning n.	نکه
inverted ,turned over	نگون (سهەر 00000)
dampness ,moisture	نم
demonstration, show, exhibition	نمایش
damp, wet adj.	نمدان
	نسهار - نمدار
fine drizzle	نمه باران
salt	نمهك
aspect ,appearance	نموو (نموود)
sample, example, model, specimen, instance	نموونه

not ,on av.	نه (1)
prefix, used with nouns and adjective to express negative as in:	نه (2)
ignorant	نه زان
no ,not	نهء
a certain musical tone	نهاوه ند
crystal suger	نه بات
pulse	نه بز
valiant, brave, fighter combatant	نه به رد
invincible ,unconquerable	نه به ز
non-existence	نه بوون
want ,shortage ,poverty	نه بوونی
nationalism	نه ته وایه تی
posterity, progeny, nation, offspring, stock, lineage	نه ته وه
nationalist	نه ته وه په رست
unlucky ,perverse	نه حس
little ,few ,whit	نه خت
alittle ,awhit	نه ختیک
a little more, soon, in a moment	نه ختیکی تر
little by little	نه خته نه خته
cash	نه ختینه
design	نه خش
to draw	نه 000000 ک
decorate vt.	نه خشاندن
map ,plan n.	نه خشه

coloured, colourful, pretty	نه خشین
especially	نه خوازه له
sick adj.	نه خۆشی
hospital	نه خۆشخانه
sickness ,diseas n,	نه خۆشی
illiterate adj.	نه خوینده وار
illitracy n.	نه خوینده واری
not at all ,no sir	نه خێر
unseen	نه دیه
	نه دیو - نه دیه
upstart ,parvenu	00000 ب دیو
stranger	00000 و نه ناسیاو
back gammon ,dice	نه رد
ladder	نه رده بان (نه رده وان)
soft ,mild ,gentle	نه رم
to become soft ,grow mild	00000 ب
to soften ,persuade to agree	00000 ك
soft land	نه رمان
softness	نه رمایی
softly ,gently	نه رم نه رم (به نه رمی)
soft part ,leanmeat ,bonedmeat	نه رمه
saddle-cloth	نه رمه زین
amble ,canter	نه رمه غار
soft land	نه رمه لان
	نه رمی = نه رمایی

mild, gently, fem proper name	نه رمین
order ,custom ,habit	نه ریت
roar vi.	نه پاندن
roar n.	نه په
ignorant adj.	نه زان
ungrateful	پیی 0000
vow n.	نه زر
to vow	0000 ك
barren (animal)	نه زۆك
race ,stock	نه ژاد
frank	نه سته ق
wild-rose	نه سرین
lancet	نه شته ر
mint	نه عنا
tune ,lilt	نه غمه
curse ,disgust	نه فرین
person ,individual	نه فه ر
alimony	نه فه قه
clover	نه فه ل
painting ,craving ,embroidery	نه قش
painter ,one who adorns	نه قشبه ند
art of painting, certain rites of neqisbendi sufis, dervish of neqisbendi order	نه قشبه ندی
map ,chart	نه قشه

goad	نه قیزه
lest	نه ک
useless	نه کاره
adversity, misfortune, unlucky adj.	نه گبه ت
mean ,bad base	نه گریس
sapling	نه مام
immortal	نه مر
grandmother	نه نک
disgrace ,shame ,infamy n.	نه نگ
granny	نه نه
no	نه و
new	نه و ((ف))
song ,tune ,melody ,acertain musical tone ,riches ,wealth	نه و ا
distitude	بی 00000
kinness ,caresses soothing n.	نه و ازش (نه و ازشت)
oil ,petroleum	نه و ت
young man	نه و جه و ان
21 st of march ,new year`s day	نه و رۆز
newly-born	نه و زاد
greed ,desire	نه و س
greedy ,glutton	نه و سن
beginner ,tyro ,novice	نه و کار
misadvantage	نه هات
now adv.	نه و

storey n.	نھۆم
grand child	نەوہ
ninety adj.	نەوہد
ninetieth	نەوہ دەم (نەوہ دەمەین)
low adj.	نەوی
happy news	نەوید
bend ,stoop ,bend over ,bow	نەوین (نەوینەوہ)
	نە ی = نای
mirror	نەینۆک
secret ,hidden	نەین
treacherous adj.	نەینگر
secrecy	نەینیی
nine adj.	نۆ (1)
new	نۆ (2)
	نۆبە (نۆبەت) = نۆرە
first-fruit ,first-born	نۆبەرە
note ,memorandum	نۆتە
to save ,store vt.	نۆتە (نۆتە)
previsions for journey ,bred (food) taken on a journey ,bread kept in a bundle for travelling provision	نۆردو
turn ,time	نۆرە
go out of turn	نۆرە بیری
nineteen	نۆزدە
nineteenth	نۆزدە مەین (نۆزدە ھەم)

drinking	نۆش
to drink	0000 ك
amonia	نۆشادر
drink ,digest	نۆشین
chick-pea	تۆك
pea-soup	نۆكاو
servant	نۆكه ر
service	نۆكه رى
filly	نۆما
point ,spot ,dot	نوقته
sweatmeats	نوقل
goodomen	نوقلانه
pinch (ing) n.	نوقورچ
a witty remark or saying	نوكته
witty ,humorous	نوكته باز
show, pretend, put to sleep, cause to sleep, make (one)sleep, put to	نواندن (نوانن) , نووارين = روانين
tip ,top n.	نووچ
to stumble and fall	=000 دان
light	نوور
benevolent looking	نوورانى
whine n.	نووپه
whine vi.	نووزاندن
whining n.	نوزه

writer ,also present stem of
cling ,stick ,adhere

نووس (نووسین)

نووسان

to bite

پیدا 0000

to stick to

پیوه 0000

adhere ,affix cling vt.

نووساندن (نووسانن)

sleep vi.

نووستن

sleepy adj.

نووستوو

نووسکاندن = نووزاندن

نووسکه = نووزه

writer

نووسەر

he writer ,past stem of

نووسی (نووسین)

writer

نووسیار

write vt.

نووسین

to report against

لێ 0000

write down ,rewrite vt,

نووسینهوه

bend ,fold vi.

نووشتانهوه

bend ,fold vt.

نووشتانندنهوه (نووشتاننهوه)

bent adj.

نووشتاوه

charm ,armlet

نووشته

tip ,point ,pointed end

نووک

from the beginning

له 000 ه وه

whine vi.

نووکان (نووکاندن)

pointed adj.

نووکدار

whining n.

نووکه

the twenty third letter of arabic-kurdish alphabet	نوو
new ,recent	نوی
prayer	نویژ
to prayer vi.	ك 00000
amonstrous woman, one precluded from prayer	بى 00000
performer of the ridual prayers, stricket moslem	نویژکه ر
public prayers for rain	نویژه بارانه
butter ,gist ,essential part ,real point	نویشك
lever ,winch	نویل
bedding n.	نوین
representative,	نوینه ر
heifer	نوینگین
present stem of	نان
game ,prey ,quarry	نیچیر
male ,masculine	نیر
narcissus	نیرگز
hookah ,water-pipe	نیرگه له
male ,bull ,small canal	نیره
male donkey ,jack ass	نیره که ر
hermaphrodite	نیره موک
power ,strength n.	نیوو
dowel	نیرو می
virilty ,masculineness ,he-goat ,billy	نیری

spear ,spike ,lance	نیزه
theme ,subject ,matter	نیارا
request ,supplication ,intention ,wish ,desire	نیاز
to sublicatc ,desire	00000 ك
contented	0000000 بی
beam ,rafter	نیرگه
april	نیسان
blaze n.	نیله (نیله نیل)
ratio ,relation n.	نیسبهت
lentils	نیسك
lentils-soup	نیسكینه
starch	نیشاسته
mark, sign, trace, ear, targrt, modd, taken given to a betrothen	نیشان
to show ,point out ,indicate vt.	..... دان
to engage (bride)	..... ك
to aim at	..... لی گ
to show	پئ ..... دان
to shoot at a target	له ..... دان (..... شكاندن)
engaged	نیشانكراو
target ,goal	نیشانگاه
mark ,sign ,scar	نیشانه
home ,country ,dwelling	نیشتمان
patriot ,patriotic n.,adj.	نیشتمان په‌رست

patriotism	نیشتمان په‌رستی
sit ,sink ,settle (liquid)	نیشتن
to set in	تئ ..... =
to set down ,sitting ,assembly ,council	دا 00000
to sink ,sit down	..... ئی =
	.....
to caddle down ,roast ,alight ,perch	هه‌ل ..... =
alight ,perch vi.	نیشتنه‌وه
abode ,residence	نیشته‌جئ
settled ,sunk	نیشتنوو
inhabitant ,resident	دا ..... =
look n.	نیگا (نیگا‌ه)
observer ,painting	نیگار
painter	نیگار‌که‌ر
nile	نیل
yoke	نیل
indigo	نیل (2)
water-lily ,nenupher	نیلو فر
blue	نیلی
half	نیمه
half of a brick	نیمه‌خشت
	نینۆفه‌ر = نیلۆفه‌ر
nature, disposition	نیهاد
sapling	نیهال
half	نیو

Kurdi-English

کوردی- ئینگلیزی

half-full

نیوا و نیو

secod-hand

نیو داشت

half ,semi

نیوه

half finished

نیوه چل

midday ,noon

نیوه رۆ (نیوه پۆژ)

mid night

نیوه شهو

half-dead

نیوه مردوو

aim, purpose

نیهت

3 rd person singular of verb	ه (1)
to be, is	
ending used after	ه (2)
demonstratives as in:	
this man	ئە م پیاو
that lad.	ئە و کورە
to, prep. as in:	ه (3)
i go to bazaar	ئە پۆمه بازار
i go to school	ئە چمه قوتابخانه
suffix. forms abstract nouns as in:	ه (4) خراپه
miss chief.	
weight: ;	کیشانه
take! , take care! lo ! interj.	ها
chance, luck, also past stem of	هات
	، he come
	(هاتن)
experience, event n.	به سه ر---
come vi.	هاتن
to be lucky vi.	بۆ
to traverse vi.	پیدا---
to get used to, be accustomed, familiar.	بۆ (پا)
to agree	پیک---
to come together; bring luck	پێوه---
to this man	
to be inflamed(eye); be invented, be novel, be new.	دا---
to emerge, come out.	دهر---

to get used to ,adopt.	پا--
to go with; match.	لی
to rise (sun), rise (dough); escape	هه ل
come about ,come true	هاتنه دی
meet vt.	هاتنه پێ
begin to speak.	هاتنه قسه
appear , come out.	هاتنه کایه
come back	هاتنه وه
coming. n.	هاتوو
next , future ; invented.	دا--
coming and going ,traffic	هاتوچۆ
chance, hazard, uncertain outcome.	هاتونه مات
rabid, mad.	هار
mad ;naughty ; ruffian.	هارو هاج
madness. n.	هاری
roar ; crack , clank , vi.	هاریاندن (هاریاتن)
roar ; crack ; crash , clash.	هاریه
	ك = هاریاندن
grind vt.	هاریین
a harmful insect , canker worm.	هارییه
murmur (water)	هاریان (هاریاندن)
	هاریه (هاریه) = هاریه
hyacinth	هاس
pouter pigeon.	هاقوو (کۆتری)

nearly ,soon , shortly	هاکا
halo	هاله
steam ;rising smoke or steam ; blazing fire, flame glanders.	هالوو
flat , even ,smooth adj.	هاله
incitement n.	هامدار
to incite , encourage. vt.	هان
ask for help.	هان--دان
	هاننا (--ك)
	هانین = هینان
prefix, meaning, with, together, equal, to-etc.	هاو
a loud cry , shout, bawl .	هاوار(ههوار)
to come to help.	به---هوههاتن
to shout loudly , cry out.	--ك
	هاوان = هاون
companion ,peer.	هاوتا
of the same society , one who sits with other at a feast.	هاوبهزم
partner.	هاوبهش
accomplice , companion.	هاوپا
of equal rank	هاوپایه
brother by same father; supporter.	هاوپشت
equal , pear , match	هاوتا
matchless adj.	بی-
friend; similar, fellow traveller.	هاوتاك (هاوتهك)

rival .	هاوچاو
contemporaneous; companion, intimate.	هاوده م
of the same race or kind.	هاوجنس
helper; supporter .	هاودهنگ
companion , friend	هاوردن = هینان
speaking the same language.	هاوپی
having the same boundary.	هاوزمان
concert.	هاوسنوور
neighbor.	هاوسه ر
colleague	هاوسئ
co-operation	هاوشان = هاوتا
of the same name; name-sake	هاوکار
synonym.	هاوکاری
commotion.	هاوناو
mortar (of pounding), mortar .(gun)	هاوهاو
throwing n.	هاوهل = ئاوهل
throw , hurl.	هاوهن
to delate.	هاوتین = هاویشتن
summer.	هاویژ
suitable for summer; summer clothing.	هاویژتن (هاویشتن)
summer-resort	دهر--
	هاوین
	هاوینه
	هاوینه هوار

tumult uproar; brawl.	هاوی وهوی
suffix, forms nouns meaning tract as in; stony land	--ه لان (ه لان) به رده لان
suffix forms nouns of material form verbal stems as in:	-ه مه نی (سه مه نی) سووته مه نی : خوارد مه نی
exist , have vt. in pieces.	هه بوون هه بروون (-به -)
wooden bolt ; peg.	هه یه
until , till ; up to.	هه تا
sun (shine)	هه تاو
for ever and ever ;eternally.	هه تا هه تایی
as for as.	هه تا وه کو
insistent.	هه تک = ته تک
orphan.	هه تهر
the wretched orphen, the unlucky orphen	هه تیو -ی تاپه
mother having fathers children	هه تیو بار
pederast , homo sexual	هه تیو باز
orphanage	هه تیو خانه
lampoon, satire	هه جو
what ever	هه چ (هه رچ) = هه ر
what ever kind of	هه چ جورئ (-جورئیک)
what ever	هه چ شتئ
when ever	هه چ شوئینئ (هه چ شوئینئیک)

which ever one	هه چ کامی
when ever one	هه چ کاتی (وهختی)
who ever	هه چ کهسی
each ,every, only , just.	هه ر
disturbance ,drawl, noisy quarrel, din.	هه را
make noise , broul vi.	-ک
to start disturbance harassment.	ک.به-- هه راس
to harass vt.	-پی هه لگرتن
harassed adj.	هه راسان
to harass , annoy vt.	-ک
growing- up.	هه راش
	هه رامه = ههین
commotion , hubbub	هه را هه را
	هه را وهوریا = هه را هه را
just now.	هه ر ئیستا
belonging to every place ; pansy (plant)	هه ر جاری
	هه رچ = هه چ
although, however much however often .	هه رچه ند (تی، -یک)
however , in every way.	هه رچۆن (ئی، -یک)
the mob , ruffian s ; worthless	هه رچی وپه رچی
stony-land , rough-ground	هه رد
every moment	هه رده م (ئی، -یک)
both	هه ردوو (هه ردووک)

both of them	ههردوکیان
bank or raised seat of leafy branches	ههرزاله
cheap adj.	ههرزان
one who sells cheaply.	ههرزان بهها
cheapness.	ههرزانی
millet	ههرزن
nonsense; idle talk	ههززه
	ههززه زمان = ههززه گو
youth; swain, indiscreet youth, trifles	ههززه کار
babbler , idle talker.	ههززه گو
bear n.	ههرس
long slices of paste resembling vermicelli	ههرشته
when ever	ههركات (هه-ئ، -ئك)
whichever, which ever one	ههركام (هه-ئ، -ئك)
as soon as	ههركه
every one	ههركهس
any one	ههركهسئ (هه-ئك)
where ever	ههركوئ (هه-ئك)
who ever	ههركئ
mud.	ههرك
never	ههركیز
beetle	ههركله
pear	ههرمى

most, generally used before adjectives to indicate superlative degree as in : the biggest.	هه ره گه وره
falling down , avalanche, land shied	هه ره س
co-operation	هه ره وه ز
pottage of bruised wheat boiled with meat and flavoured with spices	هه ریسه
region	هه ریم
prime(of youth or life)	هه پرت
threat , menace	هه په شه
to threaten vt.	-- (لی) . ك
blended ,the rough mixture	هه په مه
to go	هه پین
thousand	هه زار
very cheap	ی به پولیک
with almost eagerness	به -- حال
do n't worry bout it	نیوه ی --- پینج سه ده
million	هه زار هه زار
very high, lofty	هه زار به هه زار
millipede, centiped	هه زار پی
a case with compartments for tea necessaries	هه زار پیشه
second stomach of ruminant	هه زار لوغانه
thousandth	هه زاره م (هه زاره مین)
thousands	هه زاره ها
species	هه ز بیله

digestion	هه زم
to digest	-ك
poor ,wretched adj.	هه ژار
poverty n.	هه ژاری
eighteen n.	هه ژده
to talk to much vi.	- - قسه . ك
eighteenth adj.	هه ژده م (هه ژده مین ، هه ژده هه م)
burr	هه ژك
	هه س = هه یه
whet stone	هه سان
felling n.	هه ست (هه س)
to feel , perceive.	پئ . ك
	هه ستان = هه لستان
sensitive	هه ستیار
indigo , mud.	هه ش
hiding n.	هه شار (حه شار)
to hide vt.	- دان
eight adj.	هه شت
eighty adj.	هه شتا
eightieth adj.	هه شتامین (هه شتا هه م)
octagon	هه شت گوشه
eighth	هه شته م (هه شته مین ، هه شته هه م)
lustful , randy	هه شه ری (حه شه ری)

week	ههفته (حهفته)
saddle-bag	ههگبه
opportunity	ههل
in pieces, in shreds	ههلا (ههلا ههلا)
boast, lie n.	ههلات
to boast, lie vi.	لیدان
deadly poison.	ههلاهیل (زهري--)
hollow	ههلور
wooden peg (which the game of tip- cat), stick	ههلووک
tip-cad	ههلوکین
myrobalan	ههلپله
black myrobalan.	هه ی سپاه
proverb, meaning up, over, and out as in; etc.....	ههل ههله کردن ، ههل چون
arrangement ; fiction	ههلپهست
yearning for or after.	ههلپه (ههلب)
dance	ههلپه پکئ
precipice ,steep place	ههلدیر
statistics	ههلژمار
manners	ههلسان و دانیشتن
event , chance	ههلکهوت
uncommon adj.	ههلکهوتوو
steam, vapor	ههللم

marble (toy)	هه‌لمات
marble game	هه‌لماتین
catch the stones (game)	هه‌لمه‌تۆ
mistake , error	هه‌له
to make a mistake	-ك

به - داچوون = هه‌له کردن

miss lead	-- پی .ك
to lase away	پئ - ك
bark furiously	هه‌له باس
intractable	هه‌له ت
rush about in confusion	هه‌له داوان (به ---)
rash, too hasty, reckless, imputes	هه‌له شه‌ر
salify	هه‌له كۆك
babbling, talkative ;indiscreet	هه‌له وه‌پ
eagle	هه‌له ئۆ
plum	هه‌له ئۆزه
damson	هه‌له ئۆزه په‌شه
hay	هه‌یه‌س
also, same, in the same manner, again	هه‌م (1)
grief , care n.	هه‌م (2)
the same , that same only	هه‌مان
immediately ,that very moment	هه‌مان ده‌م (هه‌مان کات)
leather bag , knap sack	هه‌مانه

again , yet again	هه میسان (هه م دیسان)
uproar ,rumour	هه مه مه
all ,every ,the whole	هه موو
always, every time	هه موو جارێک
every time ,always	هه موده مئی (- ده مێک)
every day	هه موو پوژێ (-- یك)
every thing	هه موو شتیك
	هه موو کاتی (-- یك) =
	هه موو ده مئی
every one ,every body	هه موو کهس (ی ، یك)
all of it	هه مووی
all of them	هه موویان
always , continuously	هه میشه
oxe-eye , corn maigold	هه میشه به هار
every lasting , externally	هه میشه بی
only; in the same manner ; fem.	هه مین
proper name	
they exist ,there are	هه ن (1)
gratitude	هه ن (2)
pomegranate	هه نار
	هه ناردن = ناردن
breath n.	هه ناسه
to breath ,exhole	-- دان
to inhale; rest vi.	-- وه رگرتن
to sigh vi.	-- هه لکیشان

panting , gasping	هه ناسه برکێ
wretched , miserable	هه ناسه سارد
asthmatic , gasping.	هه ناسه سوار
entrails	هه ناو
fig.	هه نجیر
some , a few	هه ند (---ئێ ، ---ئیک)
tumult	هه نگامه
step , pace, time, season	هه نگاو
to step ,take astep	-نان
	(---هه لهینان)
step by step	هه نگاو به هه نگاو
honey	هه نگوین
step -children	هه نه زا
now	هه نوو (---که)
rub	هه نوون
sobbing n.	هه نیسک
to sob vi.	-هه لدان
inflamed swelling	هه و (1) =ئهو
to swell , inflame vi.	هه و (2)
	---ک
air , weather ,wind, tune	هه وا
air less	---بی
airy , windy adj.	هه وادار
aerial adj.	هه وایی
camp ,site	هه وار (هه وارگه)

marquee	هه واری
condition, circumstance; news	هه وائ
illicit gain	هه وان = هاوان
	هه وانته
opponent	هه وانه
	هه وتا = هاوتا
plough ; handle of plough	هه وچار
cloud	هه وور (1)
sponge	هه وور (2)
penthouse	هه ووره بان
juniper	هه وریس
thunder (bolt)	هه ووره تریشقه
sponge	هه وری ده ریا
halter	هه ووسار
effort	هه وول
to strive	هه وول
	-دان
wish ,desire ;liking ;zeal ; lust	هه وهس
to long for , desire	-هه بوون
	(--لی .ب)
first	هه وه ل
at first , for the first time	هه وه لچار
	هه وه هه = هه راو هوریا
neck	هه ون
co-wife	هه وی

dough	هه‌ویر
leaven ,yeast	هه‌ویر ترش
leaven , rennet	هه‌وین
hi ! ,(intrj)	هه‌ی
maid's ,figure ;statue.	هه‌یکه‌ل
friday	هه‌ینی
verandah	هه‌یوان
there is	هه‌یه
means ,reason , cause n.	هۆ(1)
by means of , because of	به—ی
hi ! , yes	هۆ(2)
suffix forms nouns of trade or sikll as;	هـ وان (ـ سه‌وان)
nomads	هۆبه
kind of song	هۆره
sack	هۆپ
boo! interj	هۆپری !
whoa ! interj	هۆش !
felling , sense , attention n.	هۆش
conscious adj.	به--
unconscious adj.	بی--
vigilant ;prudent , wise adj.	هۆشمه‌ند
wisdom, prudence	هۆشه‌نگ
	هۆشوو = هه‌یشوو
aware, cautious, sensible; alert	هۆشیار

caution , vigilance , prudence n.	هۆشیاری
accustomed , familiar	هۆگر
to be accustomed	--ب
sheep-fold	هۆل
plaiting	هۆن
string on thread , plait weave together (strands)	هۆنین (هۆنینه وه)
attack n.	هورژم
jupiter	هورمز
a bird of eastern fable, a bird of happy omen ; phoenix	هوما
blessed ; royal	هومایون
	هومئیر = ئومئیر
art , skill n.	هونه ر
with out skill or ability , clumsy	--بی
skilful adj.	هونه رمه ند
the twenty fourth letter of arabic-kurdish alphabet	هئ (ه، h)
assault ; march i sudden attack, raid ,stream of people	هئرش
holly hock	هئرو
giddy	هئپر
strength , power	هئز
to strengthen vt.	--پئ دان
weak adj.	بی
a bunch from the grapes have been eaten	هئزه لاک
	هئستر = ئئستر

plough n.	هیش
still, yet	هیشتا
leave, allow, let off	هیشتن
to let down	دا--
bunch, cluster hanging	هیشوو
to glean	ن---ک
cardamom	میل
nest	میلاڤه
egg n.	میله
to lay eggs	ن--ک
to stop laying eggs	له---چوونه وه
ovary	میله دان
game played with eggs by children	میله شکیڤه
snail	میله شه ییتانۆکه
fried eggs, omelet	میله و پۆن
oval	میله یی
glue	میل
furrow ; line	میل
	میلان = هیشتن
	دا -- = داهیشتن
to stretch , extend	پا-----
retching n.	میلنج
to retch , vomit vi.	ن---دان
fine sieve	میله ک
quiet ,docile ; grave	هیمن

bring, fetch vi., be worth vi.	هینان
to accomplish , produce	پیک ---
to perform , to do	به جی ---
to invent ; comb	دا ---
to accustom one's self to	را ---
to take out, extract	دهر ---
to subtract , take form	لیدهر ---
to hatch ; solve vt.	هه ل ---
draw up , well up	هینجان (هه ل ---) ---
slow adj.	هیند = هه ند
slowness n.	هینواش
brother-in-law	هینواشی
husbands brother's wife,	هینوهر
sister's in law	هینوهر ژن
that of	هی
another , more	هیتیر
a flight of mohammed	هجره
from meca in 622 adj.d	
nothing , never , not at all	هیچ
sprung from nothing	له --- هوه
for no reason	له --- ی
nowhere	نه بوو
	هیچ شوین (--- ی) ، ---
	(یک)
no body , none	هیچ کس (--- ی) ، --- (یک)

nowhere

هیچ کوئ (---یه ، ---)

(یهك)

at least

هیچ نه بیټ

worthless

هیچو پووچ

nullity n.

هیچیته تی

skin used as container for ghee

هیزه

soot

هیس

هیشك = ووشك

tired out, weary ; very ill

هیلاك

-- ب

thingammy, what's the name

هین

india

هیند (هیندستان)

indian adj.

هیندی

hope n.

هیوا

hopeful

هیوادار

and as in;

و، و

من و تو

such ; thus ; so

وا (وهها)

to think , imagine

--زانين

dependent , depending on, bound,
connected , related adj.

وابهسته

saying n. ; that is to say

واته

this way ; that way

واوه

steamer

واپۆر

right ,due , necessary ; duty

واجب

ah! fye! alas!

واخ!

in compounds, having,

وار

possessing as in;

خوینده وار

letting alone , desisting

واز

let, leave alone; give up,
abandon vt.

--لی هینان

game

وازی

to play vi.

--ک

plaything ; toy

وازیچه

inverted

واژ

inverted , up side down

په ره —

واژه = ووته

hung ,hung up

واسین (هه ل)

sparrow-hawk

واشه

wagon , railway wagon

واغۆن " ا "

game played with walnuts

واغین

perplexity, confusion, senses n.

واق

to be wildered, be stunned,
at a loss, stuck dumb
cry vi. (of anew born child)

-- وورمان

واقاندن

واک = وانهک

eminent, exacted, respected adj.

والا " ف "

silken stuff (toy)

والا

fine sifting

والا بیژ

debt , loan, credit n.

وام

suffix denoting a kepper as in:

وان ، ... هوان

باخهوان ، ده‌رگاوان

وانهک = هین

fye! , pho!

واه !

the twenty-fifth letter of the
arabic-kurdish alphabet

واو (و ، W)

oh! , fye!

واى

suffix forms dim. as in:

-- وۆکه ، وۆکه

بارۆکه ، جنۆکه

suffix forms dim. as in:

-- وۆله ، وۆله

خانۆکه ، نه‌رمۆله

and

وه

sin n.

وه‌بال

on his head be it!

-- ى به‌ئه‌ستوى خوى

sinful

-- دار

motherland, home, home land

وه‌ته‌ن

patriot	وہتہن پەرہر
love of one's country, patriotism	وہتہن پەرہری
compatriot, belonging to one's native land	وہتہنی
nationalism, patriotic feeling	وہتہنیہت
fire place; hearth; family	وہجاغ "ت"
base-born	نا _____
well-born	وہجاغ زادہ
childless	وہجاغکویر
shoot, young branch	وہچ
grand child	وہچہ
wild, brutish, savage adj., n.	وہحشی
time, period	وہخت
was on the point of	-- بوو
formerly adv.	-- ی خوی
untimely, bad time av.	بی ---
	نا _____ = بی وہخت
preverb meaning round or over used to form compound verbs as in:	وہر
roomy, spacious	وہرگہپان، وہرسووپان
answer	وہراق
drop, fall out vi.	وہرام (وہلام)
to drop of; fall (leaves); fall out (teeth or hair)	وہران (وہرین)
cause to drop vt.	ہل _____
tilled land	وہراندن (وہرانن)
	وہرد

shake , rouse	وهردان (تئ)
guardian , warder n.	وهردیان
trachoma n.	وهردینه
product, again , profit	وهرز
drill , exercise	وهرزش
farmer , agricultural workman	وهرزیر
a tiller of the land	
manage; cultivate; endeavor;	وهرزین
take exercise	وهرین = وهران
bored , sick of a thing	وهرس
to be bored , be sick of a thing,	--ب
become sick or disgusted with	
a thing	
minister	وهرزیر
the prime minister	وهرزیری یه که م (سه ره ک وهرزیر)
duty, task , obligation n.	وهرزیفه
official , with an official duty	وهرزیفه دار
master, craftsman; expert, teacher	وهرستا
craftsman's wife	وهرستا ژن
trade , craft ; skill	وهرستایی
stop ; stand ; cease	وهرستان
to stop , stand still , stand up	پا —
	هه ل —
stop, make to stand, cause	وهرستاندن
to wait vi.	
stop (blood) vi.	وهرستانه وه

blow ; wave

وهشان (وهشین)

to rot ; be ashamed

دا

strike ;shake , wave vt.

وهشاندن(وهشانن)

to shake down vt.

دا

to brandish, wave, flourish, shake

پا

to break a part, tear down, rip open

ههڵ

dropped stitle , unraveled

ههڵ وهشاوه

match ,go with , be suitable or becoming

وهشانهوه (لی)

rain or wind(south east) ; good, goodness n.

وهشت

lynx

وهشك

fidelity, faithfulness

وهفا

faithful adj.

به

unfaithful adj.

بی

faithful , trusty adj.

وهفا دار

وهقت = وهخت

patience n.

وهقره

aestless adj.

بی

like, as, such ; when

وهك (وهكو)

alike

یهك

agent, deputy, attorney, representative

وهکیل

steward

وهکیل

وهلام = وهرام

place; clever; young gentleman; pain

وهند

drowsiness , dozing n.	وهنهوز
to doze , be half sleepy	-- دان
such , thus	وهها
doll	وهويله
harm	وهى (1)
harmless, gentle	بى---
oh! interj(expressing regret or surprise)	وهى (2)
god forbid!	-- نه بى
a new bride	وهيو (وهيوه)
whoa!	وۆش
say vi.	ووتن
to tell , inform vi.	پى--
speech , saying , article	ووتار
word , talk	وته
flat –iron	ووتوو
pause , respite ,interval	ووچان
to rest , refresh	-- دان
with out break ; incessantly , ceaselessly av.	بى--
permit n.	وورم
utter ; grumble	ووتاندن (ووتانن)
utterance n.	وورته
bear (animal)	ووچ
very small , tiny ,fine , precise	وورد

to broken in to small pieces be crushed vi.	-ب
examine, look closely at vi.	-ب وه (لی -ب وه)
to pound , crush vi.	-ک
to change (money)	-ک وه
hypercritical ,perceptive, culous adj.	ووردبین
small bits , finer paricles	ووردکه (وورتکه)
small change ; small bit ,minute drizzle	وورده وورده باران
pebbles, grovels, pieces of broken stone	وورده بهرد
magnifier (lens),microscope	وورده بین
peddler; retailer	وورده فرۆش
minor works	وورده کاری
in pieces, in fragments	ووردوخاش
to break in pieces	-ک
oddments	وورده والا
exactitude , exactness	ووردی
shimmer ,gleam n.	وورشه
shimmer vi.	وورشانه وه
insist vi.	وورگ (_ گ)
belly ,rumen	وورگ
to belly , butge, swell up vi.	-دان
morale n.	ووره
to be terrified, demoralize vi.	--بهردان
aware ,attentive, alert adj.	ووریا

to be a ware , alert vi.	--ب
to make up , be a wared vi.	--ب وه
to wake	--ك وه
dizzy, stunned with amazement	ووڤ
	ووڤاق = وهڤاق
whirr n.	ووڤه (1)
gnat	ووڤه (2)
to talk in sleep ; delirium n.	ووڤینه
to talk in sleep, be delirious	--ك
elm	ووژم
ability , power n.	ووژه
be stirred up	ووژدان
to swarm , come buzzing round vi.	تئ--
stir up (hornes in nest)	ووژداندن
	ووژکان = ووژدان
rustle n.	ووژه
hush!, silence! , whish! , interj	ووس!
to be silent, stop making a noise vi.	--ب
camel	ووشر
ostrich	ووشرمر (--مه ل)
dry adj.	ووشك
to become dry vi.	--ب
to make dry vi.	--ك
bone-dry	--وڤرنگ
to wither , shrivel	مه لهاتن

draught	adj.	ووشکانی
dried	adj.	ووشکه
macadam		ووشکه سی
untilled land		ووشکه وهرد
word		ووشه (1)
rustle		ووشه (2) -- ووش
country		وولات
pack-horse, mount, beast of burden		وولاخ
suffix forms dim. as in :		-- ووتکه
		پاچولکه
area , province		وتکه
suffix forms dim as in:		-- ووله
		میشووله
reward, present, gift	n.	وولیفهت
lost , missing	n.	وون
to be lost	vi.	-- ب
to lose	vi.	--- ك
to mislay		لی -- ب
hum, huzz, confused noise	n.	وونکه (سه وونگ)
present steam of		ویستن
to investigate		-- ك
dare	vi.	ویران (1)
devastated, in ruins, desolate		ویران (2)
to be ruined	vi.	-- ب

Kurdi-English

کوردی - ئینگلیزی

to destroy vt.

--ک

ruins , place full of ruins

ویرانه

desolation , ruin n.

ویرانی

fall upon

ویژه (چونه -0)

special , pure

ویژ (--ه)

ویشه = بیشه

stray , wandering , homeless

ویل

copy , example

وینه

in comparable

--بی

whistle

ویته

ویزاندن

a kind of buzzing insect

ویزه ویز

buzzing n.

ویزه

desire , wish, will n., also past stem
of stem of

ویست

desire , want , wish vt.

ویستن

to need

پی ویست

requirement n.

ویسته مه نی

article connecting noun with preceding, noun ,adj. or adv. and indicating, belonging , connection or possession as:	ی (1)
suffix forms abstract nouns form ddjectives or nouns as:	داری به رو ، خانوی ئاغا
the twenty sixth letter of the arabic-kurdish alphabet or conj.	ی (2)
stuffed vegetable rolls or rebellious , unruly adj.,n.	ئاسانی ، شارستانی
to rebel , out law vt.	ئ (ی ، لا)
memory ,remembrance n.	یا (یاکو)
to remember , recollect vt.	یاپراخ (ت)
memorial ; note n.	یاخود
souvenir , keepsake n.	یاخی
friend ; lover	-ب
ability , power	یاد
yard	-ک
help	یاداشت
to help vt.	یادگار
that fellow , thingammy game ; gambling n.	یار
to play vi.	یارا
help, aid n.	یارد (یارده) " أ "
	یارمه تی
	- دان
	یارۆ
	یاری
	--ک
	یاریده (یاریه)

to help , assist	-- دان
helper , assistant n.	یاریده دهر
jasmine ; rock	یاس
law, custom; code; regulation; tradition	یاسا(یاسه)
traditional	یاسایی
jasmine	یاسامین
label n.	یافته
ruby n.	یاقوته
mane , acclivity	یال
manned adj.	یالدار
either or	یان (یانه کو)
side carpet	یان " ت "
eleven adj.	یانزه
eleventh adj.	یانزه مین ، یانزه هم
house ; club	یانه
nonsense	یاده
assistant ; aide-de-camp	یاوهر
present stem of	یه
	(هاتن)
suffix forms abstract nouns from nouns and adjectives as;	-یه تی
geld(animals)	ئازایه تی
captive	به خته
collar	یه خسیر
	یه خه

seize by the cooler, accost; capture	گ-
spare n.	یهدەك " ت "
god	یەزدان " ت "
chest , box , cup board	یەغدان
plunder , booty	یەغی
rich stew of meat with onion	یەغنی
bowl (of copper)	یەغنی کیش
nausea, retch	یەق
to retch, vomit vi.	- دانەوہ (-ك وه)
one	یەك
unite, coalesce, combine	-ب
coincide	--كەوتن
one by one	--گرتن = یەك بوون
altogether , at a time	بە - جار
once for all	بە-جارەکی
all at once, come together	بە-داهاتن
to separate, let go of one another	لە-جیابوونەوہ
distinguish	لە-جیاکردنەوہ
units	یەکان
boar	یەکانە
most affections (remedy),the only cure efficacious	یەکاویەك
continuously	یەك بینە (لە--)
made of a single piece; solid	یەك پارچە (یەکپارە)
single, sole, unique	یەکتا

each other	یه کتر
alone , single	یه کته نه
permanent	یه کجاره (یه کجاره کی)
joined	یه کتر گیر
one-eyed	یه ک چاو
of the same kind, similar	یه کچه شن
one-hearted , unanimous	یه کدل
a few ,one or two	یه کدویه ک
direct , straight	یه کپراست
of the same color, consistent adj.	یه کپه نگ
equal ,similar, level, uniform	یه کسان
directly, all at once	یه ک سه ر
sunday	یه ک شه ممه
unanimous; one fold; constant	یه کلا
one ; within the other	یه ک له ناو یه ک
single(thread) ,ace (cards)	یه کلۆ
unit	یه که
first	یه که م (یه که مین)
alternately	یه که نایه کئی
suddenly ,at once	یه کنده ردوو
one by one	یه که یه که
one of them	یه کیکیان
one each ,to each ,for each	یه کی
oneness ; union n.	یه کیه تی
one , single , unique	یه گانه

fodder

یه م "ت"

softly , gently

یه داش

clover ,trefoil

یونجه

suffix forms the name of game as;

-ئین

suffix forms abstract nouns as:

-ئینی

کچینی ، کورپینی

try to drive away sheep or goats , to
throw down

-غ

-دان

ending as sign of infinitive as :

-ئین (1) زانین , نوسین

suffix forms adjectives from
nouns as:

-ئین (2)

ئاسنین ، بروین